ЗАКОН
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

О внесении изменений в Избирательный кодекс Республики Татарстан и отдельные законодательные акты Республики Татарстан

Принят
Государственным Советом
Республики Татарстан
31 мая 2016 года

Статья 1

Внести в Избирательный кодекс Республики Татарстан (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2007, № 5, № 12 (I часть); 2010, № 6; 2011, № 8 (I часть), № 12 (I часть); 2012, № 6 (I часть); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5) следующие изменения:

1) в статье 4:
а) часть 1 после слов «Гражданин, достигший» дополнить словами «на день голосования»;
б) в части 2 слова «достигший возраста» заменить словами «достигший на день голосования возраста»;
в) в части 4 слова «не имеют права избирать и быть избранными» заменить словами «не имеют права избирать, быть избранными, осуществлять другие избирательные действия»;

2) в части 3 статьи 6 слова «в ближайшее» исключить, после слов «частью 5 настоящей статьи,» дополнить словами «в ближайшее», дополнить словами «, а в год проведения выборов депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации очередного созыва – в день голосования на указанных выборах»;

3) часть 10 статьи 12 после слов «городских округов» дополнить словами «, внутригородских районов (в городском округе с внутригородским делением)»;

4) в части 3 статьи 14 слова «принятия вышестоящей комиссией решения либо со дня вступления в законную силу судебного решения по жалобе (заявлению)» заменить словами «, следующего за днем исполнения окружной комиссией решения

вышестоящей комиссии либо исполнения вступившего в законную силу судебного решения»;

5) в статье 16:

а) в части 2 слова «вступления в законную силу судебного решения по жалобе (заявлению)» заменить словами «, следующего за днем исполнения участковой комиссией решения вышестоящей избирательной комиссии либо вступившего в законную силу судебного решения»;

б) в части 6 слова «принятия вышестоящей комиссией решения либо со дня вступления в законную силу судебного решения по жалобе (заявлению)» заменить словами «, следующего за днем исполнения участковой комиссией решения вышестоящей избирательной комиссии либо вступившего в законную силу судебного решения»;

в) часть 7 дополнить пунктом 5^1 следующего содержания:

«5^1) выдает открепительные удостоверения в случаях, установленных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом;»;

6) в статье 17:

а) часть 3 после слов «Комиссия, действующая на постоянной основе,» дополнить словами «а также участковая комиссия, сформированная в соответствии с частью 1 статьи 16 настоящего Кодекса,»;

б) часть 22 после слов «к выполнению работ» дополнить словами «и оказанию услуг»;

7) в статье 18:

а) пункт 6 части 1 после слова «судьи» дополнить словами «(за исключением судей, находящихся в отставке)»;

б) в части 7 слова «пунктами 9 и 10 части 1» заменить словами «пунктами 7, 9 и 10 части 1»;

в) дополнить частью 16^1 следующего содержания:

«16^1. Члену комиссии с правом решающего голоса, работающему в комиссии не на постоянной (штатной) основе, могут компенсироваться за счет и в пределах бюджетных средств, выделенных на подготовку и проведение выборов, расходы по проезду, найму жилого помещения, дополнительные расходы, связанные с проживанием вне места постоянного жительства, в случае, если в соответствии с решением комиссии он направляется за пределы населенного пункта, на территории которого расположена комиссия, для исполнения полномочий члена комиссии. Указанная компенсация производится в порядке и размерах, предусмотренных для возмещения расходов, связанных со служебными командировками, работникам, заключившим трудовой договор в государственных органах, органах местного самоуправления (соответственно виду и уровню проводимых выборов).»;

г) пункт 4 части 19 после слов «за исключением бюллетеней,» дополнить словами «открепительных удостоверений,»;

8) в статье 20:

а) в части 2 слова «в пунктах 1, 3 – 6 части 1 статьи 18 настоящего Кодекса, граждане, признанные решением суда, вступившим в законную силу, недееспособными,» заменить словами «в пунктах 1 – 6, 12 части 1 статьи 18 настоящего Кодекса»;

б) пункт 1 части 3 дополнить словами «, открепительные удостоверения»;

в) в части 4 второе предложение после слов «на постоянной основе,» дополнить словами «членов участковой комиссии, сформированной в соответствии с частью 1 статьи 16 настоящего Кодекса,»;

г) в части 5 после слов «аннулирована или отменена,» дополнить словами «либо кандидат выбыл досрочно по иным основаниям,», дополнить часть словами «либо со дня выбытия кандидата по иным основаниям»;

д) часть 8 дополнить предложением следующего содержания: «При этом кандидат, избирательное объединение, выдвинувшее список кандидатов, вправе прекращать полномочия члена комиссии с правом совещательного голоса и назначать нового члена комиссии с правом совещательного голоса в отношении одной и той же комиссии не более чем пять раз.»;

9) в статье 21:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. На всех заседаниях комиссии, а также при подсчете голосов избирателей и осуществлении участковой, территориальной комиссиями работы со списками избирателей, с бюллетенями, открепительными удостоверениями, протоколами об итогах голосования и со сводными таблицами вправе присутствовать члены вышестоящих комиссий и работники их аппаратов, кандидат, зарегистрированный данной либо вышестоящей комиссией, либо его уполномоченный представитель по финансовым вопросам или доверенное лицо, уполномоченный представитель или доверенное лицо избирательного объединения, список кандидатов которого зарегистрирован данной либо вышестоящей комиссией, или кандидат из указанного списка. На заседании комиссии, на котором будет рассматриваться вопрос о регистрации кандидата, списка кандидатов, вправе присутствовать соответственно выдвинутый кандидат либо его уполномоченный представитель по финансовым вопросам, уполномоченный представитель избирательного объединения. Для присутствия на заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с указанными избирательными документами указанным лицам не требуется дополнительное разрешение. Комиссия обязана обеспечить оповещение и возможность свободного доступа указанных лиц на свои заседания и в помещение, в котором проводится подсчет голосов избирателей, осуществляется работа с указанными избирательными документами.»;

б) дополнить частями 1^1 и 1^2 следующего содержания:

«1^1. На всех заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с документами, указанными в части 1 настоящей статьи, вправе присутствовать представители средств массовой информации, за исключением случая, предусмотренного частью 1^2 настоящей статьи.

1^2. На заседаниях комиссии при установлении ею итогов голосования, определении результатов выборов, а также при подсчете голосов избирателей вправе при-

сутствовать представители средств массовой информации, работающие в редакциях средств массовой информации на основании заключенного не менее чем за два месяца до дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов трудового или возмездного гражданско-правового договора, аккредитованные в соответствии с частью 3 статьи 23 настоящего Кодекса.»;

в) дополнить частью 2^1 следующего содержания:

«2^1. Официальный сайт Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» размещается на едином портале, создаваемом по решению Центральной избирательной комиссии Российской Федерации в соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и Федеральным законом от 10 января 2003 года № 20-ФЗ «О Государственной автоматизированной системе Российской Федерации «Выборы».»;

г) в части 3 слова «части 1» заменить словами «частях 1 и 1^2»;

д) часть 4 после слов «на этом избирательном участке» дополнить словами «и помещение, в котором проводится подсчет голосов избирателей,»;

10) в статье 22:

а) часть 2 изложить в следующей редакции:

«2. Наблюдателями не могут быть назначены выборные должностные лица, депутаты, высшие должностные лица субъектов Российской Федерации (руководители высших исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации), главы местных администраций, лица, находящиеся в непосредственном подчинении этих должностных лиц, судьи, прокуроры, члены комиссий с правом решающего голоса, за исключением членов комиссий, полномочия которых были приостановлены в соответствии с частью 7 статьи 18 настоящего Кодекса.»;

б) в части 3 пятое предложение исключить;

в) дополнить частью 3^1 следующего содержания:

«3^1. Политическая партия, иное общественное объединение, зарегистрированный кандидат, назначившие наблюдателей в участковые комиссии, не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования) представляют список назначенных наблюдателей в соответствующую территориальную комиссию, а при проведении выборов в органы местного самоуправления – в соответствующую избирательную комиссию муниципального образования. В данном списке указываются фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя, адрес его места жительства, номер избирательного участка, наименование комиссии, куда наблюдатель направляется.»;

г) часть 4 признать утратившей силу;

д) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. Политическая партия, иное общественное объединение, зарегистрированный кандидат или в случаях, предусмотренных федеральным законом, доверенное лицо зарегистрированного кандидата вправе назначить в каждую комиссию не более двух наблюдателей, которые имеют право поочередно осуществлять наблюдение в помещении для голосования. Одно и то же лицо может быть назначено наблюдателем только в одну комиссию. Направление, указанное в части 3 настоящей статьи,

должно быть представлено наблюдателем в комиссию, в которую он назначен, в день, предшествующий дню голосования (досрочного голосования), либо непосредственно в день голосования (досрочного голосования). В участковую комиссию направление может быть представлено только наблюдателем, указанным в списке, предусмотренном частью 3^1 настоящей статьи. Установление иных, кроме указанных в Федеральном законе «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящем Кодексе, ограничений, касающихся присутствия наблюдателей в помещении для голосования, наблюдения за проведением голосования, подсчетом голосов избирателей, составлением протоколов об итогах голосования, а также выдачи копий этих протоколов, не допускается.»;

е) в части 6:

пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) знакомиться со списками избирателей, реестром выдачи открепительных удостоверений, находящимися в комиссии открепительными удостоверениями, реестром заявлений (обращений) о голосовании вне помещения для голосования;»;

дополнить пунктом 11 следующего содержания:

«11) производить в помещении для голосования (с того места, которое определено председателем участковой комиссии) фото- и (или) видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря участковой комиссии.»;

11) статью 23 изложить в следующей редакции:

«Статья 23. **Представители средств массовой информации**

1. Представители средств массовой информации, принимая участие в информационном освещении подготовки и проведения выборов, вправе:

1) знакомиться с протоколом участковой комиссии об итогах голосования, а также с протоколами иных комиссий об итогах голосования, о результатах выборов, в том числе составляемыми повторно, получать от соответствующей комиссии копии указанных протоколов;

2) присутствовать на агитационных мероприятиях, освещать их проведение.

2. Представители средств массовой информации, указанные в части 1^2 статьи 21 настоящего Кодекса, вправе находиться в помещении для голосования в день голосования, в дни досрочного голосования, а также производить фото- и видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря соответствующей комиссии.

3. Для осуществления полномочий, указанных в частях 1^2 и 3 статьи 21 настоящего Кодекса, части 2 настоящей статьи, представители средств массовой информации аккредитуются в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации или по ее поручению Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан. Заявки на аккредитацию для осуществления указанных полномочий должны быть поданы редакциями средств массовой информации в комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования).

4. Аккредитованный в соответствии с частью 3 настоящей статьи представитель средства массовой информации считается извещенным о проведении мероприятия комиссии, если выполнены требования закона об опубликовании (обнародовании) соответствующей информации.»;

12) в части 2 статьи 24 первое предложение дополнить словами «либо возлагает ее полномочия на соответствующую территориальную комиссию»;

13) в статье 26:

в части 1:

пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) номер каждого избирательного округа;»;

пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4) число избирателей в каждом избирательном округе, а для многомандатных избирательных округов – также количество мандатов, замещаемых в округе;»;

14) статью 28 изложить в следующей редакции:

«Статья 28. **Регистрация (учет) избирателей**

1. Регистрации (учету) подлежат все избиратели.

2. Регистрация (учет) избирателей, проживающих на территории соответствующего муниципального образования, осуществляется главой администрации муниципального района, городского округа. Основанием для регистрации (учета) избирателей на территории муниципального образования является факт нахождения места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – факт временного пребывания) избирателей на соответствующей территории. Указанный факт устанавливается на основании сведений, представляемых органами, осуществляющими регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации.

3. Регистрация (учет) избирателей – военнослужащих, членов их семей и других избирателей, проживающих в пределах расположения воинской части, осуществляется командиром воинской части. Основанием для регистрации (учета) данной категории избирателей является факт нахождения их места жительства в пределах расположения воинской части, устанавливаемый на основании сведений, представляемых соответствующей службой воинской части.

4. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» органы, осуществляющие регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации, выдачу и замену документов, удостоверяющих личность гражданина Российской Федерации на территории Российской Федерации, не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах выдачи и замены паспорта гражданина Российской Федерации, регистрации и снятия с регистрационного учета по месту жительства (в отношении вынужденных переселенцев – по месту пребывания) граждан Российской Федерации, выдачи паспорта гражданина Российской Федерации в нарушение установлен-

ного порядка с указанием следующих персональных данных гражданина: фамилии, имени, отчества, даты рождения, места рождения, пола, гражданства, адреса места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – места пребывания), вида документа, удостоверяющего личность, серии и номера этого документа, наименования или кода органа, выдавшего документ, даты выдачи документа – главе администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

5. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» органы записи актов гражданского состояния не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах смерти граждан Российской Федерации главе администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

6. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» не реже чем один раз в три месяца органы, осуществляющие воинский учет, сообщают о гражданах Российской Федерации, призванных (поступивших по контракту) на военную службу (уволенных с военной службы), а органы (учреждения) уголовно-исполнительной системы – о гражданах, содержащихся в местах лишения свободы по приговору суда, – главе администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

7. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» суд, приняв решение о признании гражданина недееспособным, а также решение о признании гражданина, ранее признанного судом недееспособным, дееспособным, сообщает о принятом решении главе администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

8. Сведения, указанные в частях 4 – 7 настоящей статьи, не реже чем один раз в месяц передаются главой администрации муниципального района, городского округа в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан для формирования и ведения регистра избирателей.

9. Регистрация избирателей и установление численности зарегистрированных на территории Республики Татарстан избирателей осуществляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года с использованием ГАС «Выборы».

10. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» регистрация (учет) избирателей, установление численности зарегистрированных избирателей, формирование и ведение регистра избирателей осуществляются в порядке, установленном положением о государственной системе регистрации (учета) избирателей, участников референдума, которое утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

11. Избиратель имеет право на беспрепятственный доступ к документированной информации (персональным данным) о себе, в том числе к информации, находящейся на машиночитаемых носителях, на уточнение этой информации в целях обеспечения ее полноты и достоверности, а также имеет право знать, кто и в каких целях использует или использовал эту информацию, кем и кому она предоставлена.»;

15) статью 29 изложить в следующей редакции:
«Статья 29. **Составление списков избирателей**

1. В целях реализации прав избирателей соответствующими комиссиями составляются списки избирателей на основании сведений, полученных с использованием государственной системы регистрации (учета) избирателей и представляемых в соответствии с частью 7 настоящей статьи.

2. В списки избирателей на избирательных участках включаются граждане Российской Федерации, обладающие на день голосования активным избирательным правом.

3. Если на основании международного договора Российской Федерации иностранные граждане имеют право на участие в выборах в органы местного самоуправления, то в списки избирателей при проведении выборов в органы местного самоуправления включаются иностранные граждане, достигшие на день голосования возраста 18 лет и не подпадающие под действие части 4 статьи 4 настоящего Кодекса, постоянно проживающие на территории муниципального образования, в котором проводятся указанные выборы.

4. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список избирателей на конкретном избирательном участке является факт нахождения его места жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящим Кодексом, иным законом, – факт пребывания (временного пребывания) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина активного избирательного права) либо наличие у гражданина открепительного удостоверения. Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного избирательного участка устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящим Кодексом, иным законом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами.

5. Военнослужащие, проходящие военную службу по призыву в воинских частях, военных организациях и учреждениях, которые расположены на территории соответствующего муниципального образования, если место жительства этих военнослужащих до призыва на военную службу не было расположено на территории муниципального образования, не включаются в списки избирателей и не учитываются при определении числа избирателей при выборах в органы местного самоуправления.

6. Обладающий активным избирательным правом на соответствующих выборах избиратель, в том числе обучающийся по очной форме обучения, зарегистрированный по месту пребывания на территории соответствующего избирательного участка не менее чем за три месяца до дня голосования, может быть включен в список избирателей на этом избирательном участке на основании личного письменного за-

явления, поданного в соответствующую территориальную комиссию за 60 – 21 день до дня голосования. В заявлении указывается адрес места жительства избирателя. Избиратель, подавший заявление, включается в список избирателей на этом избирательном участке до передачи списка в участковую комиссию. В случае составления списка избирателей участковой комиссией избиратель включается в список избирателей на основании переданного из территориальной комиссии заявления. Информация об этом передается в участковую комиссию избирательного участка, где данный избиратель включен в список избирателей по месту жительства, через территориальную комиссию. Участковая комиссия в соответствующей строке списка избирателей делает отметку: «Включен в список избирателей на избирательном участке №» с указанием номера избирательного участка и наименования муниципального района (городского округа).

7. Сведения об избирателях формирует и уточняет глава администрации муниципального района, городского округа. Сведения об избирателях – военнослужащих, находящихся в воинской части, членах их семей и о других избирателях, если они проживают на территории расположения воинской части либо зарегистрированы в установленном порядке при воинской части по месту их службы, формирует и уточняет командир воинской части. Сведения об избирателях, находящихся в местах временного пребывания, представляет в избирательную комиссию руководитель организации, в которой избиратель временно пребывает. Указанные сведения направляются уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом в территориальные комиссии (избирательные комиссии муниципальных образований), при отсутствии таковых – в окружные избирательные комиссии сразу после назначения дня голосования или после образования этих комиссий.

8. Список избирателей составляется соответствующей комиссией, в том числе с использованием ГАС «Выборы», отдельно по каждому избирательному участку на основании сведений, представляемых по установленной форме уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом.

9. Лица, представляющие сведения об избирателях, несут ответственность за достоверность и полноту этих сведений, а также за своевременность их представления.

10. Гражданин Российской Федерации включается в список избирателей только на одном избирательном участке. При выявлении территориальной комиссией (окружной избирательной комиссией, избирательной комиссией муниципального образования) факта включения гражданина Российской Федерации в списки избирателей на разных избирательных участках на одних и тех же выборах соответствующая комиссия до передачи списков избирателей в участковые комиссии проводит работу по устранению ошибки или неточности в указанных списках.

11. Список избирателей составляется в двух экземплярах. Сведения об избирателях, включаемые в список избирателей, располагаются в алфавитном или ином порядке (по населенным пунктам, улицам, домам, квартирам). В списке указываются фамилия, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет – дополнительно день и месяц рождения), адрес места жительства избирателя. В списке избирателей должны быть предусмотрены места для проставления избирателем подписи за каждый полученный им бюллетень, серии и номера своего паспорта или документа, заменяюще-

го паспорт гражданина, а также для внесения суммарных данных по каждому виду выборов и для проставления подписи члена участковой комиссии, выдавшего бюллетень (бюллетени) избирателю.

12. Первый экземпляр списка избирателей подписывают председатель и секретарь комиссии, составившей список. На избирательных участках, образованных на территории воинской части, список избирателей подписывают председатель и секретарь участковой комиссии. Список избирателей заверяется печатями соответственно территориальной комиссии (окружной избирательной комиссии, избирательной комиссии муниципального образования) и (или) участковой комиссии. Порядок и сроки изготовления, использования второго экземпляра списка избирателей, его передачи соответствующей участковой комиссии, заверения и уточнения определяются комиссией, организующей выборы.

13. Соответствующая территориальная комиссия (окружная избирательная комиссия, избирательная комиссия муниципального образования) передает по акту участковым комиссиям первый экземпляр списка избирателей конкретного избирательного участка не позднее чем за 10 дней до дня голосования. Участковая комиссия вправе разделить первый экземпляр списка избирателей на отдельные книги. Каждая такая книга не позднее дня, предшествующего дню голосования, должна быть сброшюрована (прошита), что подтверждается печатью соответствующей участковой комиссии и подписью ее председателя.

14. Участковая комиссия уточняет список избирателей в соответствии с установленным порядком организации взаимодействия комиссий с органами местного самоуправления, учреждениями и организациями, осуществляющими регистрацию (учет) избирателей. Выверенный и уточненный список избирателей не позднее дня, предшествующего дню голосования, подписывается председателем и секретарем участковой комиссии и заверяется печатью участковой комиссии.

15. Участковая комиссия за 10 дней до дня голосования представляет список избирателей для ознакомления избирателей и его дополнительного уточнения.

16. Гражданин Российской Федерации, обладающий активным избирательным правом, вправе обратиться в участковую комиссию с заявлением о включении его в список избирателей, о любой ошибке или неточности в сведениях о нем, внесенных в список избирателей. В течение 24 часов, а в день голосования в течение двух часов с момента обращения, но не позднее момента окончания голосования участковая комиссия обязана проверить сообщенные заявителем сведения и представленные документы и либо устранить ошибку или неточность, либо принять решение об отклонении заявления с указанием причин такого отклонения, вручив заверенную копию этого решения заявителю. Решение участковой комиссии об отклонении заявления о включении гражданина Российской Федерации в список избирателей может быть обжаловано в вышестоящую комиссию или в суд (по месту нахождения участковой комиссии), которые обязаны рассмотреть жалобу (заявление) в трехдневный срок, а за три и менее дня до дня голосования и в день голосования – немедленно. В случае, если принято решение об удовлетворении жалобы (заявления), исправление в списке избирателей производится участковой комиссией немедленно. Исключение гражданина Российской Федерации из списка избирателей после его подписания председателями и секретарями соответствующих комиссий и заверения его печатя-

ми этих комиссий в порядке, предусмотренном частью 12 настоящей статьи, производится только на основании официальных документов, в том числе сообщения вышестоящей комиссии о включении избирателя в список избирателей на другом избирательном участке, а также в случае выдачи избирателю открепительного удостоверения. При этом в списке избирателей, а также в базе данных ГАС «Выборы» указывается дата исключения гражданина Российской Федерации из списка, а также причина такого исключения. Запись в списке избирателей заверяется подписью председателя участковой комиссии, а при выдаче открепительного удостоверения – подписью члена комиссии, выдавшего открепительное удостоверение, с указанием даты внесения этой подписи. Каждый гражданин Российской Федерации вправе сообщить в участковую комиссию об изменении указанных в части 4 статьи 28 настоящего Кодекса сведений об избирателях, включенных в список избирателей на соответствующем участке.

17. Избиратели, находящиеся в местах временного пребывания, работающие на предприятиях с непрерывным циклом работы и занятые на отдельных видах работ, где невозможно уменьшение продолжительности работы (смены), а также избиратели из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список избирателей на избирательном участке по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования. Информация об этом передается в участковую комиссию, где данный избиратель включен в список избирателей по месту жительства, через соответствующую территориальную комиссию (избирательную комиссию муниципального образования). Участковая комиссия в соответствующей строке списка избирателей делает отметку: «Включен в список избирателей на избирательном участке №» с указанием номера избирательного участка.

18. Вносить какие-либо изменения в списки избирателей после окончания голосования и начала подсчета голосов избирателей запрещается.

19. После официального опубликования результатов выборов информация об избирателях, содержащаяся в списках избирателей, может использоваться для уточнения сведений об избирателях в регистре избирателей.»;

16) статью 30 признать утратившей силу;

17) часть 2 статьи 32 дополнить предложениями следующего содержания: «В избирательном бюллетене, протоколе об итогах голосования, результатах выборов используется полное наименование политической партии, общественного объединения, если оно состоит не более чем из семи слов. Если полное наименование политической партии, общественного объединения состоит более чем из семи слов, а сокращенное наименование не более чем из семи слов, в избирательном бюллетене, протоколе об итогах голосования, результатах выборов используется сокращенное наименование политической партии, общественного объединения. Если как полное, так и сокращенное наименование политической партии, общественного объединения состоит более чем из семи слов, кандидат или орган политической партии, иного общественного объединения, выдвинувших кандидата, список кандидатов, в пре-

дусмотренном законом порядке согласует краткое (состоящее не более чем из семи слов) наименование, которое используется в избирательном бюллетене, протоколе об итогах голосования, результатах выборов. При этом краткое наименование политической партии, общественного объединения образуется с соблюдением требований, предусмотренных соответственно статьей 6 Федерального закона «О политических партиях», положениями Федерального закона от 19 мая 1995 года № 82-ФЗ «Об общественных объединениях», и только из слов, составляющих наименование политической партии, общественного объединения, указанное в ее (его) уставе.»;

18) пункт 4 части 3 статьи 36 дополнить словами «(в случае назначения)»;

19) часть 2 статьи 37 дополнить предложением следующего содержания: «Кандидат может упоминаться в списке кандидатов по единому избирательному округу только один раз.»;

20) статью 39 изложить в следующей редакции:

«Статья 39. **Порядок представления документов в избирательные комиссии кандидатами, выдвинутыми в порядке самовыдвижения**

1. Гражданин, выдвинувший свою кандидатуру по одномандатному (многомандатному) избирательному округу или единому избирательному округу, представляет в соответствующую окружную комиссию (или комиссию, на которую возложены полномочия соответствующей окружной комиссии) либо в избирательную комиссию, организующую выборы, соответственно, заявление кандидата о его согласии баллотироваться по одномандатному (многомандатному) избирательному округу или единому избирательному округу с обязательством в случае избрания прекратить деятельность, несовместимую со статусом депутата или с замещением иной выборной должности. В заявлении также указываются:

1) фамилия, имя, отчество, дата и место рождения, адрес места жительства, серия, номер и дата выдачи паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, наименование или код органа, выдавшего паспорт или документ, заменяющий паспорт гражданина, идентификационный номер налогоплательщика (при наличии), гражданство, сведения о профессиональном образовании (при наличии) с указанием организации, осуществляющей образовательную деятельность, года ее окончания и реквизитов документа об образовании и о квалификации, основное место работы или службы, занимаемая должность (в случае отсутствия основного места работы или службы – род занятий);

2) если кандидат является депутатом и осуществляет свои полномочия на непостоянной основе, – сведения об этом и наименование соответствующего представительного органа;

3) если у кандидата имелась или имеется судимость, – сведения о судимости кандидата, а если судимость снята или погашена, – также сведения о дате снятия или погашения судимости.

2. Вместе с заявлением, предусмотренным частью 1 настоящей статьи, представляются:

1) копия паспорта (отдельных страниц паспорта, определенных Центральной избирательной комиссией Российской Федерации) или документа, заменяющего паспорт гражданина, заверенная кандидатом;

2) заверенные кандидатом копии документов, подтверждающих указанные в заявлении сведения об образовании, основном месте работы или службы, о занимаемой должности (роде занятий), а также о том, что кандидат является депутатом;

3) если кандидат менял фамилию, или имя, или отчество, – копии соответствующих документов;

4) сведения о размере и об источниках доходов кандидата, а также об имуществе, принадлежащем кандидату на праве собственности (в том числе совместной собственности), о вкладах в банках, ценных бумагах. Указанные сведения представляются по форме, установленной Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации». При выборах депутатов представительных органов муниципальных образований, при которых избирательные округа образуются в соответствии со средней нормой представительства избирателей, не превышающей пяти тысяч избирателей, кандидаты не обязаны представлять в соответствующую избирательную комиссию сведения, указанные в настоящем пункте. На выборах в представительный орган муниципального образования, назначенных в связи с роспуском представительного органа муниципального образования на основании части 2^1 статьи 73 Федерального закона от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», кандидат в депутаты из числа лиц, которые являлись депутатами данного органа и в отношении которых судом установлен факт отсутствия вины за непроведение данным представительным органом муниципального образования правомочного заседания в течение трех месяцев подряд, представляет дополнительно указанное решение суда, вступившее в законную силу;

5) нотариально удостоверенную доверенность на уполномоченного представителя по финансовым вопросам (в случае, когда в соответствии с настоящим Кодексом указанный представитель назначается кандидатом).

3. При проведении выборов депутатов Государственного Совета вместе с заявлением, предусмотренным частью 1 настоящей статьи, в избирательную комиссию также должны быть представлены составленные по форме, предусмотренной указом Президента Российской Федерации:

1) сведения о принадлежащем кандидату, его супругу и несовершеннолетним детям недвижимом имуществе, находящемся за пределами территории Российской Федерации, об источниках получения средств, за счет которых приобретено указанное имущество, об обязательствах имущественного характера за пределами территории Российской Федерации кандидата, а также сведения о таких обязательствах его супруга и несовершеннолетних детей;

2) сведения о своих расходах, а также о расходах своих супруга и несовершеннолетних детей по каждой сделке по приобретению земельного участка, другого объекта недвижимости, транспортного средства, ценных бумаг, акций (долей участия, паев в уставных (складочных) капиталах организаций), совершенной в течение последних трех лет, если сумма сделки превышает общий доход кандидата и его

супруга за три последних года, предшествующих совершению сделки, и об источниках получения средств, за счет которых совершена сделка.

4. Порядок проверки сведений, указанных в части 3 настоящей статьи, устанавливается указом Президента Российской Федерации.

5. При проведении выборов депутатов Государственного Совета кандидат обязан к моменту представления документов, необходимых для регистрации кандидата, закрыть счета (вклады), прекратить хранение наличных денежных средств и ценностей в иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, и (или) осуществить отчуждение иностранных финансовых инструментов.

6. Кандидат вправе указать в заявлении свою принадлежность к политической партии либо не более чем к одному иному общественному объединению, зарегистрированному не позднее чем за один год до дня голосования в установленном законом порядке, и свой статус в этой политической партии, этом общественном объединении при условии представления вместе с заявлением документа, подтверждающего указанные сведения и подписанного уполномоченным лицом политической партии, иного общественного объединения либо уполномоченным лицом соответствующего структурного подразделения политической партии, иного общественного объединения.

7. Документы, предусмотренные частями 1 – 3 настоящей статьи, кандидат, выдвинувший свою кандидатуру, обязан представить в избирательную комиссию лично. Указанные документы могут быть представлены по просьбе кандидата иными лицами в случаях, если кандидат болен, содержится в местах содержания под стражей подозреваемых и обвиняемых (при этом подлинность подписи кандидата на заявлении в письменной форме должна быть удостоверена нотариально либо администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения, в котором кандидат находится на излечении, администрацией учреждения, в котором содержатся под стражей подозреваемые и обвиняемые), иных случаях, установленных федеральным законом.

8. В случае выдвижения своей кандидатуры лицом, являющимся инвалидом и в связи с этим не имеющим возможности самостоятельно написать заявление о согласии баллотироваться по соответствующему избирательному округу, заверить подписной лист, заполнить или заверить иные документы, предусмотренные законом, данное лицо вправе воспользоваться для этого помощью другого лица. При этом полномочия лица, оказывающего помощь в заполнении или заверении документов, указанных в части 1, пунктах 1 – 4 части 2, части 3 настоящей статьи, должны быть нотариально удостоверены.

9. Если к моменту выдвижения кандидата окружная комиссия не сформирована, заявление кандидата о согласии баллотироваться и другие документы, указанные в частях 1 – 3 настоящей статьи, представляются в комиссию, организующую выборы, которая осуществляет функции окружной комиссии по работе с представленными документами до ее сформирования. Комиссия, организующая выборы, передает указанные документы в окружную комиссию после ее сформирования и назначения ее председателя.

10. Документы, предусмотренные частями 1 – 3 настоящей статьи, принимаются соответствующей избирательной комиссией при предъявлении документа, удостоверяющего личность кандидата (паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина). Если документы представляются по просьбе кандидата иным лицом, то предъявляется нотариально удостоверенная копия документа, удостоверяющего личность кандидата (паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина).

11. Соответствующая избирательная комиссия обязана выдать письменное подтверждение о получении документов, указанных в частях 1 – 3 настоящей статьи, лицам, представившим эти документы. Указанное письменное подтверждение выдается незамедлительно после представления этих документов.»;

21) в статье 40:

а) в части 3:

в пункте 1 слова «пунктом 1 части 1 статьи 39» заменить словами «частью 1 статьи 39»;

пункт 2 после слов «заменяющего паспорт гражданина,» дополнить словами «заверенная кандидатом или уполномоченным представителем избирательного объединения,», слова «пункте 2 части 1 статьи 39» заменить словами «пункте 2 части 2 статьи 39»;

дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1) если кандидат менял фамилию, или имя, или отчество, – копии соответствующих документов.»;

б) в части 3^2:

слова «пунктом 1 части 1 статьи 39» заменить словами «частью 1 статьи 39», слова «части 1^1 статьи 39» заменить словами «части 3 статьи 39»;

в) в части 4^1 слова «уполномоченного представителя избирательного объединения» заменить словами «лица, уполномоченного на то уставом избирательного объединения или решением уполномоченного органа избирательного объединения»;

г) часть 5^1 изложить в следующей редакции:

«5^1. Отсутствие документов кандидата, предусмотренных пунктами 1 и 2 части 1, пунктом 4 части 2, частью 6 (при проведении выборов в Государственный Совет – также частью 3) статьи 39 настоящего Кодекса, является основанием для исключения организующей выборы избирательной комиссией этого кандидата из списка кандидатов до его заверения.»;

22) в статье 41:

а) в части 1:

в пункте 1 слова «пунктом 1 части 1 статьи 39» заменить словами «частью 1 статьи 39»;

в пункте 2 слова «пунктах 1^1, 2 и 3 части 1 статьи 39» заменить словами «пунктах 1 – 4 части 2 статьи 39»;

б) в части 1^2:

слова «пунктом 1 части 1 статьи 39» заменить словами «частью 1 статьи 39»;

слова «части 1^1 статьи 39» заменить словами «части 3 статьи 39»;

в) в части 4 слова «частью 1^1 статьи 39» заменить словами «частью 3 статьи 39»;

г) в части 5 второе предложение исключить;

23) в статье 42:

а) в части 2:

в пункте 1 слова «пунктом 1 части 1 статьи 39» заменить словами «частью 1 статьи 39»;

в пункте 2 слова «пунктах 2 и 3 части 1 статьи 39» заменить словами «пунктах 1 – 4 части 2 статьи 39»;

б) в части 2^1 слова «пунктом 1 части 1 статьи 39» заменить словами «частью 1 статьи 39», слова «части 1^1 статьи 39» заменить словами «части 3 статьи 39»;

в) в части 3 слова «частью 1^1 статьи 39» заменить словами «частью 3 статьи 39»;

г) в части 4 второе предложение исключить;

24) в статье 42^1:

а) в части 8 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

б) в части 9 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

25) второе предложение части 4 статьи 43 после слов «избирательного округа,» дополнить словами «указанного в схеме многомандатных избирательных округов,»;

26) в статье 44:

а) часть 1 после слов «о выдвижении кандидата» дополнить словами «, заверения списка кандидатов»;

б) в части 7 слова «частью 2 статьи 39» заменить словами «частью 6 статьи 39»;

в) в части 14 слова «и в машиночитаемом виде» исключить;

27) в статье 45:

в пункте 4 части 3:

в подпункте «в» слова «, а также сведения об адресе места жительства в течение пяти лет, предшествующих дате составления заявления» исключить;

в подпункте «е» слова «, а также сведения о государственных должностях или должностях государственной гражданской службы Республики Татарстан, замещаемых в совокупности в течение пяти лет, предшествующих выдвижению кандидатом для наделения полномочиями члена Совета Федерации» исключить;

дополнить подпунктом «$е^1$» следующего содержания:

«$е^1$) сведения, подтверждающие, что данное лицо отвечает предусмотренным частью 1 статьи 2 Федерального закона от 3 декабря 2012 года № 229-ФЗ «О порядке формирования Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации» требованиям о постоянном проживании на территории Республики Татарстан либо требованиям, содержащимся в части 3 указанной статьи;»;

28) в статье 46:

а) в части 4^1 слова «частью 1^3 статьи 39» заменить словами «частью 5 статьи 39»;

б) дополнить частями 4^2 – 4^7 следующего содержания:

«4^2. Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан при проведении проверки достоверности сведений, представленных кандидатами, в том числе полученных от иных избирательных комиссий, запрашивает у кредитных организаций имеющиеся у них сведения о счетах, вкладах кандидатов, а в случаях, предусмотренных федеральным законом, сведения о счетах, вкладах супругов и несовершеннолетних детей кандидатов.

4^3. Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан при проведении проверки достоверности сведений, представленных кандидатами, в том числе полученных от иных избирательных комиссий, запрашивает у держателей реестра и депозитариев имеющиеся у них сведения о ценных бумагах, принадлежащих кандидатам, а в случаях, предусмотренных федеральным законом, сведения о ценных бумагах, принадлежащих супругам и несовершеннолетним детям кандидатов.

4^4. Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан направляет в кредитные организации, держателям реестра и депозитариям запросы о представлении сведений о счетах, вкладах кандидатов, их супругов и несовершеннолетних детей, а также принадлежащих указанным лицам ценных бумагах и получает указанные сведения в форме электронных документов с использованием информационных ресурсов Центрального банка Российской Федерации.

4^5. Запрос о представлении сведений, направляемый Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в кредитные организации, держателям реестра и депозитариям, должен содержать следующие данные о кандидатах, их супругах и несовершеннолетних детях: фамилия, имя, отчество (при наличии), серия и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, дата рождения, место рождения, адрес места жительства.

4^6. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» порядок получения кредитными организациями, держателями реестра и депозитариями от Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан запросов о представлении сведений и порядок направления кредитными организациями, держателями реестра и депозитариями имеющихся у них сведений устанавливаются Центральным банком Российской Федерации по согласованию с Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

4^7. Результаты проверки сведений, указанных в частях 4^2 и 4^3 настоящей статьи, полученные Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан от кредитных организаций, держателей реестра и депозитариев, передаются избирательным комиссиям, представившим в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан соответствующие данные о кандидатах, их супругах и несовершеннолетних детях при проведении ими проверки достоверности представленных кандидатами сведений.»;

в) в части 8 после слов «представительного органа городского округа, не имеющего территориального деления, муниципального района» дополнить словами «, внутригородского района (в городском округе с внутригородским делением)»;

г) часть 10 изложить в следующей редакции:

«10. По решению соответствующей избирательной комиссии проверке могут подлежать все представленные подписи избирателей или часть этих подписей, но не менее 20 процентов от необходимого для регистрации количества подписей избирателей, отобранных для проверки посредством случайной выборки (жребия). Для проверки отбирается одинаковое количество подписей избирателей, собранных соответственно в поддержку выдвижения каждого кандидата, списка кандидатов. В случае, если необходимое для регистрации количество подписей избирателей не превышает 200 подписей, проверке подлежат все подписи избирателей. Процедура проведения случайной выборки определяется соответствующей избирательной комиссией.»;

д) часть 11 изложить в следующей редакции:

«11. Выборка проводится в избирательной комиссии непосредственно после выдачи кандидату, уполномоченному представителю избирательного объединения документа, подтверждающего прием подписных листов.»;

е) часть 12 изложить в следующей редакции:

«12. При проведении выборки и при проверке подписных листов вправе присутствовать все представившие установленное количество подписей кандидаты, доверенные лица или уполномоченные представители кандидатов, избирательных объединений, выдвинувших списки кандидатов. О проведении выборки и проверки должны извещаться кандидаты, уполномоченные представители избирательных объединений, представившие установленное количество подписей избирателей. Проверке подлежат все подписи избирателей и соответствующие им сведения об избирателях, содержащиеся в подписных листах, отобранных для проверки.»;

ж) часть 21 признать утратившей силу;

з) часть 22 признать утратившей силу;

и) часть 23 изложить в следующей редакции:

«23. По окончании проверки подписных листов по каждому кандидату, списку кандидатов составляется итоговый протокол, который подписывается руководителем рабочей группы – членом соответствующей избирательной комиссии с правом решающего голоса и представляется избирательной комиссии для принятия решения. В протоколе указывается количество заявленных, количество представленных и количество проверенных подписей избирателей, а также количество подписей, признанных недостоверными и (или) недействительными, с указанием оснований (причин) признания их таковыми.»;

к) часть 24 изложить в следующей редакции:

«24. Копия протокола передается кандидату, уполномоченному представителю избирательного объединения не позднее чем за двое суток до заседания комиссии, на котором должен рассматриваться вопрос о регистрации кандидата, списка кандидатов. В случае, если проведенная комиссией проверка подписных листов повлечет за собой последствия, предусмотренные пунктами 6^1 и 7 части 6 или пунктами 2^2 и 2^3 части 7 статьи 47 настоящего Кодекса, кандидат, уполномоченный пред-

ставитель избирательного объединения вправе получить в комиссии одновременно с копией итогового протокола заверенные копии ведомостей проверки подписных листов, в которых указываются основания (причины) признания подписей избирателей недостоверными и (или) недействительными с указанием номеров папки, подписного листа и строки в подписном листе, в котором содержится каждая из таких подписей, а также получить копии официальных документов, на основании которых соответствующие подписи были признаны недостоверными и (или) недействительными.»;

29) в статье 47:

а) в пункте 1^2 части 6 слова «частью 1^3 статьи 39» заменить словами «частью 5 статьи 39»;

б) пункт 5 части 8 дополнить словами «либо в одномандатном (многомандатном) избирательном округе в порядке самовыдвижения или на основании выдвижения иным избирательным объединением»;

30) в части 2 статьи 52 слово «трех» заменить словом «пяти»;

31) в части 5 статьи 53 слова «выбытия или исключения» заменить словами «выбытия, в том числе исключения,»;

32) в статье 55:

а) часть 1 после слов «осуществляющие выпуск средств массовой информации,» дополнить словами «редакции сетевых изданий,»;

б) части 4 и 5 изложить в следующей редакции:

«4. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий свободны в своей деятельности по информированию избирателей, осуществляемой в соответствии с федеральными законами. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий вправе на основании части 2 настоящей статьи публиковать (обнародовать) интервью с кандидатами, выпускать в свет (в эфир) иные сообщения и материалы о кандидатах, избирательных объединениях, передачи с участием кандидатов. Организации телерадиовещания, редакции электронных сетевых изданий вправе также на основании части 2 настоящей статьи организовывать совместные мероприятия с участием кандидатов и осуществлять их трансляцию (обнародование) на каналах организаций телерадиовещания, в электронных сетевых изданиях.

5. В информационных телепрограммах и радиопрограммах, публикациях в периодических печатных изданиях, выпусках либо обновлениях сетевого издания сообщения о проведении предвыборных мероприятий должны даваться исключительно отдельным информационным блоком, без комментариев. Такие информационные блоки не оплачиваются избирательными объединениями, кандидатами. В них не должно отдаваться предпочтение какому бы то ни было кандидату, избирательному объединению, не должна допускаться дискриминация (умаление прав), в том числе по времени освещения их предвыборной деятельности, объему печатной площади, отведенной для таких сообщений.»;

в) в части 6 слово «участвовавшие» заменить словами «редакции сетевого издания, участвующие (участвовавшие)»;

33) в статье 57:

а) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан перечень региональных государственных и муниципальных организаций телерадиовещания, региональных государственных и муниципальных периодических печатных изданий, а при проведении выборов в органы местного самоуправления перечень муниципальных организаций телерадиовещания и муниципальных периодических печатных изданий публикуются организующей выборы комиссией по представлению органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, не позднее чем на пятнадцатый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов. Указанный перечень представляется в соответствующую избирательную комиссию в порядке и сроки, установленные Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации».»;

б) дополнить частями 4 и 5 следующего содержания:

«4. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан уполномоченный Кабинетом Министров Республики Татарстан орган исполнительной власти Республики Татарстан не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, учредителями (соучредителями) которых или учредителями (соучредителями) редакций которых на день официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов являются государственные органы и организации Республики Татарстан, и (или) которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов, выделялись бюджетные ассигнования из бюджета Республики Татарстан на их функционирование (в том числе в форме субсидий) с указанием сведений о виде и об объеме таких ассигнований, и (или) в уставном (складочном) капитале которых на день официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов имеется доля (вклад) Республики Татарстан, доля (вклад) Республики Татарстан совместно с другими субъектами Российской Федерации.

5. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан, выборов в органы местного самоуправления орган местного самоуправления не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, подпадающих под действие пункта 3 статьи 47 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и пра-

ва на участие в референдуме граждан Российской Федерации», с указанием в отношении организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов, выделялись бюджетные ассигнования из местного бюджета на их функционирование (в том числе в форме субсидий), вида и объема таких ассигнований.»;

34) в статье 58:

а) часть 3 после слов «средств массовой информации,» дополнить словами «и представителями редакций сетевых изданий»;

б) в пункте 1 части 4 слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

в) в части 7 слова «, за исключением случая, предусмотренного пунктом 5 части 10 настоящей статьи» исключить;

г) в части 8:

в пункте 2 слово «положения;» заменить словами «положения. Указание в агитационном материале должности такого лица не является нарушением настоящего запрета;»;

в пункте 8 после слов «средств массовой информации,» дополнить словами «и представителям редакций сетевых изданий»;

д) дополнить частью 9^1 следующего содержания:

«9^1. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не имеющего в соответствии с настоящим Кодексом права проводить предвыборную агитацию, об избирательном объединении, выдвинувшем список кандидатов, кандидатов по одномандатным (многомандатным) избирательным округам, о кандидате (кандидатах) не допускается.»;

е) часть 10 изложить в следующей редакции:

«10. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не указанного в части 9^1 настоящей статьи, о кандидате, об избирательном объединении допускается только с письменного согласия данного физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в избирательную комиссию вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с частью 4 статьи 64 настоящего Кодекса. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в избирательную комиссию по ее требованию. Представление указанного документа не требуется в случаях:

а) использования избирательным объединением на соответствующих выборах высказываний выдвинутых им кандидатов;

б) использования обнародованных высказываний о кандидатах, об избирательных объединениях с указанием даты (периода времени) обнародования таких высказываний и наименования средства массовой информации, в котором они были обнародованы;

в) цитирования высказываний об избирательном объединении, о кандидате, обнародованных на соответствующих выборах иными избирательными объедине-

ниями, кандидатами в своих агитационных материалах, изготовленных и распространенных в соответствии с законом.»;

ж) дополнить частями $10^1 – 10^2$ следующего содержания:

«10^1. При проведении выборов использование в агитационных материалах изображений физического лица допускается только в следующих случаях:

а) использование избирательным объединением изображений выдвинутых им на соответствующих выборах кандидатов (в том числе в составе списка кандидатов), включая кандидатов среди неопределенного круга лиц;

б) использование кандидатом своих изображений, в том числе среди неопределенного круга лиц.

10^2. В случаях, указанных в части 10^1 настоящей статьи, получение согласия на использование соответствующих изображений не требуется.»;

35) в статье 59:

а) части 1 и 2 изложить в следующей редакции:

«1. Агитационный период для избирательного объединения начинается со дня принятия им решения о выдвижении кандидата, кандидатов, списка кандидатов. Агитационный период для кандидата, выдвинутого в составе списка кандидатов, начинается со дня представления в соответствующую избирательную комиссию списка кандидатов. Агитационный период для кандидата, выдвинутого непосредственно, начинается со дня представления кандидатом в избирательную комиссию заявления о согласии баллотироваться. Агитационный период прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.

2. Предвыборная агитация на каналах организаций телерадиовещания, в периодических печатных изданиях и в сетевых изданиях проводится в период, который начинается за 28 дней до дня голосования и прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.»;

б) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Агитационные печатные материалы (листовки, плакаты и другие материалы), ранее изготовленные в соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и размещенные в установленном законом порядке на специальных местах, указанных в части 8 статьи 64 настоящего Кодекса, на рекламных конструкциях или иных стабильно размещенных объектах в соответствии с частями 9 и 11 статьи 64 настоящего Кодекса, могут сохраняться в день голосования на прежних местах.»;

в) дополнить частью 5 следующего содержания:

«5. В случае проведения повторного голосования агитационный период возобновляется со дня назначения соответствующей комиссией дня повторного голосования и прекращается в соответствии с частью 2 настоящей статьи.»;

36) в статье 60:

а) в наименовании слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) части 4 – 9 изложить в следующей редакции:

«4. Негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий и редакции сетевых изданий, осуществляющие выпуск средств массовой информации, зарегистрированных не менее чем за один год до начала избирательной кампании, а также редакции негосударственных периодических печатных изданий и редакции сетевых изданий, учрежденных избирательными объединениями (в том числе их структурными подразделениями) независимо от срока регистрации изданий, вправе предоставлять зарегистрированным кандидатам, избирательным объединениям платное эфирное время, платную печатную площадь, платные услуги по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях при условии выполнения указанными организациями и редакциями требований, предусмотренных частями 5 и 6 настоящей статьи. Иные негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий не вправе предоставлять зарегистрированным кандидатам, избирательным объединениям эфирное время, печатную площадь.

5. Условия оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов, предоставляемых негосударственными организациями телерадиовещания, редакциями негосударственных периодических печатных изданий и редакциями сетевых изданий, должны быть едины для всех зарегистрированных кандидатов, избирательных объединений. Это требование не распространяется на редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий, учрежденных кандидатами, избирательными объединениями.

6. Сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов должны быть опубликованы соответствующей организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания не позднее чем через 30 дней со дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов. Указанные сведения, информация о дате и об источнике их опубликования, сведения о регистрационном номере и дате выдачи свидетельства о регистрации средства массовой информации и уведомление о готовности предоставить эфирное время, печатную площадь для проведения предвыборной агитации, услуги по размещению агитационных материалов в сетевом издании в тот же срок должны быть представлены в избирательную комиссию, организующую выборы.

7. Допускается отказ от предоставления эфирного времени, печатной площади для проведения предвыборной агитации, услуг по размещению агитационных материалов в сетевом издании, выраженный путем непредставления в соответствующую комиссию уведомления, указанного в части 6 настоящей статьи, в установленные в указанной части сроки:

а) негосударственных организаций телерадиовещания и редакций негосударственных периодических печатных изданий;

б) редакций государственных периодических печатных изданий, выходящих реже чем один раз в неделю;

в) организаций телерадиовещания, осуществляющих выпуск специализированных телеканалов, радиоканалов, телепрограмм, радиопрограмм, и редакций специализированных периодических печатных изданий;

г) редакций сетевых изданий;

д) при проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан – муниципальных организаций телерадиовещания и редакций муниципальных периодических печатных изданий.

8. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий независимо от формы собственности обязаны вести отдельный учет объемов и стоимости эфирного времени и печатной площади, предоставленных для проведения предвыборной агитации, объемов и стоимости услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях в соответствии с формами такого учета, которые установлены соответствующей комиссией, и представлять данные такого учета в эту комиссию не позднее чем через десять дней со дня голосования.

9. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий обязаны хранить указанные в частях 8 и 11 настоящей статьи документы о безвозмездном и платном предоставлении эфирного времени и печатной площади, предоставлении услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях не менее трех лет после дня голосования.»;

в) часть11 изложить в следующей редакции:

«11. Предоставление эфирного времени на каналах организаций телерадиовещания и печатной площади в периодических печатных изданиях для проведения предвыборной агитации, предоставление услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях производятся в соответствии с договором, заключенным в письменной форме между организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и кандидатом, избирательным объединением до предоставления указанных эфирного времени, печатной площади, услуг.»;

37) в статье 61:

а) в части 4 второе и третье предложение изложить в следующей редакции: «Данное правило не применяется при предоставлении эфирного времени, указанного в части 1 настоящей статьи, избирательным объединениям, если указанного объема эфирного времени недостает для проведения хотя бы одного совместного агитационного мероприятия, в котором на каждое избирательное объединение, зарегистрировавшее список кандидатов, придется пять или более минут, а также при предоставлении эфирного времени, указанного в части 1 настоящей статьи, кандидатам, зарегистрированным по соответствующему одномандатному (многомандатному) избирательному округу, если указанного объема эфирного времени недостает для проведения хотя бы одного совместного агитационного мероприятия, в котором на каждого кандидата придется пять или более минут. Избирательное объединение, зарегистрировавшее список кандидатов, зарегистрированный кандидат обязаны участвовать в совместных агитационных мероприятиях.»;

б) дополнить частью 4^1 следующего содержания:

«4[1]. В совместных агитационных мероприятиях могут участвовать зарегистрированные кандидаты только лично (в том числе от имени избирательного объединения только зарегистрированные кандидаты, выдвинутые этим избирательным объединением на соответствующих выборах), за исключением случаев, предусмотренных федеральным законом.»;

в) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. При невыполнении избирательным объединением, зарегистрированным кандидатом требований части 4 настоящей статьи доля эфирного времени, отведенная избирательному объединению, зарегистрированному кандидату для участия в совместном агитационном мероприятии, распределяется между другими участниками данного совместного агитационного мероприятия (в том числе если в данном мероприятии может принять участие только один участник), за исключением случаев, предусмотренных федеральным законом.»;

г) в части 9 третье предложение дополнить словами «, если федеральным законом не предусмотрено иное», дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения платного эфирного времени останется нераспределенное эфирное время, оно может быть предоставлено за плату избирательным объединениям, зарегистрированным кандидатам, подавшим заявку на предоставление такого эфирного времени, на равных условиях.»;

38) в статье 62:

а) часть 2 дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «При проведении дополнительных или повторных выборов общий еженедельный минимальный объем бесплатной печатной площади должен составлять не менее того объема бесплатной печатной площади, который предоставлялся каждому зарегистрированному в соответствующем избирательном округе кандидату для проведения предвыборной агитации на основных выборах.»;

б) часть 5 дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения печатной площади за плату останется нераспределенная печатная площадь, она может быть предоставлена за плату избирательным объединениям, зарегистрированным кандидатам, подавшим заявку на предоставление такой печатной площади, на равных условиях.»;

39) часть 6 статьи 63 после слов «избирательные объединения» дополнить словами «, выдвинувшие списки кандидатов,»;

40) в статье 64:

а) часть 1 после слов «избирательные объединения» дополнить словами «, выдвинувшие списки кандидатов,»;

б) часть 2 изложить в следующей редакции:

«2. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы или оказывающие услуги по изготовлению печатных агитационных материалов, обязаны обеспечить кандидатам, избирательным объединениям, выдвинувшим списки кандидатов, равные условия оплаты изготовления этих материалов. Сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты работ или ус-

луг указанных организаций, индивидуальных предпринимателей по изготовлению печатных агитационных материалов должны быть опубликованы соответствующей организацией, соответствующим индивидуальным предпринимателем не позднее чем через 30 дней со дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов и в тот же срок представлены в комиссию, организующую выборы. Вместе с указанными сведениями в комиссию, организующую выборы, должны быть представлены также сведения, содержащие наименование, юридический адрес и идентификационный номер налогоплательщика организации (фамилию, имя, отчество индивидуального предпринимателя, наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, где находится место его жительства).»;

в) в части 4 после слова «фотографии» дополнить словами «или экземпляры», второе предложение дополнить словами «, и копия документа об оплате изготовления данного предвыборного агитационного материала из соответствующего избирательного фонда», дополнить предложением следующего содержания: «При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан, а также при проведении выборов в органы местного самоуправления вместе с указанными материалами в комиссию должны быть представлены электронные образы этих предвыборных агитационных материалов в машиночитаемом виде.»;

г) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. Запрещается изготовление печатных агитационных материалов в организациях и у индивидуальных предпринимателей, не выполнивших требования, предусмотренные частью 2 настоящей статьи, либо по договору с физическими лицами, не являющимися индивидуальными предпринимателями, а также изготовление агитационных материалов без предварительной оплаты за счет средств соответствующего избирательного фонда, с нарушением требований, установленных частями 7, 8, 9^1 и 10^1 статьи 58 настоящего Кодекса, частью 3 настоящей статьи.»;

д) часть 7 изложить в следующей редакции:

«7. Запрещается распространение агитационных материалов, изготовленных с нарушением части 6 настоящей статьи и (или) с нарушением требований, предусмотренных частью 4 настоящей статьи, частью 10 статьи 58 настоящего Кодекса.»;

е) в части 9 слова «вывешиваться (расклеиваться, размещаться)» заменить словом «размещаться»;

ж) части 10 и 11 изложить в следующей редакции:

«10. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы (оказывающие услуги) по подготовке и размещению агитационных материалов, обязаны обеспечить кандидатам, избирательным объединениям равные условия оплаты своих работ (услуг).

11. Запрещается размещать агитационные материалы на памятниках, обелисках, зданиях, сооружениях и в помещениях, имеющих историческую, культурную или архитектурную ценность. Запрещается размещать агитационные материалы в зданиях, в которых размещены избирательные комиссии, помещения для голосования, и на расстоянии менее 50 метров от входа в них.»;

41) в статье 66:

а) в части 4 слова «а в случае их отсутствия – в филиалах Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «а в случае их отсутствия в пределах населенного пункта, в котором расположена избирательная комиссия, – в филиалах публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

б) в части 12 слова «Закупки бюллетеней, специальных знаков (марок),» заменить словами «Закупки бюллетеней, открепительных удостоверений, специальных знаков (марок), информационных материалов, размещаемых в помещениях избирательных комиссий и помещениях для голосования, услуг по доставке избирательной документации, иных отправлений избирательных комиссий,», после слов «Приобретение бюллетеней,» дополнить словами «открепительных удостоверений,»;

42) в статье 69:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. Все денежные средства, образующие избирательный фонд, перечисляются на специальный избирательный счет, открытый с разрешения соответствующей комиссии кандидатом либо его уполномоченным представителем по финансовым вопросам, уполномоченным представителем по финансовым вопросам избирательного объединения в филиале публичного акционерного общества «Сбербанк России», а при его отсутствии на территории избирательного округа (при проведении муниципальных выборов – при его отсутствии на территории соответствующего муниципального района, городского округа) – в другой кредитной организации, расположенной на территории соответственно избирательного округа, муниципального района, городского округа. При отсутствии на территории соответственно избирательного округа, муниципального района, городского округа кредитных организаций кандидат, избирательное объединение определяют по согласованию с соответствующей комиссией кредитную организацию, в которой открывается специальный избирательный счет.»;

б) в абзаце первом части 4 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

в) дополнить частью 6 следующего содержания:

«6. По предъявлении документов, предусмотренных законом и оформленных в соответствии с установленным им порядком, филиалы публичного акционерного общества «Сбербанк России», а в случаях, установленных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», – другой кредитной организации обязаны незамедлительно открыть специальный избирательный счет. Плата за услуги по открытию счета и проведению операций по счету не взимается. За пользование средствами, находящимися на счете, проценты не начисляются и не выплачиваются. Все средства зачисляются на счет в валюте Российской Федерации.»;

43) в статье 70:

а) часть 4 дополнить словами «, за исключением случая, если в соответствии с частью 1 статьи 69 настоящего Кодекса избирательный фонд создан без открытия специального избирательного счета»;

б) часть 9 дополнить предложением следующего содержания: «Представление кандидатом финансовых отчетов не требуется в случае, если кандидат не создавал избирательный фонд в соответствии с частью 1 статьи 67 настоящего Кодекса.»;

44) в статье 72:

а) в части 1 слова «пунктом 3 части 1 и частью 1^1 статьи 39» заменить словами «пунктом 4 части 2 и частью 3 статьи 39», слова «частью 1^3 статьи 39» заменить словами «частью 5 статьи 39»;

б) в части 2 слова «Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

в) в пункте 2 части 5 слова «частью 1^3 статьи 39» заменить словами «частью 5 статьи 39»;

45) в части 3 статьи 73:

пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5) сведения о доходах и об имуществе кандидатов в объеме, установленном организующей выборы комиссией;»;

в пункте 6 слова «частями 1 и 2 статьи 39» заменить словами «частью 1, пунктом 4 части 2 и частью 6 статьи 39»;

46) дополнить статьей 73^1 следующего содержания:

«Статья 73^1. **Открепительное удостоверение**

1. В случаях, предусмотренных частью 2 статьи 76^1 настоящего Кодекса, проводится голосование по открепительным удостоверениям.

2. Избиратель, который в день голосования не сможет прибыть в помещение для голосования того избирательного участка, где он включен в список избирателей, вправе получить в территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии) либо участковой комиссии, в сроки, установленные соответствующим федеральным законом, открепительное удостоверение и принять участие в голосовании на том избирательном участке, на котором он будет находиться в день голосования, в пределах избирательного округа, где избиратель обладает активным избирательным правом. В случае проведения повторного голосования избиратель вправе получить в соответствующей участковой комиссии в период со дня назначения повторного голосования комиссией, организующей выборы, до дня, предшествующего дню повторного голосования, открепительные удостоверения без отрывного талона.

3. В случае совмещения дней голосования на выборах и референдумах разных уровней, при проведении которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, открепительные удостоверения выдаются в сроки, определенные законом, регулирующим порядок проведения выборов и (или) референдума более высокого уровня.

4. Открепительные удостоверения являются документами строгой отчетности и имеют единую нумерацию на всей территории проведения выборов. Открепительное удостоверение, используемое на выборах, при проведении которых предусмот-

рено повторное голосование, должно иметь отрывной талон. Открепительное удостоверение изготавливается по форме согласно приложению 2 или 3 к Федеральному закону «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации». Текст открепительного удостоверения, число открепительных удостоверений, форма реестра выдачи открепительных удостоверений утверждаются организующей выборы комиссией не позднее чем за 60 дней до дня голосования. Указанной комиссией определяются также способы защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении.

5. В целях защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении используются бумага с водяными знаками и (или) с нанесенными типографским способом надписью микрошрифтом и (или) защитной сеткой и (или) иные специальные элементы защиты.

6. Закупка открепительных удостоверений осуществляется организующей выборы комиссией централизованно на основании ее решения.

7. Избирательная комиссия, указанная в части 2 настоящей статьи, на основании письменного заявления избирателя с указанием причины, по которой ему требуется открепительное удостоверение, выдает открепительное удостоверение лично избирателю либо его представителю на основании нотариально удостоверенной доверенности. Доверенность может быть удостоверена также администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения (если избиратель находится в этом учреждении на излечении), администрацией учреждения, где содержатся под стражей подозреваемые или обвиняемые в совершении преступлений (если избиратель содержится в этом учреждении в качестве подозреваемого или обвиняемого).

8. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, вносит в него фамилию, имя и отчество избирателя, серию и номер его паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, номер избирательного участка, где избиратель включен в список избирателей, адрес участковой комиссии, наименования муниципального образования и субъекта Российской Федерации, номер и (или) наименование одномандатного (многомандатного) избирательного округа (если выборы проводятся по одномандатным и (или) многомандатным избирательным округам), на территории которых образован избирательный участок, наименование комиссии, выдавшей открепительное удостоверение. В случае, если в соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом может проводиться повторное голосование на выборах, указанные сведения об избирателе, избирательном участке и о соответствующей комиссии вносятся также в отрывной талон открепительного удостоверения. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, указывает в открепительном удостоверении (также в отрывном талоне) свои фамилию и инициалы, дату выдачи открепительного удостоверения, расписывается и ставит печать соответствующей комиссии.

9. При получении открепительного удостоверения (в случае проведения повторного голосования на выборах – открепительного удостоверения без отрывного

талона) избиратель в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка избирателей указывает серию и номер своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. В реестре выдачи открепительных удостоверений должен быть указан адрес места жительства избирателя. В случае получения открепительного удостоверения на основании доверенности представителем избирателя в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка избирателей указываются серия и номер паспорта избирателя или документа, заменяющего паспорт гражданина, при этом представитель избирателя указывает свои фамилию, имя и отчество, серию и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. После этого у представителя избирателя доверенность изымается и приобщается соответственно к реестру выдачи открепительных удостоверений, к списку избирателей.

10. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии) с правом решающего голоса, выдавший избирателю открепительное удостоверение, в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений указывает номер выданного открепительного удостоверения и расписывается. Территориальная комиссия (избирательная комиссия муниципального образования, окружная избирательная комиссия) до дня голосования направляет в участковые комиссии вместе с первым экземпляром списка избирателей заверенные выписки из реестра выдачи открепительных удостоверений, в которых указываются сведения о получивших открепительные удостоверения избирателях, зарегистрированных на территориях соответствующих избирательных участков. На основании соответствующей выписки член участковой комиссии в соответствующей графе списка избирателей делает отметку: «Получил в территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии) открепительное удостоверение №» с указанием номера выданного открепительного удостоверения и расписывается.

11. При выдаче избирателю открепительного удостоверения в участковой комиссии председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, выдавший избирателю открепительное удостоверение, в соответствующей графе списка избирателей делает отметку: «Получил открепительное удостоверение №» с указанием номера открепительного удостоверения и расписывается.

12. Избиратель, которому выдано открепительное удостоверение (в том числе через его представителя на основании доверенности), исключается участковой комиссией из списка избирателей на соответствующем избирательном участке на данных выборах и не учитывается в числе зарегистрированных избирателей при составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования.

13. Повторная выдача открепительного удостоверения не допускается. В случае утраты открепительного удостоверения его дубликат не выдается.

14. В день голосования до наступления времени голосования неиспользованные открепительные удостоверения погашаются. В случае проведения повторного голосования неиспользованные отрывные талоны открепительных удостоверений, выданных избирателям в период со дня назначения соответствующей избирательной

комиссией повторного голосования до дня, предшествующего дню повторного голосования, погашаются. В день повторного голосования до наступления времени голосования неиспользованные открепительные удостоверения погашаются вместе с отрывными талонами. Соответствующая избирательная комиссия составляет акты о погашении неиспользованных открепительных удостоверений и отрывных талонов с указанием числа таких удостоверений и талонов. Если зарегистрированный кандидат был избран в результате общих выборов либо общие выборы были признаны несостоявшимися или недействительными, неиспользованные открепительные удостоверения вместе с отрывными талонами погашаются избирательной комиссией на третий день после официального опубликования результатов общих выборов. Сведения о погашении неиспользованных открепительных удостоверений и отрывных талонов с указанием их числа и номеров открепительных удостоверений вносятся соответствующей избирательной комиссией в акт, составленный по форме, утвержденной Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

15. По предъявлении открепительного удостоверения в день голосования избиратель дополнительно включается в список избирателей на том избирательном участке, на котором он будет находиться в день голосования. Участковой комиссией в соответствующей графе списка избирателей делается отметка: «Проголосовал по открепительному удостоверению №» с указанием номера открепительного удостоверения, предъявленного избирателем. После этого открепительное удостоверение изымается у избирателя, за исключением случая, когда предусмотрено повторное голосование на выборах. В этом случае при проведении общих выборов у избирателя изымается отрывной талон, а при проведении повторного голосования – открепительное удостоверение. Открепительные удостоверения (отрывные талоны), на основании которых избиратели включены в список избирателей, хранятся вместе с указанным списком.

16. В случае утраты бланка открепительного удостоверения комиссия, установившая факт такой утраты, незамедлительно составляет соответствующий акт и принимает решение, в котором указываются номер утраченного бланка открепительного удостоверения, факт утраты бланка и причина утраты. Это решение в тот же день доводится до сведения непосредственно вышестоящей комиссии и комиссии, организующей выборы. На основании этого решения комиссия, организующая выборы, признает соответствующее открепительное удостоверение недействительным, о чем незамедлительно информируются все нижестоящие комиссии. Открепительные удостоверения также могут признаваться недействительными комиссией, организующей выборы, в иных случаях, если голосование по таким открепительным удостоверениям повлечет нарушение избирательных прав граждан. Недействительное открепительное удостоверение не является основанием для включения избирателя в список избирателей. При предъявлении избирателем такого открепительного удостоверения оно подлежит изъятию.

17. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» порядок передачи открепительных удостоверений комиссиям и учета открепительных удостоверений, в том числе с использованием ГАС «Выборы», утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.»;

47) в статье 75:

а) дополнить частью 5^2 следующего содержания:

«5^2. В случае использования прозрачных ящиков для голосования форма бюллетеня устанавливается с учетом необходимости защиты тайны голосования, за исключением случая, если по решению комиссии, организующей выборы, в этих целях используются конверты.»;

б) в части 6:

в пункте 1 слово «отчество;» заменить словами «отчество. Если фамилии, имена и отчества двух и более кандидатов совпадают полностью, сведения о кандидатах размещаются в бюллетене в соответствии с датами рождения кандидатов (первыми указываются сведения о старшем кандидате), при этом если кандидат менял фамилию, или имя, или отчество в период избирательной кампании либо в течение года до дня официального опубликования (публикации) решения о назначении выборов, в бюллетене также указываются прежние фамилия, имя, отчество кандидата;»;

пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6) если кандидат выдвинут избирательным объединением, – слово «выдвинут» с указанием наименования соответствующей политической партии, иного общественного объединения в соответствии с частью 2 статьи 32 настоящего Кодекса;»;

в) в части 7 слова «частью 2 статьи 39» заменить словами «частью 6 статьи 39», слова «краткое наименование соответствующей политической партии, иного общественного объединения» заменить словами «наименование соответствующей политической партии, иного общественного объединения в соответствии с частью 2 статьи 32 настоящего Кодекса»;

г) часть 8 признать утратившей силу;

д) часть 9 изложить в следующей редакции:

«9. При проведении голосования за списки кандидатов в бюллетене размещаются в порядке, определяемом жеребьевкой, краткие наименования избирательных объединений, а также фамилии, имена, отчества не менее чем первых трех кандидатов из списка и эмблемы избирательных объединений (если они были представлены в соответствующую комиссию) в одноцветном исполнении.»;

е) в части 20 слово «эти» заменить словами «, либо в случае, предусмотренном частью 12 настоящей статьи, соответствующие»;

48) в статье 76:

а) часть 1 после слов «место жительства» дополнить словами «(место пребывания)», дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса, доступ в помещения для голосования должен быть обеспечен не менее чем за один час до начала голосования.»;

б) в части 2 слова «О времени» заменить словами «О дне, времени»;

в) дополнить частью 2^1 следующего содержания:

«2^1. На избирательных участках, образованных в воинских частях, участковая комиссия может объявить голосование законченным раньше времени, установлен-

ного в соответствии с частью 1 настоящей статьи, если проголосовали все избиратели, включенные в список избирателей.»;

г) часть 5 дополнить словами «, а если избиратель голосует по открепительному удостоверению, – по предъявлении также открепительного удостоверения»;

д) часть 9 дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В случае голосования по открепительному удостоверению в списке избирателей делаются дополнительные отметки.»;

е) часть 13 после слов «уполномоченным представителем избирательного объединения,» дополнить словами «уполномоченным представителем по финансовым вопросам,»;

ж) часть 14 дополнить предложением следующего содержания: «Если комиссией, организующей выборы, в соответствии с частью 5^2 статьи 75 настоящего Кодекса принято решение об использовании конвертов, избиратель вне кабины или иного специально оборудованного места для тайного голосования помещает заполненный бюллетень (заполненные бюллетени) в конверт, который выдается ему членом участковой комиссии с правом решающего голоса, запечатывает его, после чего опускает этот конверт в ящик для голосования.»;

з) дополнить частями 14^1 и 14^2 следующего содержания:

«14^1. Председатель участковой комиссии следит за порядком в помещении для голосования. Распоряжения председателя участковой комиссии, отданные в пределах его компетенции, обязательны для всех присутствующих в помещении для голосования. В отсутствие председателя участковой комиссии его полномочия исполняет заместитель председателя участковой комиссии, а в отсутствие заместителя председателя участковой комиссии – секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, уполномоченный ею.

14^2. При проведении голосования, подсчете голосов избирателей и составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования в помещении для голосования, в помещении участковой комиссии вправе находиться лица, указанные в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса. Эти лица вправе осуществлять наблюдение как непрерывно, так и в свободно выбираемые ими промежутки времени в течение всего периода наблюдения, им обеспечивается свободный доступ в помещение (помещения), где проводятся голосование и подсчет голосов избирателей. Список лиц, осуществлявших наблюдение за ходом голосования и подсчетом голосов избирателей, составляется участковой комиссией на основе представленных данными лицами документов.»;

и) часть 15 изложить в следующей редакции:

«15. Член участковой комиссии немедленно отстраняется от участия в ее работе, а наблюдатель и иные лица удаляются из помещения для голосования, если они нарушают законодательство о выборах и факт такого нарушения установлен в судебном порядке. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» исполнение соответствующего судебного решения обеспечивают правоохранительные органы. Правоохранительные органы также обеспечивают в соответствии с федеральными законами безопасность граждан и общественный порядок в помещении для голосования и на территории избирательного участка.»;

49) в статье 76[1]:

а) часть 2 изложить в следующей редакции:

«2. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» в случае совмещения дня голосования на выборах в органы государственной власти Республики Татарстан, на выборах в органы местного самоуправления с днем голосования на выборах в федеральные органы государственной власти, в ходе которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, досрочное голосование, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, не проводится. При проведении указанных выборов в органы государственной власти Республики Татарстан, выборов в органы местного самоуправления, за исключением выборов, в котором границы избирательного округа находятся в пределах одного избирательного участка, проводится голосование по открепительным удостоверениям.»;

б) часть 9 после слов «предшествующий дню голосования,» дополнить словами «либо не позднее чем в день, предшествующий дню начала досрочного голосования в помещении участковой комиссии,»;

50) в статье 77:

а) в части 1 в первом предложении слова «которые внесены» заменить словами «которые имеют право быть включенными или включены», во втором предложении слово «внесены» заменить словом «включены»;

б) часть 2 после слов «(устные обращения)» дополнить словами «непосредственно в день подачи заявления (устного обращения)»;

в) в части 9 слова «, выезжающие по заявлениям (устным обращениям)» заменить словами «с правом решающего голоса, проводящие голосование вне помещения для голосования», после слов «к моменту выезда» дополнить словами «(выхода) членов комиссии», дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В список избирателей вносится отметка о том, что к соответствующему избирателю выехали (вышли) члены участковой комиссии.»;

51) статью 78 дополнить частью 4[1] следующего содержания:

«4[1]. В случае проведения голосования по открепительным удостоверениям, в протокол об итогах голосования вносятся также строки:

строка 11а: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

строка 11б: число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке до дня голосования;

строка 11в: число избирателей, проголосовавших по открепительным удостоверениям на избирательном участке;

строка 11г: число погашенных на избирательном участке открепительных удостоверений;

строка 11д: число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией (избирательной комиссией муниципального образования, окружной избирательной комиссией) избирателям;

строка 11е: число утраченных открепительных удостоверений.»;

52) в статье 79:

а) часть 1 дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса, должна быть предоставлена возможность присутствовать при подсчете голосов избирателей и наблюдать за подсчетом.»;

б) часть 3 дополнить вторым предложением следующего содержания: «После этого члены участковой комиссии подсчитывают и оглашают число неиспользованных открепительных удостоверений и вносят его в строку 11г протокола об итогах голосования и его увеличенной формы.», после слов «С погашенными бюллетенями» дополнить словами «и открепительными удостоверениями»;

в) первое предложение части 4 дополнить словами «, а также оглашает и вносит в строку 11а протокола об итогах голосования и его увеличенной формы число открепительных удостоверений, полученных участковой избирательной комиссией»;

г) в части 5:

пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) число избирателей, внесенных в список избирателей на момент окончания голосования (без учета числа избирателей, которым выданы открепительные удостоверения территориальной комиссией (избирательной комиссией муниципального образования, окружной избирательной комиссией) и участковой комиссией, а также выбывших по другим причинам);»;

дополнить пунктами 3^2 – 3^4 следующего содержания:

«3^2) число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке;

3^3) число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией (избирательной комиссией муниципального образования, окружной избирательной комиссией) избирателям;

3^4) число избирателей, проголосовавших по открепительным удостоверениям на избирательном участке.»;

д) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. После внесения указанных в части 5 настоящей статьи данных каждая страница списка избирателей подписывается внесшим эти данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с частью 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка избирателей, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

1) в строку 1 – число избирателей, внесенных в список избирателей на момент окончания голосования;

2) в строки 3 и 4 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим досрочно;

3) в строку 5 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

4) в строку 6 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

5) в строку 11а – число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

6) в строку 11б – число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке;

7) в строку 11в – число избирателей, проголосовавших по открепительным удостоверениям на избирательном участке;

8) в строку 11г – число погашенных на избирательном участке открепительных удостоверений;

9) в строку 11д – число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией (избирательной комиссией муниципального образования, окружной избирательной комиссией) избирателям.

После осуществления указанных действий проводится проверка следующего контрольного соотношения: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией, должно быть равно сумме числа открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке до дня голосования, и числа открепительных удостоверений, погашенных на избирательном участке. Если указанное контрольное соотношение не выполняется, участковая комиссия принимает решение о дополнительном подсчете данных, внесенных в список избирателей, и погашенных открепительных удостоверений. Если в результате дополнительного подсчета указанное контрольное соотношение не выполняется снова, участковая комиссия принимает соответствующее решение, которое прилагается к протоколу об итогах голосования, и вносит данные о расхождении в строку 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы. Если указанное контрольное соотношение выполняется, в строке 11е проставляется цифра «0».

В строки 11а, 11б, 11в, 11г, 11д и 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы данные вносятся, если предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям.

После этого со списком избирателей вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

е) часть 12 изложить в следующей редакции:

«12. При сортировке бюллетеней участковая комиссия отделяет бюллетени неустановленной формы, то есть изготовленные неофициально либо не заверенные указанной комиссией или не содержащие специального знака (марки) в случае его использования. Бюллетени неустановленной формы при непосредственном подсчете голосов не учитываются. Такие бюллетени упаковываются отдельно и опечатываются.»;

ж) в части 22 первое предложение изложить в следующей редакции: «После ознакомления членов участковой комиссии с правом совещательного голоса и наблюдателей с рассортированными бюллетенями проводится проверка контрольных соотношений данных, внесенных в протокол об итогах голосования, в соответствии с приложением 2 к настоящему Кодексу (за исключением контрольного соотношения, проверка которого проводится в соответствии с частью 6 настоящей статьи) с учетом нумерации строк протокола об итогах голосования, предусмотренной настоящим Кодексом.»;

з) четвертое предложение части 23 изложить в следующей редакции: «Сложенные таким образом бюллетени, а также бюллетени, упакованные в соответствии с частями 12 и 13 настоящей статьи, упакованные открепительные удостоверения, список избирателей помещаются в мешки или коробки, на которых указываются номер избирательного участка, общее число всех упакованных бюллетеней, общее число всех упакованных открепительных удостоверений.»;

и) часть 28 дополнить предложением следующего содержания: «В случае, если копия протокола изготавливается без применения копировальной техники, указание в копии протокола фамилий, имен и отчеств членов участковой комиссии и проставление их подписей не требуются.»;

53) в статье 80:

а) часть 7 дополнить вторым и третьим предложениями следующего содержания: «В протокол об итогах голосования (о результатах выборов) заносятся также данные о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей комиссией, и числе утраченных в соответствующей комиссии открепительных удостоверений. В сводную таблицу об итогах голосования (о результатах выборов), составляемую комиссией (за исключением комиссии, непосредственно вышестоящей по отношению к участковой комиссии), заносятся также данные протокола нижестоящей комиссии о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей комиссией, и числе открепительных удостоверений, утраченных в соответствующей комиссии.»;

б) второе предложение части 9 изложить в следующей редакции: «Сводная таблица составляется в двух экземплярах и подписывается председателем (заместителем председателя) и секретарем комиссии.»;

в) в части 13:

слово «вправе» заменить словом «обязана»;

слова «в строки 1 – 13 протокола и (или) в сводную таблицу» заменить словами «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е) протокола и (или) в сводную таблицу»;

54) в статье 82:

а) часть 1 после слова «бюллетени» дополнить словами «, открепительные удостоверения»;

б) часть 2 после слова «бюллетеней» дополнить словами «, открепительных удостоверений»;

55) в части 3 статьи 83 слова «содержащейся в ГАС «Выборы» заменить словами «вводимой в ГАС «Выборы» и выводимой из нее в связи с установлением итогов голосования, определением результатов выборов»;

56) статью 91 дополнить пунктом 12^1 следующего содержания:

«12^1) устанавливает текст открепительного удостоверения для голосования на выборах депутатов Государственного Совета, обеспечивает изготовление указанных открепительных удостоверений и снабжение ими избирательных комиссий в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом;»;

57) в статье 93:

а) в пункте 10 слова «за исключением случаев, предусмотренных частями 3 и 4 статьи 28 настоящего Кодекса,» исключить;

б) дополнить пунктом 13^1 следующего содержания:

«13^1) выдает избирателям открепительные удостоверения в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом;»;

58) часть 4 статьи 95 дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1) акты о выдаче территориальной комиссией избирателям открепительных удостоверений, о передаче их участковым комиссиям, а также о погашении неиспользованных открепительных удостоверений с указанием числа и номеров этих удостоверений;»;

59) в части 2 статьи 102 слова «основные выборы в Государственный Совет Республики Татарстан проводились во второе воскресенье сентября и по их результатам» исключить;

60) в статье 103:

а) часть 1 признать утратившей силу;

б) дополнить частью 1^3 следующего содержания:

«1^3. Если в течение 14 дней со дня принятия Государственным Советом решения о досрочном прекращении полномочий депутата Государственного Совета политическая партия, ее региональное отделение не воспользуются своим правом, предусмотренным частью 1^1 настоящей статьи, Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан в порядке, предусмотренном частью 6 статьи 98 настоящего Кодекса, передает вакантный депутатский мандат другому

зарегистрированному кандидату из того же республиканского списка кандидатов, в составе которого был избран депутат Государственного Совета, чьи полномочия прекращены досрочно.»;

в) часть 5 дополнить пунктом 7 следующего содержания:

«7) принятия соответствующей избирательной комиссией решения о регистрации зарегистрированного кандидата депутатом, в том числе по одномандатному или многомандатному избирательному округу.»;

61) часть 2 статьи 104 после слов «не могут быть назначены на второе воскресенье сентября,» дополнить словами «а в год проведения выборов депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации очередного созыва – на день голосования на этих выборах,»;

62) в части 3 статьи 104^5 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

63) статью 104^8 дополнить пунктом 11^1 следующего содержания:

«11^1) устанавливает текст открепительного удостоверения для голосования на выборах Президента Республики Татарстан, обеспечивает изготовление указанных открепительных удостоверений и снабжение ими избирательных комиссий в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом;»;

64) в статье 104^9:

а) в пункте 10 слова «за исключением случаев, предусмотренных частями 3 и 4 статьи 28 настоящего Кодекса,» исключить;

б) дополнить пунктом 13^1 следующего содержания:

«13^1) выдает избирателям открепительные удостоверения в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом;»;

65) часть 4 статьи 104^{11} дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1) акты о выдаче территориальной комиссией избирателям открепительных удостоверений, о передаче их участковым комиссиям, а также о погашении отрывных талонов неиспользованных открепительных удостоверений с указанием числа и номеров этих удостоверений (при проведении повторного голосования – о погашении неиспользованных открепительных удостоверений с указанием числа и номеров этих удостоверений);»;

66) в части 2 статьи 104^{16} слова «основные выборы Президента Республики Татарстан проводились во второе воскресенье сентября и по их результатам» исключить;

67) статью 108 дополнить пунктом 16^1 следующего содержания:

«16^1) устанавливает текст открепительного удостоверения для голосования при проведении муниципальных выборов, обеспечивает изготовление указанных открепительных удостоверений и снабжение ими избирательных комиссий, выдает избирателям открепительные удостоверения в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Кодексом;»;

68) в статье 122:

а) часть 1 признать утратившей силу;

б) дополнить частью 3^3 следующего содержания:

«3^3. Если в течение 14 дней со дня принятия представительным органом муниципального образования решения о досрочном прекращении полномочий депутата представительного органа муниципального образования политическая партия, ее региональное отделение не воспользуются своим правом, предусмотренным частью 3^1 настоящей статьи, избирательная комиссия муницпального образования в порядке, предусмотренном частью 6 статьи 118 настоящего Кодекса, передает вакантный депутатский мандат другому зарегистрированному кандидату из того же списка кандидатов, в составе которого был избран депутат представительного органа муниципального образования, чьи полномочия прекращены досрочно.»;

в) часть 6 дополнить пунктом 7 следующего содержания:

«7) принятия соответствующей избирательной комиссией решения о регистрации зарегистрированного кандидата депутатом, в том числе по одномандатному или многомандатному избирательному округу.»;

69) часть 2 статьи 123 после слов «не могут быть назначены на второе воскресенье сентября,» дополнить словами «а в год проведения выборов депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации очередного созыва – на день голосования на этих выборах,»;

70) в части 2 статьи 129 слова «основные выборы депутатов представительного органа муниципального образования, членов выборного органа муниципального образования либо основные выборы выборного должностного лица муниципального образования проводились во второе воскресенье сентября и по их результатам» исключить;

71) в примечании приложения 1 слова «частью 2 статьи 39» заменить словами «частью 6 статьи 39»;

72) приложение 2 изложить в следующей редакции:

«Приложение 2

КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ,
ВНЕСЕННЫХ В ПРОТОКОЛЫ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ
(ЧИСЛАМИ ОБОЗНАЧЕНЫ СТРОКИ ПРОТОКОЛОВ, ПРОНУМЕРОВАННЫЕ
В СООТВЕТСТВИИ СО СТАТЬЕЙ 78 НАСТОЯЩЕГО КОДЕКСА)

1) 1 больше или равно 3 + 5 + 6;

2) 2 равно 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;

3) 8 + 9 равно 10 + 11;

4) 11 равно 14 + все последующие строки протокола (за исключением случаев, если образуются многомандатные избирательные округа);

5) 11а равно 11б + 11г + 11е (в случае, если при проведении выборов предусмотрено использование открепительных удостоверений).

Если при проведении выборов депутатов представительных органов муниципальных образований образуются многомандатные избирательные округа, то вместо контрольного соотношения, указанного в пункте 4 настоящего приложения, проверяются следующие контрольные соотношения:

6) 11 меньше или равно 14 + все последующие строки протокола;

7) 11 х М больше или равно 14 + все последующие строки протокола, где М – число мандатов, подлежащих распределению в избирательном округе (для многомандатных избирательных округов с равным числом мандатов в округах при условии, что каждый избиратель имеет число голосов, равное числу мандатов);

8) 11 х В больше или равно 14 + все последующие строки протокола, где В – число мандатов, подлежащих распределению в избирательном округе с наименьшим числом мандатов, либо значение «1», если законом предусмотрено, что каждый избиратель имеет один голос (для многомандатных избирательных округов с разным числом мандатов в округах либо для многомандатных избирательных округов с равным числом мандатов в округах при условии, что каждый избиратель имеет один голос);

9) 11 больше или равно I, где I – число голосов избирателей, поданных за каждого кандидата.».

Статья 2

Внести в Закон Республики Татарстан от 9 августа 2003 года № 33-ЗРТ «О референдуме Республики Татарстан» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2003, № 8; 2005, № 3 (I часть); 2008, № 6; 2010, № 10 (II часть); 2011, № 8 (I часть), № 12 (I часть); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5) следующие изменения:

1) пункт 1 статьи 4 после слов «Гражданин, место жительства которого расположено на территории Республики Татарстан, достигший» дополнить словами «на день голосования», после слов «других действиях по подготовке и проведению» дополнить словом «назначенного», дополнить предложением следующего содержа-

ния: «До назначения референдума в действиях по подготовке и проведению референдума имеет право принимать участие гражданин, достигший возраста 18 лет.»;

2) статью 17 дополнить подпунктом «д^1» следующего содержания:

«д^1) утверждает текст открепительного удостоверения для голосования на референдуме, обеспечивает изготовление открепительных удостоверений для голосования на референдуме и передает их территориальным комиссиям в случаях, предусмотренных Федеральным законом и настоящим Законом;»;

3) статью 19 дополнить подпунктом «д^1» следующего содержания:

«д^1) выдает открепительные удостоверения в случаях, предусмотренных Федеральным законом и настоящим Законом;»;

4) в статье 22:

а) пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. На всех заседаниях комиссии референдума, а также при подсчете голосов участников референдума и осуществлении участковой, территориальной комиссиями работы со списками участников референдума, с бюллетенями, открепительными удостоверениями, протоколами об итогах голосования и со сводными таблицами вправе присутствовать члены вышестоящей комиссии и работники ее аппарата, член или уполномоченный представитель инициативной группы. Для присутствия на заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с указанными документами, связанными с подготовкой и проведением референдума, указанным лицам не требуется дополнительное разрешение. Комиссия референдума обязана обеспечить оповещение и возможность свободного доступа указанных лиц на свои заседания и в помещение, в котором проводится подсчет голосов участников референдума, осуществляется работа с указанными документами, связанными с подготовкой и проведением референдума.»;

б) дополнить пунктами 1^1 и 1^2 следующего содержания:

«1^1. На всех заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с документами, указанными в пункте 1 настоящей статьи, вправе присутствовать представители средств массовой информации, за исключением случая, предусмотренного пунктом 1^2 настоящей статьи.

1^2. На заседаниях комиссии при установлении ею итогов голосования, определении результатов референдума, а также при подсчете голосов участников референдума вправе присутствовать представители средств массовой информации, работающие в редакциях средств массовой информации на основании заключенного не менее чем за два месяца до дня официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума трудового или возмездного гражданско-правового договора, аккредитованные в соответствии с пунктом 11^2 настоящей статьи.»;

в) дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1. Официальный сайт Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» размещается на едином портале, создаваемом по решению Центральной избирательной комиссии

Российской Федерации в соответствии с Федеральным законом и Федеральным законом от 10 января 2003 года № 20-ФЗ «О Государственной автоматизированной системе Российской Федерации «Выборы».»;

г) в пункте 3 слова «пункте 1» заменить словами «пунктах 1 и 1^2»;

д) второе предложение пункта 4 изложить в следующей редакции: «Наблюдателями не могут быть назначены выборные должностные лица, депутаты, высшие должностные лица субъектов Российской Федерации (руководители высших исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации), главы местных администраций, лица, находящиеся в непосредственном подчинении этих должностных лиц, судьи, прокуроры, члены комиссий с правом решающего голоса, за исключением членов комиссий, полномочия которых были приостановлены в соответствии с пунктом 7 статьи 29 Федерального закона.»;

е) пункт 5 после слов «на этом участке референдума» дополнить словами «и помещение, в котором проводится подсчет голосов участников референдума,»;

ж) в пункте 7 пятое предложение исключить;

з) дополнить пунктом 7^1 следующего содержания:

«7^1. Инициативная группа, общественное объединение, указанное в пункте 4 настоящей статьи, назначившие наблюдателей в участковые комиссии, не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования) представляют список назначенных наблюдателей в соответствующую территориальную комиссию. В данном списке указываются фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя, адрес его места жительства, номер участка референдума, наименование комиссии, куда наблюдатель направляется.»;

и) пункт 8 изложить в следующей редакции:

«8. Инициативная группа, общественное объединение, указанное в пункте 4 настоящей статьи, вправе назначить в каждую комиссию не более двух наблюдателей, которые имеют право поочередно осуществлять наблюдение в помещении для голосования. Одно и то же лицо может быть назначено наблюдателем только в одну комиссию. Направление, указанное в пункте 7 настоящей статьи, должно быть представлено наблюдателем в комиссию, в которую он назначен, в день, предшествующий дню голосования (досрочного голосования), либо непосредственно в день голосования (досрочного голосования). В участковую комиссию направление может быть представлено только наблюдателем, указанным в списке, предусмотренном пунктом 7^1 настоящей статьи. Установление иных, кроме указанных в Федеральном законе, настоящем Законе, ограничений, касающихся присутствия наблюдателей в помещении для голосования, наблюдения за проведением голосования, подсчетом голосов участников референдума, составлением протоколов об итогах голосования, а также выдачи копий этих протоколов, не допускается.»;

к) в пункте 9:

подпункт «а» изложить в следующей редакции:

«а) знакомиться со списками участников референдума, с реестром выдачи открепительных удостоверений, находящимися в комиссии открепительными удостоверениями, реестром заявлений (обращений) о голосовании вне помещения для голосования;»;

дополнить подпунктом «к» следующего содержания:

«к) производить в помещении для голосования (с того места, которое определено председателем участковой комиссии) фото- и (или) видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря участковой комиссии.»;

л) в пункте 11:

подпункт «а» признать утратившим силу;

в подпункте «б» слова «и приложенных к ним документов» исключить;

подпункт «г» признать утратившим силу;

м) дополнить пунктами $11^1 – 11^3$ следующего содержания:

«11^1. Представители средств массовой информации, указанные в пункте 1^2 настоящей статьи, вправе находиться в помещении для голосования в день голосования, в дни досрочного голосования, а также производить фото- и видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря соответствующей комиссии.

11^2. Для осуществления полномочий, указанных в пунктах 1^2, 3, 11^1 настоящей статьи, представители средств массовой информации аккредитуются в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации или по ее поручению Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан. Заявки на аккредитацию для осуществления указанных полномочий должны быть поданы редакциями средств массовой информации в комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования).

11^3. Аккредитованный в соответствии с пунктом 11^2 настоящей статьи представитель средства массовой информации считается извещенным о проведении мероприятия комиссии, если выполнены требования закона об опубликовании (обнародовании) соответствующей информации.»;

5) статью 25 изложить в следующей редакции:

«Статья 25. **Регистрация (учет) участников референдума**

1. Регистрации (учету) подлежат все участники референдума.

2. Регистрация (учет) участников референдума, проживающих на территории соответствующего муниципального образования, осуществляется главой местной администрации муниципального района, городского округа. Основанием для регистрации (учета) участников референдума на территории муниципального образования является факт нахождения места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – факт временного пребывания) участников референдума на соответствующей территории. Указанный факт устанавливается на основании сведений, представляемых органами, осуществляющими регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации.

3. Регистрация (учет) участников референдума – военнослужащих, членов их семей и других участников референдума, проживающих в пределах расположения воинской части, осуществляется командиром воинской части. Основанием для регистрации (учета) данной категории участников референдума является факт нахождения их места жительства в пределах расположения воинской части, устанавливае-

мый на основании сведений, представляемых соответствующей службой воинской части.

4. В соответствии с Федеральным законом органы, осуществляющие регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации, выдачу и замену документов, удостоверяющих личность гражданина Российской Федерации на территории Российской Федерации, не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах выдачи и замены паспорта гражданина Российской Федерации, регистрации и снятия с регистрационного учета по месту жительства (в отношении вынужденных переселенцев – по месту пребывания) граждан Российской Федерации, выдачи паспорта гражданина Российской Федерации в нарушение установленного порядка с указанием следующих персональных данных гражданина: фамилии, имени, отчества, даты рождения, места рождения, пола, гражданства, адреса места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – места пребывания), вида документа, удостоверяющего личность, серии и номера этого документа, наименования или кода органа, выдавшего документ, даты выдачи документа – главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

5. В соответствии с Федеральным законом органы записи актов гражданского состояния не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах смерти граждан Российской Федерации главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

6. В соответствии с Федеральным законом не реже чем один раз в три месяца органы, осуществляющие воинский учет, сообщают о гражданах Российской Федерации, призванных (поступивших по контракту) на военную службу (уволенных с военной службы), а органы (учреждения) уголовно-исполнительной системы – о гражданах, содержащихся в местах лишения свободы по приговору суда, главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

7. В соответствии с Федеральным законом суд, приняв решение о признании гражданина недееспособным, а также решение о признании гражданина, ранее признанного судом недееспособным, дееспособным, сообщает о принятом решении главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

8. Сведения, указанные в пунктах 4 – 7 настоящей статьи, не реже чем один раз в месяц передаются главой местной администрации муниципального района, городского округа в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан для формирования и ведения регистра участников референдума.

9. Регистрация участников референдума и установление численности зарегистрированных на территории Республики Татарстан участников референдума осуществляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года с использованием ГАС «Выборы».

10. В соответствии с Федеральным законом регистрация (учет) участников референдума, установление численности зарегистрированных участников референдума, формирование и ведение регистра участников референдума осуществляются в порядке, установленном положением о государственной системе регистрации (уче-

та) избирателей, участников референдума, которое утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

11. Участник референдума имеет право на беспрепятственный доступ к документированной информации (персональным данным) о себе, в том числе к информации, находящейся на машиночитаемых носителях, на уточнение этой информации в целях обеспечения ее полноты и достоверности, а также имеет право знать, кто и в каких целях использует или использовал эту информацию, кем и кому она предоставлена.»;

6) статью 26 изложить в следующей редакции:

«Статья 26. **Составление списков участников референдума**

1. В целях реализации прав участников референдума соответствующими комиссиями составляются списки участников референдума на основании сведений, полученных с использованием государственной системы регистрации (учета) избирателей, участников референдума и представляемых в соответствии с пунктом 5 настоящей статьи.

2. В списки участников референдума на участках референдума включаются граждане Российской Федерации, обладающие на день голосования правом на участие в референдуме.

3. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список участников референдума на конкретном участке референдума является факт нахождения его места жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом, настоящим Законом, иным законом, – факт пребывания (временного пребывания) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина права на участие в референдуме) либо наличие у гражданина открепительного удостоверения. Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного участка референдума устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом, настоящим Законом, иным законом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами.

4. Обладающий правом на участие в референдуме участник референдума, в том числе обучающийся по очной форме обучения, зарегистрированный по месту пребывания на территории соответствующего участка референдума не менее чем за три месяца до дня голосования, может быть включен в список участников референдума на этом участке референдума на основании личного письменного заявления, поданного в соответствующую территориальную комиссию за 60 – 21 день до дня голосования. В заявлении указывается адрес места жительства участника референдума. Участник референдума, подавший заявление, включается в список участников референдума на этом участке референдума до передачи списка в участковую комиссию. В случае составления списка участников референдума участковой комиссией участник референдума включается в список участников референдума на основании переданного из территориальной комиссии заявления. Информация об этом переда-

ется в участковую комиссию участка референдума, где данный участник референдума включен в список участников референдума по месту жительства, через территориальную комиссию. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников референдума делает отметку: «Включен в список участников референдума на участке референдума №» с указанием номера участка референдума и наименования муниципального района (городского округа).

5. Сведения об участниках референдума формирует и уточняет глава местной администрации муниципального района, городского округа. Сведения об участниках референдума – военнослужащих, находящихся в воинской части, членах их семей и о других участниках референдума, если они проживают на территории расположения воинской части либо зарегистрированы в установленном порядке при воинской части по месту их службы, формирует и уточняет командир воинской части. Сведения об участниках референдума, находящихся в местах временного пребывания, представляет в комиссию референдума руководитель организации, в которой участник референдума временно пребывает. Указанные сведения направляются уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом в территориальные комиссии.

6. Список участников референдума составляется территориальной комиссией, в том числе с использованием ГАС «Выборы», отдельно по каждому участку референдума на основании сведений, представляемых по установленной форме уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом.

7. Лица, представляющие сведения об участниках референдума, несут ответственность за достоверность и полноту этих сведений, а также за своевременность их представления.

8. Гражданин Российской Федерации включается в список участников референдума только на одном участке референдума. При выявлении территориальной комиссией факта включения гражданина Российской Федерации в списки участников референдума на разных участках референдума на одном и том же референдуме соответствующая комиссия до передачи списков участников референдума в участковые комиссии проводит работу по устранению ошибки или неточности в указанных списках.

9. Список участников референдума составляется в двух экземплярах. Сведения об участниках референдума, включаемые в список участников референдума, располагаются в алфавитном или ином порядке (по населенным пунктам, улицам, домам, квартирам). В списке указываются фамилия, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет – дополнительно день и месяц рождения), адрес места жительства участника референдума. В списке участников референдума должны быть предусмотрены места для проставления участником референдума подписи за каждый полученный им бюллетень, серии и номера своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, а также для внесения суммарных данных по каждому виду референдума и для проставления подписи члена участковой комиссии, выдавшего бюллетень участнику референдума.

10. Первый экземпляр списка участников референдума подписывают председатель и секретарь комиссии, составившей список. На участках референдума, образованных на территории воинской части, список участников референдума подписы-

вают председатель и секретарь участковой комиссии. Список участников референдума заверяется печатями соответственно территориальной комиссии и (или) участковой комиссии. Порядок и сроки изготовления, использования второго экземпляра списка участников референдума, его передачи соответствующей участковой комиссии, заверения и уточнения определяются Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан.

11. Соответствующая территориальная комиссия передает по акту участковым комиссиям первый экземпляр списка участников референдума конкретного участка референдума не позднее чем за 10 дней до дня голосования. Участковая комиссия вправе разделить первый экземпляр списка участников референдума на отдельные книги. Каждая такая книга не позднее дня, предшествующего дню голосования, должна быть сброшюрована (прошита), что подтверждается печатью соответствующей участковой комиссии и подписью ее председателя.

12. Участковая комиссия уточняет список участников референдума в соответствии с установленным порядком организации взаимодействия комиссий с органами местного самоуправления, учреждениями и организациями, осуществляющими регистрацию (учет) участников референдума. Выверенный и уточненный список участников референдума не позднее дня, предшествующего дню голосования, подписывается председателем и секретарем участковой комиссии и заверяется печатью участковой комиссии.

13. Участковая комиссия за 10 дней до дня голосования представляет список участников референдума для ознакомления участников референдума и его дополнительного уточнения.

14. Гражданин Российской Федерации, обладающий правом на участие в референдуме, вправе обратиться в участковую комиссию с заявлением о включении его в список участников референдума, о любой ошибке или неточности в сведениях о нем, внесенных в список участников референдума. В течение 24 часов, а в день голосования в течение двух часов с момента обращения, но не позднее момента окончания голосования участковая комиссия обязана проверить сообщенные заявителем сведения и представленные документы и либо устранить ошибку или неточность, либо принять решение об отклонении заявления с указанием причин такого отклонения, вручив заверенную копию этого решения заявителю. Решение участковой комиссии об отклонении заявления о включении гражданина Российской Федерации в список участников референдума может быть обжаловано в вышестоящую комиссию или в суд (по месту нахождения участковой комиссии), которые обязаны рассмотреть жалобу (заявление) в трехдневный срок, а за три и менее дня до дня голосования и в день голосования – немедленно. В случае, если принято решение об удовлетворении жалобы (заявления), исправление в списке участников референдума производится участковой комиссией немедленно. Исключение гражданина Российской Федерации из списка участников референдума после его подписания председателями и секретарями соответствующих комиссий и заверения его печатями этих комиссий в порядке, предусмотренном пунктом 10 настоящей статьи, производится только на основании официальных документов, в том числе сообщения вышестоящей комиссии о включении участника референдума в список участников референдума на другом участке референдума, а также в случае выдачи участнику референ-

дума открепительного удостоверения. При этом в списке участников референдума, а также в базе данных ГАС «Выборы» указывается дата исключения гражданина Российской Федерации из списка, а также причина такого исключения. Запись в списке участников референдума заверяется подписью председателя участковой комиссии, а при выдаче открепительного удостоверения – подписью члена комиссии, выдавшего открепительное удостоверение, с указанием даты внесения этой подписи. Каждый гражданин Российской Федерации вправе сообщить в участковую комиссию об изменении указанных в пункте 4 статьи 25 настоящего Закона сведений об участниках референдума, включенных в список участников референдума на соответствующем участке.

15. Участники референдума, находящиеся в местах временного пребывания, работающие на предприятиях с непрерывным циклом работы и занятые на отдельных видах работ, где невозможно уменьшение продолжительности работы (смены), а также участники референдума из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список участников референдума на участке референдума по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования. Информация об этом передается в участковую комиссию, где данный участник референдума включен в список участников референдума по месту жительства, через соответствующую территориальную комиссию. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников референдума делает отметку: «Включен в список участников референдума на участке референдума №» с указанием номера участка референдума.

16. Вносить какие-либо изменения в списки участников референдума после окончания голосования и начала подсчета голосов участников референдума запрещается.

17. После официального опубликования результатов референдума информация об участниках референдума, содержащаяся в списках участников референдума, может использоваться для уточнения сведений об участниках референдума в регистре участников референдума.»;

7) в статье 31:

а) пункт 1 после слов «осуществляющие выпуск средств массовой информации,» дополнить словами «редакции сетевых изданий,»;

б) пункты 4 и 5 изложить в следующей редакции:

«4. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий свободны в своей деятельности по информированию участников референдума, осуществляемой в соответствии с федеральными законами.

5. В информационных телепрограммах и радиопрограммах, публикациях в периодических печатных изданиях, выпусках либо обновлениях сетевого издания сообщения о проведении мероприятий, связанных с референдумом, должны даваться исключительно отдельным информационным блоком, без комментариев. Такие информационные блоки не оплачиваются инициативной группой, иной группой участников референдума. В них не должно отдаваться предпочтение инициативной группе, иной группе участников референдума, не должна допускаться дискриминация

(умаление прав), в том числе по времени освещения их деятельности, связанной с проведением референдума, объему печатной площади, отведенной для таких сообщений.»;

в) в пункте 6 слово «участвовавшие» заменить словами «редакции сетевого издания, участвующие (участвовавшие)»;

8) статью 33 дополнить пунктами 4 и 5 следующего содержания:

«4. В соответствии с Федеральным законом уполномоченный Кабинетом Министров Республики Татарстан орган исполнительной власти Республики Татарстан не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, учредителями (соучредителями) которых или учредителями (соучредителями) редакций которых на день официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума являются государственные органы и организации Республики Татарстан, и (или) которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума, выделялись бюджетные ассигнования из бюджета Республики Татарстан на их функционирование (в том числе в форме субсидий) с указанием сведений о виде и об объеме таких ассигнований, и (или) в уставном (складочном) капитале которых на день официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума имеется доля (вклад) Республики Татарстан, доля (вклад) Республики Татарстан совместно с другими субъектами Российской Федерации.

5. В соответствии с Федеральным законом орган местного самоуправления не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, подпадающих под действие пункта 3 статьи 47 Федерального закона, с указанием в отношении организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума, выделялись бюджетные ассигнования из местного бюджета на их функционирование (в том числе в форме субсидий), вида и объема таких ассигнований.»;

9) в статье 34:

а) в подпункте «а» пункта 2 слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) в пункте 6:

в подпункте «б» слово «положения;» заменить словами «положения. Указание в агитационном материале должности такого лица не является нарушением настоящего запрета;»;

подпункт «ж» после слов «средств массовой информации,» дополнить словами «и представителям редакций сетевых изданий»;

в) дополнить пунктами 8 – 10 следующего содержания:

«8. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не имеющего в соответствии с настоящим Законом права проводить агитацию по вопросам референдума, по вопросу референдума не допускается.

9. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не указанного в пункте 8 настоящей статьи, по вопросу референдума допускается только с письменного согласия данного физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в комиссию референдума вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с пунктом 3 статьи 40 настоящего Закона. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в комиссию референдума по ее требованию.

10. При проведении референдума использование в агитационных материалах изображений физического лица допускается только с письменного согласия этого физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в комиссию референдума вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с пунктом 3 статьи 40 настоящего Закона. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в комиссию референдума по ее требованию.»;

10) в статье 35:

а) второе предложение пункта 1 изложить в следующей редакции: «Агитационный период прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.»;

б) пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Агитация по вопросам референдума на каналах организаций телерадиовещания, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях проводится в период, который начинается за 28 дней до дня голосования и прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.»;

в) пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4. Агитационные печатные материалы (листовки, плакаты и другие материалы), ранее изготовленные в соответствии с настоящим Законом и размещенные в установленном законом порядке на специальных местах, указанных в пункте 7 статьи 40 настоящего Закона, на рекламных конструкциях или иных стабильно размещенных объектах в соответствии с пунктами 8 и 10 статьи 40 настоящего Закона, могут сохраняться в день голосования на прежних местах.»;

г) в пункте 5 слова «в ноль часов за одни сутки до дня повторного голосования» заменить словами «в соответствии с пунктом 2 настоящей статьи»;

11) в статье 36:

а) в наименовании слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) пункты 3 – 8 изложить в следующей редакции:

«3. Негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий и редакции сетевых изданий, осуществляющие выпуск средств массовой информации, зарегистрированных не менее чем за один год до начала кампании референдума, вправе предоставлять инициативной группе и иным группам участников референдума платное эфирное время, платную печатную площадь, платные услуги по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях при условии выполнения указанными организациями и редакциями требований, предусмотренных пунктами 4 и 5 настоящей статьи. Иные негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий не вправе предоставлять инициативной группе и иным группам участников референдума эфирное время, печатную площадь.

4. Условия оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов, предоставляемых негосударственными организациями телерадиовещания, редакциями негосударственных периодических печатных изданий и редакциями сетевых изданий, должны быть едины для инициативной группы и иных групп участников референдума. Это требование не распространяется на редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий, учрежденных гражданами, входящими в инициативную группу.

5. При проведении референдума сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов должны быть опубликованы организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и представлены вместе с информацией о дате и об источнике их опубликования, сведениями о регистрационном номере и дате выдачи свидетельства о регистрации средства массовой информации и уведомлением о готовности предоставить эфирное время, печатную площадь для проведения агитации по вопросам референдума, услуги по размещению агитационных материалов в сетевом издании в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан не позднее чем за один день до дня выпуска первого агитационного материала.

6. Допускается отказ от предоставления эфирного времени, печатной площади для проведения агитации по вопросам референдума, услуг по размещению агитационных материалов в сетевом издании, выраженный путем непредставления в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан уведомления, указанного в пункте 5 настоящей статьи, в установленные в указанном пункте сроки:

а) негосударственных организаций телерадиовещания и редакций негосударственных периодических печатных изданий;

б) редакций государственных периодических печатных изданий, выходящих реже чем один раз в неделю;

в) организаций телерадиовещания, осуществляющих выпуск специализированных телеканалов, радиоканалов, телепрограмм, радиопрограмм, и редакций специализированных периодических печатных изданий;

г) редакций сетевых изданий;

д) муниципальных организаций телерадиовещания и редакций муниципальных периодических печатных изданий.

7. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий независимо от формы собственности обязаны вести отдельный учет объемов и стоимости эфирного времени и печатной площади, предоставленных для проведения агитации по вопросам референдума, объемов и стоимости услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях в соответствии с формами такого учета, которые установлены Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан, и представлять данные такого учета в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан не позднее чем через десять дней со дня голосования.

8. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий обязаны хранить указанные в пунктах 7 и 10 настоящей статьи документы о безвозмездном и платном предоставлении эфирного времени и печатной площади, предоставлении услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях не менее трех лет после дня голосования.»;

в) пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10. Предоставление эфирного времени на каналах организаций телерадиовещания и печатной площади в периодических печатных изданиях для проведения агитации по вопросам референдума, предоставление услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях производятся в соответствии с договором, заключенным в письменной форме между организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и представителем инициативной группы, иной группы участников референдума до предоставления указанных эфирного времени, печатной площади, услуг.»;

12) в статье 37:

а) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. При отказе инициативной группы от участия в совместном агитационном мероприятии доля эфирного времени, отведенная инициативной группе для участия в совместном агитационном мероприятии, распределяется между другими участниками данного совместного агитационного мероприятия (в том числе если в данном мероприятии может принять участие только один участник), за исключением случаев, предусмотренных федеральным законом.»;

б) в пункте 6 третье предложение дополнить словами «, если федеральным законом не предусмотрено иное», дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения платного эфирного времени останется нераспределенное эфирное время, оно может быть предоставлено за плату инициативной группе, иным группам участников референдума, подавшим заявку на предоставление такого эфирного времени, на равных условиях.»;

13) пункт 2 статьи 38 дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения печатной площади за плату останется нераспределенная печатная площадь, она может быть предоставлена за плату инициативной группе, иным группам участников референдума, подавшим заявку на предоставление такой печатной площади, на равных условиях.»;

14) в статье 40:

а) пункт 1^1 изложить в следующей редакции:

«1^1. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы или оказывающие услуги по изготовлению печатных агитационных материалов, обязаны обеспечить инициативной группе, иным группам участников референдума равные условия оплаты изготовления этих материалов. Сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты работ или услуг указанных организаций, индивидуальных предпринимателей по изготовлению печатных агитационных материалов должны быть опубликованы соответствующей организацией, соответствующим индивидуальным предпринимателем не позднее чем через 30 дней со дня официального опубликования (публикации) решения о регистрации инициативной группы и в тот же срок представлены в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан. Вместе с указанными сведениями в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан должны быть представлены также сведения, содержащие наименование, юридический адрес и идентификационный номер налогоплательщика организации (фамилию, имя, отчество индивидуального предпринимателя, наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, где находится место его жительства).»;

б) в пункте 3 после слова «фотографии» дополнить словами «или экземпляры», второе предложение дополнить словами «, и копия документа об оплате изготовления данного агитационного материала из соответствующего фонда референдума», дополнить предложением следующего содержания: «При проведении референдума вместе с указанными материалами в комиссию должны быть представлены электронные образы этих агитационных материалов в машиночитаемом виде.»;

в) пункты 5 и 6 изложить в следующей редакции:

«5. Запрещается изготовление печатных агитационных материалов в организациях и у индивидуальных предпринимателей, не выполнивших требования, предусмотренные пунктом 1^1 настоящей статьи, либо по договору с физическими лицами, не являющимися индивидуальными предпринимателями, а также изготовление агитационных материалов без предварительной оплаты за счет средств соответствующего фонда референдума, с нарушением требований, установленных пунктами 5, 6 и 8 статьи 34 настоящего Закона, пунктом 2 настоящей статьи.

6. Запрещается распространение агитационных материалов, изготовленных с нарушением пункта 5 настоящей статьи и (или) с нарушением требований, предусмотренных пунктом 3 настоящей статьи, пунктами 9 и 10 статьи 34 настоящего Закона.»;

г) в пункте 8 слова «вывешиваться (расклеиваться, размещаться)» заменить словом «размещаться»;

д) пункты 9 и 10 изложить в следующей редакции:

«9. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы (оказывающие услуги) по подготовке и размещению агитационных материалов, обязаны обеспечить инициативной группе и иным группам участников референдума равные условия оплаты своих работ (услуг).

10. Запрещается размещать агитационные материалы на памятниках, обелисках, зданиях, сооружениях и в помещениях, имеющих историческую, куль-

турную или архитектурную ценность. Запрещается размещать агитационные материалы в зданиях, в которых размещены комиссии референдума, помещения для голосования, и на расстоянии менее 50 метров от входа в них.»;

15) в статье 43:

а) в пункте 6 слова «а в случае их отсутствия – в филиалах Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «а в случае их отсутствия в пределах населенного пункта, в котором расположена комиссия референдума, – в филиалах публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

б) пункт 9 изложить в следующей редакции:

«9. Закупки бюллетеней, открепительных удостоверений, специальных знаков (марок), информационных материалов, размещаемых в помещениях комиссий референдума и помещениях для голосования, услуг по доставке документов, связанных с подготовкой и проведением референдума, иных отправлений комиссий референдума, используемых при проведении референдума, осуществляются в порядке, предусмотренном Федеральным законом.»;

16) в статье 44:

а) пункт 9 изложить в следующей редакции:

«9. Все денежные средства, образующие фонд референдума, перечисляются на специальный счет фонда референдума, открытый с разрешения Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан уполномоченным представителем по финансовым вопросам инициативной группы в филиале публичного акционерного общества «Сбербанк России», а при его отсутствии на территории Республики Татарстан – в другой кредитной организации, расположенной на территории Республики Татарстан. При отсутствии на территории Республики Татарстан кредитных организаций инициативная группа определяет по согласованию с Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан кредитную организацию, в которой открывается специальный счет фонда референдума.»;

б) в абзаце первом пункта 11 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

в) дополнить пунктом 13 следующего содержания:

«13. По предъявлении документов, предусмотренных законом и оформленных в соответствии с установленным им порядком, филиалы публичного акционерного общества «Сбербанк России», а в случаях, установленных Федеральным законом, – другой кредитной организации обязаны незамедлительно открыть специальный счет фонда референдума. Плата за услуги по открытию счета и проведению операций по счету не взимается. За пользование средствами, находящимися на счете, проценты не начисляются и не выплачиваются. Все средства зачисляются на счет в валюте Российской Федерации.»;

17) в пункте 2 статьи 46 слова «Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

18) в статье 47:

а) во втором предложении пункта 4[1] слова «организующей референдум комиссии» заменить словами «Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан»;

б) в пункте 5 слово «все» исключить;

19) дополнить статьей 47[1] следующего содержания:

«Статья 47[1]. **Открепительное удостоверение**

1. В случаях, предусмотренных пунктом 2 статьи 50[1] настоящего Закона, проводится голосование по открепительным удостоверениям.

2. Участник референдума, который в день голосования не сможет прибыть в помещение для голосования того участка референдума, где он включен в список участников референдума, вправе получить в территориальной комиссии либо участковой комиссии в сроки, установленные соответствующим федеральным законом, открепительное удостоверение и принять участие в голосовании на том участке референдума, на котором он будет находиться в день голосования, в пределах территории Республики Татарстан, где участник референдума обладает правом на участие в референдуме.

3. В случае совмещения дней голосования на выборах и референдумах разных уровней, при проведении которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, открепительные удостоверения выдаются в сроки, определенные законом, регулирующим порядок проведения выборов и (или) референдума более высокого уровня.

4. Открепительные удостоверения являются документами строгой отчетности и имеют единую нумерацию на всей территории проведения референдума. Открепительное удостоверение изготавливается по форме согласно приложению 2 к Федеральному закону. Текст открепительного удостоверения, число открепительных удостоверений, форма реестра выдачи открепительных удостоверений утверждаются Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан не позднее чем за 60 дней до дня голосования. Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан определяются также способы защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении.

5. В целях защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении используются бумага с водяными знаками и (или) с нанесенными типографским способом надписью микрошрифтом и (или) защитной сеткой и (или) иные специальные элементы защиты.

6. Закупка открепительных удостоверений осуществляется Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан централизованно на основании ее решения.

7. Открепительное удостоверение выдается комиссией на основании письменного заявления участника референдума с указанием причины, по которой ему требуется открепительное удостоверение. Открепительное удостоверение выдается лично участнику референдума либо его представителю на основании нотариально удостоверенной доверенности. Доверенность может быть удостоверена также администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения (если участник рефе-

рендума находится в этом учреждении на излечении), администрацией учреждения, в котором содержатся под стражей подозреваемые или обвиняемые (если участник референдума содержится в этом учреждении в качестве подозреваемого или обвиняемого).

8. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, вносит в него фамилию, имя и отчество участника референдума, серию и номер его паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, номер участка референдума, где участник референдума включен в список участников референдума, адрес участковой комиссии, наименования муниципального образования и субъекта Российской Федерации, наименование комиссии, выдавшей открепительное удостоверение. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, указывает в открепительном удостоверении свои фамилию и инициалы, дату выдачи открепительного удостоверения, расписывается и ставит печать соответствующей комиссии.

9. При получении открепительного удостоверения участник референдума в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка участников референдума указывает серию и номер своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. В реестре выдачи открепительных удостоверений должен быть указан адрес места жительства участника референдума. В случае получения открепительного удостоверения на основании доверенности представителем участника референдума в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка участников референдума указываются серия и номер паспорта участника референдума или документа, заменяющего паспорт гражданина, при этом представитель участника референдума указывает свои фамилию, имя и отчество, серию и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. После этого у представителя участника референдума доверенность изымается и приобщается соответственно к реестру выдачи открепительных удостоверений, к списку участников референдума.

10. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член территориальной комиссии с правом решающего голоса, выдавший участнику референдума открепительное удостоверение, в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений указывает номер выданного открепительного удостоверения и расписывается. Территориальная комиссия до дня голосования направляет в участковые комиссии вместе с первым экземпляром списка участников референдума заверенные выписки из реестра выдачи открепительных удостоверений, в которых указываются сведения о получивших открепительные удостоверения участниках референдума, зарегистрированных на территориях соответствующих участков референдума. На основании соответствующей выписки член участковой комиссии в соответствующей графе списка участников референдума делает отметку: «Получил в территориальной комиссии открепительное удостоверение №» с указанием номера выданного открепительного удостоверения и расписывается.

11. При выдаче участнику референдума открепительного удостоверения в участковой комиссии председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член

участковой комиссии с правом решающего голоса, выдавший участнику референдума открепительное удостоверение, в соответствующей графе списка участников референдума делает отметку: «Получил открепительное удостоверение №» с указанием номера открепительного удостоверения и расписывается.

12. Участник референдума, которому выдано открепительное удостоверение (в том числе через его представителя на основании доверенности), исключается участковой комиссией из списка участников референдума на соответствующем участке референдума на данном референдуме и не учитывается в числе зарегистрированных участников референдума при составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования.

13. Повторная выдача открепительного удостоверения не допускается. В случае утраты открепительного удостоверения его дубликат не выдается.

14. В день голосования до наступления времени голосования неиспользованные открепительные удостоверения погашаются. Сведения о погашении неиспользованных открепительных удостоверений с указанием их числа, а также номеров открепительных удостоверений вносятся соответствующей комиссией в акт, составленный по форме, утвержденной Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

15. По предъявлении открепительного удостоверения в день голосования участник референдума дополнительно включается в список участников референдума на том участке референдума, на котором он будет находиться в день голосования. Участковой комиссией в соответствующей графе списка участников референдума делается отметка: «Проголосовал по открепительному удостоверению №» с указанием номера открепительного удостоверения, предъявленного участником референдума. После этого открепительное удостоверение изымается у участника референдума. Открепительные удостоверения, на основании которых участники референдума включены в список участников референдума, хранятся вместе с указанным списком.

16. В случае утраты бланка открепительного удостоверения комиссия, установившая факт такой утраты, незамедлительно составляет соответствующий акт и принимает решение, в котором указываются номер утраченного бланка открепительного удостоверения, факт утраты бланка и причина утраты. Это решение в тот же день доводится до сведения непосредственно вышестоящей комиссии и Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан. На основании этого решения Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан признает соответствующее открепительное удостоверение недействительным, о чем незамедлительно информируются все нижестоящие комиссии. Открепительные удостоверения также могут признаваться недействительными Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в иных случаях, если голосование по таким открепительным удостоверениям повлечет нарушение права граждан на участие в референдуме. Недействительное открепительное удостоверение не является основанием для включения участника референдума в список участников референдума. При предъявлении участником референдума такого открепительного удостоверения оно подлежит изъятию.

17. В соответствии с Федеральным законом порядок передачи открепительных удостоверений комиссиям и учета открепительных удостоверений, в том числе с ис-

пользованием ГАС «Выборы», утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.»;

20) в статье 49:

а) во втором предложении пункта 2^1 слова «организующей референдум комиссии» заменить словами «Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан»;

б) пункт 4 дополнить предложением следующего содержания: «В случае использования прозрачных ящиков для голосования форма бюллетеня устанавливается с учетом необходимости защиты тайны голосования, за исключением случая, если по решению Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан в этих целях используются конверты.»;

21) в статье 50:

а) пункт 1 после слов «место жительства» дополнить словами «(место пребывания)», дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в пункте 3 статьи 22 настоящего Закона, доступ в помещения для голосования должен быть обеспечен не менее чем за один час до начала голосования.»;

б) в пункте 2 слова «О времени» заменить словами «О дне, времени»;

в) дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1. На участках референдума, образованных в воинских частях, участковая комиссия может объявить голосование законченным раньше времени, установленного в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи, если проголосовали все участники референдума, включенные в список участников референдума.»;

г) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. Бюллетени выдаются участникам референдума, включенным в список участников референдума, по предъявлении паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, а если участник референдума голосует по открепительному удостоверению, – по предъявлении также открепительного удостоверения.»;

д) пункт 6 дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В случае голосования по открепительному удостоверению в списке участников референдума делаются дополнительные отметки.»;

е) пункт 11 дополнить предложением следующего содержания: «Если Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в соответствии с пунктом 4 статьи 49 настоящего Закона принято решение об использовании конвертов, участник референдума вне кабины или иного специально оборудованного места для тайного голосования помещает заполненный бюллетень в конверт, который выдается ему членом участковой комиссии с правом решающего голоса, запечатывает его, после чего опускает этот конверт в ящик для голосования.»;

ж) дополнить пунктами 11^1 и 11^2 следующего содержания:

«11^1. Председатель участковой комиссии следит за порядком в помещении для голосования. Распоряжения председателя участковой комиссии, отданные в пределах его компетенции, обязательны для всех присутствующих в помещении для голосования. В отсутствие председателя участковой комиссии его полномочия исполняет заместитель председателя участковой комиссии, а в отсутствие заместителя пред-

седателя участковой комиссии – секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, уполномоченный ею.

11[2]. При проведении голосования, подсчете голосов участников референдума и составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования в помещении для голосования, в помещении участковой комиссии вправе находиться лица, указанные в пункте 3 статьи 22 настоящего Закона. Эти лица вправе осуществлять наблюдение как непрерывно, так и в свободно выбираемые ими промежутки времени в течение всего периода наблюдения, им обеспечивается свободный доступ в помещение (помещения), где проводятся голосование и подсчет голосов участников референдума. Список лиц, осуществлявших наблюдение за ходом голосования и подсчетом голосов участников референдума, составляется участковой комиссией на основе представленных данными лицами документов.»;

з) пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12. Член участковой комиссии немедленно отстраняется от участия в ее работе, а наблюдатель и иные лица удаляются из помещения для голосования, если они нарушают закон о референдуме и факт такого нарушения установлен в судебном порядке. В соответствии с Федеральным законом исполнение соответствующего судебного решения обеспечивают правоохранительные органы. Правоохранительные органы также обеспечивают в соответствии с федеральными законами безопасность граждан и общественный порядок в помещении для голосования и на территории участка референдума.»;

22) в статье 50[1]:

а) пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. В соответствии с Федеральным законом в случае совмещения дня голосования на референдуме Республики Татарстан с днем голосования на выборах в федеральные органы государственной власти, в ходе которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, досрочное голосование, предусмотренное пунктом 1 настоящей статьи, не проводится. При проведении указанного референдума Республики Татарстан проводится голосование по открепительным удостоверениям.»;

б) пункт 9 после слов «предшествующий дню голосования,» дополнить словами «либо не позднее чем в день, предшествующий дню начала досрочного голосования в помещении участковой комиссии,»;

23) в статье 51:

а) в пункте 1:

в первом предложении слова «которые внесены» заменить словами «которые имеют право быть включенными или включены»;

во втором предложении слово «внесены» заменить словом «включены»;

б) пункт 2 после слов «(устные обращения)» дополнить словами «непосредственно в день подачи заявления (устного обращения)»;

в) в пункте 9 слова «, выезжающие по заявлениям (устным обращениям)» заменить словами «с правом решающего голоса, проводящие голосование вне помещения для голосования», после слов «к моменту выезда» дополнить словами «(вы-

хода) членов комиссии», дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В список участников референдума вносится отметка о том, что к соответствующему участнику референдума выехали (вышли) члены участковой комиссии.»;

24) в статье 52:

а) дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1. В случае проведения голосования по открепительным удостоверениям в протокол об итогах голосования вносятся также строки:

строка 11а: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

строка 11б: число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума до дня голосования;

строка 11в: число участников референдума, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке референдума;

строка 11г: число погашенных на участке референдума открепительных удостоверений;

строка 11д: число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам референдума;

строка 11е: число утраченных открепительных удостоверений.»;

б) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Числа, указанные в пунктах 2 и 2^1 настоящей статьи, вносятся в протокол об итогах голосования цифрами и прописью.»;

25) в статье 53:

а) пункт 1 дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в пункте 3 статьи 22 настоящего Закона, должна быть предоставлена возможность присутствовать при подсчете голосов участников референдума и наблюдать за подсчетом.»;

б) в пункте 5:

подпункт «а» изложить в следующей редакции:

«а) число участников референдума, внесенных в список участников референдума на момент окончания голосования (без учета числа участников референдума, которым выданы открепительные удостоверения территориальной комиссией и участковой комиссией, а также выбывших по другим причинам);»;

дополнить подпунктами $в^2$ – $в^4$ следующего содержания:

«$в^2$) число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума;

$в^3$) число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам референдума;

$в^4$) число участников референдума, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке референдума.»;

в) пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. После внесения указанных в пункте 5 настоящей статьи данных каждая страница списка участников референдума подписывается внесшим эти данные чле-

ном комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с пунктом 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка участников референдума, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

а) в строку 1 – число участников референдума, внесенных в список участников референдума на момент окончания голосования;

б) в строки 3 и 4 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим досрочно;

в) в строку 5 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

г) в строку 6 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

д) в строку 11а – число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

е) в строку 11б – число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума;

ж) в строку 11в – число участников референдума, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке референдума;

з) в строку 11г – число погашенных на участке референдума открепительных удостоверений;

и) в строку 11д – число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам референдума.

После осуществления указанных действий проводится проверка следующего контрольного соотношения: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией, должно быть равно сумме числа открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума до дня голосования, и числа открепительных удостоверений, погашенных на участке референдума. Если указанное контрольное соотношение не выполняется, участковая комиссия принимает решение о дополнительном подсчете данных, внесенных в список участников референдума, и погашенных открепительных удостоверений. Если в результате дополнительного подсчета указанное контрольное соотношение не выполняется снова, участковая комиссия принимает соответствующее решение, которое прилагается к протоколу об итогах голосования, и вносит данные о расхождении в строку 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы. Если указанное контрольное соотношение выполняется, в строке 11е проставляется цифра «0».

В строки 11а, 11б, 11в, 11г, 11д и 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы данные вносятся, если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям.

После этого со списком участников референдума вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в пункте 3 статьи 22 настоящего Закона, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

г) пункт 11 изложить в следующей редакции:

«11. При сортировке бюллетеней участковая комиссия отделяет бюллетени неустановленной формы, то есть изготовленные неофициально либо не заверенные указанной комиссией или не содержащие специального знака (марки) в случае его использования. Бюллетени неустановленной формы при непосредственном подсчете голосов не учитываются. Такие бюллетени упаковываются отдельно и опечатываются.»;

д) в пункте 20 первое предложение дополнить словами «(за исключением контрольного соотношения, проверка которого проводится в соответствии с пунктом 6 настоящей статьи) с учетом нумерации строк протокола об итогах голосования, предусмотренной законом»;

е) пятое предложение пункта 21 изложить в следующей редакции: «Сложенные таким образом бюллетени, а также бюллетени, упакованные в соответствии с пунктами 11 и 12 настоящей статьи, упакованные открепительные удостоверения, список участников референдума помещаются в мешки или коробки, на которых указываются номер участка референдума, общее число всех упакованных бюллетеней, общее число всех упакованных открепительных удостоверений.»;

ж) пункт 27 дополнить предложением следующего содержания: «В случае, если копия протокола изготавливается без применения копировальной техники, указание в копии протокола фамилий, имен и отчеств членов участковой комиссии и проставление их подписей не требуются.»;

26) в статье 54:

а) пункт 3 дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «В протокол об итогах голосования заносятся также данные о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей комиссией, и числе утраченных в соответствующей комиссии открепительных удостоверений.»;

б) в пункте 8 слово «вправе» заменить словом «обязана», слова «в строки 1 – 13 протокола и (или) в сводную таблицу» заменить словами «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е) протокола и (или) в сводную таблицу»;

27) в статье 55:

а) в пункте 1:

в абзаце первом третье предложение изложить в следующей редакции: «О результатах референдума составляются в двух экземплярах протокол и сводная таблица.», дополнить новыми четвертым и пятым предложениями следующего содержания: «Протокол о результатах референдума подписывают все присутствующие члены Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан с правом решаю-

щего голоса. Сводную таблицу подписывают председатель (заместитель председателя) и секретарь Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан.»;

дополнить абзацами седьмым и восьмым следующего содержания:

«В протокол о результатах референдума заносятся также данные о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей комиссией, и числе утраченных в соответствующей комиссии открепительных удостоверений.

В сводную таблицу о результатах референдума, составляемую Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан, заносятся также данные протокола территориальной комиссии о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей территориальной комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных участковым комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей территориальной комиссией, и числе открепительных удостоверений, утраченных в соответствующей территориальной комиссии.»;

б) пункт 4 после слова «бюллетени» дополнить словами «, открепительные удостоверения»;

28) в пункте 2 статьи 58 слова «содержащейся в ГАС «Выборы» заменить словами «вводимой в ГАС «Выборы» и выводимой из нее в связи с установлением итогов голосования, определением результатов референдума»;

29) приложение 2 изложить в следующей редакции:

«Приложение 2

КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ, ВНЕСЕННЫХ В ПРОТОКОЛ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ (ЧИСЛАМИ ОБОЗНАЧЕНЫ СТРОКИ ПРОТОКОЛА, ПРОНУМЕРОВАННЫЕ В СООТВЕТСТВИИ СО СТАТЬЕЙ 52 НАСТОЯЩЕГО ЗАКОНА)

1) 1 больше или равно 3 + 5 + 6;

2) 2 равно 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;

3) 8 + 9 равно 10 + 11;

4) 11 равно 14 + все последующие строки протокола;

5) 11а равно 11б + 11г + 11е (в случае, если при проведении референдума предусмотрено использование открепительных удостоверений).».

Статья 3

Внести в Закон Республики Татарстан от 24 марта 2004 года № 23-ЗРТ «О местном референдуме» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2004, № 3 (II часть); 2005, № 3 (I часть); 2008, № 5 (II часть); 2010, № 10 (II часть); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5) следующие изменения:

1) пункт 1 статьи 5 после слов «Гражданин, место жительства которого расположено в границах муниципального образования, достигший» дополнить словами «на день голосования», после слов «других действиях по подготовке и проведению» дополнить словом «назначенного», дополнить предложением следующего содержания: «До назначения референдума в действиях по подготовке и проведению референдума имеет право принимать участие гражданин, достигший возраста 18 лет.»;

2) статью 20 дополнить подпунктом «е^{1}» следующего содержания:

«е^{1}) утверждает текст открепительного удостоверения для голосования на референдуме, обеспечивает изготовление открепительных удостоверений для голосования на референдуме в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Законом;»;

3) статью 21 дополнить подпунктом «д^{1}» следующего содержания:

«д^{1}) выдает открепительные удостоверения в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Законом;»;

4) в статье 24:

а) пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. На всех заседаниях комиссии референдума, а также при подсчете голосов участников референдума и осуществлении участковой комиссией работы со списками участников референдума, с бюллетенями, открепительными удостоверениями, протоколами об итогах голосования и со сводными таблицами вправе присутствовать члены вышестоящей комиссии и работники ее аппарата, член или уполномоченный представитель инициативной группы. Для присутствия на заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с указанными документами, связанными с подготовкой и проведением референдума, указанным лицам не требуется дополнительное разрешение. Комиссия референдума обязана обеспечить оповещение и возможность свободного доступа указанных лиц на свои заседания и в помещение, в котором проводится подсчет голосов участников референдума, осуществляется работа с указанными документами, связанными с подготовкой и проведением референдума.»;

б) дополнить пунктами 1^{1} и 1^{2} следующего содержания:

«1^{1}. На всех заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с документами, указанными в пункте 1 настоящей статьи, вправе присутствовать представители средств массовой информации, за исключением случая, предусмотренного пунктом 1^{2} настоящей статьи.

1^{2}. На заседаниях комиссии при установлении ею итогов голосования, определении результатов референдума, а также при подсчете голосов участников референдума вправе присутствовать представители средств массовой информации, работающие в редакциях средств массовой информации на основании заключенного не менее чем за два месяца до дня официального опубликования (публикации) решения

о назначении референдума трудового или возмездного гражданско-правового договора, аккредитованные в соответствии с пунктом 11^2 настоящей статьи.»;

в) в пункте 3 слова «пункте 1» заменить словами «пунктах 1 и 1^2»;

г) второе предложение пункта 4 изложить в следующей редакции: «Наблюдателями не могут быть назначены выборные должностные лица, депутаты, высшие должностные лица субъектов Российской Федерации (руководители высших исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации), главы местных администраций, лица, находящиеся в непосредственном подчинении этих должностных лиц, судьи, прокуроры, члены комиссий с правом решающего голоса, за исключением членов комиссий, полномочия которых были приостановлены в соответствии с пунктом 7 статьи 29 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации.»;

д) пункт 5 после слов «на этом участке референдума» дополнить словами «и помещение, в котором проводится подсчет голосов участников референдума,»;

е) в пункте 7 пятое предложение исключить;

ж) дополнить пунктом 7^1 следующего содержания:

«7^1. Инициативная группа, общественное объединение, указанное в пункте 4 настоящей статьи, назначившие наблюдателей в участковые комиссии, не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования) представляют список назначенных наблюдателей в соответствующую избирательную комиссию муниципального образования. В данном списке указываются фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя, адрес его места жительства, номер участка референдума, наименование комиссии, куда наблюдатель направляется.»;

з) пункт 8 изложить в следующей редакции:

«8. Инициативная группа, общественное объединение, указанное в пункте 4 настоящей статьи, вправе назначить в каждую комиссию не более двух наблюдателей, которые имеют право поочередно осуществлять наблюдение в помещении для голосования. Одно и то же лицо может быть назначено наблюдателем только в одну комиссию. Направление, указанное в пункте 7 настоящей статьи, должно быть представлено наблюдателем в комиссию, в которую он назначен, в день, предшествующий дню голосования (досрочного голосования), либо непосредственно в день голосования (досрочного голосования). В участковую комиссию направление может быть представлено только наблюдателем, указанным в списке, предусмотренном пунктом 7^1 настоящей статьи. Установление иных, кроме указанных в Федеральном законе «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящем Законе, ограничений, касающихся присутствия наблюдателей в помещении для голосования, наблюдения за проведением голосования, подсчетом голосов участников референдума, составлением протоколов об итогах голосования, а также выдачи копий этих протоколов, не допускается.»;

и) в пункте 9:

подпункт «а» изложить в следующей редакции:

«а) знакомиться со списками участников референдума, с реестром выдачи открепительных удостоверений, находящимися в комиссии открепительными удосто-

верениями, реестром заявлений (обращений) о голосовании вне помещения для голосования;»;

дополнить подпунктом «к» следующего содержания:

«к) производить в помещении для голосования (с того места, которое определено председателем участковой комиссии) фото- и (или) видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря участковой комиссии.»;

к) в пункте 11:

подпункт «а» признать утратившим силу;

в подпункте «б» слова «и приложенных к ним документов» исключить;

подпункт «г» признать утратившим силу;

л) дополнить пунктами 11^1 – 11^3 следующего содержания:

«11^1. Представители средств массовой информации, указанные в пункте 1^2 настоящей статьи, вправе находиться в помещении для голосования в день голосования, в дни досрочного голосования, а также производить фото- и видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря соответствующей комиссии.

11^2. Для осуществления полномочий, указанных в пунктах 1^2, 3, 11^1 настоящей статьи, представители средств массовой информации аккредитуются в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации или по ее поручению Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан. Заявки на аккредитацию для осуществления указанных полномочий должны быть поданы редакциями средств массовой информации в комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования).

11^3. Аккредитованный в соответствии с пунктом 11^2 настоящей статьи представитель средства массовой информации считается извещенным о проведении мероприятия комиссии, если выполнены требования закона об опубликовании (обнародовании) соответствующей информации.»;

5) статью 26 изложить в следующей редакции:

«Статья 26. **Регистрация (учет) участников референдума**

1. Регистрации (учету) подлежат все участники референдума.

2. Регистрация (учет) участников референдума, проживающих на территории соответствующего муниципального образования, осуществляется главой местной администрации муниципального района, городского округа. Основанием для регистрации (учета) участников референдума на территории муниципального образования является факт нахождения места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – факт временного пребывания) участников референдума на соответствующей территории. Указанный факт устанавливается на основании сведений, представляемых органами, осуществляющими регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации.

3. Регистрация (учет) участников референдума – военнослужащих, членов их семей и других участников референдума, проживающих в пределах расположения

воинской части, осуществляется командиром воинской части. Основанием для регистрации (учета) данной категории участников референдума является факт нахождения их места жительства в пределах расположения воинской части, устанавливаемый на основании сведений, представляемых соответствующей службой воинской части.

4. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» органы, осуществляющие регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации, выдачу и замену документов, удостоверяющих личность гражданина Российской Федерации на территории Российской Федерации, не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах выдачи и замены паспорта гражданина Российской Федерации, регистрации и снятия с регистрационного учета по месту жительства (в отношении вынужденных переселенцев – по месту пребывания) граждан Российской Федерации, выдачи паспорта гражданина Российской Федерации в нарушение установленного порядка с указанием следующих персональных данных гражданина: фамилии, имени, отчества, даты рождения, места рождения, пола, гражданства, адреса места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – места пребывания), вида документа, удостоверяющего личность, серии и номера этого документа, наименования или кода органа, выдавшего документ, даты выдачи документа – главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

5. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» органы записи актов гражданского состояния не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах смерти граждан Российской Федерации главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

6. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» не реже чем один раз в три месяца органы, осуществляющие воинский учет, сообщают о гражданах Российской Федерации, призванных (поступивших по контракту) на военную службу (уволенных с военной службы), а органы (учреждения) уголовно-исполнительной системы – о гражданах, содержащихся в местах лишения свободы по приговору суда, главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

7. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» суд, приняв решение о признании гражданина недееспособным, а также решение о признании гражданина, ранее признанного судом недееспособным, дееспособным, сообщает о принятом решении главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

8. Сведения, указанные в пунктах 4 – 7 настоящей статьи, не реже чем один раз в месяц передаются главой местной администрации муниципального района, го-

родского округа в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан для формирования и ведения регистра участников референдума.

9. Регистрация участников референдума и установление численности зарегистрированных на территории муниципального образования участников референдума осуществляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года с использованием ГАС «Выборы».

10. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» регистрация (учет) участников референдума, установление численности зарегистрированных участников референдума, формирование и ведение регистра участников референдума осуществляются в порядке, установленном положением о государственной системе регистрации (учета) избирателей, участников референдума, которое утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

11. Участник референдума имеет право на беспрепятственный доступ к документированной информации (персональным данным) о себе, в том числе к информации, находящейся на машиночитаемых носителях, на уточнение этой информации в целях обеспечения ее полноты и достоверности, а также имеет право знать, кто и в каких целях использует или использовал эту информацию, кем и кому она предоставлена.»;

6) статью 27 изложить в следующей редакции:

«Статья 27. **Составление списков участников референдума**

1. В целях реализации прав участников референдума соответствующими комиссиями составляются списки участников референдума на основании сведений, полученных с использованием государственной системы регистрации (учета) избирателей, участников референдума и представляемых в соответствии с пунктом 6 настоящей статьи.

2. В списки участников референдума на участках референдума включаются граждане Российской Федерации, обладающие на день голосования правом на участие в референдуме.

3. Если на основании международного договора Российской Федерации иностранные граждане имеют право на участие в референдуме, то в списки участников референдума при проведении референдума в соответствии с законом включаются иностранные граждане, достигшие на день голосования возраста 18 лет и не подпадающие под действие пункта 3 статьи 5 настоящего Закона, постоянно проживающие на территории муниципального образования, в котором проводится указанный референдум.

4. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список участников референдума на конкретном участке референдума является факт нахождения его места жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящим Законом, иным законом, – факт пребывания (временного пребывания) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина права на участие в референдуме)

либо наличие у гражданина открепительного удостоверения. Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного участка референдума устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящим Законом, иным законом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами.

5. Военнослужащие, проходящие военную службу по призыву в воинских частях, военных организациях и учреждениях, которые расположены на территории соответствующего муниципального образования, если место жительства этих военнослужащих до призыва на военную службу не было расположено на территории муниципального образования, не включаются в списки участников референдума и не учитываются при определении числа участников референдума на референдуме.

6. Сведения об участниках референдума формирует и уточняет глава местной администрации муниципального района, городского округа. Сведения об участниках референдума – военнослужащих, находящихся в воинской части, членах их семей и о других участниках референдума, если они проживают на территории расположения воинской части либо зарегистрированы в установленном порядке при воинской части по месту их службы, формирует и уточняет командир воинской части. Сведения об участниках референдума, находящихся в местах временного пребывания, представляет в комиссию референдума руководитель организации, в которой участник референдума временно пребывает. Указанные сведения направляются уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом в территориальные комиссии.

7. Список участников референдума составляется территориальной комиссией, в том числе с использованием ГАС «Выборы», отдельно по каждому участку референдума на основании сведений, представляемых по установленной форме уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом.

8. Лица, представляющие сведения об участниках референдума, несут ответственность за достоверность и полноту этих сведений, а также за своевременность их представления.

9. Гражданин Российской Федерации включается в список участников референдума только на одном участке референдума. При выявлении территориальной комиссией факта включения гражданина Российской Федерации в списки участников референдума на разных участках референдума на одном и том же референдуме соответствующая комиссия до передачи списков участников референдума в участковые комиссии проводит работу по устранению ошибки или неточности в указанных списках.

10. Список участников референдума составляется в двух экземплярах. Сведения об участниках референдума, включаемые в список участников референдума, располагаются в алфавитном или ином порядке (по населенным пунктам, улицам, домам, квартирам). В списке указываются фамилия, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет – дополнительно день и месяц рождения), адрес места жительства

участника референдума. В списке участников референдума должны быть предусмотрены места для проставления участником референдума подписи за каждый полученный им бюллетень, серии и номера своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, а также для внесения суммарных данных по каждому виду референдума и для проставления подписи члена участковой комиссии, выдавшего бюллетень участнику референдума.

11. Первый экземпляр списка участников референдума подписывают председатель и секретарь комиссии, составившей список. На участках референдума, образованных на территории воинской части, список участников референдума подписывают председатель и секретарь участковой комиссии. Список участников референдума заверяется печатями соответственно территориальной комиссии и (или) участковой комиссии. Порядок и сроки изготовления, использования второго экземпляра списка участников референдума, его передачи соответствующей участковой комиссии, заверения и уточнения определяются избирательной комиссией муниципального образования.

12. Соответствующая территориальная комиссия передает по акту участковым комиссиям первый экземпляр списка участников референдума конкретного участка референдума не позднее чем за 10 дней до дня голосования. Участковая комиссия вправе разделить первый экземпляр списка участников референдума на отдельные книги. Каждая такая книга не позднее дня, предшествующего дню голосования, должна быть сброшюрована (прошита), что подтверждается печатью соответствующей участковой комиссии и подписью ее председателя.

13. Участковая комиссия уточняет список участников референдума в соответствии с установленным порядком организации взаимодействия комиссий с органами местного самоуправления, учреждениями и организациями, осуществляющими регистрацию (учет) участников референдума. Выверенный и уточненный список участников референдума не позднее дня, предшествующего дню голосования, подписывается председателем и секретарем участковой комиссии и заверяется печатью участковой комиссии.

14. Участковая комиссия за 10 дней до дня голосования представляет список участников референдума для ознакомления участников референдума и его дополнительного уточнения.

15. Гражданин Российской Федерации, обладающий правом на участие в референдуме, вправе обратиться в участковую комиссию с заявлением о включении его в список участников референдума, о любой ошибке или неточности в сведениях о нем, внесенных в список участников референдума. В течение 24 часов, а в день голосования в течение двух часов с момента обращения, но не позднее момента окончания голосования участковая комиссия обязана проверить сообщенные заявителем сведения и представленные документы и либо устранить ошибку или неточность, либо принять решение об отклонении заявления с указанием причин такого отклонения, вручив заверенную копию этого решения заявителю. Решение участковой комиссии об отклонении заявления о включении гражданина Российской Федерации в список участников референдума может быть обжаловано в вышестоящую комиссию или в суд (по месту нахождения участковой комиссии), которые обязаны рассмотреть жалобу (заявление) в трехдневный срок, а за три и менее дня до дня го-

лосования и в день голосования – немедленно. В случае, если принято решение об удовлетворении жалобы (заявления), исправление в списке участников референдума производится участковой комиссией немедленно. Исключение гражданина Российской Федерации из списка участников референдума после его подписания председателями и секретарями соответствующих комиссий и заверения его печатями этих комиссий в порядке, предусмотренном пунктом 11 настоящей статьи, производится только на основании официальных документов, в том числе сообщения вышестоящей комиссии о включении участника референдума в список участников референдума на другом участке референдума, а также в случае выдачи участнику референдума открепительного удостоверения. При этом в списке участников референдума, а также в базе данных ГАС «Выборы» указывается дата исключения гражданина Российской Федерации из списка, а также причина такого исключения. Запись в списке участников референдума заверяется подписью председателя участковой комиссии, а при выдаче открепительного удостоверения – подписью члена комиссии, выдавшего открепительное удостоверение, с указанием даты внесения этой подписи. Каждый гражданин Российской Федерации вправе сообщить в участковую комиссию об изменении указанных в пункте 4 статьи 26 настоящего Закона сведений об участниках референдума, включенных в список участников референдума на соответствующем участке.

16. Участники референдума, находящиеся в местах временного пребывания, работающие на предприятиях с непрерывным циклом работы и занятые на отдельных видах работ, где невозможно уменьшение продолжительности работы (смены), а также участники референдума из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список участников референдума на участке референдума по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования. Информация об этом передается в участковую комиссию, где данный участник референдума включен в список участников референдума по месту жительства, через соответствующую территориальную комиссию. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников референдума делает отметку: «Включен в список участников референдума на участке референдума №» с указанием номера участка референдума.

17. Вносить какие-либо изменения в списки участников референдума после окончания голосования и начала подсчета голосов участников референдума запрещается.

18. После официального опубликования результатов референдума информация об участниках референдума, содержащаяся в списках участников референдума, может использоваться для уточнения сведений об участниках референдума в регистре участников референдума.»;

7) в статье 33:

а) пункт 1 после слов «осуществляющие выпуск средств массовой информации,» дополнить словами «редакции сетевых изданий,»;

б) пункты 4 и 5 изложить в следующей редакции:

«4. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий свободны в своей деятельности по информированию участников референдума, осуществляемой в соответствии с федеральными законами.

5. В информационных телепрограммах и радиопрограммах, публикациях в периодических печатных изданиях, выпусках либо обновлениях сетевого издания сообщения о проведении мероприятий, связанных с референдумом, должны даваться исключительно отдельным информационным блоком, без комментариев. Такие информационные блоки не оплачиваются инициативной группой, иной группой участников референдума. В них не должно отдаваться предпочтение инициативной группе, иной группе участников референдума, не должна допускаться дискриминация (умаление прав), в том числе по времени освещения их деятельности, связанной с проведением референдума, объему печатной площади, отведенной для таких сообщений.»;

в) в пункте 6 слово «участвовавшие» заменить словами «редакции сетевого издания, участвующие (участвовавшие)»;

8) статью 35 дополнить пунктом 4 следующего содержания:

«4. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» орган местного самоуправления не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, подпадающих под действие пункта 3 статьи 47 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», с указанием в отношении организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума, выделялись бюджетные ассигнования из местного бюджета на их функционирование (в том числе в форме субсидий), вида и объема таких ассигнований.»;

9) в статье 36:

а) в подпункте «а» пункта 2 слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) в пункте 6:

в подпункте «б» слово «положения;» заменить словами «положения. Указание в агитационном материале должности такого лица не является нарушением настоящего запрета;»;

подпункт «ж» после слов «средств массовой информации,» дополнить словами «и представителям редакций сетевых изданий»;

в) дополнить пунктами 8 – 10 следующего содержания:

«8. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не имеющего в соответствии с настоящим Законом права проводить агитацию по вопросам референдума, по вопросу референдума не допускается.

9. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не указанного в пункте 8 настоящей статьи, по вопросу референдума допускается только с письменного согласия данного физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в комиссию референдума вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с пунктом 3 статьи 42 настоящего Закона. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в комиссию референдума по ее требованию.

10. При проведении референдума использование в агитационных материалах изображений физического лица допускается только с письменного согласия этого физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в комиссию референдума вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с пунктом 3 статьи 42 настоящего Закона. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в комиссию референдума по ее требованию.»;

10) в статье 37:

а) второе предложение пункта 1 изложить в следующей редакции: «Агитационный период прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.»;

б) пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Агитация по вопросам референдума на каналах организаций телерадиовещания, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях проводится в период, который начинается за 28 дней до дня голосования и прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.»;

в) пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4. Агитационные печатные материалы (листовки, плакаты и другие материалы), ранее изготовленные в соответствии с настоящим Законом и размещенные в установленном законом порядке на специальных местах, указанных в пункте 7 статьи 42 настоящего Закона, на рекламных конструкциях или иных стабильно размещенных объектах в соответствии с пунктами 8 и 10 статьи 42 настоящего Закона, могут сохраняться в день голосования на прежних местах.»;

г) в пункте 5 слова «в ноль часов за одни сутки до дня повторного голосования» заменить словами «в соответствии с пунктом 2 настоящей статьи»;

11) в статье 38:

а) в наименовании слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) пункты 3 – 8 изложить в следующей редакции:

«3. Негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий и редакции сетевых изданий, осуществляющие выпуск средств массовой информации, зарегистрированных не менее чем за один год до начала кампании референдума, вправе предоставлять инициативной группе и иным группам участников референдума платное эфирное время, платную

печатную площадь, платные услуги по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях при условии выполнения указанными организациями и редакциями требований, предусмотренных пунктами 4 и 5 настоящей статьи. Иные негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий не вправе предоставлять инициативной группе и иным группам участников референдума эфирное время, печатную площадь.

4. Условия оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов, предоставляемых негосударственными организациями телерадиовещания, редакциями негосударственных периодических печатных изданий и редакциями сетевых изданий, должны быть едины для инициативной группы и иных групп участников референдума. Это требование не распространяется на редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий, учрежденных гражданами, входящими в инициативную группу.

5. При проведении референдума сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов должны быть опубликованы организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и представлены вместе с информацией о дате и об источнике их опубликования, сведениями о регистрационном номере и дате выдачи свидетельства о регистрации средства массовой информации и уведомлением о готовности предоставить эфирное время, печатную площадь для проведения агитации по вопросам референдума, услуги по размещению агитационных материалов в сетевом издании в избирательную комиссию муниципального образования не позднее чем за один день до дня выпуска первого агитационного материала.

6. Допускается отказ от предоставления эфирного времени, печатной площади для проведения агитации по вопросам референдума, услуг по размещению агитационных материалов в сетевом издании, выраженный путем непредставления в избирательную комиссию муниципального образования уведомления, указанного в пункте 5 настоящей статьи, в установленные в указанном пункте сроки:

а) негосударственных организаций телерадиовещания и редакций негосударственных периодических печатных изданий;

б) редакций государственных периодических печатных изданий, выходящих реже чем один раз в неделю;

в) организаций телерадиовещания, осуществляющих выпуск специализированных телеканалов, радиоканалов, телепрограмм, радиопрограмм, и редакций специализированных периодических печатных изданий;

г) редакций сетевых изданий.

7. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий независимо от формы собственности обязаны вести отдельный учет объемов и стоимости эфирного времени и печатной площади, предоставленных для проведения агитации по вопросам референдума, объемов и стоимости услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях в соответствии с формами такого учета, которые установлены избирательной комиссией муниципального образования, и представлять данные такого учета в избирательную

комиссию муниципального образования не позднее чем через десять дней со дня голосования.

8. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий обязаны хранить указанные в пунктах 7 и 10 настоящей статьи документы о безвозмездном и платном предоставлении эфирного времени и печатной площади, предоставлении услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях не менее трех лет после дня голосования.»;

в) пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10. Предоставление эфирного времени на каналах организаций телерадиовещания и печатной площади в периодических печатных изданиях для проведения агитации по вопросам референдума, предоставление услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях производятся в соответствии с договором, заключенным в письменной форме между организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и представителем инициативной группы, иной группы участников референдума до предоставления указанных эфирного времени, печатной площади, услуг.»;

12) в статье 39:

а) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. При отказе инициативной группы от участия в совместном агитационном мероприятии доля эфирного времени, отведенная инициативной группе для участия в совместном агитационном мероприятии, распределяется между другими участниками данного совместного агитационного мероприятия (в том числе если в данном мероприятии может принять участие только один участник), за исключением случаев, предусмотренных федеральным законом.»;

б) в пункте 6 третье предложение дополнить словами «, если федеральным законом не предусмотрено иное», дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения платного эфирного времени останется нераспределенное эфирное время, оно может быть предоставлено за плату инициативной группе, иным группам участников референдума, подавшим заявку на предоставление такого эфирного времени, на равных условиях.»;

13) пункт 2 статьи 40 дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения печатной площади за плату останется нераспределенная печатная площадь, она может быть предоставлена за плату инициативной группе, иным группам участников референдума, подавшим заявку на предоставление такой печатной площади, на равных условиях.»;

14) в статье 42:

а) дополнить пунктом 1^1 следующего содержания:

«1^1. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы или оказывающие услуги по изготовлению печатных агитационных материалов, обязаны обеспечить инициативной группе, иным группам участников референдума равные условия оплаты изготовления этих материалов. Сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты работ или услуг указанных ор-

ганизаций, индивидуальных предпринимателей по изготовлению печатных агитационных материалов должны быть опубликованы соответствующей организацией, соответствующим индивидуальным предпринимателем не позднее чем через 30 дней со дня официального опубликования (публикации) решения о регистрации инициативной группы и в тот же срок представлены в избирательную комиссию муниципального образования. Вместе с указанными сведениями в избирательную комиссию муниципального образования должны быть представлены также сведения, содержащие наименование, юридический адрес и идентификационный номер налогоплательщика организации (фамилию, имя, отчество индивидуального предпринимателя, наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, где находится место его жительства).»;

б) в пункте 3 после слова «фотографии» дополнить словами «или экземпляры», второе предложение дополнить словами «, и копия документа об оплате изготовления данного агитационного материала из соответствующего фонда референдума»;

в) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. Запрещается изготовление печатных агитационных материалов в организациях и у индивидуальных предпринимателей, не выполнивших требования, предусмотренные пунктом 1[1] настоящей статьи, либо по договору с физическими лицами, не являющимися индивидуальными предпринимателями, а также изготовление агитационных материалов без предварительной оплаты за счет средств соответствующего фонда референдума, с нарушением требований, установленных пунктами 5, 6 и 8 статьи 36 настоящего Закона, пунктом 2 настоящей статьи.»;

г) пункт 5[1] признать утратившим силу;

д) пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. Запрещается распространение агитационных материалов, изготовленных с нарушением пункта 5 настоящей статьи и (или) с нарушением требований, предусмотренных пунктом 3 настоящей статьи, пунктами 9 и 10 статьи 36 настоящего Закона.»;

е) в пункте 8 слова «вывешиваться (расклеиваться, размещаться)» заменить словом «размещаться»;

ж) пункты 9 и 10 изложить в следующей редакции:

«9. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы (оказывающие услуги) по подготовке и размещению агитационных материалов, обязаны обеспечить инициативной группе и иным группам участников референдума равные условия оплаты своих работ (услуг).

10. Запрещается размещать агитационные материалы на памятниках, обелисках, зданиях, сооружениях и в помещениях, имеющих историческую, культурную или архитектурную ценность. Запрещается размещать агитационные материалы в зданиях, в которых размещены комиссии референдума, помещения для голосования, и на расстоянии менее 50 метров от входа в них.»;

15) пункт 10 статьи 45 изложить в следующей редакции:

«10. Закупки бюллетеней, открепительных удостоверений, специальных знаков (марок), информационных материалов, размещаемых в помещениях комиссий

референдума и помещениях для голосования, услуг по доставке документов, связанных с подготовкой и проведением референдума, иных отправлений комиссий референдума, используемых при проведении референдума, осуществляются в порядке, предусмотренном Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации».»;

16) в статье 46:

а) пункт 9 изложить в следующей редакции:

«9. Все денежные средства, образующие фонд референдума, перечисляются на специальный счет фонда референдума, открытый с разрешения избирательной комиссии муниципального образования уполномоченным представителем по финансовым вопросам инициативной группы в филиале публичного акционерного общества «Сбербанк России», а при его отсутствии на территории соответствующего муниципального района, городского округа – в другой кредитной организации, расположенной на территории соответственно муниципального района, городского округа. При отсутствии на территории соответственно муниципального района, городского округа кредитных организаций инициативная группа определяет по согласованию с избирательной комиссией муниципального образования кредитную организацию, в которой открывается специальный счет фонда референдума.»;

б) в абзаце первом пункта 12 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

в) дополнить пунктом 14 следующего содержания:

«14. По предъявлении документов, предусмотренных законом и оформленных в соответствии с установленным им порядком, филиалы публичного акционерного общества «Сбербанк России», а в случаях, установленных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», – другой кредитной организации обязаны незамедлительно открыть специальный счет фонда референдума. Плата за услуги по открытию счета и проведению операций по счету не взимается. За пользование средствами, находящимися на счете, проценты не начисляются и не выплачиваются. Все средства зачисляются на счет в валюте Российской Федерации.»;

17) в пункте 2 статьи 48 слова «Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

18) в статье 49:

а) во втором предложении пункта 4^1 слова «организующей референдум комиссии» заменить словами «избирательной комиссии муниципального образования»;

б) в пункте 5 слово «все» исключить;

19) дополнить статьей 49^1 следующего содержания:

«Статья 49^1. **Открепительное удостоверение**

1. В случаях, предусмотренных пунктом 2 статьи 52^1 настоящего Закона, проводится голосование по открепительным удостоверениям.

2. Участник референдума, который в день голосования не сможет прибыть в помещение для голосования того участка референдума, где он включен в список участников референдума, вправе получить в избирательной комиссии муниципального образования либо участковой комиссии в сроки, установленные соответствующим федеральным законом, открепительное удостоверение и принять участие в голосовании на том участке референдума, на котором он будет находиться в день голосования, в пределах территории муниципального образования, где участник референдума обладает правом на участие в референдуме.

3. В случае совмещения дней голосования на выборах и референдумах разных уровней, при проведении которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, открепительные удостоверения выдаются в сроки, определенные законом, регулирующим порядок проведения выборов и (или) референдума более высокого уровня.

4. Открепительные удостоверения являются документами строгой отчетности и имеют единую нумерацию на всей территории проведения референдума. Открепительное удостоверение изготавливается по форме согласно приложению 2 к Федеральному закону «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации». Текст открепительного удостоверения, число открепительных удостоверений, форма реестра выдачи открепительных удостоверений утверждаются избирательной комиссией муниципального образования не позднее чем за 60 дней до дня голосования. Избирательной комиссией муниципального образования определяются также способы защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении.

5. В целях защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении используются бумага с водяными знаками и (или) с нанесенными типографским способом надписью микрошрифтом и (или) защитной сеткой и (или) иные специальные элементы защиты.

6. Закупка открепительных удостоверений осуществляется избирательной комиссией муниципального образования централизованно на основании ее решения.

7. Открепительное удостоверение выдается комиссией на основании письменного заявления участника референдума с указанием причины, по которой ему требуется открепительное удостоверение. Открепительное удостоверение выдается лично участнику референдума либо его представителю на основании нотариально удостоверенной доверенности. Доверенность может быть удостоверена также администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения (если участник референдума находится в этом учреждении на излечении), администрацией учреждения, в котором содержатся под стражей подозреваемые или обвиняемые (если участник референдума содержится в этом учреждении в качестве подозреваемого или обвиняемого).

8. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, вносит в него фамилию, имя и отчество участника референдума, серию и номер его паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, номер участка референдума, где участник референдума включен в список участников референдума, адрес участковой комиссии, наименования муниципального образования и субъ-

екта Российской Федерации, наименование комиссии, выдавшей открепительное удостоверение. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, указывает в открепительном удостоверении свои фамилию и инициалы, дату выдачи открепительного удостоверения, расписывается и ставит печать соответствующей комиссии.

9. При получении открепительного удостоверения участник референдума в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка участников референдума указывает серию и номер своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. В реестре выдачи открепительных удостоверений должен быть указан адрес места жительства участника референдума. В случае получения открепительного удостоверения на основании доверенности представителем участника референдума в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка участников референдума указываются серия и номер паспорта участника референдума или документа, заменяющего паспорт гражданина, при этом представитель участника референдума указывает свои фамилию, имя и отчество, серию и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. После этого у представителя участника референдума доверенность изымается и приобщается соответственно к реестру выдачи открепительных удостоверений, к списку участников референдума.

10. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член территориальной комиссии с правом решающего голоса, выдавший участнику референдума открепительное удостоверение, в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений указывает номер выданного открепительного удостоверения и расписывается. Территориальная комиссия до дня голосования направляет в участковые комиссии вместе с первым экземпляром списка участников референдума заверенные выписки из реестра выдачи открепительных удостоверений, в которых указываются сведения о получивших открепительные удостоверения участниках референдума, зарегистрированных на территориях соответствующих участков референдума. На основании соответствующей выписки член участковой комиссии в соответствующей графе списка участников референдума делает отметку: «Получил в территориальной комиссии открепительное удостоверение №» с указанием номера выданного открепительного удостоверения и расписывается.

11. При выдаче участнику референдума открепительного удостоверения в участковой комиссии председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, выдавший участнику референдума открепительное удостоверение, в соответствующей графе списка участников референдума делает отметку: «Получил открепительное удостоверение №» с указанием номера открепительного удостоверения и расписывается.

12. Участник референдума, которому выдано открепительное удостоверение (в том числе через его представителя на основании доверенности), исключается участковой комиссией из списка участников референдума на соответствующем участке референдума на данном референдуме и не учитывается в числе зарегистрированных участников референдума при составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования.

13. Повторная выдача открепительного удостоверения не допускается. В случае утраты открепительного удостоверения его дубликат не выдается.

14. В день голосования до наступления времени голосования неиспользованные открепительные удостоверения погашаются. Сведения о погашении неиспользованных открепительных удостоверений с указанием их числа, а также номеров открепительных удостоверений вносятся соответствующей комиссией в акт, составленный по форме, утвержденной Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

15. По предъявлении открепительного удостоверения в день голосования участник референдума дополнительно включается в список участников референдума на том участке референдума, на котором он будет находиться в день голосования. Участковой комиссией в соответствующей графе списка участников референдума делается отметка: «Проголосовал по открепительному удостоверению №» с указанием номера открепительного удостоверения, предъявленного участником референдума. После этого открепительное удостоверение изымается у участника референдума. Открепительные удостоверения, на основании которых участники референдума включены в список участников референдума, хранятся вместе с указанным списком.

16. В случае утраты бланка открепительного удостоверения комиссия, установившая факт такой утраты, незамедлительно составляет соответствующий акт и принимает решение, в котором указываются номер утраченного бланка открепительного удостоверения, факт утраты бланка и причина утраты. Это решение в тот же день доводится до сведения избирательной комиссии муниципального образования. На основании этого решения избирательная комиссия муниципального образования признает соответствующее открепительное удостоверение недействительным, о чем незамедлительно информируются все нижестоящие комиссии. Открепительные удостоверения также могут признаваться недействительными избирательной комиссией муниципального образования в иных случаях, если голосование по таким открепительным удостоверениям повлечет нарушение права граждан на участие в референдуме. Недействительное открепительное удостоверение не является основанием для включения участника референдума в список участников референдума. При предъявлении участником референдума такого открепительного удостоверения оно подлежит изъятию.

17. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» порядок передачи открепительных удостоверений комиссиям и учета открепительных удостоверений, в том числе с использованием ГАС «Выборы», утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.»;

20) в статье 51:

а) во втором предложении пункта 2^1 слова «организующей референдум комиссии» заменить словами «избирательной комиссии муниципального образования»;

б) пункт 4 дополнить предложением следующего содержания: «В случае использования прозрачных ящиков для голосования форма бюллетеня устанавливается с учетом необходимости защиты тайны голосования, за исключением случая, ес-

ли по решению избирательной комиссии муниципального образования в этих целях используются конверты.»;

21) в статье 52:

а) пункт 1 дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в пункте 3 статьи 24 настоящего Закона, доступ в помещения для голосования должен быть обеспечен не менее чем за один час до начала голосования.»;

б) в пункте 2 слова «О времени» заменить словами «О дне, времени»;

в) дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2^1. На участках референдума, образованных в воинских частях, участковая комиссия может объявить голосование законченным раньше времени, установленного в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи, если проголосовали все участники референдума, включенные в список участников референдума.»;

г) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. Бюллетени выдаются участникам референдума, включенным в список участников референдума, по предъявлении паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, а если участник референдума голосует по открепительному удостоверению, – по предъявлении также открепительного удостоверения.»;

д) пункт 6 дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В случае голосования по открепительному удостоверению в списке участников референдума делаются дополнительные отметки.»;

е) пункт 11 дополнить предложением следующего содержания: «Если избирательной комиссией муниципального образования в соответствии с пунктом 4 статьи 51 настоящего Закона принято решение об использовании конвертов, участник референдума вне кабины или иного специально оборудованного места для тайного голосования помещает заполненный бюллетень в конверт, который выдается ему членом участковой комиссии с правом решающего голоса, запечатывает его, после чего опускает этот конверт в ящик для голосования.»;

ж) дополнить пунктами 11^1 и 11^2 следующего содержания:

«11^1. Председатель участковой комиссии следит за порядком в помещении для голосования. Распоряжения председателя участковой комиссии, отданные в пределах его компетенции, обязательны для всех присутствующих в помещении для голосования. В отсутствие председателя участковой комиссии его полномочия исполняет заместитель председателя участковой комиссии, а в отсутствие заместителя председателя участковой комиссии – секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, уполномоченный ею.

11^2. При проведении голосования, подсчете голосов участников референдума и составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования в помещении для голосования, в помещении участковой комиссии вправе находиться лица, указанные в пункте 3 статьи 24 настоящего Закона. Эти лица вправе осуществлять наблюдение как непрерывно, так и в свободно выбираемые ими промежутки времени в течение всего периода наблюдения, им обеспечивается свободный доступ в помещение (помещения), где проводятся голосование и подсчет голосов участников референдума. Список лиц, осуществлявших наблюдение за ходом голосования и под-

счетом голосов участников референдума, составляется участковой комиссией на основе представленных данными лицами документов.»;

з) пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12. Член участковой комиссии немедленно отстраняется от участия в ее работе, а наблюдатель и иные лица удаляются из помещения для голосования, если они нарушают закон о референдуме и факт такого нарушения установлен в судебном порядке. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» исполнение соответствующего судебного решения обеспечивают правоохранительные органы. Правоохранительные органы также обеспечивают в соответствии с федеральными законами безопасность граждан и общественный порядок в помещении для голосования и на территории участка референдума.»;

22) в статье 52^1:

а) пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» в случае совмещения дня голосования на референдуме с днем голосования на выборах в федеральные органы государственной власти, в ходе которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, досрочное голосование, предусмотренное пунктом 1 настоящей статьи, не проводится. При проведении указанного референдума, за исключением референдума, в котором границы округа референдума находятся в пределах одного участка референдума, проводится голосование по открепительным удостоверениям.»;

б) пункт 9 после слов «предшествующий дню голосования,» дополнить словами «либо не позднее чем в день, предшествующий дню начала досрочного голосования в помещении участковой комиссии,»;

23) в статье 53:

а) в пункте 1:

в первом предложении слова «которые внесены» заменить словами «которые имеют право быть включенными или включены»;

во втором предложении слово «внесены» заменить словом «включены»;

б) пункт 2 после слов «(устные обращения)» дополнить словами «непосредственно в день подачи заявления (устного обращения)»;

в) в пункте 9 слова «, выезжающие по заявлениям (устным обращениям)» заменить словами «с правом решающего голоса, проводящие голосование вне помещения для голосования», после слов «к моменту выезда» дополнить словами «(выхода) членов комиссии», дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В список участников референдума вносится отметка о том, что к соответствующему участнику референдума выехали (вышли) члены участковой комиссии.»;

24) в статье 54:

а) дополнить пунктом 2^1 следующего содержания:

«2[1]. В случае проведения голосования по открепительным удостоверениям в протокол об итогах голосования вносятся также строки:

строка 11а: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

строка 11б: число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума до дня голосования;

строка 11в: число участников референдума, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке референдума;

строка 11г: число погашенных на участке референдума открепительных удостоверений;

строка 11д: число открепительных удостоверений, выданных избирательной комиссией муниципального образования участникам референдума;

строка 11е: число утраченных открепительных удостоверений.»;

б) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Числа, указанные в пунктах 2 и 2[1] настоящей статьи, вносятся в протокол об итогах голосования цифрами и прописью.»;

25) в статье 55:

а) пункт 1 дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в пункте 3 статьи 24 настоящего Закона, должна быть предоставлена возможность присутствовать при подсчете голосов участников референдума и наблюдать за подсчетом.»;

б) в пункте 5:

подпункт «а» изложить в следующей редакции:

«а) число участников референдума, внесенных в список участников референдума на момент окончания голосования (без учета числа участников референдума, которым выданы открепительные удостоверения избирательной комиссией муниципального образования и участковой комиссией, а также выбывших по другим причинам);»;

дополнить подпунктами в[2] – в[4] следующего содержания:

«в[2]) число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума;

в[3]) число открепительных удостоверений, выданных избирательной комиссией муниципального образования участникам референдума;

в[4]) число участников референдума, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке референдума.»;

в) пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. После внесения указанных в пункте 5 настоящей статьи данных каждая страница списка участников референдума подписывается внесшим эти данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с пунктом 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка участников референдума, подтверждает своей подписью и за-

веряет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

а) в строку 1 – число участников референдума, внесенных в список участников референдума на момент окончания голосования;

б) в строки 3 и 4 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим досрочно;

в) в строку 5 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

г) в строку 6 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

д) в строку 11а – число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

е) в строку 11б – число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума;

ж) в строку 11в – число участников референдума, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке референдума;

з) в строку 11г – число погашенных на участке референдума открепительных удостоверений;

и) в строку 11д – число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам референдума.

После осуществления указанных действий проводится проверка следующего контрольного соотношения: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией, должно быть равно сумме числа открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам референдума на участке референдума до дня голосования, и числа открепительных удостоверений, погашенных на участке референдума. Если указанное контрольное соотношение не выполняется, участковая комиссия принимает решение о дополнительном подсчете данных, внесенных в список участников референдума, и погашенных открепительных удостоверений. Если в результате дополнительного подсчета указанное контрольное соотношение не выполняется снова, участковая комиссия принимает соответствующее решение, которое прилагается к протоколу об итогах голосования, и вносит данные о расхождении в строку 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы. Если указанное контрольное соотношение выполняется, в строке 11е проставляется цифра «0».

В строки 11а, 11б, 11в, 11г, 11д и 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы данные вносятся, если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям.

После этого со списком участников референдума вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в пункте 3 статьи 24 настоящего Закона, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

г) пункт 11 изложить в следующей редакции:

«11. При сортировке бюллетеней участковая комиссия отделяет бюллетени неустановленной формы, то есть изготовленные неофициально либо не заверенные указанной комиссией или не содержащие специального знака (марки) в случае его использования. Бюллетени неустановленной формы при непосредственном подсчете голосов не учитываются. Такие бюллетени упаковываются отдельно и опечатываются.»;

д) в пункте 20 первое предложение дополнить словами «(за исключением контрольного соотношения, проверка которого проводится в соответствии с пунктом 6 настоящей статьи) с учетом нумерации строк протокола об итогах голосования, предусмотренной законом»;

е) пятое предложение пункта 21 изложить в следующей редакции: «Сложенные таким образом бюллетени, а также бюллетени, упакованные в соответствии с пунктами 11 и 12 настоящей статьи, упакованные открепительные удостоверения, список участников референдума помещаются в мешки или коробки, на которых указываются номер участка референдума, общее число всех упакованных бюллетеней, общее число всех упакованных открепительных удостоверений.»;

ж) пункт 27 дополнить предложением следующего содержания: «В случае, если копия протокола изготавливается без применения копировальной техники, указание в копии протокола фамилий, имен и отчеств членов участковой комиссии и проставление их подписей не требуются.»;

26) в статье 56:

а) пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. О результатах референдума составляются в двух экземплярах протокол и сводная таблица. Протокол о результатах референдума подписывают все присутствующие члены избирательной комиссии муниципального образования с правом решающего голоса. Сводную таблицу подписывают председатель (заместитель председателя) и секретарь избирательной комиссии муниципального образования. В протокол о результатах референдума заносятся следующие данные:

а) число участковых комиссий на территории муниципального образования;

б) число протоколов участковых комиссий об итогах голосования;

в) суммарные данные по всем строкам, содержащимся в протоколах участковых комиссий об итогах голосования.

В протокол о результатах референдума заносятся также данные о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей комиссией, и числе утраченных в соответствующей комиссии открепительных удостоверений.»;

б) в пункте 12 слова «в строки 1 – 13 протокола и (или) в сводную таблицу» заменить словами «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е) протокола и (или) в сводную таблицу»;

27) пункт 1 статьи 58 после слова «бюллетени» дополнить словами «, открепительные удостоверения»;

28) в статье 61:

а) второе и третье предложения пункта 1 изложить в следующей редакции: «Требования к ГАС «Выборы» и к ее эксплуатации и развитию определяются федеральным законом, а в части, не урегулированной федеральным законом, – Центральной избирательной комиссией Российской Федерации. Ввод в ГАС «Выборы» данных, содержащихся в протоколах комиссий референдума об итогах голосования, о результатах референдума, является обязательным.»;

б) в пункте 2 слова «содержащейся в ГАС «Выборы» заменить словами «вводимой в ГАС «Выборы» и выводимой из нее в связи с установлением итогов голосования, определением результатов референдума»;

29) приложение 2 изложить в следующей редакции:

«Приложение 2

КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ, ВНЕСЕННЫХ В ПРОТОКОЛ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ (ЧИСЛАМИ ОБОЗНАЧЕНЫ СТРОКИ ПРОТОКОЛА, ПРОНУМЕРОВАННЫЕ В СООТВЕТСТВИИ СО СТАТЬЕЙ 54 НАСТОЯЩЕГО ЗАКОНА)

1) 1 больше или равно 3 + 5 + 6;
2) 2 равно 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;
3) 8 + 9 равно 10 + 11;
4) 11 равно 14 + все последующие строки протокола;
5) 11а равно 11б + 11г + 11е (в случае, если при проведении референдума предусмотрено использование открепительных удостоверений).».

Статья 4

Внести в Закон Республики Татарстан от 25 декабря 2012 года № 92-ЗРТ «О порядке отзыва Президента Республики Татарстан» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2012, № 12 (II часть); 2014, № 5; 2015, № 5) следующие изменения:

1) статью 18 дополнить пунктом 5^1 следующего содержания:

«5^1) обеспечивает изготовление открепительных удостоверений для голосования по отзыву и передает их территориальным комиссиям в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Законом;»;

2) статью 20 дополнить пунктом 5^1 следующего содержания:

«5^1) выдает открепительные удостоверения в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и настоящим Законом;»;

3) в статье 22:

а) в части 1:

после слов «с бюллетенями для голосования по отзыву,» дополнить словами «открепительными удостоверениями,»;

четвертое предложение исключить;

б) дополнить частями 1^1 и 1^2 следующего содержания:

«1^1. На всех заседаниях комиссии и при осуществлении ею работы с документами, указанными в части 1 настоящей статьи, вправе присутствовать представители средств массовой информации, за исключением случая, предусмотренного частью 1^2 настоящей статьи.

1^2. На заседаниях комиссии при установлении ею итогов голосования, определении результатов голосования по отзыву, а также при подсчете голосов участников голосования по отзыву вправе присутствовать представители средств массовой информации, работающие в редакциях средств массовой информации на основании заключенного не менее чем за два месяца до дня официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву трудового или возмездного гражданско-правового договора, аккредитованные в соответствии с частью 16^2 настоящей статьи.»;

в) дополнить частью 2^1 следующего содержания:

«2^1. Официальный сайт Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» размещается на едином портале, создаваемом по решению Центральной избирательной комиссии Российской Федерации в соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и Федеральным законом от 10 января 2003 года № 20-ФЗ «О Государственной автоматизированной системе Российской Федерации «Выборы».»;

г) в части 3 слова «части 1» заменить словами «частях 1 и 1^2»;

д) третье предложение части 10 изложить в следующей редакции: «Наблюдателями не могут быть назначены выборные должностные лица, депутаты, высшие должностные лица субъектов Российской Федерации (руководители высших исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации), главы местных администраций, лица, находящиеся в непосредственном подчинении этих должностных лиц, судьи, прокуроры, члены комиссий с правом решающего голоса, за исключением членов комиссий, полномочия которых были приостановлены в соответствии с пунктом 7 статьи 29 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации.»;

е) в части 11 пятое предложение исключить;

ж) дополнить частью 11^1 следующего содержания:

«11^1. Инициативная группа, каждая иная группа участников голосования по отзыву, общественное объединение, указанное в части 10 настоящей статьи, назначившие наблюдателей в участковые комиссии, не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования) представляют список назначенных наблюдателей в соответствующую территориальную комиссию. В данном списке указываются фамилия, имя и отчество каждого наблюдателя, адрес его места жительства, номер

участка для голосования по отзыву, наименование комиссии, куда наблюдатель направляется.»;

з) часть 12 признать утратившей силу;

и) часть 13 изложить в следующей редакции:

«13. Инициативная группа, каждая иная группа участников голосования по отзыву, общественное объединение, указанное в части 10 настоящей статьи, вправе назначить в каждую комиссию не более двух наблюдателей, которые имеют право поочередно осуществлять наблюдение в помещении для голосования. Одно и то же лицо может быть назначено наблюдателем только в одну комиссию. Направление, указанное в части 11 настоящей статьи, должно быть представлено наблюдателем в комиссию, в которую он назначен, в день, предшествующий дню голосования (досрочного голосования), либо непосредственно в день голосования (досрочного голосования). В участковую комиссию направление может быть представлено только наблюдателем, указанным в списке, предусмотренном частью 11^1 настоящей статьи. Установление иных, кроме указанных в Федеральном законе «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящем Законе, ограничений, касающихся присутствия наблюдателей в помещении для голосования, наблюдения за проведением голосования, подсчетом голосов участников голосования по отзыву, составлением протоколов об итогах голосования, а также выдачи копий этих протоколов, не допускается.»;

к) в части 14:

пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) знакомиться со списками участников голосования по отзыву, с реестром выдачи открепительных удостоверений, находящимися в комиссии открепительными удостоверениями, реестром заявлений (обращений) о голосовании вне помещения для голосования;»;

дополнить пунктом 10 следующего содержания:

«10) производить в помещении для голосования (с того места, которое определено председателем участковой комиссии) фото- и (или) видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря участковой комиссии.»;

л) в части 16:

пункт 1 признать утратившим силу;

в пункте 3 слова «и прилагаемых к ним документов» исключить;

пункт 5 признать утратившим силу;

м) дополнить частями 16^1 – 16^3 следующего содержания:

«16^1. Представители средств массовой информации, указанные в части 1^2 настоящей статьи, вправе находиться в помещении для голосования в день голосования, в дни досрочного голосования, а также производить фото- и видеосъемку, предварительно уведомив об этом председателя, заместителя председателя или секретаря соответствующей комиссии.

16^2. Для осуществления полномочий, указанных в частях 1^2, 3, 16^1 настоящей статьи, представители средств массовой информации аккредитуются в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации или по ее поручению Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан. Заявки

на аккредитацию для осуществления указанных полномочий должны быть поданы редакциями средств массовой информации в комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования).

16^3. Аккредитованный в соответствии с частью 16^2 настоящей статьи представитель средства массовой информации считается извещенным о проведении мероприятия комиссии, если выполнены требования закона об опубликовании (обнародовании) соответствующей информации.»;

4) статью 24 изложить в следующей редакции:

«Статья 24. **Регистрация (учет) участников голосования по отзыву**

1. Регистрации (учету) подлежат все участники голосования по отзыву.

2. Регистрация (учет) участников голосования по отзыву, проживающих на территории соответствующего муниципального образования, осуществляется главой местной администрации муниципального района, городского округа. Основанием для регистрации (учета) участников голосования по отзыву на территории муниципального образования является факт нахождения места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – факт временного пребывания) участников голосования по отзыву на соответствующей территории. Указанный факт устанавливается на основании сведений, представляемых органами, осуществляющими регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации.

3. Регистрация (учет) участников голосования по отзыву – военнослужащих, членов их семей и других участников голосования по отзыву, проживающих в пределах расположения воинской части, осуществляется командиром воинской части. Основанием для регистрации (учета) данной категории участников голосования по отзыву является факт нахождения их места жительства в пределах расположения воинской части, устанавливаемый на основании сведений, представляемых соответствующей службой воинской части.

4. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» органы, осуществляющие регистрацию граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации, выдачу и замену документов, удостоверяющих личность гражданина Российской Федерации на территории Российской Федерации, не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах выдачи и замены паспорта гражданина Российской Федерации, регистрации и снятия с регистрационного учета по месту жительства (в отношении вынужденных переселенцев – по месту пребывания) граждан Российской Федерации, выдачи паспорта гражданина Российской Федерации в нарушение установленного порядка с указанием следующих персональных данных гражданина: фамилии, имени, отчества, даты рождения, места рождения, пола, гражданства, адреса места жительства (в отношении вынужденных переселенцев – места пребывания), вида документа, удостоверяющего личность, серии и номера этого документа, наименования или кода органа, выдавшего документ, даты выдачи документа – главе мест-

ной администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

5. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» органы записи актов гражданского состояния не реже чем один раз в месяц представляют сведения о фактах смерти граждан Российской Федерации главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту своего нахождения.

6. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» не реже чем один раз в три месяца органы, осуществляющие воинский учет, сообщают о гражданах Российской Федерации, призванных (поступивших по контракту) на военную службу (уволенных с военной службы), а органы (учреждения) уголовно-исполнительной системы – о гражданах, содержащихся в местах лишения свободы по приговору суда, главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

7. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» суд, приняв решение о признании гражданина недееспособным, а также решение о признании гражданина, ранее признанного судом недееспособным, дееспособным, сообщает о принятом решении главе местной администрации муниципального района, городского округа по месту жительства гражданина.

8. Сведения, указанные в частях 4 – 7 настоящей статьи, не реже чем один раз в месяц передаются главой местной администрации муниципального района, городского округа в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан для формирования и ведения регистра участников голосования по отзыву.

9. Регистрация участников голосования по отзыву и установление численности зарегистрированных на территории Республики Татарстан участников голосования по отзыву осуществляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года с использованием ГАС «Выборы».

10. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» регистрация (учет) участников голосования по отзыву, установление численности зарегистрированных участников голосования по отзыву, формирование и ведение регистра участников голосования по отзыву осуществляются в порядке, установленном положением о государственной системе регистрации (учета) избирателей, участников референдума, которое утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

11. Участник голосования по отзыву имеет право на беспрепятственный доступ к документированной информации (персональным данным) о себе, в том числе к информации, находящейся на машиночитаемых носителях, на уточнение этой информации в целях обеспечения ее полноты и достоверности, а также имеет право знать, кто и в каких целях использует или использовал эту информацию, кем и кому она предоставлена.»;

5) статью 25 изложить в следующей редакции:

«Статья 25. **Составление списков участников голосования по отзыву**

1. В целях реализации прав участников голосования по отзыву соответствующими комиссиями составляются списки участников голосования по отзыву на основании сведений, полученных с использованием государственной системы регистрации (учета) участников голосования по отзыву и представляемых в соответствии с частью 5 настоящей статьи.

2. В списки участников голосования по отзыву на участках для голосования по отзыву включаются граждане Российской Федерации, обладающие на день голосования правом на участие в голосовании по отзыву.

3. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список участников голосования по отзыву на конкретном участке для голосования по отзыву является факт нахождения его места жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящим Законом, иным законом, – факт пребывания (временного пребывания) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина права на участие в голосовании по отзыву) либо наличие у гражданина открепительного удостоверения. Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного участка для голосования по отзыву устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту пребывания и по месту жительства в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», настоящим Законом, иным законом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами.

4. Обладающий правом участия на голосовании по отзыву участник голосования по отзыву, в том числе обучающийся по очной форме обучения, зарегистрированный по месту пребывания на территории соответствующего участка для голосования по отзыву не менее чем за три месяца до дня голосования, может быть включен в список участников голосования по отзыву на этом участке на основании личного письменного заявления, поданного в соответствующую территориальную комиссию за 60 – 21 день до дня голосования. В заявлении указывается адрес места жительства участника голосования по отзыву. Участник голосования по отзыву, подавший заявление, включается в список участников голосования по отзыву на этом участке до передачи списка в участковую комиссию. В случае составления списка участников голосования по отзыву участковой комиссией участник голосования по отзыву включается в список участников голосования по отзыву на основании переданного из территориальной комиссии заявления. Информация об этом передается в участковую комиссию участка для голосования по отзыву, где данный участник голосования по отзыву включен в список участников голосования по отзыву по месту жительства, через территориальную комиссию. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников голосования по отзыву делает отметку: «Вклю-

чен в список участников голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву №» с указанием номера участка для голосования по отзыву и наименования муниципального района (городского округа).

5. Сведения об участниках голосования по отзыву формирует и уточняет глава местной администрации муниципального района, городского округа. Сведения об участниках голосования по отзыву – военнослужащих, находящихся в воинской части, членах их семей и о других участниках голосования по отзыву, если они проживают на территории расположения воинской части либо зарегистрированы в установленном порядке при воинской части по месту их службы, формирует и уточняет командир воинской части. Сведения об участниках голосования по отзыву, находящихся в местах временного пребывания, представляет в комиссию руководитель организации, в которой участник голосования по отзыву временно пребывает. Указанные сведения направляются уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом в территориальные комиссии.

6. Список участников голосования по отзыву составляется территориальной комиссией, в том числе с использованием ГАС «Выборы», отдельно по каждому участку для голосования по отзыву на основании сведений, представляемых по установленной форме уполномоченным на то органом или уполномоченным должностным лицом.

7. Лица, представляющие сведения об участниках голосования по отзыву, несут ответственность за достоверность и полноту этих сведений, а также за своевременность их представления.

8. Гражданин Российской Федерации включается в список участников голосования по отзыву только на одном участке для голосования по отзыву. При выявлении территориальной комиссией факта включения гражданина Российской Федерации в списки участников голосования по отзыву на разных участках для голосования по отзыву соответствующая комиссия до передачи списков участников голосования по отзыву в участковые комиссии проводит работу по устранению ошибки или неточности в указанных списках.

9. Список участников голосования по отзыву составляется в двух экземплярах. Сведения об участниках голосования по отзыву, включаемые в список участников голосования по отзыву, располагаются в алфавитном или ином порядке (по населенным пунктам, улицам, домам, квартирам). В списке указываются фамилия, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет – дополнительно день и месяц рождения), адрес места жительства участника голосования по отзыву. В списке участников голосования по отзыву должны быть предусмотрены места для проставления участником голосования по отзыву подписи за каждый полученный им бюллетень для голосования по отзыву, серии и номера своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, а также для внесения суммарных данных по голосованию по отзыву и для проставления подписи члена участковой комиссии, выдавшего бюллетень для голосования по отзыву участнику голосования по отзыву.

10. Первый экземпляр списка участников голосования по отзыву подписывают председатель и секретарь комиссии, составившей список. На участках для голосования по отзыву, образованных на территории воинской части, список участников голосования по отзыву подписывают председатель и секретарь участковой комиссии.

Список участников голосования по отзыву заверяется печатями соответственно территориальной комиссии и (или) участковой комиссии. Порядок и сроки изготовления, использования второго экземпляра списка участников голосования по отзыву, его передачи соответствующей участковой комиссии, заверения и уточнения определяются Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан.

11. Соответствующая территориальная комиссия передает по акту участковым комиссиям первый экземпляр списка участников голосования по отзыву конкретного участка для голосования по отзыву не позднее чем за 10 дней до дня голосования. Участковая комиссия вправе разделить первый экземпляр списка участников голосования по отзыву на отдельные книги. Каждая такая книга не позднее дня, предшествующего дню голосования, должна быть сброшюрована (прошита), что подтверждается печатью соответствующей участковой комиссии и подписью ее председателя.

12. Участковая комиссия уточняет список участников голосования по отзыву в соответствии с установленным порядком организации взаимодействия комиссий с органами местного самоуправления, учреждениями и организациями, осуществляющими регистрацию (учет) участников голосования по отзыву. Выверенный и уточненный список участников голосования по отзыву не позднее дня, предшествующего дню голосования, подписывается председателем и секретарем участковой комиссии и заверяется печатью участковой комиссии.

13. Участковая комиссия за 10 дней до дня голосования представляет список участников голосования по отзыву для ознакомления участников голосования по отзыву и его дополнительного уточнения.

14. Гражданин Российской Федерации, обладающий правом на участие в голосовании по отзыву, вправе обратиться в участковую комиссию с заявлением о включении его в список участников голосования по отзыву, о любой ошибке или неточности в сведениях о нем, внесенных в список участников голосования по отзыву. В течение 24 часов, а в день голосования в течение двух часов с момента обращения, но не позднее момента окончания голосования участковая комиссия обязана проверить сообщенные заявителем сведения и представленные документы и либо устранить ошибку или неточность, либо принять решение об отклонении заявления с указанием причин такого отклонения, вручив заверенную копию этого решения заявителю. Решение участковой комиссии об отклонении заявления о включении гражданина Российской Федерации в список участников голосования по отзыву может быть обжаловано в вышестоящую комиссию или в суд (по месту нахождения участковой комиссии), которые обязаны рассмотреть жалобу (заявление) в трехдневный срок, а за три и менее дня до дня голосования и в день голосования – немедленно. В случае, если принято решение об удовлетворении жалобы (заявления), исправление в списке участников голосования по отзыву производится участковой комиссией немедленно. Исключение гражданина Российской Федерации из списка участников голосования по отзыву после его подписания председателями и секретарями соответствующих комиссий и заверения его печатями этих комиссий в порядке, предусмотренном частью 10 настоящей статьи, производится только на основании официальных документов, в том числе сообщения вышестоящей комиссии о включении участника голосования по отзыву в список участников голосования по

отзыву на другом участке голосования по отзыву, а также в случае выдачи участнику голосования по отзыву открепительного удостоверения. При этом в списке участников голосования по отзыву, а также в базе данных ГАС «Выборы» указывается дата исключения гражданина Российской Федерации из списка, а также причина такого исключения. Запись в списке участников голосования по отзыву заверяется подписью председателя участковой комиссии, а при выдаче открепительного удостоверения – подписью члена комиссии, выдавшего открепительное удостоверение, с указанием даты внесения этой подписи. Каждый гражданин Российской Федерации вправе сообщить в участковую комиссию об изменении указанных в части 4 статьи 24 настоящего Закона сведений об участниках голосования по отзыву, включенных в список участников голосования по отзыву на соответствующем участке для голосования по отзыву.

15. Участники голосования по отзыву, находящиеся в местах временного пребывания, работающие на предприятиях с непрерывным циклом работы и занятые на отдельных видах работ, где невозможно уменьшение продолжительности работы (смены), а также участники голосования по отзыву из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список участников голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования. Информация об этом передается в участковую комиссию, где данный участник голосования по отзыву включен в список участников голосования по отзыву по месту жительства, через соответствующую территориальную комиссию. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников голосования по отзыву делает отметку: «Включен в список участников голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву №» с указанием номера участка для голосования по отзыву.

16. Вносить какие-либо изменения в списки участников голосования по отзыву после окончания голосования и начала подсчета голосов участников голосования по отзыву запрещается.

17. После официального опубликования результатов голосования по отзыву информация об участниках голосования по отзыву, содержащаяся в списках участников голосования по отзыву, может использоваться для уточнения сведений об участниках голосования по отзыву в регистре участников голосования по отзыву.»;

6) в статье 28:

а) часть 1 после слов «осуществляющие выпуск средств массовой информации,» дополнить словами «редакции сетевых изданий,»;

б) части 4 и 5 изложить в следующей редакции:

«4. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий свободны в своей деятельности по информированию участников голосования по отзыву, осуществляемой в соответствии с федеральными законами.

5. В информационных телепрограммах и радиопрограммах, публикациях в периодических печатных изданиях, выпусках либо обновлениях сетевого издания со-

общения о проведении мероприятий, связанных с голосованием по отзыву, должны даваться исключительно отдельным информационным блоком, без комментариев. Такие информационные блоки не оплачиваются инициативной группой, иной группой участников голосования по отзыву. В них не должно отдаваться предпочтение инициативной группе, иной группе участников голосования по отзыву, не должна допускаться дискриминация (умаление прав), в том числе по времени освещения их деятельности, связанной с проведением голосования по отзыву, объему печатной площади, отведенной для таких сообщений.»;

в) в части 8 слово «участвовавшие» заменить словами «редакции сетевого издания, участвующие (участвовавшие)»;

7) статью 30 дополнить частями 4 и 5 следующего содержания:

«4. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» уполномоченный Кабинетом Министров Республики Татарстан орган исполнительной власти Республики Татарстан не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, учредителями (соучредителями) которых или учредителями (соучредителями) редакций которых на день официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву являются государственные органы и организации Республики Татарстан, и (или) которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву, выделялись бюджетные ассигнования из бюджета Республики Татарстан на их функционирование (в том числе в форме субсидий) с указанием сведений о виде и об объеме таких ассигнований, и (или) в уставном (складочном) капитале которых на день официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву имеется доля (вклад) Республики Татарстан, доля (вклад) Республики Татарстан совместно с другими субъектами Российской Федерации.

5. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» орган местного самоуправления не позднее чем на пятый день после дня официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву представляет в территориальный орган федерального органа исполнительной власти, уполномоченного на осуществление функций по регистрации средств массовой информации, список организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, подпадающих под действие пункта 3 статьи 47 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», с указанием в отношении организаций телерадиовещания и периодических печатных изданий, которым за год, предшествующий дню официального опубликования (публикации) решения о назначении голосования по отзыву, выделялись бюджетные ассигнования из местного бюджета на их функционирование (в том числе в форме субсидий), вида и объема таких ассигнований.»;

8) в статье 31:

а) в пункте 1 части 2 слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) в части 6:

в пункте 2 слово «положения;» заменить словами «положения. Указание в агитационном материале должности такого лица не является нарушением настоящего запрета;»;

в пункте 7 после слов «средств массовой информации,» дополнить словами «и представителям редакций сетевых изданий»;

в) дополнить частью 7^1 следующего содержания:

«7^1. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не имеющего в соответствии с настоящим Законом права проводить агитацию по отзыву, по вопросам проведения голосования по отзыву не допускается.»;

г) часть 8 изложить в следующей редакции:

«8. Использование в агитационных материалах высказываний физического лица, не указанного в части 7^1 настоящей статьи, по вопросам проведения голосования по отзыву допускается только с письменного согласия данного физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с частью 4 статьи 37 настоящего Закона. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан по ее требованию.»;

д) дополнить частью 9 следующего содержания:

«9. При проведении голосования по отзыву использование в агитационных материалах изображений физического лица допускается только с письменного согласия этого физического лица. Документ, подтверждающий такое согласие, представляется в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан вместе с экземплярами агитационных материалов, представляемых в соответствии с частью 4 статьи 37 настоящего Закона. В случае размещения агитационного материала на канале организации телерадиовещания либо в периодическом печатном издании указанный документ представляется в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан по ее требованию.»;

9) в статье 32:

а) части 1 и 2 изложить в следующей редакции:

«1. Агитационный период начинается со дня регистрации инициативной группы по проведению отзыва и прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.

2. Агитация по вопросам отзыва на каналах организаций телерадиовещания, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях проводится в период, который начинается за 28 дней до дня голосования и прекращается в ноль часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.»;

б) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Агитационные печатные материалы (листовки, плакаты и другие материалы), ранее изготовленные в соответствии с настоящим Законом и размещенные в установленном законом порядке на специальных местах, указанных в части 7 статьи 37 настоящего Закона, на рекламных конструкциях или иных стабильно размещенных объектах в соответствии с частями 8 и 10 статьи 37 настоящего Закона, могут сохраняться в день голосования на прежних местах.»;

в) дополнить частью 5 следующего содержания:

«5. В случае проведения повторного голосования агитационный период возобновляется со дня назначения дня повторного голосования и прекращается в соответствии с частью 2 настоящей статьи.»;

10) в статье 33:

а) в наименовании слова «и в периодических печатных изданиях» заменить словами «, в периодических печатных изданиях и сетевых изданиях»;

б) части 3 – 8 изложить в следующей редакции:

«3. Негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий и редакции сетевых изданий, осуществляющие выпуск средств массовой информации, зарегистрированных не менее чем за один год до начала кампании по отзыву, вправе предоставлять инициативной группе и иным группам участников голосования по отзыву платное эфирное время, платную печатную площадь, платные услуги по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях при условии выполнения указанными организациями и редакциями требований, предусмотренных частями 4 и 5 настоящей статьи. Иные негосударственные организации телерадиовещания, редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий не вправе предоставлять инициативной группе и иным группам участников голосования по отзыву эфирное время, печатную площадь.

4. Условия оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов, предоставляемых негосударственными организациями телерадиовещания, редакциями негосударственных периодических печатных изданий и редакциями сетевых изданий, должны быть едины для инициативной группы и иных групп участников голосования по отзыву. Это требование не распространяется на редакции негосударственных периодических печатных изданий, редакции сетевых изданий, учрежденных гражданами, входящими в инициативную группу.

5. При проведении голосования по отзыву сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты эфирного времени, печатной площади, услуг по размещению агитационных материалов должны быть опубликованы организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и представлены вместе с информацией о дате и об источнике их опубликования, сведениями о регистрационном номере и дате выдачи свидетельства о регистрации средства массовой информации и уведомлением о готовности предоставить эфирное время, печатную площадь для проведения агитации по вопросам голосования по отзыву, услуги по размещению агитационных материалов

в сетевом издании в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан не позднее чем за один день до дня выпуска первого агитационного материала.

6. Допускается отказ от предоставления эфирного времени, печатной площади для проведения агитации по вопросам голосования по отзыву, услуг по размещению агитационных материалов в сетевом издании, выраженный путем непредставления в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан уведомления, указанного в части 5 настоящей статьи, в установленные в указанной части сроки:

а) негосударственных организаций телерадиовещания и редакций негосударственных периодических печатных изданий;

б) редакций государственных периодических печатных изданий, выходящих реже чем один раз в неделю;

в) организаций телерадиовещания, осуществляющих выпуск специализированных телеканалов, радиоканалов, телепрограмм, радиопрограмм, и редакций специализированных периодических печатных изданий;

г) редакций сетевых изданий;

д) муниципальных организаций телерадиовещания и редакций муниципальных периодических печатных изданий.

7. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий независимо от формы собственности обязаны вести отдельный учет объемов и стоимости эфирного времени и печатной площади, предоставленных для проведения агитации по отзыву, объемов и стоимости услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях в соответствии с формами такого учета, которые установлены Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан, и представлять данные такого учета в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан не позднее чем через десять дней со дня голосования.

8. Организации, осуществляющие выпуск средств массовой информации, редакции сетевых изданий обязаны хранить указанные в частях 7 и 10 настоящей статьи документы о безвозмездном и платном предоставлении эфирного времени и печатной площади, предоставлении услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях не менее трех лет после дня голосования.»;

в) часть 10 изложить в следующей редакции:

«10. Предоставление эфирного времени на каналах организаций телерадиовещания и печатной площади в периодических печатных изданиях для проведения агитации по отзыву, предоставление услуг по размещению агитационных материалов в сетевых изданиях производятся в соответствии с договором, заключенным в письменной форме между организацией телерадиовещания, редакцией периодического печатного издания, редакцией сетевого издания и представителем инициативной группы, иной группы участников голосования по отзыву до предоставления указанных эфирного времени, печатной площади, услуг.»;

11) в статье 34:

а) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. При отказе инициативной группы от участия в совместном агитационном мероприятии доля эфирного времени, отведенная инициативной группе для участия

в совместном агитационном мероприятии, распределяется между другими участниками данного совместного агитационного мероприятия (в том числе если в данном мероприятии может принять участие только один участник), за исключением случаев, предусмотренных федеральным законом.»;

б) в части 7 третье предложение дополнить словами «, если федеральным законом не предусмотрено иное», дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения платного эфирного времени останется нераспределенное эфирное время, оно может быть предоставлено за плату инициативной группе, иным группам участников голосования по отзыву, подавшим заявку на предоставление такого эфирного времени, на равных условиях.»;

12) часть 2 статьи 35 дополнить предложением следующего содержания: «Если после такого распределения печатной площади за плату останется нераспределенная печатная площадь, она может быть предоставлена за плату инициативной группе, иным группам участников голосования по отзыву, подавшим заявку на предоставление такой печатной площади, на равных условиях.»;

13) в статье 37:

а) часть 2 изложить в следующей редакции:

«2. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы или оказывающие услуги по изготовлению печатных агитационных материалов, обязаны обеспечить инициативной группе, иным группам участников голосования по отзыву равные условия оплаты изготовления этих материалов. Сведения о размере (в валюте Российской Федерации) и других условиях оплаты работ или услуг указанных организаций, индивидуальных предпринимателей по изготовлению печатных агитационных материалов должны быть опубликованы соответствующей организацией, соответствующим индивидуальным предпринимателем не позднее чем через 30 дней со дня официального опубликования (публикации) решения о регистрации инициативной группы и в тот же срок представлены в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан. Вместе с указанными сведениями в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан должны быть представлены также сведения, содержащие наименование, юридический адрес и идентификационный номер налогоплательщика организации (фамилию, имя, отчество индивидуального предпринимателя, наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, где находится место его жительства).»;

б) в части 4 после слова «фотографии» дополнить словами «или экземпляры», второе предложение дополнить словами «, и копия документа об оплате изготовления данного агитационного материала из соответствующего фонда голосования по отзыву», дополнить предложением следующего содержания: «При проведении голосования по отзыву вместе с указанными материалами в комиссию должны быть представлены электронные образы этих агитационных материалов в машиночитаемом виде.»;

в) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. Запрещается изготовление печатных агитационных материалов в организациях и у индивидуальных предпринимателей, не выполнивших требования, пре-

дусмотренные частью 2 настоящей статьи, либо по договору с физическими лицами, не являющимися индивидуальными предпринимателями, а также изготовление агитационных материалов без предварительной оплаты за счет средств соответствующего фонда голосования по отзыву, с нарушением требований, установленных частями 5, 6 и 7^1 статьи 31 настоящего Закона, частью 3 настоящей статьи.»;

г) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. Запрещается распространение агитационных материалов, изготовленных с нарушением части 5 настоящей статьи и (или) с нарушением требований, предусмотренных частью 4 настоящей статьи, частями 8 и 9 статьи 31 настоящего Закона.»;

д) в части 8 слова «вывешиваться (расклеиваться, размещаться)» заменить словом «размещаться»;

е) части 9 и 10 изложить в следующей редакции:

«9. Организации, индивидуальные предприниматели, выполняющие работы (оказывающие услуги) по подготовке и размещению агитационных материалов, обязаны обеспечить инициативной группе и иным группам участников голосования по отзыву равные условия оплаты своих работ (услуг).

10. Запрещается размещать агитационные материалы на памятниках, обелисках, зданиях, сооружениях и в помещениях, имеющих историческую, культурную или архитектурную ценность. Запрещается размещать агитационные материалы в зданиях, в которых размещены комиссии по отзыву, помещения для голосования, и на расстоянии менее 50 метров от входа в них.»;

14) в статье 39:

а) в части 4 слова «а в случае их отсутствия – в филиалах Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «а в случае их отсутствия в пределах населенного пункта, в котором расположена комиссия по отзыву, – в филиалах публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

б) часть 7 изложить в следующей редакции:

«7. Закупки бюллетеней, открепительных удостоверений, специальных знаков (марок), информационных материалов, размещаемых в помещениях комиссий по отзыву и помещениях для голосования, услуг по доставке документов, связанных с подготовкой и проведением голосования по отзыву, иных отправлений комиссий по отзыву, используемых при проведении голосования по отзыву, осуществляются в порядке, предусмотренном Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации».»;

15) в статье 40:

а) первое и второе предложения в части 10 изложить в следующей редакции: «Все денежные средства, образующие фонд голосования по отзыву, перечисляются на специальный счет фонда голосования по отзыву, открытый с разрешения Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан уполномоченным представителем по финансовым вопросам инициативной группы в филиале публичного акционерного общества «Сбербанк России», а при его отсутствии на территории Республики Татарстан – в другой кредитной организации, расположенной на терри-

тории Республики Татарстан. При отсутствии на территории Республики Татарстан кредитных организаций инициативная группа определяет по согласованию с Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан кредитную организацию, в которой открывается специальный счет фонда голосования по отзыву.»;

б) в первом абзаце части 14 слово «сайте» заменить словами «официальном сайте»;

в) дополнить частью 16 следующего содержания:

«16. По предъявлении документов, предусмотренных законом и оформленных в соответствии с установленным им порядком, филиалы публичного акционерного общества «Сбербанк России», а в случаях, установленных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», – другой кредитной организации обязаны незамедлительно открыть специальный счет фонда голосования по отзыву. Плата за услуги по открытию счета и проведению операций по счету не взимается. За пользование средствами, находящимися на счете, проценты не начисляются и не выплачиваются. Все средства зачисляются на счет в валюте Российской Федерации.»;

16) в части 2 статьи 42 слова «Сберегательного банка Российской Федерации» заменить словами «публичного акционерного общества «Сбербанк России»;

17) в части 6 статьи 43 слово «все» исключить;

18) дополнить статьей 43^1 следующего содержания:

«Статья 43^1. **Открепительное удостоверение для голосования по отзыву**

1. В случаях, предусмотренных частью 2 статьи 46^1 настоящего Закона, проводится голосование по открепительным удостоверениям.

2. Участник голосования по отзыву, который в день голосования не сможет прибыть в помещение для голосования того участка для голосования по отзыву, где он включен в список участников голосования по отзыву, вправе получить в территориальной комиссии либо участковой комиссии в сроки, установленные соответствующим федеральным законом, открепительное удостоверение и принять участие в голосовании на том участке для голосования по отзыву, на котором он будет находиться в день голосования, в пределах территории Республики Татарстан, где участник голосования по отзыву обладает правом на участие в голосовании по отзыву.

3. В случаях, установленных федеральным законом, при определении сроков выдачи открепительных удостоверений для голосования по отзыву применяются нормы федерального закона.

4. Открепительные удостоверения являются документами строгой отчетности и имеют единую нумерацию на всей территории проведения голосования по отзыву. Открепительное удостоверение изготавливается по форме согласно приложению 1^1 к настоящему Закону. Текст открепительного удостоверения, число открепительных удостоверений, форма реестра выдачи открепительных удостоверений утверждаются Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан не позднее чем за 60 дней до дня голосования. Центральной избирательной комиссией Республики Та-

тарстан определяются также способы защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении.

5. В целях защиты открепительных удостоверений от подделки при их изготовлении используются бумага с водяными знаками и (или) с нанесенными типографским способом надписью микрошрифтом и (или) защитной сеткой и (или) иные специальные элементы защиты.

6. Закупка открепительных удостоверений осуществляется Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан централизованно на основании ее решения.

7. Открепительное удостоверение выдается комиссией на основании письменного заявления участника голосования по отзыву с указанием причины, по которой ему требуется открепительное удостоверение. Открепительное удостоверение выдается лично участнику голосования по отзыву либо его представителю на основании нотариально удостоверенной доверенности. Доверенность может быть удостоверена также администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения (если участник голосования по отзыву находится в этом учреждении на излечении), администрацией учреждения, в котором содержатся под стражей подозреваемые или обвиняемые (если участник голосования по отзыву содержится в этом учреждении в качестве подозреваемого или обвиняемого).

8. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, вносит в него фамилию, имя и отчество участника голосования по отзыву, серию и номер его паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, номер участка для голосования по отзыву, где участник голосования по отзыву включен в список участников голосования по отзыву, адрес участковой комиссии, наименования муниципального образования и субъекта Российской Федерации, наименование комиссии, выдавшей открепительное удостоверение. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член комиссии с правом решающего голоса, осуществляющий выдачу открепительного удостоверения, указывает в открепительном удостоверении свои фамилию и инициалы, дату выдачи открепительного удостоверения, расписывается и ставит печать соответствующей комиссии.

9. При получении открепительного удостоверения участник голосования по отзыву в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка участников голосования по отзыву указывает серию и номер своего паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. В реестре выдачи открепительных удостоверений должен быть указан адрес места жительства участника голосования по отзыву. В случае получения открепительного удостоверения на основании доверенности представителем участника голосования по отзыву в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений или списка участников голосования по отзыву указываются серия и номер паспорта участника голосования по отзыву или документа, заменяющего паспорт гражданина, при этом представитель участника голосования по отзыву указывает свои фамилию, имя и отчество, серию и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, и расписывается. После этого у представителя участника голосования по от-

зыву доверенность изымается и приобщается соответственно к реестру выдачи открепительных удостоверений, к списку участников голосования по отзыву.

10. Председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член территориальной комиссии с правом решающего голоса, выдавший участнику голосования по отзыву открепительное удостоверение, в соответствующих графах реестра выдачи открепительных удостоверений указывает номер выданного открепительного удостоверения и расписывается. Территориальная комиссия до дня голосования направляет в участковые комиссии вместе с первым экземпляром списка участников голосования по отзыву заверенные выписки из реестра выдачи открепительных удостоверений, в которых указываются сведения о получивших открепительные удостоверения участниках голосования по отзыву, зарегистрированных на территориях соответствующих участков для голосования по отзыву. На основании соответствующей выписки член участковой комиссии в соответствующей графе списка участников голосования по отзыву делает отметку: «Получил в территориальной комиссии открепительное удостоверение №» с указанием номера выданного открепительного удостоверения и расписывается.

11. При выдаче участнику голосования по отзыву открепительного удостоверения в участковой комиссии председатель, заместитель председателя, секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, выдавший участнику голосования по отзыву открепительное удостоверение, в соответствующей графе списка участников голосования по отзыву делает отметку: «Получил открепительное удостоверение №» с указанием номера открепительного удостоверения и расписывается.

12. Участник голосования по отзыву, которому выдано открепительное удостоверение (в том числе через его представителя на основании доверенности), исключается участковой комиссией из списка участников голосования по отзыву на соответствующем участке для голосования по отзыву и не учитывается в числе зарегистрированных участников голосования по отзыву при составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования.

13. Повторная выдача открепительного удостоверения не допускается. В случае утраты открепительного удостоверения его дубликат не выдается.

14. В день голосования до наступления времени голосования неиспользованные открепительные удостоверения погашаются. Сведения о погашении неиспользованных открепительных удостоверений с указанием их числа, а также номеров открепительных удостоверений вносятся соответствующей комиссией в акт, составленный по форме, утвержденной Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.

15. По предъявлении открепительного удостоверения в день голосования участник голосования по отзыву дополнительно включается в список участников голосования по отзыву на том участке для голосования по отзыву, на котором он будет находиться в день голосования. Участковой комиссией в соответствующей графе списка участников голосования по отзыву делается отметка: «Проголосовал по открепительному удостоверению №» с указанием номера открепительного удостоверения, предъявленного участником голосования по отзыву. После этого открепительное удостоверение изымается у участника голосования по отзыву. Открепи-

тельные удостоверения, на основании которых участники голосования по отзыву включены в список участников голосования по отзыву, хранятся вместе с указанным списком.

16. В случае утраты бланка открепительного удостоверения комиссия, установившая факт такой утраты, незамедлительно составляет соответствующий акт и принимает решение, в котором указываются номер утраченного бланка открепительного удостоверения, факт утраты бланка и причина утраты. Это решение в тот же день доводится до сведения непосредственно вышестоящей комиссии и Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан. На основании этого решения Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан признает соответствующее открепительное удостоверение недействительным, о чем незамедлительно информируются все нижестоящие комиссии. Открепительные удостоверения также могут признаваться недействительными Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в иных случаях, если голосование по таким открепительным удостоверениям повлечет нарушение права граждан на участие в голосовании по отзыву. Недействительное открепительное удостоверение не является основанием для включения участника голосования по отзыву в список участников голосования по отзыву. При предъявлении участником голосования по отзыву такого открепительного удостоверения оно подлежит изъятию.

17. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» порядок передачи открепительных удостоверений комиссиям и учета открепительных удостоверений, в том числе с использованием ГАС «Выборы», утверждается Центральной избирательной комиссией Российской Федерации.»;

19) часть 4 статьи 45 дополнить предложением следующего содержания: «В случае использования прозрачных ящиков для голосования форма бюллетеня устанавливается с учетом необходимости защиты тайны голосования, за исключением случая, если по решению Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан в этих целях используются конверты.»;

20) в статье 46:

а) часть 1 после слов «место жительства» дополнить словами «(место пребывания)», дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в части 3 статьи 22 настоящего Закона, доступ в помещения для голосования должен быть обеспечен не менее чем за один час до начала голосования.»;

б) в части 2 слова «О времени» заменить словами «О дне, времени»;

в) дополнить частью 2^1 следующего содержания:

«2^1. На участках голосования по отзыву, образованных в воинских частях, участковая комиссия может объявить голосование законченным раньше времени, установленного в соответствии с частью 1 настоящей статьи, если проголосовали все участники голосования по отзыву, включенные в список участников голосования по отзыву.»;

г) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. Бюллетени выдаются участникам голосования по отзыву, включенным в список участников голосования по отзыву, по предъявлении паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, а если участник голосования по отзыву голосует по открепительному удостоверению, – по предъявлении также открепительного удостоверения.»;

д) часть 6 дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В случае голосования по открепительному удостоверению в списке участников голосования по отзыву делаются дополнительные отметки.»;

е) часть 11 дополнить предложением следующего содержания: «Если Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в соответствии с частью 4 статьи 45 настоящего Закона принято решение об использовании конвертов, участник голосования по отзыву вне кабины или иного специально оборудованного места для тайного голосования помещает заполненный бюллетень в конверт, который выдается ему членом участковой комиссии с правом решающего голоса, запечатывает его, после чего опускает этот конверт в ящик для голосования.»;

ж) дополнить частями 11^1 и 11^2 следующего содержания:

«11^1. Председатель участковой комиссии следит за порядком в помещении для голосования. Распоряжения председателя участковой комиссии, отданные в пределах его компетенции, обязательны для всех присутствующих в помещении для голосования. В отсутствие председателя участковой комиссии его полномочия исполняет заместитель председателя участковой комиссии, а в отсутствие заместителя председателя участковой комиссии – секретарь или иной член участковой комиссии с правом решающего голоса, уполномоченный ею.

11^2. При проведении голосования, подсчете голосов участников голосования по отзыву и составлении протокола участковой комиссии об итогах голосования в помещении для голосования, в помещении участковой комиссии вправе находиться лица, указанные в части 3 статьи 22 настоящего Закона. Эти лица вправе осуществлять наблюдение как непрерывно, так и в свободно выбираемые ими промежутки времени в течение всего периода наблюдения, им обеспечивается свободный доступ в помещение (помещения), где проводятся голосование и подсчет голосов участников голосования по отзыву. Список лиц, осуществлявших наблюдение за ходом голосования и подсчетом голосов участников голосования по отзыву, составляется участковой комиссией на основе представленных данными лицами документов.»;

з) часть 12 изложить в следующей редакции:

«12. Член участковой комиссии немедленно отстраняется от участия в ее работе, а наблюдатель и иные лица удаляются из помещения для голосования, если они нарушают закон и факт такого нарушения установлен в судебном порядке. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» исполнение соответствующего судебного решения обеспечивают правоохранительные органы. Правоохранительные органы также обеспечивают в соответствии с федеральными законами безопасность граждан и общественный порядок в помещении для голосования и на территории участка для голосования по отзыву.»;

21) в статье 46^1:

а) часть 2 изложить в следующей редакции:

«2. В случае совмещения дня голосования по отзыву с днем голосования на выборах в федеральные органы государственной власти, в ходе которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, досрочное голосование, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, не проводится. При проведении указанного голосования по отзыву проводится голосование по открепительным удостоверениям.»;

б) часть 9 после слов «предшествующий дню голосования,» дополнить словами «либо не позднее чем в день, предшествующий дню начала досрочного голосования в помещении участковой комиссии,»;

22) в статье 47:

а) в части 1 в первом предложении слова «которые внесены» заменить словами «которые имеют право быть включенными или включены», во втором предложении слово «внесены» заменить словом «включены»;

б) часть 2 после слов «(устные обращения)» дополнить словами «непосредственно в день подачи заявления (устного обращения)»;

в) в части 10 слова «, выезжающие по заявлениям (устным обращениям)» заменить словами «с правом решающего голоса, проводящие голосование вне помещения для голосования», после слов «к моменту выезда» дополнить словами «(выхода) членов комиссии», дополнить новым четвертым предложением следующего содержания: «В список участников голосования по отзыву вносится отметка о том, что к соответствующему участнику голосования по отзыву выехали (вышли) члены участковой комиссии.»;

23) в статье 48:

а) дополнить частью 2^1 следующего содержания:

«2^1. В случае проведения голосования по открепительным удостоверениям в протокол об итогах голосования вносятся также строки:

строка 11а: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

строка 11б: число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву до дня голосования;

строка 11в: число участников голосования по отзыву, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке для голосования по отзыву;

строка 11г: число погашенных на участке для голосования по отзыву открепительных удостоверений;

строка 11д: число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам голосования по отзыву;

строка 11е: число утраченных открепительных удостоверений.»;

б) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. Числа, указанные в частях 2 и 2^1 настоящей статьи, вносятся в протокол об итогах голосования цифрами и прописью.»;

24) в статье 49:

а) часть 1 дополнить предложением следующего содержания: «Лицам, указанным в части 3 статьи 22 настоящего Закона, должна быть предоставлена возможность присутствовать при подсчете голосов участников голосования по отзыву и наблюдать за подсчетом.»;

б) в части 5:

пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) число участников голосования по отзыву, внесенных в список участников голосования по отзыву на момент окончания голосования (без учета числа участников голосования по отзыву, которым выданы открепительные удостоверения территориальной комиссией и участковой комиссией, а также выбывших по другим причинам);»;

дополнить пунктами $3^2 - 3^4$ следующего содержания:

«3^2) число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву;

3^3) число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам голосования по отзыву;

3^4) число участников голосования по отзыву, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке для голосования по отзыву.»;

в) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. После внесения указанных в части 5 настоящей статьи данных каждая страница списка участников голосования по отзыву подписывается внесшим эти данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с частью 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка участников голосования по отзыву, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

а) в строку 1 – число участников голосования по отзыву, внесенных в список участников голосования по отзыву на момент окончания голосования;

б) в строки 3 и 4 – число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву, проголосовавшим досрочно;

в) в строку 5 – число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

г) в строку 6 – число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

д) в строку 11а – число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

е) в строку 11б – число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву;

ж) в строку 11в – число участников голосования по отзыву, проголосовавших по открепительным удостоверениям на участке для голосования по отзыву;

з) в строку 11г – число погашенных на участке для голосования по отзыву открепительных удостоверений;

и) в строку 11д – число открепительных удостоверений, выданных территориальной комиссией участникам голосования по отзыву.

После осуществления указанных действий проводится проверка следующего контрольного соотношения: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией, должно быть равно сумме числа открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией участникам голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву до дня голосования, и числа открепительных удостоверений, погашенных на участке для голосования по отзыву. Если указанное контрольное соотношение не выполняется, участковая комиссия принимает решение о дополнительном подсчете данных, внесенных в список участников голосования по отзыву, и погашенных открепительных удостоверений. Если в результате дополнительного подсчета указанное контрольное соотношение не выполняется снова, участковая комиссия принимает соответствующее решение, которое прилагается к протоколу об итогах голосования, и вносит данные о расхождении в строку 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы. Если указанное контрольное соотношение выполняется, в строке 11е проставляется цифра «0».

В строки 11а, 11б, 11в, 11г, 11д и 11е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы данные вносятся, если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям.

После этого со списком участников голосования по отзыву вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в части 3 статьи 22 настоящего Закона, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

г) часть 11 изложить в следующей редакции:

«11. При сортировке бюллетеней участковая комиссия отделяет бюллетени неустановленной формы, то есть изготовленные неофициально либо не заверенные указанной комиссией или не содержащие специального знака (марки) в случае его использования. Бюллетени неустановленной формы при непосредственном подсчете голосов не учитываются. Такие бюллетени упаковываются отдельно и опечатываются.»;

д) в части 20 первое предложение дополнить словами «(за исключением контрольного соотношения, проверка которого проводится в соответствии с частью 6 настоящей статьи) с учетом нумерации строк протокола об итогах голосования, предусмотренной законом»;

е) четвертое предложение части 21 изложить в следующей редакции: «Сложенные таким образом бюллетени, а также бюллетени, упакованные в соответствии с частями 11 и 12 настоящей статьи, упакованные открепительные удостоверения, список участников голосования по отзыву помещаются в мешки или коробки, на которых указываются номер участка для голосования по отзыву, общее число всех упакованных бюллетеней, общее число всех упакованных открепительных удостоверений.»;

ж) часть 27 дополнить предложением следующего содержания: «В случае, если копия протокола изготавливается без применения копировальной техники, указание в копии протокола фамилий, имен и отчеств членов участковой комиссии и проставление их подписей не требуются.»;

25) в статье 50:

а) часть 8 дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «В протокол об итогах голосования по отзыву заносятся также данные о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей комиссией, и числе утраченных в соответствующей комиссии открепительных удостоверений.»;

б) в части 13 слово «вправе» заменить словом «обязана», слова «в строки 1 – 13 протокола и (или) в сводную таблицу» заменить словами «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е) протокола и (или) в сводную таблицу»;

26) в статье 51:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан на основании первых экземпляров протоколов об итогах голосования, полученных из территориальных комиссий, путем суммирования содержащихся в этих протоколах данных не позднее чем через 10 дней со дня голосования определяет результаты голосования по отзыву. Члены Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан с правом решающего голоса определяют результаты голосования по отзыву лично. О результатах голосования по отзыву составляются в двух экземплярах протокол и сводная таблица. Протокол о результатах голосования по отзыву подписывают все присутствующие члены Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан с правом решающего голоса. Сводную таблицу подписывают председатель (заместитель председателя) и секретарь Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан. На основании протокола о результатах голосования по отзыву Центральная избирательная комиссия Республики Татарстан принимает решение о результатах голосования по отзыву. В протокол о результатах голосования по отзыву заносятся следующие данные:

1) число территориальных комиссий на территории Республики Татарстан;

2) число протоколов территориальных комиссий об итогах голосования;

3) суммарные данные по всем строкам, содержащимся в протоколах территориальных комиссий об итогах голосования.»;

б) дополнить частями 1^1 и 1^2 следующего содержания:

«1^1. В протокол о результатах голосования по отзыву заносятся также данные о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных нижестоящим комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей

комиссией, и числе утраченных в соответствующей комиссии открепительных удостоверений.

1[2]. В сводную таблицу о результатах голосования по отзыву, составляемую Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан, заносятся также данные протокола территориальной комиссии о числе открепительных удостоверений, полученных соответствующей территориальной комиссией, числе открепительных удостоверений, выданных участковым комиссиям, числе неиспользованных открепительных удостоверений, погашенных соответствующей территориальной комиссией, и числе открепительных удостоверений, утраченных в соответствующей территориальной комиссии.»;

в) часть 9 после слова «бюллетени» дополнить словами «, открепительные удостоверения»;

27) в части 2 статьи 54 слова «содержащейся в ГАС «Выборы» заменить словами «вводимой в ГАС «Выборы» и выводимой из нее в связи с установлением итогов голосования, определением результатов голосования по отзыву»;

28) дополнить приложением 1[1] следующего содержания:

«Приложение 1[1]
к Закону Республики Татарстан
«О порядке отзыва Президента
Республики Татарстан»

Голосование по отзыву Президента Республики Татарстан

____
(дата голосования)
Открепительное удостоверение N _________

____
(фамилия, имя и отчество)

____,
(серия и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина)
включенный(ая) в список участников голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву N ______________ ______________

____,
(адрес участковой комиссии)<1>
образованном на территории ______________________________
(наименование муниципального образования

____,
Республики Татарстан) <2>
получил(а) настоящее открепительное удостоверение и имеет право принять участие в голосовании на участке для голосования по отзыву, на котором он (она) будет находиться в день голосования.

____
(председатель, заместитель председателя,
секретарь или член комиссии)

____
(наименование комиссии)

МП
______________ ______________
(подпись) (фамилия и инициалы)

«__» ______________________ ____ г.
(дата выдачи открепительного удостоверения)

Открепительное удостоверение изымается у участника голосования по отзыву по предъявлении его в день голосования.

<1> Указывается наименование улицы, номер дома и наименование населенного пункта.

<2> В случае если участок для голосования по отзыву находится на территории поселения, также указывается наименование муниципального района. »;

29) приложение 3 изложить в следующей редакции:

«Приложение 3
к Закону Республики Татарстан
«О порядке отзыва Президента
Республики Татарстан»

КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ, ВНЕСЕННЫХ В ПРОТОКОЛ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ (ЧИСЛАМИ ОБОЗНАЧЕНЫ СТРОКИ ПРОТОКОЛА, ПРОНУМЕРОВАННЫЕ В СООТВЕТСТВИИ СО СТАТЬЕЙ 48 НАСТОЯЩЕГО ЗАКОНА)

1) 1 больше или равно 3 + 5 + 6;

2) 2 равно 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;

3) 8 + 9 равно 10 + 11;

4) 11 равно 14 + все последующие строки протокола;

5) 11а равно 11б + 11г + 11е (в случае, если при проведении голосования по отзыву предусмотрено использование открепительных удостоверений).».

Статья 5

Настоящий Закон вступает в силу через 10 дней после дня его официального опубликования.

Президент
Республики Татарстан — Р.Н. Минниханов

Казань, Кремль
18 июня 2016 года
№ 45-ЗРТ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2016 елның 31маенда
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2007, № 5, № 12 (I өлеш); 2010, № 6; 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 4 статьяда:
а) 1 өлештә "18 яшькә җиткән" сүзләре алдыннан "тавыш бирү көненә" сүзләрен өстәргә;
б) 2 өлештә "30 яшькә җиткән" сүзләрен "тавыш бирү көненә 30 яшькә җиткән" сүзләренә алмаштырырга;
в) 4 өлештә "сайлау һәм сайлану хокукына ия булмый" сүзләрен "сайлау һәм сайлану, сайлауга кагылышлы башка гамәлләрне башкару хокукына ия булмый" сүзләренә алмаштырырга;

2) 6 статьяның 3 өлешендә "якындагы" сүзе татарча текстта үзгәрешсез кала, "икенче якшәмбесендә" сүзләреннән соң ", ә чираттагы чакырылыш Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутатларын сайлауларны уздыру елында күрсәтелгән сайлауларда тавыш бирү көнендә" сүзләрен өстәргә;

3) 12 статьяның 10 өлешендә "шәһәр округлары" сүзләреннән соң ", шәһәр эчендәге районнар (шәһәр эчендәге бүленеш белән шәһәр округы)" сүзләрен өстәргә;

4) 14 статьяның 3 өлешендә “югарырак комиссия тарафыннан карар кабул ителгән көннән йә шикаять (гариза) буенча суд карары законлы көченә кергән көннән” сүзләрен “, округ комиссиясенең югарырак комиссия карарын үтәгән йә законлы көченә кергән суд карарын үтәгән көннең иртәгесеннән” сүзләренә алмаштырырга;

5) 16 статьяда:

а) “шикаять (гариза) буенча суд карары законлы көченә кергән” сүзләрен “, участок комиссиясенең югарырак сайлау комиссиясе карарын үтәгән йә законлы көченә кергән суд карарын үтәгән көннең иртәгесеннән” сүзләренә алмаштырырга;

б) 6 өлештә “югарырак комиссия карар кабул иткән көннән йә шикаять (гариза) буенча суд карары үз көченә кергән көннән” сүзләрен “участок комиссиясенең югарырак сайлау комиссиясе карарын үтәгән йә законлы көченә кергән суд карарын үтәгән көннең иртәгесеннән” сүзләренә алмаштырырга;

в) 7 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5^1 пункт өстәргә:

“5^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Кодекста каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирә;”;

6) 17 статьяда:

а) 3 өлештә “Даими нигездә эшләүче комиссия,” сүзләреннән соң “шулай ук әлеге Кодексның 16 статьясындагы 1 өлеше нигезендә төзелгән участок комиссиясе” сүзләрен өстәргә;

б) 22 өлештә “эшләрне башкару” сүзләреннән соң “һәм хезмәт күрсәтүләр өчен” сүзләрен өстәргә;

7) 18 статьяда:

а) 1 өлешнең 6 пунктында “судьялар” сүзеннән соң “(отставкадагы судьялардан тыш)” сүзләрен өстәргә;

б) 7 өлештә “әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 һәм 10 пунктларында” сүзләрен “әлеге статьяның 1 өлешендәге 7, 9 һәм 10 пунктларында” сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 16^1 өлеш өстәргә:

“16^1. Комиссиядә даими нигездә (штатта) эшләмәүче, хәлиткеч тавыш хокукына ия комиссия әгъзасына юл, торак урыны наймы чыгымнары, әгәр ул комиссия карары нигезендә комиссия әгъзасы вәкаләтләрен башкару өчен территориясендә комиссия урнашкан торак пункттан читкә җибәрелсә, даими яшәү урыныннан читтә яшәүгә бәйле өстәмә чыгымнар сайлауларны әзерләүгә һәм үткәрүгә бүлеп бирелгән бюджет акчалары исәбеннән һәм шул чикләрдә компенсацияләнергә мөмкин. Күрсәтелгән компенсация дәүләт органнарында, җирле үзидарә органнарында (үткәрелә торган сайлауларның төренә һәм дәрәҗәсенә туры китереп) хезмәт шартнамәсе төзегән хезмәткәрләргә хезмәт командировкаларына бәйле чыгымнарны кайтару өчен каралган тәртиптә һәм

күләмнәрдә башкарыла.";

г) 19 статьяның 4 пунктында "бюллетеньнәрдән," сүзләреннән соң "бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларыннан," сүзләрен өстәргә;

8) 20 статьяда:

а) 2 өлештә "Әлеге Кодексның 18 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3 – 6 пунктларында күрсәтелгән затлар, закон көченә кергән суд карары белән хокукый сәләтсез дип танылган гражданнар," сүзләрен " Әлеге Кодексның 18 статьясындагы 1 өлешенең 1 – 6, 12 пунктларында күрсәтелгән затлар" сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 өлешнең 1 пунктына ", бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары" сүзләрен өстәргә;

в) 4 өлешнең икенче җөмләсендә "Даими нигездә эшләүче" сүзләрен "Әлеге кодексның 16 статьясындагы 1 өлеше нигезендә төзелгән участок комиссиясенең даими нигездә эшләүче" сүзләренә алмаштырырга;

г) 5 өлештә "теркәү бетерелсә яисә кире кагылса" сүзләреннән соң "йә кандидат башка сәбәпләр белән вакытыннан алда китсә," сүзләрен, өлештә "йә кандидат башка сәбәпләр белән вакытыннан алда киткән көннән" сүзләрен өстәргә;

д) 8 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Бу очракта кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзасы вәкаләтләрен туктатырга һәм бер яисә шул ук комиссиягә карата иң күбе биш тапкыр комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукына ия яңа әгъзасын билгеләп куярга хокуклы.";

9) 21 статьяда:

а) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1. Комиссиянең барлык утырышларында, шулай ук сайлаучылар тавышларын санаганда һәм участок, территория комиссияләре сайлаучылар исемлекләре, бюллетеньнәр, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләр һәм җыелма таблицалар белән эшләгәндә югарырак комиссияләр әгъзалары һәм аларның аппарат хезмәткәрләре, әлеге йә югарырак комиссия тарафыннан теркәлгән кандидат яисә финанс мәсьәләләре буенча аның вәкаләтле вәкиле яки ышанычлы заты, кандидатлар исемлеге әлеге йә югарырак комиссия тарафыннан теркәлгән сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле яисә ышанычлы заты яки шушы исемлектәге кандидат катнашырга хокуклы. Кандидатны, кандидатлар исемлекләрен теркәү турындагы мәсьәлә каралачак комиссия утырышында күрсәтелгән кандидат йә финанс мәсьәләләре буенча аның вәкаләтле вәкиле, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле катнашырга хокуклы. Комиссия утырышларында катнашу өчен һәм күрсәтелгән сайлау документлары белән эшләгәндә әлеге затларга өстәмә рөхсәт алу таләп ителми. Комиссия әлеге затларның үз утырышларына һәм сайлаучыларның тавышларын саный торган һәм күрсәтелгән сайлау документлары белән эшли торган бинага ирекле керә алу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.";

б) түбәндәге эчтәлекле 1^1 һәм 1^2 өлешләр өстәргә:

"1^1. Комиссиянең барлык утырышларында һәм комиссия әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар белән эш иткәндә, шушы статьяның

1^2 өлешендә каралган очрактан тыш, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.

1^2. Комиссия тавыш бирү йомгакларын билгеләгәндә, сайлау нәтиҗәләрен ачыклаганда, шулай ук сайлаучылар тавышларын санаганда комиссия утырышларында сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (публикацияләнгән) көнгә кадәр кимендә ике ай кала төзелгән хезмәт яисә түләүле граждан-хокук шартнамәсе нигезендә массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләрендә эшләүче, әлеге Кодексның 23 статьясындагы 3 өлеше нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.";

в) түбәндәге эчтәлекле 2^1 өлеш өстәргә:

"2^1. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең рәсми сайты "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон һәм "Сайлаулар" дәүләт автоматлаштырылган системасы турында" 2003 елның 10 гыйнварындагы 20-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча төзелә торган бердәм порталда урнаштырыла.";

г) 3 өлештә "1 өлешендә" сүзләрен "1 һәм 1^2 өлешләрендә" сүзләренә алмаштырырга;

д) 4 өлештә "шул сайлау участогындагы тавыш бирү бинасына" сүзләреннән соң "һәм сайлаучыларның тавышлары санала торган бинага" сүзләрен өстәргә";

10) 22 статьяда:

а) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2. Сайланулы вазыйфаи затлар, депутатлар, Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфаи затлары (Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары җитәкчеләре), җирле администрацияләр башлыклары, аларның турыдан-туры буйсынуындагы затлар, судьялар, прокурорлар, комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары, комиссияләрнең әлеге Кодексның 18 статьясындагы 7 өлеше нигезендә вәкаләтләре туктатып торылган әгъзаларыннан тыш, күзәтүчеләр итеп билгеләнеп куела алмый.";

б) 3 өлештә бишенче җөмләне төшереп калдырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 3^1 өлеш өстәргә:

"3^1. Участок комиссияләренә күзәтүчеләр билгеләгән сәяси партия, башка иҗтимагый берләшмә, теркәлгән кандидат тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча билгеләнгән күзәтүчеләр исемлеген – тиешле территория комиссиясенә, ә җирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәрелгәндә муниципаль берәмлекнең тиешле сайлау комиссиясенә тәкъдим итә. Әлеге исемлектә һәр күзәтүченең фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәү урынының адресы, күзәтүче җибәрелә торган сайлау участогының номеры, комиссиянең исеме күрсәтелә.";

г) 4 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

д) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Сәяси партия, башка иҗтимагый берләшмә, теркәлгән кандидат яисә федераль законда каралган очракларда теркәлгән кандидатның ышанычлы заты һәр комиссиягә тавыш бирү бинасында күзәтүне чират буенча башкарырга хокуклы иң күбе ике күзәтүче билгеләргә хокуклы. Бер үк зат күзәтүче итеп бары тик бер генә комиссиягә билгеләнергә мөмкин. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән юллама үзе билгеләнгән комиссиягә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәрге көндә йә турыдан-туры тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көнендә тәкъдим ителергә тиеш. Участок комиссиясенә юллама әлеге статьяның 3^1 өлешендә каралган исемлектә күрсәтелгән күзәтүче тарафыннан гына тәкъдим ителергә мөмкин. “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, әлеге Кодекста тавыш бирү бинасында күзәтүчеләрнең булуына, тавыш бирүне, сайлаучылар тавышларын санауны, тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәләр төзүне, шулай ук мондый беркетмәләрнең күчермәләрен бирүне күзәтүгә кагылышлы күрсәтелгән чикләүләрдән тыш, башка чикләүләр билгеләү тыела.”;

е) 6 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1) сайлаучылар исемлекләре, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестры, комиссиядәге бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү турындагы гаризалар (мөрәҗәгатьләр) реестры белән танышырга;”;

түбәндәге эчтәлекле 11 пункт өстәргә:

“11) тавыш бирү бинасында (участок комиссиясе рәисе билгеләгән урыннан), алдан ук участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена хәбәр итеп, фотога һәм (яисә) видеога төшерергә.”;

11) 23 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“23 статья. **Массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре**

1. Массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, сайлауларны әзерләүне һәм үткәрүне мәгълүмати яктыртуда катнашып, түбәндәгеләргә хокуклы:

1) тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсе, шулай ук тавыш бирү йомгаклары турында, сайлауларның нәтиҗәләре турында башка комиссияләрнең беркетмәләре белән, кабат төзелгәннәрен дә кертеп, танышырга, тиешле комиссиядән күрсәтелгән беркетмәләрнең күчермәләрен алырга;

2) агитация чараларында катнашырга, аларны үткәрүне яктыртырга.

2. Әлеге Кодексның 21 статьясындагы 1^2 өлешендә күрсәтелгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре тавыш бирү көнендә, вакытыннан алда тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында булырга, шулай ук, алдан участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена хәбәр итеп, фотога һәм (яисә) видеога төшерергә хокуклы.

3. Әлеге Кодексның 21 статьясындагы 1^2 һәм 3 өлешләрендә, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның кушуы

буенча Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә аккредитацияләнәләр. Әлеге вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен аккредитациягә гаризалар массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре тарафыннан тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча комиссиягә бирелергә тиеш.

4. Әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чарасы вәкиленә, әгәр тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка җиткерү) турында закон таләпләре үтәлгән булса, комиссия чарасын үткәрү турында хәбәр ителгән дип санала.";

12) 24 статьяның 2 өлешендә беренче җөмләгә "йә аның вәкаләтләрен тиешле территория комиссиясенә йөкли" сүзләрен өстәргә;

13) 26 статьяда:

1 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1) һәр сайлау округының номеры;";

4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"4) һәр сайлау округында сайлаучылар саны, ә күпмандатлы сайлау округлары өчен – шулай ук округта урнаштырыла торган мандатлар саны;";

14) 28 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"28 статья. **Сайлаучыларны теркәү (исәпкә алу)**

1. Барлык сайлаучылар теркәлергә (исәпкә алынырга) тиеш.

2. Тиешле муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче сайлаучылар муниципаль район, шәһәр округы администрациясе башлыгы тарафыннан теркәлә (исәпкә алына). Сайлаучыларның яшәү урыны тиешле территориядә булу факты (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – вакытлыча тору факты) сайлаучыларны муниципаль берәмлек территориясендә теркәү (исәпкә алу) өчен нигез була. Күрсәтелгән факт Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә тору урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне гамәлгә ашыручы органнар тарафыннан бирелә торган белешмәләр нигезендә билгеләнә.

3. Сайлаучылар – хәрби хезмәткәрләр, аларның гаилә әгъзалары һәм хәрби частьнең урнашу чикләрендә яшәүче башка сайлаучылар, хәрби часть командиры тарафыннан теркәлә (исәпкә алына). Сайлаучыларның шушы категориясен теркәү (исәпкә алу) өчен аларның яшәү урыны хәрби частьнең урнашу чикләрендә булу факты нигез була, ул хәрби частьнең тиешле хезмәте тарафыннан бирелә торган мәгълүматларга нигезләнеп билгеләнә.

4. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне, Россия Федерациясе территориясендә Россия Федерациясе гражданының шәхесен таныклаучы документлар бирүне һәм алмаштыруны гамәлгә ашыручы органнар айга кимендә бер тапкыр үзләренең

урнашкан урыны буенча муниципаль район, шәһәр округы администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданы паспортын бирү һәм алмаштыру, Россия Федерациясе гражданнарын яшәү урыны (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – булу урыны) буенча теркәү һәм теркәүне исәпкә алудан төшерү, Россия Федерациясе гражданы паспортын билгеләнгән тәртипне бозып бирү фактлары турында белешмәләрне, гражданның персональ белешмәләрен: фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, туган урынын, җенесен, гражданлыгын, яшәү урыны (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – тору урыны) адресын, шәхесне таныклаучы документ төрен, бу документның сериясен һәм номерын, документны биргән органның исемен яисә кодын, документны бирү көнен күрсәтеп, тапшыралар.

5. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә граждан хәле актларын теркәү органнары айга кимендә бер тапкыр үзләренең урнашкан урыны буенча муниципаль район, шәһәр округы администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданнарының вафат булуы фактлары турында белешмәләр тапшыра.

6. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә өч айга кимендә бер тапкыр хәрби исәпкә алуны гамәлгә ашыручы органнар хәрби хезмәткә чакырылган (контракт буенча кергән; хәрби хезмәттән азат ителгән) Россия Федерациясе гражданнары, җинаять-үтәү системасы органнары (учреждениеләре) суд хөкеме буенча ирегеннән мәхрүм итү урыннарындагы гражданнар турында гражданның яшәү урыны буенча муниципаль район, шәһәр округы администрациясе башлыгына хәбәр итәләр.

7. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә суд, гражданны хокукка сәләтсез дип тану турында карар, шулай ук элек суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган гражданны хокукка сәләтле дип тану хакында карар кабул иткәч, кабул ителгән карар турында гражданның яшәү урыны буенча муниципаль район, шәһәр округы җирле администрациясе башлыгына хәбәр итә.

8. Әлеге статьяның 4 – 7 өлешләрендә күрсәтелгән белешмәләр айга кимендә бер тапкыр муниципаль район, шәһәр округы администрациясе башлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә сайлаучылар регистрын булдыру һәм алып бару өчен тапшырыла.

9. Сайлаучыларны теркәү һәм Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән сайлаучыларның санын билгеләү "Сайлаулар" ДАСтан файдаланып һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә гамәлгә ашырыла.

10. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә сайлаучыларны теркәү (исәпкә алу), теркәлгән сайлаучыларның санын билгеләү, сайлаучылар регистрын булдыру һәм алып бару сайлаучыларны, референдумда катнашучыларны дәүләт теркәвенә алу (исәпкә алу) системасы

турында Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

11. Сайлаучы үзе турында документлаштырылган мәгълүматтан (персональ белешмәләрдән), шул исәптән машинада укыла торган чыганаклардагы мәгълүматтан тоткарлыксыз файдалана алырга, әлеге мәгълүматның тулылыгын һәм дөреслеген тәэмин итү максатларында аны төгәлләштерергә хокуклы, шулай ук әлеге мәгълүматны кем һәм нинди максатларда файдалануын яисә файдаланганын, аның кем тарафыннан һәм кемгә бирелгәнлеген белергә хокуклы.";

15) 29 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"29 статья. **Сайлаучылар исемлекләрен төзү**

1. Сайлаучыларның хокукларын гамәлгә ашыру максатларында сайлаучыларны теркәүнең (исәпкә алуның) дәүләт системасыннан файдаланып алынган һәм әлеге статьяның 7 пункты нигезендә бирелә торган белешмәләр нигезендә тиешле комиссияләр тарафыннан сайлаучылар исемлекләре төзелә.

2. Сайлау участокларында сайлаучылар исемлекләренә тавыш бирү көненә актив сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданнары кертелә.

3. Әгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә чит ил гражданнары җирле үзидарә органнарына сайлауларда катнашу хокукына ия булсалар, күрсәтелгән сайлаулар үткәрелгәндә сайлаучылар исемлекләренә тавыш бирү көненә 18 яшькә җиткән һәм әлеге Кодексның 4 статьясындагы 4 өлешендәге гамәлләргә кагылышы булмаган, күрсәтелгән сайлаулар үткәрелә торган муниципаль берәмлек территориясендә даими яшәүче чит ил гражданнары кертелә.

4. Конкрет сайлау участогы территориясендә Россия Федерациясе гражданының яшәү урыны булу факты, ә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда, әлеге Кодекста, башка законда каралган очракларда – гражданның әлеге участок территориясендә булу (вакытлыча булу) факты (граждан актив сайлау хокукына ия булганда) йә гражданның бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы булу аны шушы участок территориясендә сайлаучылар исемлегенә кертү өчен нигез була. Гражданның аерым сайлау участогы территориясендә яшәү урыны йә булу (вакытлыча булу) урыны булу факты Россия Федерациясе территориясе чикләрендә Россия Федерациясе гражданнарының булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәлүен исәпкә алучы органнар тарафыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә, ә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда, әлеге Кодекста, башка законда каралган очракларда шуңа вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар тарафыннан билгеләнә.

5. Тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан хәрби частьләрдә, хәрби оешмаларда һәм учреждениеләрдә чакырылыш буенча хәрби хезмәт үтүче хәрби хезмәткәрләр, әгәр шушы хәрби хезмәткәрләрнең хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге яшәү урыны муниципаль берәмлек территориясендә урнашмаган булса, сайлаучылар исемлекләренә кертелми һәм җирле үзидарә органнарына сайлауларда сайлаучылар санын билгеләгәндә исәпкә алынмый.

6. Тиешле сайлауларда актив сайлау хокукына ия, тавыш бирү көненә кадәр кимендә өч ай кала тиешле сайлау участогы территориясендә тору урыны буенча теркәлгән сайлаучы, шул исәптән көндезге бүлектә укучы, тавыш бирү көненә кадәр 60 – 21 көн кала тиешле территория комиссиясенә бирелгән шәхси язма гаризасы нигезендә әлеге сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Гаризада сайлаучының яшәү урыны адресы күрсәтелә. Гариза биргән сайлаучы участок комиссиясенә исемлек тапшырылганчыга кадәр әлеге сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелә. Участок комиссиясе тарафыннан сайлаучылар исемлеге төзелгән очракта, сайлаучы сайлаучылар исемлегенә территория комиссиясеннән тапшырылган гариза нигезендә кертелә. Бу хакта мәгълүмат әлеге сайлаучы яшәү урыны буенча сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлау участогының участок комиссиясенә территория комиссиясе аша тапшырыла. Участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенең тиешле юлында, сайлау участогы номерын һәм муниципаль район (шәһәр округы) исемен күрсәтеп, “номерлы сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелде” дигән тамга куя.

7. Сайлаучылар турында белешмәләрне муниципаль район, шәһәр округы администрациясе башлыгы төзи һәм төгәлләштерә. Хәрби частьтәге сайлаучы хәрби хезмәткәрләр турында, аларның гаилә әгъзалары һәм башка сайлаучылар турында белешмәләр, әгәр алар хәрби часть урнашкан территориядә яшәсәләр йә хәрби частьтәге хезмәт итү урыны буенча билгеләнгән тәртиптә теркәлгән булсалар, хәрби часть командиры тарафыннан барлана һәм төгәлләштерелә. Вакытлыча булу урыннарындагы сайлаучылар турындагы белешмәләрне сайлау комиссиясенә сайлаучы вакытлыча торган оешманың җитәкчесе тапшыра. Күрсәтелгән белешмәләр шуңа вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан территория комиссияләренә (муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләренә), андыйлар булмаганда – округ сайлау комиссияләренә тавыш бирү көне билгеләнгәннән соң яисә әлеге комиссияләр төзелгәннән соң ук җибәрелә.

8. Сайлаучылар исемлеге тиешле комиссия тарафыннан, шул исәптән “Сайлаулар” ДАСтан файдаланып, билгеләнгән рәвеш буенча шуңа вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан бирелә торган белешмәләр нигезендә һәр сайлау участогы буенча аерым төзелә.

9. Сайлаучылар турында белешмәләр бирүче затлар бу белешмәләрнең дөреслеге һәм тулылыгы өчен, шулай ук аларны вакытында тапшыру өчен җаваплы булалар.

10. Россия Федерациясе гражданы бары тик бер сайлау участогында гына сайлаучылар исемлегенә кертелә. Территория комиссиясе (округ сайлау комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе) тарафыннан Россия Федерациясе гражданын бер үк сайлауларда төрле сайлау участокларында сайлаучылар исемлекләренә кертү факты ачыкланганда, тиешле комиссия сайлаучылар исемлекләрен участок комиссияләренә тапшырганчы күрсәтелгән исемлекләрдәге хаталарны яисә төгәлсезлекләрне бетерү эшләрен башкара.

11. Сайлаучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә. Сайлаучылар исемлегенә кертелүче сайлаучылар турындагы белешмәләр алфавит тәртибендә яисә бүтән тәртиптә (торак пунктлар, урамнар, йортлар, фатирлар буенча) урнаштырыла. Исемлектә сайлаучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьтә

булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урынының адресы күрсәтелә. Сайлаучылар исемлегендә сайлаучыга һәр алган бюллетененә үзе имза салу, үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыра торган документының сериясен һәм номерын кую өчен, шулай ук һәр сайлау төре буенча суммар күрсәткечләр кертү өчен һәм сайлаучыга бюллетень биргән участок комиссиясе әгъзасына имза салу өчен урыннар булырга тиеш.

12. Сайлаучылар исемлегенең беренче нөсхәсенә исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм секретаре имза сала. Хәрби часть территориясендә оештырылган сайлау участокларында сайлаучылар исемлегенә участок комиссиясе рәисе һәм секретаре имза сала. Сайлаучылар исемлеге тиешенчә территория комиссиясенең (округ сайлау комиссиясенең, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең) һәм (яисә) участок комиссиясенең мөһерләре белән таныклана. Сайлаучылар исемлегенең икенче нөсхәсен төзү, куллану, аны тиешле участок комиссиясенә тапшыру, таныклау һәм төгәлләштерү тәртибе һәм сроклары сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан билгеләнә.

13. Тиешле территория комиссиясе (округ сайлау комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе) конкрет сайлау участогының сайлаучылар исемлегенең беренче нөсхәсен, тавыш бирү көненә 10 көннән дә соңга калмыйча, акт буенча участок комиссияләренә тапшыра. Участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенең беренче нөсхәсен аерым китапларга бүләргә хокуклы. Һәр шундый китап, тавыш бирү көненә бер көннән дә соңга калмыйча, брошюралар итеп тегелергә һәм тиешле участок комиссиясенең мөһере һәм аның рәисенең имзасы белән таныкланырга тиеш.

14. Участок комиссиясе комиссияләрнең җирле үзидарә органнары белән, сайлаучыларны теркәүче (исәпкә алучы) учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген оештыруның билгеләнгән тәртибе нигезендә сайлаучылар исемлеген төгәлләштерә. Тикшерелгән һәм төгәлләштерелгән сайлаучылар исемлеге, тавыш бирү көненә бер көннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклана.

15. Участок комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр 10 көн кала сайлаучыларны таныштыру һәм өстәмә төгәлләштерүләр өчен сайлаучылар исемлеген тапшыра.

16. Актив сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданы үзен сайлаучылар исемлегенә кертү турындагы, үзе хакында сайлаучылар исемлегенә кертелгән белешмәләрдәге теләсә нинди хата яисә төгәлсезлек турындагы гариза белән участок комиссиясенә мөрәҗәгать итәргә хокуклы. Мөрәҗәгать алынганнан соң 24 сәгать эчендә, ә тавыш бирү көнендә ике сәгать эчендә, әмма тавыш бирү тәмамлану мизгеленнән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе мөрәҗәгать итүче тарафыннан хәбәр ителгән белешмәләрне һәм тапшырылган документларны тикшерергә һәм йә хатаны яки төгәлсезлекне бетерергә, йә гаризаны кире кагу турында, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, карар кабул итәргә, бу карарның таныкланган күчермәсен мөрәҗәгать итүчегә тапшырырга тиеш. Россия Федерациясе гражданын сайлаучылар исемлегенә кертү турындагы гаризаны кире кагу хакында участок комиссиясе карарына карата югарырак комиссиягә яисә судка (участок комиссиясе урнашкан урын буенча) шикаять белдерелергә мөмкин, алар

шикаятьне (гаризаны) өч көн эчендә, ә тавыш бирү көненә кадәр өч көн һәм аннан да азрак вакыт калганда һәм тавыш бирү көнендә кичекмәстән карарга тиеш. Шикаятьне (гаризаны) канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән очракта, сайлаучылар исемлегендә участок комиссиясе тарафыннан кичекмәстән төзәтүләр ясала. Тиешле комиссияләрнең рәисләре һәм секретарьлары әлеге статьяның 12 өлешендә каралган тәртиптә сайлаучылар исемлегенә имза салганнан һәм ул таныкланганнан соң, Россия Федерациясе гражданы сайлаучылар исемлегеннән бары тик рәсми документлар, шул исәптән сайлаучыны бүтән сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертү турында югарырак комиссия хәбәре нигезендә, шулай ук сайлаучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта гына төшереп калдырыла. Бу чакта сайлаучылар исемлегендә, шулай ук "Сайлаулар" ДАС күрсәткечләре базасында Россия Федерациясе гражданын исемлектән төшереп калдыру датасы, шулай ук мондый төшереп калдыруның сәбәбе күрсәтелә. Сайлаучылар исемлегендәге язу участок комиссиясе рәисенең имзасы, ә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы биргән комиссия әгъзасының имзасы белән, бу имзаны куйган датаны күрсәтеп, таныклана. Россия Федерациясенең һәр гражданы тиешле участокта сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар хакындагы әлеге Кодексның 28 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрнең үзгәрүе турында участок комиссиясенә хәбәр итәргә хокуклы.

17. Вакытлыча булу урыннарындагы, өзлексез циклда эшләүче предприятиеләрдә һәм эш (смена) дәвамын киметеп тору мөмкин булмаган аерым төр эшләр белән шөгыльләнүче сайлаучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтәге хәрби хезмәткәрләр булып торучы сайлаучылар тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча участок комиссиясенә шәхсән бирелгән язма гаризалары буенча, участок комиссиясе карары белән аларның вакытлыча тору урыны буенча сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Бу турыдагы мәгълүмат тиешле территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе) аша әлеге сайлаучының яшәү урыны буенча сайлаучылар исемлегенә кертелгән участок комиссиясенә тапшырыла. Участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенең тиешле юлында: " __ номерлы сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелде" дигән тамга куя, сайлау участогының номерын күрсәтә.

18. Тавыш бирү тәмамланганнан соң һәм сайлаучыларның тавышларын санау башланганнан соң сайлаучылар исемлегенә нинди дә булса үзгәрешләр кертү тыела.

19. Сайлау нәтиҗәләре рәсми басылып чыкканнан соң сайлаучылар исемлекләрендәге сайлаучылар турындагы мәгълүмат сайлаучылар регистрында сайлаучылар турындагы белешмәләрне төгәлләштерү өчен файдаланылырга мөмкин.";

16) 30 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

17) 32 статьяның 2 өлешенә түбәндәге эчтәлекле җөмләләр өстәргә: "Сайлау бюллетенендә, тавыш бирү йомгаклары, сайлау нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә, әгәр җиде сүздән артык булмаса, сәяси партиянең, иҗтимагый берләшмәнең исеме

кулланыла. Әгәр сәяси партиянең, иҗтимагый берләшмәнең исеме җиде сүздән артык булса, ә кыскартылган исеме җиде сүздән артмаса, сайлау бюллетенендә, тавыш бирү йомгаклары, сайлау нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә сәяси партиянең, иҗтимагый берләшмәнең кыскартылган исеме кулланыла. Әгәр сәяси партиянең, иҗтимагый берләшмәнең тулы исеме дә, кыскартылган исеме дә җиде сүздән артмаса, кандидат яисә кандидатны, кандидатлар исемлеген күрсәткән сәяси партия, башка иҗтимагый берләшмә органы законда каралган тәртиптә кыска (җиде сүздән артмаган) исемне килештерә, ул сайлау бюллетенендә, тавыш бирү йомгаклары, сайлау нәтиҗәләре турындагы беркетмәдә кулланыла. Монда сәяси партиянең, иҗтимагый берләшмәнең кыска исеме “Сәяси партияләр турында” Федераль законның 6 статьясында, “Иҗтимагый берләшмәләр турында” 1995 елның 19 маендагы 82-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрендә каралган таләпләрне үтәгән хәлдә һәм сәяси партиянең, иҗтимагый берләшмәнең уставында күрсәтелгән исемен тәшкил итүче сүзләрдән генә төзелә.”;

18) 36 статьяның 3 өлешендәге 4 пунктына “(билгеләнгән очракта)” сүзләрен өстәргә;

19) 37 статьяның 2 өлешенә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Кандидат бердәм сайлау округы буенча кандидатлар исемлегендә бер генә тапкыр күрсәтелә ала.”;

20) 39 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“39 статья. **Үз-үзен күрсәтү тәртибендә күрсәтелгән кандидатлар тарафыннан сайлау комиссияләренә документлар тапшыру тәртибе**

1. Бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы яисә бердәм сайлау округы буенча үз кандидатурасын күрсәткән гражданин тиешле округ комиссиясенә (яисә тиешле округ комиссиясе вәкаләтләре йөкләнгән комиссиягә) йә сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясенә, тиешенчә, сайланган очракта – депутат статусына яисә бүтән сайлаулы вазыйфаны биләүгә туры килми торган эшчәнлеген туктату йөкләмәсе белән, бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы яисә бердәм сайлау округы буенча күрсәтелергә ризалык бирүе турында кандидат гаризасын тапшыра. Гаризада шулай ук түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) кандидатның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туу датасы һәм урыны, яшәү урынының адресы, паспортының яисә гражданин паспортын алмаштыручы документының сериясе, номеры һәм бирү датасы, паспортын яисә гражданин паспортын алмаштыручы документны биргән органның исеме яисә коды, салым түләүченең идентификация номеры (булган очракта), гражданлыгы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешманы күрсәтеп, һөнәри белем турында белешмәләр (булган очракта), аны тәмамлау елы, белем һәм квалификация турындагы документының реквизитлары, төп эш яисә хезмәт итү урыны, биләгән вазыйфасы (төп эш яисә хезмәт итү урыны булмаган очракта – шөгыльләренең төре);

2) әгәр кандидат депутат булып торса һәм үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә башкарса, бу хакта белешмәләр һәм тиешле вәкиллекле органның исеме;

3) әгәр кандидат элек хөкем ителгән булса яисә аның хөкем ителүе гамәлдә булса, – кандидатның хөкем ителүе турында белешмәләр, әгәр хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган булса, – шулай ук хөкем ителүне юкка чыгару яисә кире алу датасы турында белешмәләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә каралган гариза белән бергә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) паспортының (паспортның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән аерым битләренең) яисә граждан паспортын алмаштыручы документының кандидат таныклаган күчермәсе;

2) кандидатның белеме, төп эш яисә хезмәт итү урыны, били торган вазыйфасы (шөгыльләренең төре) турында, шулай ук кандидатның депутат булуы турында гаризада күрсәтелгән белешмәләрне раслаучы документларның депутат тарафыннан таныкланган күчермәләре;

3) кандидат фамилиясен, йә исемен, йә атасының исемен үзгәрткән булса, – тиешле документларның күчермәләре;

4) кандидатның керемнәре күләме һәм аларның чыганаклары турында, шулай ук милек хокукында (шул исәптән уртак милек) кандидатныкы булган мөлкәте турында, банклардагы кертемнәре, кыйммәтле кәгазьләре турындагы белешмәләр. Күрсәтелгән белешмәләр “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда билгеләнгән рәвештә тапшырыла. Сайлау округлары сайлаучылар саны биш меңнән артмаган уртача вәкиллек нормасы нигезендә төзелә торган муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларын сайлаганда кандидатлар тиешле сайлау комиссиясенә әлеге пунктта күрсәтелгән белешмәләрне тапшырмаска тиеш. “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73 статьясындагы 2^1 өлеше нигезендә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы таркатылуга бәйле рәвештә билгеләнгән муниципаль берәмлек вәкиллекле органына сайлауларда әлеге орган депутаты булып торган һәм бу муниципаль берәмлек вәкиллекле органының рәттән өч ай дәвамында тулы хокуклы утырышын үткәрмәгән өчен гаепсезлеге факты суд тарафыннан билгеләнгән затлар арасыннан булган кандидат законлы көченә кергән күрсәтелгән суд карарын өстәмә рәвештә тапшырырга тиеш;

5) финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкилгә карата нотариаль таныкланган ышанычнамә (әлеге Кодекс нигезендә ул вәкил кандидат тарафыннан билгеләнеп куелган очракта).

3. Дәүләт Советы депутатларын сайлауларны уздырганда кандидат әлеге статьяның 1 өлешендә каралган гариза белән бергә сайлау комиссиясенә шулай ук Россия Федерациясе Президенты указы белән каралган форма буенча түбәндәгеләрне тапшыра:

1) кандидатка, аның хатынына (иренә) һәм балигъ булмаган балаларына карый торган Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан күчемсез мөлкәт турында, шул мөлкәт сатып алынган акчаларны алу чыганаклары хакында,

кандидатның Россия Федерациясе территориясеннән читтә мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының шундый йөкләмәләре хакында белешмәләрне;

2) җир кишәрлеге, башка күчемсез мөлкәт объекты, транспорт чарасы, кыйммәтле кәгазьләр, акцияләр (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы катнашу өлешләре, пайлар) сатып алуга кагылышлы алыш-биреш буенча үз чыгымнары, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары һәм, әгәр алыш-биреш суммасы кандидатның һәм аның хатынының (иренең) алыш-биреш башкарылганчыга кадәр соңгы өч елдагы гомуми кеременнән артса, алыш-биреш башкарылган акчаларны алу чыганаклары турында белешмәләрне.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне тикшерү тәртибе Россия Федерациясе Президенты указы белән билгеләнә.

5. Дәүләт Советы депутатларын сайлауларны уздырганда кандидат кандидатны теркәү өчен кирәкле документлар бирү вакытына Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларындагы счетларын (кертемнәрен) ябарга, акчалар һәм кыйммәтле әйберләрен саклауны туктатырга һәм (яисә) чит ил финанс инструментларыннан читләштерүне гамәлгә ашырырга тиеш.

6. Кандидат гаризада кайсы сәяси партиядән булуын йә тавыш бирү көненә кадәр бер елдан да соңга калмыйча законда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән бер генә иҗтимагый берләшмәдән булуын һәм үзенең шушы сәяси партиядәге, шушы иҗтимагый берләшмәдәге статусын күрсәтергә хокуклы, гариза белән бергә әлеге белешмәләрне раслаучы һәм сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең вәкаләтле заты йә сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең тиешле структур бүлекчәсенең вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган документның тапшырылуы шарт.

7. Үз кандидатурасын үзе күрсәткән кандидат әлеге статьяның 1 – 3 өлешләрендә каралган документларны сайлау комиссиясенә шәхсән илтеп тапшырырга тиеш. Кандидат авыру булган, шик белдерелгән һәм гаепләнүче затлар сак астында тотыла торган урыннарда булган очракта, федераль законда билгеләнгән башка очракларда әлеге документлар кандидат үтенече буенча башка затлар тарафыннан (бу чакта язма гаризадагы кандидат имзасының дөреслеге нотариаль рәвештә йә кандидат дәвалана торган стационар дәвалау-профилактика учреждениесенең администрациясе, шик белдерелгән һәм гаепләнүче зат буларак сак астында тоту учреждениесе администрациясе тарафыннан расланырга тиеш) тапшырылырга мөмкин.

8. Инвалид булган һәм шуңа бәйле рәвештә тиешле сайлау округы буенча чыгарга ризалык бирү турындагы гаризаны мөстәкыйль язу, имза кәгазен таныклау, законда каралган башка документларны тутыру яисә таныклау мөмкинлеге булмаган зат үз кандидатурасын күрсәткән очракта, әлеге зат моның өчен башка зат ярдәменнән файдаланырга хокуклы. Мондый чакта әлеге статьяның 1 өлешендә, 2 өлешендәге 1 – 4 пунктларында, 3 өлешендә күрсәтелгән документларны тутырганда яисә таныклаганда ярдәм күрсәтүче затның вәкаләтләре нотариаль таныкланган булырга тиеш.

9. Кандидат күрсәтелгән мизгелгә округ комиссиясе төзелмәгән булса, кандидатның чыгу өчен ризалык бирүе турындагы гаризасы һәм әлеге статьяның 1 һәм 3 өлешләрендә күрсәтелгән башка документлар округ комиссиясе төзелгәнчегә кадәр тапшырылган документлар белән эшләү буенча округ комиссиясе функцияләрен башкара торган сайлауларны оештыручы комиссиягә тапшырыла. Сайлауларны оештыручы комиссия күрсәтелгән документларны округ комиссиясе төзелгәннән һәм аның рәисе билгеләп куелганнан соң округ комиссиясенә тапшыра.

10. Әлеге статьяның 1 һәм 3 өлешләрендә каралган документлар тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан кандидатның шәхесен таныклаучы документ (паспорты яисә граждан паспортын алмаштыручы документ) күрсәтелгәндә кабул ителә. Әгәр документлар кандидат яисә башка зат үтенече белән бирелсә, кандидатның шәхесен таныклаучы документның (граждан паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының) нотариаль таныкланган күчермәсе күрсәтелә.

11. Тиешле сайлау комиссиясе шул документларны тапшырган затларга әлеге статьяның 1 һәм 3 өлешләрендә күрсәтелгән документларның алынуы турында язма раслама бирергә тиеш. Күрсәтелгән язма раслама шул документлар тапшырылганнан соң кичекмәстән бирелә.";

21) 40 статьяда:

а) 3 өлештә:

1 пунктта "39 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

2 пунктта "(паспортның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән аерым битләренең) яисә" сүзләреннән соң "кандидат яисә сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле тарафыннан таныкланган" сүзләрен өстәргә, "39 статьясындагы 1 өлешенең 2 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 2 өлешенең 2 пунктында" сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле 2^1 пункт өстәргә:

"2^1) әгәр кандидат фамилиясен яисә исемен, яисә атасының исемен алыштырган булса, – тиешле документларның күчермәләрен.";

б) 3^2 өлештә:

"39 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә" сүзләренә, "39 статьясындагы 1^1 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 3 өлешендә"сүзләренә алмаштырырга;

в) 4^1 өлештә "сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиленең" сүзләрен "сайлау берләшмәсе уставы яисә сайлау берләшмәсенең вәкаләтле органы карары белән вәкаләт бирелгән зат" сүзләренә алмаштырырга;

г) 5^1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5^1. Кандидатның әлеге Кодексның 39 статьясындагы 1 өлешенең 1 һәм 2 пунктларында, 2 өлешенең 4 пунктында, 6 өлешендә (Дәүләт Советына сайлаулар үткәрелгәндә – шулай ук 3 өлешендә) каралган документларының булмавы әлеге кандидатны, ул таныкланганчыга кадәр, сайлауларны оештыручы сайлау

комиссиясе тарафыннан кандидатлар исемлегеннән төшереп калдыру өчен нигез булып тора.";

22) 41 статьяда:

а) 1 өлештә:

1 пунктта "39 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

2 пунктта "39 статьясындагы 1 өлешенең 1^1, 2 һәм 3 пунктларында" сүзләрен "39 статьясындагы 2 өлешенең 1 – 4 пунктларында" сүзләренә алмаштырырга;

б) 1^2 өлештә:

"39 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

"39 статьясындагы 1^1 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 3 өлешендә"сүзләренә алмаштырырга;

в) 4 өлештә "39 статьясындагы 1^1 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 3 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

г) 5 өлештә икенче җөмләне төшереп калдырырга;

23) 42 статьяда:

а) 2 өлештә:

1 пунктта "39 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

2 пунктта "39 статьясындагы 1 өлешенең 2 һәм 3 пунктларында" сүзләрен "39 статьясындагы 2 өлешенең 1 – 4 пунктларында" сүзләренә алмаштырырга;

б) 2^1 өлештә "39 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә" сүзләренә, "39 статьясындагы 1^1 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 3 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

в) 3 өлештә "39 статьясындагы 1^1 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 3 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

г) 4 өлештә икенче җөмләне төшереп калдырырга;

24) 42^1 статьяда:

а) 8 өлештә "сайтта" сүзләрен "рәсми сайтта" сүзләренә алмаштырырга;

б) 9 өлештә "сайтта" сүзләрен "рәсми сайтта" сүзләренә алмаштырырга;

25) 43 статьяның 4 өлешендәге икенче җөмләсендә "кирәкле имзалар саны" сүзләреннән соң "күпмандатлы сайлау округлары схемасында күрсәтелгән" сүзләрен өстәргә;

26) 44 статьяда:

а) 1 өлештә "комиссиягә хәбәр ителгән" сүзләреннән соң ", кандидатлар исемлеген таныклаган" сүзләрен өстәргә;

б) 7 өлештә "39 статьясындагы 2 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 6 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

в) 14 өлештә "һәм машинадан укыла торган саклагычларда" сүзләрен төшереп калдырырга;

27) 45 статьяда:

3 өлешнең 4 пунктында:

"в" пунктчасында ", шулай ук гариза язылган датага кадәрге биш ел дәвамында яшәү урыны адресы турындагы белешмәләр" сүзләрен төшереп калдырырга;

"е" пунктчасында ", шулай ук Федерация Советы әгъзасы вәкаләтләрен бирү өчен кандидат итеп күрсәтелгәнгә кадәр тулаем алганда биш ел били торган дәүләт вазыйфалары яисә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары турында белешмәләр" сүзләрен төшереп калдырырга;

түбәндәге эчтәлекле "$е^1$" пунктчасын өстәргә:

"$е^1$) әлеге затның Татарстан Республикасы территориясендә даими яшәве турында "Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Федерация Советын төзү тәртибе турында" 2012 елның 3 декабрендәге 229-ФЗ номерлы Федераль законның 2 статьясындагы 1 өлешендә каралган таләпләргә йә күрсәтелгән статьяның 3 өлешендәге таләпләргә җавап бирүен раслый торган белешмәләр;";

28) 46 статьяда:

а) 4^1 өлештә "39 статьясындагы ә" сүзләрен "39 статьясындагы ә" сүзләренә алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 4^2 – 4^7 өлешләр өстәргә:

"4^2. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе, кандидатлар биргән, шул исәптән башка сайлау комиссияләреннән алынган белешмәләрнең дөреслеген тикшергәндә, кредит оешмаларыннан кандидатларның счетлары, кертемнәре турында, ә федераль законда каралган очракларда – кандидатларның ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының счетлары, кертемнәре турында аларда булган белешмәләрне соратып ала.

4^3. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе, кандидатлар биргән, шул исәптән башка сайлау комиссияләреннән алынган белешмәләрнең дөреслеген тикшергәндә, реестр һәм депозитарий тотучылардан кандидатларга карый торган кыйммәтле кәгазьләр турында, ә федераль законда каралган очракларда – кандидатларның ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының кыйммәтле кәгазьләре турында аларда булган белешмәләрне соратып ала.

4^4. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе кредит оешмаларына, реестр һәм депозитарий тотучыларга кандидатларның, аларның ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының счетлары, кертемнәре турында, шулай ук күрсәтелгән затларга карый торган кыйммәтле кәгазьләр турында белешмәләр бирү хакында запрослар җибәрә һәм күрсәтелгән белешмәләрне, Россия Федерациясе Үзәк банкы мәгълүмат ресурсларыннан файдаланып, электрон документлар рәвешендә ала.

4^5. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең кредит оешмаларына, реестр һәм депозитарий тотучыларга белешмәләр бирүне сорап җибәргән запросында кандидатлар, аларның ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балалары турында түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш: фамилиясе, исеме, атасының исеме

(булганда), паспортының яисә граждан паспортын алмаштыра торган документының сериясе һәм номеры, туу датасы, туган урыны, яшәү урыны адресы.

4[6]. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә кредит оешмалары, реестр һәм депозитарийлар тотучылардан белешмәләр соратып алу турында Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясеннән запрослар алу тәртибе һәм кредит оешмалары, реестр һәм депозитарийлар тотучылар тарафыннан аларда булган белешмәләрне җибәрү тәртибе, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе белән килештереп, Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан билгеләнә.

4[7]. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең кредит оешмаларыннан, реестр һәм депозитарий тотучылардан алынган әлеге статьяның 4[2] һәм 4[3] өлешләрендә күрсәтелгән белешмәләрне тикшерү нәтиҗәләре Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә кандидатлар, аларның ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балалары турында кандидатлар биргән белешмәләрнең дөреслеген тикшергәндә тиешле мәгълүмат биргән сайлау комиссияләренә тапшырыла.";

в) 8 өлештә "Территориаль бүленеше булмаган шәһәр округы, муниципаль район" сүзләреннән соң ", шәһәр эчендәге район (шәһәр эчендәге бүленеш белән шәһәр округы)" сүзләрен өстәргә;

г) 10 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"10. Тиешле сайлау комиссиясе карары буенча сайлаучыларның бирелгән барлык имзалары яисә әлеге имзаларның бер өлеше, ләкин тикшерү өчен очраклы аралап алынган (шобага салу юлы белән) теркәлү өчен кирәк булган сайлаучылар имзалары санының кимендә 20 проценты, тикшерелергә тиеш. Тикшерү өчен һәр кандидатны, кандидатлар исемлеген хуплап җыелган сайлаучылар имзалары бертигез санда алына. Теркәлү өчен кирәкле сайлаучылар имзалары саны 200дән артмаган очракта, сайлаучыларның барлык имзалары да тикшерелә. Аралап сайлап алуны үткәрү процедурасы тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.";

д) 11 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"11. Аралап алу сайлау комиссиясенең үзендә кандидатка, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиленә имзалар кәгазьләренең кабул итеп алынуын раслый торган документ тапшырылганнан соң уздырыла.";

е) 12 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"12. Аралап алу үткәрелгәндә һәм имзалар кәгазьләрен тикшергәндә билгеләнгән санда имзалар тапшырган кандидатлар, кандидатларның, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәләренең ышанычлы затлары яисә вәкаләтле вәкилләре катнашырга хокуклы. Билгеләнгән санда сайлаучылар имзаларын тапшырган кандидатларга, сайлау берләшмәләренең вәкаләтле вәкилләренә аралап алу һәм тикшерү үткәрелү турында хәбәр ителергә тиеш. Сайлаучыларның барлык имзалары һәм тикшерү өчен сайлап алынган имзалар кәгазьләрендәге сайлаучылар турында аларга туры килә торган белешмәләр тикшерелергә тиеш.";

ж) 21 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

з) 22 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

и) 23 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“23. Имзалар кәгазьләрен тикшерү тәмамланганнан соң һәр кандидат, кандидатлар исемлеге буенча йомгаклау беркетмәсе төзелә, аңа эшче төркем җитәкчесе – тиешле сайлау комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзасы имза сала, һәм ул сайлау комиссиясе тарафыннан карар кабул ителү өчен тәкъдим ителә. Беркетмәдә сайлаучыларның алдан белдерелгән имзалары саны, тапшырылган имзалары һәм тикшерелгән имзалары саны, шулай ук дөрес түгел һәм (яисә) гамәлгә яраксыз дип танылган имзалар саны һәм аларны шундыйлар дип тануның нигезләре (сәбәпләре) күрсәтелә.”;

к) 24 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“24. Беркетмәнең күчермәсе, кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәү турындагы мәсьәлә каралырга тиешле комиссия утырышына кадәр кимендә ике тәүлектән дә соңга калмыйча, кандидатка, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиленә тапшырыла. Әгәр комиссиянең имзалар кәгазьләрен тикшерүе әлеге Кодексның 47 статьясындагы 6 өлешенең 6^1 һәм 7 пунктларында яисә 7 өлешенең 2^2 һәм 2^3 пунктларында каралган нәтиҗәләргә китерсә, кандидат, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле комиссиядә йомгаклау беркетмәсенең күчермәсе белән бергә имзалар кәгазьләрен тикшерү ведомостьларының таныкланган күчермәләрен алырга хокуклы, аларда сайлаучыларның имзаларын дөрес түгел һәм (яисә) гамәлгә яраксыз дип тану нигезләре (сәбәпләре), шундый имзалар булган папкаларның, имзалар кәгазенең номерлары һәм имзалар кәгазендәге юллар күрсәтелә, шулай ук кандидат тиешле имзаларны дөрес түгел һәм (яисә) гамәлгә яраксыз дип тану өчен нигез була торган рәсми документларның күчермәләрен алырга хокуклы.”;

29) 47 статьяда:

а) 6 өлешнең 1^2 пунктында “39 статьясындагы 1^3 өлешендә” сүзләрен “39 статьясындагы 5 өлешендә” сүзләренә алмаштырырга;

б) 8 өлешнең 5 пунктында “йә бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округында үз-үзен күрсәтү тәртибендә яисә башка сайлау берләшмәсе тарафыннан күрсәтелү нигезендә” сүзләрен өстәргә;

30) 52 статьяның 2 өлешендә “өч“ сүзен “биш“ сүзенә алмаштырырга;

31) 53 статьяның 5 өлешендә “китүе яисә аларны төшереп калдыру” сүзләрен “китүе, шул исәптән аларны төшереп калдыру,” сүзләренә алмаштырырга;

32) 55 статьяда:

а) 1 өлештә “массакүләм мәгълүмат чараларын” сүзләреннән соң “Интернет” челтәре басмалары редакцияләрен” сүзләрен өстәргә;

б) 4 һәм 5 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Массакүләм мәгълүмат чаралары чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмаларның, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләренең сайлаучыларга федераль законнар нигезендә гамәлгә ашырыла торган мәгълүмат бирү эшчәнлеге ирекле башкарыла. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре әлеге статьяның 2 өлеше

нигезендә кандидатлар белән интервьюны бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә), кандидатлар, сайлау берләшмәләре турында башка хәбәрләр һәм материаллар, кандидатлар катнашында тапшырулар чыгарырга (эфирга) хокуклы. Телерадиотапшырулар оешмалары, электрон челтәрләр басмалары редакцияләре әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә кандидатлар катнашында уртак чаралар оештырырга һәм телерадиотапшырулар оешмалары каналларында аларны трансляцияләргә (халыкка җиткерергә) хокуклы.

5. Мәгълүмат бирүче телепрограммаларда һәм радиопрограммаларда, вакытлы матбугат басмаларындагы язмаларда, "Интернет" челтәре басмасы саннарында йә яңартылган саннарында сайлау алды чараларын уздыру турындагы хәбәрләр бары тик аерым мәгълүмат блогы рәвешендә, комментарийларсыз гына бирелергә тиеш. Мондый мәгълүмат блоклары өчен сайлау берләшмәләре, кандидатлар тарафыннан түләнми. Аларда кандидатка, сайлау берләшмәсенә өстенлек бирелмәскә, дискриминациягә (хокукларны кысрыклауга) юл куелмаска тиеш, моңа аларның сайлау алды эшчәнлеген яктырту вакыты, мондый хәбәрләр өчен бирелгән матбугат мәйданының күләме дә керә.";

в) 6 өлештә "катнашкан журналист, башка иҗади хезмәткәр, массакүләм мәгълүмат чараларын" сүзләрен "катнашучы (катнашкан) журналист, башка иҗади хезмәткәр, массакүләм мәгълүмат чараларын, "Интернет" челтәре басмалары редакцияләрен" сүзләренә алмаштырырга;

33) 57 статьяда:

а) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"3. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәрелгәндә региональ дәүләт һәм муниципаль телерадиотапшырулар оешмалары, региональ дәүләт һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары исемлеге, ә җирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәрелгәндә муниципаль телерадиотапшырулар оешмалары һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары исемлеге массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле башкарма хакимият органы тәкъдиме буенча сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырылган) көннән соң унбиш көннән дә соңга калмыйча чыгарыла. Күрсәтелгән исемлек тиешле сайлау комиссиясенә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда тиешле сайлау комиссиясенә тапшырыла.";

б) түбәндәге эчтәлекле 4 һәм 5 өлешләр өстәргә:

"4. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәрелгәндә Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан вәкаләт бирелгән органы "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә, сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырылган) көннән соң бишенче көннән дә соңга калмыйча, федераль башкарма хакимият органының массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле

территориаль органына Татарстан Республикасы дәүләт органнары һәм оешмалары гамәлгә куючылары (уртак гамәлгә куючылары) яисә редакцияләрен гамәлгә куючылар (уртак гамәлгә куючылар) булып торган һәм (яисә) сайлауларны билгеләү турында карар рәсми бастырып чыгарылган (басылган) көнгә кадәрге елда Татарстан Республикасы бюджетыннан аларның эшләве өчен каралган бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бирелгән (мондый ассигнованиеләрнең төре һәм күләме турында белешмәләрдә күрсәтелә), һәм (яисә) сайлауларны билгеләү турында карар рәсми бастырып чыгарылган (бастырылган) көнгә устав (җыелма) капиталында Татарстан Республикасының өлеше (кертеме), Россия Федерациясенең башка субъектлары белән Татарстан Республикасының уртак өлеше (кертеме) булган телерадиотапшырулар оешмаларының һәм вакытлы басма матбугатларның исемлеген тапшыра.

5. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәрелгәндә җирле үзидарә органы сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырылган) көннән соң бишенче көннән дә соңга калмыйча федераль башкарма хакимиятнең массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле органының территориаль органына “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 47 статьясындагы 3 пунктының гамәли көче кагыла торган телерадиотапшырулар һәм вакытлы матбугат басмалары оешмаларының исемлеген тапшыра, сайлауларны билгеләү хакындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырылган) көнгә кадәрге елда җирле бюджеттан эшләү өчен бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бүлеп бирелгән телерадиотапшырулар оешмаларына һәм вакытлы матбугат басмаларына карата мондый ассигнованиеләрнең төре һәм күләме күрсәтелә.”;

34) 58 статьяда:

а) 3 өлештә “Массакүләм мәгълүмат чараларын,” сүзләреннән соң “һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре вәкилләре” сүзләрен өстәргә;

б) 4 өлешнең 1 пунктында “һәм вакытлы матбугат басмаларында” сүзләрен “, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында” сүзләренә алмаштырырга;

в) 7 өлештә “, әлеге статьяның 10 өлешендәге 5 пунктында каралган очрактан тыш“ сүзләрен төшереп калдырырга;

г) 8 өлештә:

2 пунктта “(югары идарә органы җыелыш булган оешмаларда – шул оешмаларның эшчәнлегенә җитәкчелек итүче органнар әгъзаларына);” сүзләрен “(югары идарә органы җыелыш булган оешмаларда – шул оешмаларның эшчәнлегенә җитәкчелек итүче органнар әгъзаларына). Агитация материалында мондый затның вазыйфасын күрсәтү әлеге тыюны бозу булмый;” сүзләренә алмаштырырга;

8 пунктта “оешмалар вәкилләренә” сүзләреннән соң “һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре вәкилләренә” сүзләрен өстәргә;

д) түбәндәге эчтәлекле 9^1 пункт өстәргә:

“9^1. Әлеге Кодекс нигезендә сайлау алды агитациясе алып бару хокукына ия булмаган физик затның бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округлары буенча кандидатлар исемлеген, кандидатлар күрсәткән сайлау берләшмәсе турында, кандидат (кандидатлар) турында әйткән фикерләрен агитация материалларында куллану рөхсәт ителми.”;

е) 10 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10. Әлеге статьяның 9^1 өлешендә күрсәтелмәгән физик затның кандидат, сайлау берләшмәсе турында әйткән фикерләрен агитация материалларында куллану бары тик шушы физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ сайлау комиссиясенә әлеге Кодексның 64 статьясындагы 4 өлеше нигезендә бирелә торган агитация материалларының нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалын теле- радиотапшырулар оешмасы каналында йә вакытлы матбугат басмасында урнаштырган очракта күрсәтелгән документ сайлау комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла. Күрсәтелгән документны тапшыру түбәндәге очракларда таләп ителми:

а) сайлау берләшмәсе үзләре күрсәткән кандидатларның фикерләрен тиешле сайлауларда файдаланганда;

б) кандидатлар, сайлау берләшмәләре турында халыкка җиткерелгән фикерләрдән файдаланганда, мондый фикерләрне халыкка җиткерү датасын (вакыт чорын) һәм аларны җиткергән массакүләм мәгълүмат чарасы исемен күрсәтеп;

в) сайлау берләшмәсе турында, кандидат турында башка сайлау берләшмәләренең, кандидатларның тиешле сайлауларда халыкка җиткерелгән фикерләреннән закон нигезендә әзерләнгән һәм таратылган агитация материалларында өзекләр китергәндә.”;

ж) түбәндәге эчтәлекле $10^1 – 10^2$ өлешләр өстәргә:

“10^1. Сайлаулар үткәргәндә агитация материалларында физик затның сурәтләрен куллану бары тик түбәндәге очракларда гына рөхсәт ителә:

а) сайлау берләшмәсе тарафыннан тиешле сайлауларда алар күрсәткән кандидатларның (шул исәптән кандидатлар исемлеге составында), билгесез затлар даирәсе арасыннан кандидатларны кертеп, сурәтләреннән файдаланганда;

б) кандидат үз сурәтеннән файдаланганда, шул исәптән билгесез затлар даирәсе арасыннан.

10^2. Әлеге статьяның 10^1 өлешендә күрсәтелгән очракларда тиешле сурәтләрдән файдалану өчен ризалык алу таләп ителми.”;

35) 59 статьяда:

а) 1 һәм 2 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1. Сайлау берләшмәсе өчен агитация чоры аның тарафыннан кандидатны, кандидатларны, кандидатлар исемлеген күрсәтү турында карар кабул ителгән көннән башлана. Кандидатлар исемлеге составында күрсәтелгән кандидат өчен агитация чоры тиешле сайлау комиссиясенә кандидатлар исемлеген биргән көннән башлана. Турыдан-туры күрсәтелгән кандидат өчен агитация чоры сайлау комиссиясенә кандидат булып күрсәтелергә ризалык бирү турында гариза биргән көннән башлана. Агитация чоры тавыш бирү көненә кадәрге көннең җирле вакыт

белән ноль сәгатендә туктатыла.

2. Сайлау алды агитациясе телерадиотапшырулар оешмалары каналларында, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында тавыш бирү көненә 28 көн кала башлана һәм тавыш бирү көненә кадәрге көннең җирле вакыт белән ноль сәгатендә туктатыла.”;

б) 4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә элек әзерләнгән һәм законда билгеләнгән тәртиптә әлеге Кодексның 64 статьясындагы 8 өлешендә күрсәтелгән махсус урыннарга, әлеге Кодексның 64 статьясындагы 9 һәм 11 өлешләре нигезендә реклама конструкцияләренә яисә башка тотрыклы урнашкан объектларга урнаштырылган басма агитация материаллары (листовкалар, плакатлар һәм башка материаллар) тавыш бирү көнендә шул ук урыннарда сакланырга мөмкин.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 5 өлеш өстәргә:

“5. Кабат тавыш бирү үткәрелгән очракта агитация чоры тиешле комиссия тарафыннан кабат тавыш бирү көне билгеләнгән көннән яңартыла һәм әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә туктатыла.”;

36) 60 статьяда:

а) исемендә “һәм вакытлы матбугат басмаларында” сүзләрен “, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 – 9 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Сайлау кампаниясе башланырга кимендә бер ел кала теркәлгән массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, шулай ук басмаларның теркәлү срогына бәйсез рәвештә сайлау берләшмәләре (шул исәптән аларның структур бүлекчәләре) тарафыннан гамәлгә куелган дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, күрсәтелгән оешмалар һәм редакцияләр, әлеге статьяның 5 һәм 6 өлешләрендә каралган таләпләрне үтәгән очракта, теркәлгән кандидатларга, сайлау берләшмәләренә түләүле эфир вакыты, түләүле матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча түләүле хезмәтләр күрсәтергә хокуклы. Дәүләтнеке булмаган башка телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган бүтән вакытлы матбугат басмалары редакцияләре, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре теркәлгән кандидатларга, сайлау берләшмәләренә эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә хокуксыз.

5. Дәүләтнеке булмаган башка телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре тарафыннан бирелә торган эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү шартлары теркәлгән кандидатларга, сайлау берләшмәләренә бертөрле булырга тиеш. Бу таләп кандидатлар, сайлау берләшмәләре тарафыннан гамәлгә куелган

дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләренә, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләренә кагылмый.

6. Эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлар турындагы белешмәләр сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырылган) көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе тарафыннан бастырып чыгарылырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр, аларны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы турында мәгълүмат, теркәү номеры һәм массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү хакында таныклыкны бирү турындагы белешмәләр һәм сайлау алды агитациясе алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру хезмәте күрсәтергә әзерлеге хакындагы хәбәрнамә белән бергә сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясенә тапшырылырга тиеш.

7. Әлеге статьяның 6 өлешендә күрсәтелгән хәбәрнамәне тиешле комиссиягә шушы өлештә билгеләнгән срокларда тапшырмау юлы белән белдереп, сайлау алды агитациясе алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру хезмәтләре күрсәтүдән түбәндәгеләр баш тарта ала:

а) дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары һәм дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

б) атнага бер мәртәбәдән дә кимрәк чыга торган дәүләт вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

в) махсуслаштырылган телеканаллар, радиоканаллар, телепрограммалар, радиопрограммалар чыгаручы телерадиотапшырулар оешмалары һәм махсуслаштырылган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

г) “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре;

д) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәрелгәндә – муниципаль телерадиотапшырулар оешмалары һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре.

8. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, милек рәвешенә карамастан, сайлау алды агитациясе алып бару өчен бирелгән эфир вакытының һәм матбугат мәйданының күләмнәрен һәм бәясен, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләрнең күләмнәрен һәм бәясен исәпкә алуның тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән рәвешләре нигезендә аерым исәпкә алып барырга һәм тавыш биргән көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча мондый исәпкә алу күрсәткечләрен шушы комиссиягә тапшырырга тиеш.

9. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре түләүсез һәм түләүле рәвештә эфир вакыты һәм матбугат мәйданы бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр турында әлеге статьяның

8 һәм 11 өлешләрендә күрсәтелгән документларны тавыш бирү көненнән алып кимендә өч ел дәвамында сакларга тиеш.";

в) 11 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"11. Сайлау алды агитациясе алып бару өчен телерадиотапшырулар оешмалары каналларында эфир вакыты һәм вакытлы матбугат басмаларында матбугат мәйданы бирү, "Интернет" челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру хезмәте күрсәтү телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, "Интернет" челтәре басмасы редакциясе белән кандидат, сайлау берләшмәсе арасында күрсәтелгән эфир вакыты, матбугат мәйданы бирелгәнче, хезмәтләр күрсәтелгәнче язма рәвештә төзелгән шартнамә нигезендә гамәлгә ашырыла.";

37) 61 статьяда:

а) 4 өлештә икенче һәм өченче җөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Сайлау берләшмәләренә әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән эфир вакыты бирелгәндә, әгәр күрсәтелгән эфир вакыты күләме, кандидатлар исемлеген теркәгән һәр сайлау берләшмәсенә биш минут яисә аннан артыграк вакыт туры килеп, бер тапкыр булса да уртак агитация чарасы үткәрү өчен җитмәсә, шулай ук тиешле бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча теркәлгән кандидатларга әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән эфир вакыты күләме һәр кандидатка биш минут яисә аннан артыграк вакыт туры килеп, бер тапкыр булса да уртак агитация чарасы үткәрү өчен җитмәсә, әлеге кагыйдә кулланылмый. Кандидатлар исемлеген теркәгән сайлау берләшмәсе, теркәлгән кандидат уртак агитация чараларында катнашырга тиеш.";

б) түбәндәге эчтәлекле 4^1 өлеш өстәргә:

"4^1. Уртак агитация чараларында теркәлгән кандидатлар шәхсән генә (шул исәптән сайлау берләшмәсе исеменнән тиешле сайлауларда әлеге сайлау берләшмәсе күрсәткән теркәлгән кандидатлар гына) катнаша ала, моңа федераль законда каралган очраклар керми.";

в) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5. Сайлау берләшмәсе, теркәлгән кандидат тарафыннан әлеге статьяның 4 өлеше таләпләре үтәлмәсә, сайлау берләшмәсенә, теркәлгән кандидатка уртак агитация чарасында катнашу өчен бирелгән эфир вакыты өлеше, федераль законда каралган очраклардан тыш, шушы уртак агитация чарасында башка катнашучылар (шул исәптән, әгәр әлеге чарада бер генә катнашучы катнаша алса да) арасында бүленә.".

г) 9 өлешнең өченче җөмләсендә "Резервланучы" сүзе алдыннан "Әгәр федераль законда башкасы каралмаган булса," сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Түләүле эфир вакытын болай бүлгәннән соң бүленмәгән эфир вакыты калса, ул түләү хисабына мондый эфир вакытын бирүгә гариза биргән сайлау берләшмәләренә, теркәлгән кандидатларга бертигез шартларда бирелергә мөмкин.";

38) 62 статьяда:

а) 2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле икенче яңа җөмлә өстәргә: “Өстәмә яисә кабат сайлаулар үткәрелгәндә түләүсез матбугат мәйданының атналык минималь күләме төп сайлауларда тиешле сайлау округында теркәлгән һәр кандидатка сайлау алды агитациясе үткәрү өчен бирелгән түләүсез матбугат мәйданы күләменнән ким булмаска тиеш.”;

б) 5 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле матбугат мәйданын болай бүлгәннән соң бүленмәгән матбугат мәйданы калса, ул түләү хисабына мондый матбугат мәйданын бирүгә гариза биргән сайлау берләшмәләренә, теркәлгән кандидатларга бертигез шартларда бирелергә мөмкин.”;

39) 63 статьяның 6 өлешендә “кандидатлар” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген күрсәткән” сүзләрен өстәргә;

40) 64 статьяда:

а) 1 өлештә “кандидатлар” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген күрсәткән” сүзләрен өстәргә;

б) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Басма агитация материаллары әзерләү эшләрен башкаручы яисә аларны әзерләү буенча хезмәт күрсәтүче оешмалар, индивидуаль эшкуарлар кандидатларга, кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сайлау берләшмәләренә шушы материалларны әзерләү өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш. Күрсәтелгән оешмаларның, индивидуаль эшкуарларның басма агитация материалларын әзерләү эшләре яисә аларны әзерләү буенча хезмәт күрсәтүләре өчен түләү күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлар турындагы белешмәләр тиешле оешма, тиешле индивидуаль эшкуар тарафыннан сайлауларны билгеләү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм шул ук срокта сайлауларны оештыручы комиссиягә тапшырылырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр белән бергә сайлауларны оештыручы комиссиягә шулай ук оешманың исеме, юридик адресы һәм салым түләүченең идентификация номеры (индивидуаль эшкуарның фамилиясе, исеме, атасының исеме, аның яшәү урыны урнашкан Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт исеме) булган белешмәләр тапшырылырга тиеш.”;

в) 4 өлештә “фотографияләре” сүзеннән соң “яисә нөсхәләре” сүзләрен, икенче җөмләдә “белешмәләр” сүзеннән соң “һәм шушы агитация материалын әзерләү өчен тиешле сайлау фондыннан түләү хакындагы документның күчермәсе” сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле яңа җөмлә өстәргә: “Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәрелгәндә, шулай ук җирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәрелгәндә күрсәтелгән материаллар белән бергә комиссиягә әлеге сайлау алды агитациясе материалларының машинада укырлык электрон рәвешләре дә тапшырылырга тиеш.”;

г) 6 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“6. Басма агитация материалларын әлеге статьяның 2 өлешендә каралган таләпләрне үтәмәгән оешмаларда һәм индивидуаль эшкуарларда, йә индивидуаль эшкуарлар булмаган физик затлар белән шартнамә нигезендә әзерләү, шулай ук

агитация материалларын тиешле сайлау фонды акчалары исәбеннән алдан түләмичә, әлеге Кодексның 58 статьясындагы 7, 8, һәм 9^1 һәм 10^1 өлешләрендә, әлеге статьяның 3 өлешендә билгеләнгән таләпләрне бозып әзерләү тыела.";

д) 7 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"7. Әлеге статьяның 6 өлешен бозып һәм (яисә) әлеге статьяның 4 өлешендә, әлеге Кодексның 58 статьясындагы 10 өлешендә каралган таләпләрне бозып әзерләнгән агитация материалларын тарату тыела.";

е) 9 өлештә "эленергә (ябыштырылырга, урнаштырылырга)" сүзләрен "урнаштырылырга" сүзенә алмаштырырга;

ж) 10 һәм 11 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"10. Агитация материалларын әзерләү һәм урнаштыру эшләрен башкаручы (алар буенча хезмәт күрсәтүче) оешмалар, индивидуаль эшкуарлар кандидатларга, сайлау берләшмәләренә үз эшләре (хезмәт күрсәтүләре) өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш.

11. Агитация материалларын һәйкәлләрдә, обелискларда, тарихи, мәдәни яисә архитектура ягыннан әһәмияткә ия биналарда, корылмаларда һәм урыннарда урнаштыру тыела. Агитация материалларын сайлау комиссияләре, тавыш бирү урыннары урнашкан биналарда һәм аларга кереп йөрү юлларыннан 50 метрдан кимрәк булган урыннарда урнаштыру тыела.";

41) 66 статьяда:

а) 4 өлештә "ә алар булмаган очракта, – Россия Федерациясе Саклык банкы филиалларында" сүзләрен "ә сайлау комиссиясе урнашкан торак пункт чикләрендә алар булмаган очракта, "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыяте филиалларында" сүзләренә алмаштырырга;

б) 12 өлештә "бюллетеньнәрне, махсус билгеләрне (маркаларны)" сүзләрен "бюллетеньнәрне, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын, махсус билгеләрне (маркаларны), сайлау комиссияләре урыннарында һәм тавыш бирү урыннарында урнаштырыла торган мәгълүмати материалларны, референдум әзерләүгә һәм уздыруга бәйле документларны, сайлау комиссияләренең башка җибәрелгән әйберләрен китереп кую буенча хезмәт күрсәтүләрне" сүзләренә алмаштырырга, "бюллетеньнәр" сүзеннән соң "бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары" сүзләрен өстәргә;

42) 69 статьяда:

а) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1. Сайлау фондын барлыкка китерүче барлык акчалар тиешле комиссия рөхсәте белән кандидат йә аның финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле, сайлау берләшмәсенең финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле тарафыннан "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыятенең филиалында, ә ул сайлау округы территориясендә булмаганда (муниципаль сайлаулар үткәргәндә – ул тиешле муниципаль район, шәһәр округы территориясендә булмаганда) тиешенчә сайлау округы, муниципаль район, шәһәр округы территориясендә урнашкан башка кредит оешмасында ачылган махсус сайлау счетына күчерелә. Тиешенчә сайлау округы, муниципаль район, шәһәр округы территориясендә кредит оешмалары

булмаган очракта, кандидат, сайлау берләшмәсе, тиешле комиссия белән килештереп, кредит оешмасын билгели, анда махсус сайлау счеты ачыла.";

б) 4 өлешнең беренче абзацында "сайтына" сүзен "рәсми сайтына" сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 6 өлеш өстәргә::

"6. Законда каралган һәм анда билгеләнгән тәртип нигезендә рәсмиләштерелгән документларны күрсәткәч, "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыятенең, ә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда билгеләнгән очракларда – башка кредит оешмасының филиаллары кичекмәстән махсус сайлау счетын ачарга тиеш. Счет ачу һәм счет буенча операцияләр башкару буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү алынмый. Счеттагы акчалардан файдаланган өчен процентлар исәпләнми һәм түләнми. Барлык акчалар счетка Россия Федерациясе валютасында күчерелә.";

43) 70 статьяда:

а) 4 өлештә ", әлеге Кодексның 69 статьясындагы 1 өлеше нигезендә сайлау фонды махсус сайлау счеты ачмыйча төзелгән очрактан тыш" сүзләрен өстәргә;

б) 9 өлештә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Кандидат әлеге Кодексның 67 статьясындагы 1 өлеше нигезендә сайлау фонды төземәгән очракта аннан финанс хисаплары тапшыру таләп ителми.";

44) 72 статьяда:

а) 1 өлештә "39 статьясындагы 1 өлешенең 3 пункты һәм 1^1 өлеше" сүзләрен "39 статьясындагы 2 өлешенең 4 пункты һәм 3 өлеше" сүзләренә, "39 статьясындагы 1^3 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 5 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 өлештә "Россия Федерациясе Саклык банкы" сүзләрен "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыяте" сүзләренә алмаштырырга;

в) 5 өлешнең 2 пунктында "39 статьясындагы 1^3 өлешендә" сүзләрен "39 статьясындагы 5 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

45) 73 статьяның 3 өлешендә:

5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5) кандидатларның сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан билгеләнгән күләмдә керемнәре һәм мөлкәте турында белешмәләр;";

6 пунктта "39 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләре" сүзләрен "39 статьясындагы 1 өлешендә, 2 өлешендәге 4 пунктында һәм 6 өлешендә" сүзләренә алмаштырырга;

46) түбәндәге эчтәлекле 73^1 статья өстәргә:

"73^1 статья. **Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы**

1. Әлеге Законның 76^1 статьясындагы 2 өлешендә каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү уздырыла.

2. Үзе сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлау участогының тавыш бирү бинасына тавыш бирү көнендә килү мөмкинлеге булмаган сайлаучы тиешле

федераль законда билгеләнгән срокларда территория комиссиясендә (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә, округ сайлау комиссиясендә) йә участок комиссиясендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алырга һәм, сайлаучы актив сайлау хокукына ия булган сайлау округы чикләрендә тавыш бирү көнендә кайсы сайлау участогында булса, шул сайлау участогында тавыш бирүдә катнашырга хокуклы. Кабат тавыш бирү үткәрелгән очракта, сайлаучы кабат тавыш бирү көне билгеләнгән көннән тиешле участок комиссиясендә кабат тавыш бирү көненә бер көн кала өзелмә талоннан башка бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алырга хокуклы.

3. Закон нигезендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган төрле дәрәҗәдәге сайлаулар һәм референдумнар уздырылганда әлеге тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары югарырак дәрәҗәдәге сайлаулар һәм (яисә) референдумнар уздыру тәртибен җайга сала торган законда билгеләнгән срокларда бирелә.

4. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары катгый хисаплылык документлары булып тора һәм сайлаулар уздыруның бөтен территориясендә бердәй нумерациягә ия була. Кабат сайлаулар үткәрү каралган сайлауларда файдаланыла торган бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының өзелмә талоны булырга тиеш. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 нче яисә 3 нче кушымтасы нигезендәге рәвеш буенча әзерләнә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы тексты, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының рәвеше, тавыш бирү көненә кадәр 60 көннән дә соңга калмыйча, сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан раслана. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләгәндә шулай ук аларны охшатып ясаудан саклау алымнары да күрсәтелгән комиссия тарафыннан билгеләнә.

5. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын охшатып ясаудан саклау максатларында, аларны әзерләгәндә су билгеләре булган һәм (яисә) типография ысулы белән төшерелгән микрошрифтлы язу һәм (яисә) саклау челтәре булган кәгазь һәм (яисә) бүтән махсус саклау элементлары кулланыла.

6. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын сатып алу сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан аның карары нигезендә үзәкләштерелгән рәвештә гамәлгә ашырыла.

7. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән сайлау комиссиясе сайлаучының бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы таләп ителүнең сәбәбе күрсәтелгән язма гаризасы нигезендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын сайлаучының шәхсән үзенә йә нотариаль таныкланган ышанычнамә нигезендә аның вәкиленә тапшыра. Ышанычнамә шулай ук стационар дәвалау-профилактикалау учреждениесе администрациясе тарафыннан (әгәр сайлаучы шул учреждениедә дәвалана торган булса), шик белдерелгән яисә гаепләнүче затлар сак астында тотыла торган учреждение администрациясе тарафыннан да (әгәр сайлаучы шик белдерелгән яисә гаепләнүче зат буларак шул учреждениедә тотылса) таныкланырга мөмкин.

8. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы әлеге таныклыкка сайлаучының фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын, сайлаучы сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлау участогының номерын, участок комиссиясенең адресын, муниципаль берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының исемнәрен, территориясендә сайлау участогы төзелгән бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округының номерын һәм (яисә) исемен (сайлаулар бермандатлы һәм (яисә) күпмандатлы сайлау округлары буенча үткәрелсә), бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән комиссиянең исемен кертә. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон һәм әлеге Кодекс нигезендә сайлауларда кабат тавыш бирү үткәрелергә мөмкин булса, сайлаучы, сайлау участогы һәм тиешле комиссия турында күрсәтелгән белешмәләр шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының өзелмә талонына кертелә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгында үзенең фамилиясен һәм инициалларын, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән датаны күрсәтә, имза сала һәм тиешле комиссиянең мөһерен суга.

9. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын (сайлауларда кабат сайлаулар үткәрелгән очракта – өзелмә талоннан башка бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын) алганда, сайлаучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының тиешле графаларында үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрында сайлаучының яшәү урыны адресы күрсәтелергә тиеш. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын сайлаучы вәкиле ышанычнамә нигезендә алган очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының яисә сайлаучылар исемлегенең тиешле графаларында сайлаучы паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры күрсәтелә, бу чакта сайлаучы вәкиле үзенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Шуннан соң сайлаучы вәкиленнән ышанычнамә алына һәм тиешенчә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрына, сайлаучылар исемлегенә кушып куела.

10. Сайлаучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының тиешле графаларында бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтә һәм имза сала. Территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) тавыш бирү көненә кадәр участок комиссияләренә сайлаучылар исемлегенең беренче нөсхәсе белән бергә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрыннан таныкланган өземтәләрне

җибәрә, аларда тиешле сайлау участоклары территорияләрендә теркәлгән, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары алган сайлаучылар турында белешмәләр күрсәтелә. Тиешле өземтә нигезендә участок комиссиясе әгъзасы сайлаучылар исемлегенең тиешле графасында, бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, "Территория комиссиясендә (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә, округ сайлау комиссиясендә)_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды" дигән тамга куя һәм имза сала.

11. Участок комиссиясендә сайлаучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә, сайлаучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, "_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды" дигән тамга куя һәм имза сала.

12. Үзенә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән сайлаучы (шул исәптән ышанычнамә нигезендә аның вәкиле аша) шушы сайлауларда участок комиссиясе тарафыннан тиешле сайлау участогында сайлаучылар исемлегеннән төшереп калдырыла һәм, тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсе төзелгәндә, теркәлгән сайлаучылар рәтендә исәпкә алынмый.

13. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын кабат бирү рөхсәт ителми. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын югалткан очракта, аның дубликаты бирелми.

14. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары тавыш бирү көнендә тавыш бирү вакыты башланганчы юкка чыгарыла. Кабат тавыш бирү үткәрелгән очракта, тиешле сайлау комиссиясе кабат тавыш бирү көнен билгеләгән көннән алып кабат тавыш бирү көненнән алдагы көнгә кадәр чорда сайлаучыларга бирелгән файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының өзмә талоннары юкка чыгарыла. Кабат тавыш бирү көнендә тавыш бирү вакыты башланганчы файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары өзмә талоннары белән бергә юкка чыгарыла. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын һәм өзмә талоннарны юкка чыгару турында тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан, мондый таныклыкларның һәм талоннарның санын күрсәтеп, акт төзелә. Әгәр теркәлгән кандидат гомуми сайлаулар нәтиҗәсендә сайланган булса йә гомуми сайлаулар булмаган яисә гамәлдә түгел дип танылса, файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары өзмә талоннары белән бергә гомуми сайлаулар нәтиҗәләре рәсми басылып чыкканнан соң өченче көнне юкка чыгарыла. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын һәм өзмә талоннарны юкка чыгару турындагы белешмәләр, аларның санын һәм бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының номерларын күрсәтеп, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслаган рәвештә төзелгән актка тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан кертелә.

15. Сайлаучы, тавыш бирү көнендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәч, тавыш бирү көнендә булачак сайлау участогында өстәмә рәвештә сайлаучылар исемлегенә кертелә. Участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенең тиешле графасында, сайлаучы тарафыннан күрсәтелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, "____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирде" дигән тамга куя. Шуннан соң, сайлауларда

кабат тавыш бирү каралган очрактан тыш, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы сайлаучыдан кире алына. Мондый очракта гомуми сайлаулар уздырылганда сайлаучыдан өзмә талон, ә кабат тавыш бирү үткәрелгәндә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы кире алына. Сайлаучыларны сайлаучылар исемлегенә кертү өчен нигез булган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары (өзмә талоннар) шушы исемлек белән бергә саклана.

16. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының бланкы югалган очракта, мондый югалу фактын билгеләгән комиссия кичекмәстән тиешле акт төзи һәм карар кабул итә, анда бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының югалган бланкы номеры, бланкның югалу факты һәм югалу сәбәбе күрсәтелә. Бу карар шул ук көнне турыдан-туры югарырак комиссиягә һәм сайлауларны оештыручы комиссиягә җиткерелә. Сайлауларны оештыручы комиссия шушы карар нигезендә тиешле бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын гамәлгә яраксыз дип таный, шул хакта барлык түбәнгерәк комиссияләргә кичекмәстән хәбәр ителә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү гражданнарның сайлау хокукы бозылуга китергән башка очракларда, мондый бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан шулай ук гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Гамәлгә яраксыз бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы сайлаучыны сайлаучылар исемлегенә кертү өчен нигез була алмый. Сайлаучы мондый бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәндә, бу таныклык кире алынырга тиеш.

17. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын комиссияләргә тапшыру һәм бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын исәпкә алу тәртибе, шул исәптән “Сайлаулар” ДАС кулланып, “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана.”;

47) 75 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 5^2 өлеш өстәргә:

“5^2. Тавыш бирү өчен үтә күренмәле тартмалардан файдаланган очракта, бюллетень рәвеше тавыш бирү серен саклау зарурлыгын истә тотып билгеләнә, моңа сайлауларны оештыручы комиссия карары белән әлеге максатларда конвертлар куллану очрагы керми.”;

б) 6 өлештә:

1 пунктта “атасының исеме;” сүзләрен “атасының исеме. Әгәр ике һәм аннан күбрәк кандидатның фамилиясе, исеме һәм аталарының исеме тулысынча туры килсә, кандидатлар турында белешмәләр бюллетеньгә кандидатларның туган көннәре буенча урнаштырыла (беренче булып өлкәнрәк кандидат турында белешмәләр күрсәтелә), шул ук вакытта кандидат сайлау кампаниясе чорында йә сайлауларны билгеләү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарган) көннән алып бер ел эчендә фамилиясен, яисә исемен, яисә атасының исемен үзгәрткән булса, бюллетеньдә шулай ук кандидатның элеккеге фамилиясе, исеме, атасының исеме күрсәтелә;” сүзләренә алмаштырырга;

6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“б) әгәр кандидат сайлау берләшмәсе тарафыннан күрсәтелгән булса, – тиешле сәяси партия, әлеге Кодексның 32 статьясындагы 2 өлеше нигезендә башка иҗтимагый берләшмә исеме күрсәтелеп, “тарафыннан күрсәтелде” сүзләре;

в) 7 өлештә “39 статьясындагы 2 өлеше” сүзләрен “39 статьясындагы 6 өлеше” сүзләренә алмаштырырга, “шул сәяси партиянең, башка иҗтимагый берләшмәнең кыскача исеме” сүзләрен “шул сәяси партиянең, әлеге Кодексның 32 статьясындагы 2 өлеше нигезендә башка иҗтимагый берләшмәнең исеме” сүзләренә алмаштырырга;

г) 8 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

д) 9 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Кандидатлар исемлеге өчен тавыш бирү үткәрелгәндә, бюллетеньдә шобага салу ярдәмендә билгеләнгән тәртиптә сайлау берләшмәләренең кыскача исемнәре, шулай ук исемлектәге кимендә беренче өч кандидатның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм сайлау берләшмәләренең эмблемалары (әгәр алар тиешле комиссиягә тапшырылган булса) бер төстә эшләнеп күрсәтелә.”;

е) 20 өлештә “әлеге үзгәрешләр” сүзен “йә әлеге статьяның 12 өлешендә каралган очракта тиешле үзгәрешләр” сүзләренә алмаштырырга;

48) 76 статьяда:

а) 1 өлештә “яшәү урынындагы” сүзләреннән соң “(тору урынындагы)” сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затларга тавыш бирү бинасына керү мөмкинлеге тавыш бирү башланырга кимендә бер сәгать алдан тәэмин ителергә тиеш.”;

б) 2 өлештә “Тавыш бирү вакыты” сүзләрен “Тавыш бирү көне, вакыты” сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 2^1 өлеш өстәргә:

“2^1. Хәрби частьләрдә оештырылган сайлау участокларында сайлаучылар исемлегенә кертелгән барлык сайлаучылар тавыш биргән булса, участок комиссиясе тавыш бирүнең әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә билгеләнгән вакыттан алданрак тәмамлануын игълан итәргә мөмкин.”;

г) 5 өлешкә түбәндәге сүзләр өстәргә: “, әгәр сайлаучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы да күрсәтелә”;

д) 9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш биргән очракта, сайлаучылар исемлегендә өстәмә тамгалар салына.”;

е) 13 өлештә “сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле,” сүзләреннән соң “финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле,” сүзләрен өстәргә;

ж) 14 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан әлеге Кодексның 75 статьясындагы 5^2 өлеше нигезендә конвертлардан файдалану турында карар кабул ителгән булса, сайлаучы тутырылган бюллетеньне (тутырылган бюллетеньнәрне) кабинадан яисә яшерен тавыш бирү өчен махсус җиһазландырылган башка урыннан читтә участок комиссиясенең

хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзасы биргән конвертка сала, ябыштыра, шуннан соң шул конвертны тавыш бирү әрҗәсенә төшерә.";

з) түбәндәге эчтәлекле 14^1 һәм 14^2 өлешләр өстәргә:

"14^1. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү бинасында тәртипне күзәтеп тора. Участок комиссиясе рәисенең үз компетенциясе чикләрендә бирелгән күрсәтмәләре тавыш бирү бинасында булганнарның барысы өчен дә мәҗбүри. Участок комиссиясе рәисе булмаганда аның вәкаләтләрен участок комиссиясе рәисе урынбасары, ә участок комиссиясе рәисе урынбасары булмаганда – секретарь яисә участок комиссиясенең ул вәкаләт биргән хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы башкара.

14^2. Тавыш бирүне үткәргәндә, сайлаучылар тавышын санаганда һәм тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсен төзегәндә тавыш бирү бинасында, участок комиссиясе бинасында әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затлар булырга хокуклы. Күзәтеп тору вакыты дәвамында бу затлар өзлексез, шулай ук үзләре сайлаган вакыт аралыгында ирекле күзәтеп торырга хокуклы, тавыш бирү үткәрелә һәм сайлаучылар тавышы исәпләнә торган бинага (биналарга) аларга иркен кереп йөрү мөмкинлеге бирелә. Тавыш бирү барышын һәм сайлаучылар тавышын санауны күзәтеп торучы затлар исемлеге әлеге затлар тапшырган документлар нигезендә участок комиссиясе тарафыннан төзелә.";

и) 15 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"15. Участок комиссия әгъзасы, күзәтүче һәм башка затлар тарафыннан сайлаулар турындагы законнар бозылса һәм мондый факт суд тәртибендә расланса, участок комиссиясе әгъзасы комиссия эшендә катнашудан шунда ук читләштерелә, ә күзәтүче һәм башка затлар тавыш бирү бинасыннан чыгарыла. Тиешле суд карарын үтәү "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә хокук саклау органнары тарафыннан тәэмин ителә. Хокук саклау органнары шулай ук тавыш бирү бинасында һәм сайлау участогы территориясендә федераль законнар нигезендә гражданнарның иминлеген һәм җәмәгать тәртибен тәэмин итәргә тиеш.";

49) 76^1 статьяда:

а) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда, җирле үзидарә органнарына сайлауларда тавыш бирү көне законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган федераль дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда тавыш бирү көне белән берләштерелгән очракта, әлеге статьяның 1 өлешендә каралган алдан тавыш бирү үткәрелми. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына күрсәтелгән сайлауларны, җирле үзидарә органнарына сайлауларны үткәргәндә, сайлау округының чикләре бер сайлау участогы кысаларына туры килгән сайлаулардан тыш, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирү уздырыла.";

б) 9 өлештә “соңга калмыйча” сүзләреннән соң “йә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча” сүзләрен өстәргә”;

50) 77 статьяда:

а) 1 өлештәге беренче җөмләдә “исемлегенә кертелгән” сүзләрен “исемлегенә кертелүгә хокуклы яисә кертелгән” сүзләренә алмаштырырга, татарча текстта икенче җөмлә үзгәрешсез кала;

б) 2 өлештә “(телдән мөрәҗәгатьләрне)” сүзләреннән соң “гариза (телдән мөрәҗәгать) бирелгән көнне үк” сүзләренә алмаштырырга;

в) 9 өлештә “гаризалар (телдән мөрәҗәгатьләр) буенча чыгучы” сүзләрен “тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүне үткәрүче хәлиткеч тавыш хокукына ия” сүзләренә алмаштырырга, “китү мизгеленә” сүзләрен “комиссия әгъзаларының китү (чыгу) мизгеленә” сүзләренә алмаштырырга, түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Тиешле сайлаучыга участок комиссиясе әгъзалары китү (чыгу) турында сайлаучылар исемлегенә тамга ясала.”;

51) 78 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4^1 өлеш өстәргә:

“4^1. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү уздырылганда тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук түбәндәге юллар өстәлә:

11а юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11б юл: тавыш бирү көненә кадәр сайлаучыларга участок комиссиясе тарафыннан сайлау участогында бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11в юл: сайлау участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән сайлаучылар саны;

11г юл: сайлау участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11д юл: сайлаучыларга территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11е: юкка чыккан бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары.”;

52) 79 статьяда:

а) 1 өлештә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затларга сайлаучылар тавышын санаганда шунда булу һәм санауны күзәтеп тору мөмкинлеге бирелергә тиеш.”;

б) 3 өлештә түбәндәге эчтәлекле икенче җөмлә өстәргә: “Шуннан соң участок комиссиясе әгъзалары файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын саныйлар, игълан итәләр һәм тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11г юлына язып куялар.”, “юкка чыгарылган бюллетеньнәр” сүзләреннән соң “һәм бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары” сүзләрен өстәргә;

в) 4 өлештә беренче җөмләгә түбәндәге сүзләрне өстәргә: “, шулай ук участок сайлау комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары санын игълан итә һәм тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11а юлына язып куя”;

г) 5 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1) тавыш бирү тәмамланган мизгелгә сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар санын (территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) һәм участок комиссиясе тарафыннан бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирелгән сайлаучыларны, шулай ук башка сәбәпләр аркасында киткән сайлаучыларны исәпкә алмыйча);”;

түбәндәге эчтәлекле 3^2–3^4 пунктлар өстәргә:

“3^2) сайлаучыларга участок комиссиясе тарафыннан сайлау участогында бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

3^3) сайлаучыларга территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

3^4) сайлау участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән сайлаучылар саны.”;

д) 6 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң сайлаучылар исемлегенең һәр битенә комиссиянең әлеге күрсәткечләрне керткән әгъзасы имза сала, аннан соң ул шушы күрсәткечләрне кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санаганда шунда булган затларга хәбәр итә. Әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнүче йомгаклау күрсәткечләрен участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре игълан итә, сайлаучылар исемлегенең соңгы битенә кертә, аларны үз имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклый. Игълан ителгән күрсәткечләр тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең тиешле юлларына, тавышларны санауның техник чаралары кулланылган очракта – беркетмәнең зурайтылган рәвешенең түбәндәге тиешле юлларына гына кертелә:

1) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган мизгелгә сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар саны;

2) 3 һәм 4 юлларда – вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

3) 5 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

4) 6 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

5) 11а юлга – участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

6) 11б юлга – сайлаучыларга участок комиссиясе тарафыннан сайлау участогында бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

7) 11в юлга – сайлау участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән сайлаучылар саны;

8) 11г юлга – сайлау участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

9) 11д юлга – сайлаучыларга территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.

Әлеге гамәлләрне башкарганнан соң түбәндәге контроль чагыштырманы тикшерү уздырыла: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны тавыш бирү көненә кадәр сайлау участогында сайлаучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм сайлау участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны суммасына тигез булырга тиеш. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлмәсә, участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенә кертелгән күрсәткечләрне һәм юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын өстәмә санау турында карар кабул итә. Әгәр өстәмә санау нәтиҗәсендә әлеге контроль чагыштырма тагын да үтәлмәсә, участок комиссиясе тиешле карар кабул итә, карар тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушып бирелә, һәм участок комиссиясе аерма турындагы күрсәткечләрне тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11е юлына кертә. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлсә, 11е юлында “0” цифры куела.

Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11а, 11б, 11в, 11г, 11д, һәм 11е юлларына күрсәткечләр кертелә.

Шуннан соң күзәтүчеләр һәм әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар сайлаучылар исемлеге белән танышырга хокуклы, ә участок комиссиясенең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дөреслегенә инанырга хокуклы.”;

е) 12 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“12. Бюллетеньнәрне сортировкалаганда участок комиссиясе билгеләнмәгән рәвештәге, ягъни рәсми булмаган рәвештә әзерләнгән йә күрсәтелгән комиссия тарафыннан таныкланмаган яисә махсус билгесе (маркасы) булмаган (ул кулланылган очракта) бюллетеньнәрне аерып куя. Билгеләнмәгән рәвештәге бюллетеньнәр тавышларны санаганда исәпкә алынмый. Мондый бюллетеньнәр аерым төреп куела һәм аларга мөһер сугыла.”;

ж) 22 өлештә беренче җөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Участок комиссиясенең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзаларын һәм күзәтүчеләрне сортировкаланган бюллетеньнәр белән таныштырганнан соң тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләргә кертелгән күрсәткечләрнең контроль чагыштырмаларына (әлеге статьяның 6 өлеше нигезендә тикшерү үткәрелә торган контроль чагыштырмалардан тыш), әлеге Кодекста каралган тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең юллары нумерациясен истә тотып, әлеге Кодексның 2 нче кушымтасы нигезендә тикшерү үткәрелә.”;

з) 23 өлешнең дүртенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 12 һәм 13 өлешләре нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, сайлаучылар исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда сайлау участогы номеры, төргәкләнгән барлык бюллетеньнәрнең гомуми саны, төргәкләнгән барлык бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының гомуми саны күрсәтелә.”;

и) 28 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Беркетмәнең күчермәсе күчермә ясау техникасын кулланмыйча әзерләнгән очракта, беркетмәнең күчермәсендә участок комиссиясе әгъзаларының фамилияләрен, исемнәрен һәм аталарының исемнәрен күрсәтү һәм аларның имзаларын кую таләп ителми.”;

53) 80 статьяда:

а) 7 өлештә түбәндәге эчтәлекле икенче һәм өченче җөмләләр өстәргә: “Тавыш бирү йомгаклары турындагы (сайлауларның нәтиҗәләре турындагы) беркетмәгә шулай ук тиешле комиссия тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакында күрсәткечләр кертелә. Комиссия (участок комиссиясенә караганда турыдан-туры югарырак комиссиядән тыш) тарафыннан төзелә торган тавыш бирү нәтиҗәләре турындагы (сайлауларның нәтиҗәләре турындагы) җыелма таблицага шулай ук тиешле комиссия тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакында түбәнгерәк комиссия беркетмәсе күрсәткечләре кертелә.”;

б) 9 өлештәге икенче җөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Җыелма таблица ике нөсхәдә төзелә һәм комиссия рәисе (рәис урынбасары) һәм секретаре тарафыннан имзалана.”;

в) 13 өлештә:

“хокуклы» сүзен “тиеш” сүзенә алмаштырырга;

“беркетмәнең 1 – 13 юлларына һәм (яисә) җыелма таблицага” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 13 юлларына (законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирү каралган очракта 11а – 11е юлларына) һәм (яисә) җыелма таблицага” сүзләренә алмаштырырга”;

54) 82 статьяда:

а) “бюллетеньнәрне” сүзеннән соң “, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен өстәргә;

б) 2 өлештә “бюллетеньнәрне” сүзеннән соң “, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен өстәргә;

55) “Сайлаулар” ДАСтагы” сүзләрен “Сайлаулар” ДАСка кертелә торган һәм тавыш бирү йомгакларын, сайлаулар нәтиҗәләрен билгеләүгә бәйле рәвештә аннан чыгарыла торган” сүзләренә алмаштырырга;

56) 91 статьяга түбәндәге эчтәлекле 12[1] пункт өстәргә:

“12[1]) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Кодекста каралган очракларда Дәүләт Советы депутатларын сайлауларда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары текстын билгели, күрсәтелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләүне һәм сайлау комиссияләрендә аларның булуын тәэмин итә;”;

57) 93 статьяда:

а) 10 пунктта “әлеге Кодексның 28 статьясындагы 3 һәм 4 өлешләрендә каралган очраклардан гайре,” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 13[1] пункт өстәргә:

“13[1]) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Кодекста каралган очракларда сайлаучыларга бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирә;”;

58) 95 статьяның 4 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 2[1] пункт өстәргә:

“2[1]) территория комиссиясе тарафыннан сайлаучыларга бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү турында, аларны участок комиссияләренә тапшыру турында, шулай ук файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын юкка чыгару турында бу таныклыкларның саны һәм номеры күрсәтелгән актлар;”;

59) 102 статьяның 2 өлешендә “Татарстан Республикасы Дәүләт Советына төп сайлаулар сентябрьнең икенче якшәмбесендә уздырылса һәм аларның нәтиҗәләре буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

60) 103 статьяда:

а) 1 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 1[3] өлеш өстәргә:

“1[3]. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Татарстан Республикасы Дәүләт Советы карар кабул иткән көннән алып 14 көн эчендә сәяси партия, аның региональ бүлекчәсе әлеге статьяның 1[1] өлешендә каралган хокукыннан файдаланмаса, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе вакантлы депутат мандатын әлеге Кодексның 98 статьясындагы 6 өлешендә каралган тәртиптә кандидатларның составында вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган Дәүләт Советы депутаты сайланган шул ук республика исемлегеннән теркәлгән башка кандидатка тапшыра.”;

в) 5 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

“7) теркәлгән кандидатны депутат буларак, шул исәптән бермандатлы яисә күпмандатлы сайлау округы буенча теркәү турында тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан карар кабул ителгән.”;

61) 104 статьяның 2 өлешендә “исәпкә алып, сентябрьнең икенче якшәмбесенә” сүзләреннән соң “, ә чираттагы чакырылыш Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутатларын сайлауларны уздыру елында шушы сайлауларда тавыш бирү көненә” сүзләрен өстәргә;

62) 104^5 статьяның 3 өлешендә “челтәрендәге үз” сүзләрен “челтәрендә үзенең рәсми” сүзләренә алмаштырырга;

63) 104^8 статьяга түбәндәге эчтәлекле 11^1 пункт өстәргә:

“11^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Кодекста каралган очракларда Татарстан Республикасы Президентын сайлауларда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы текстын билгели, күрсәтелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләүне һәм сайлау комиссияләрендә аларның булуын тәэмин итә;”;

64) 104^9 статьяда:

а) 10 пунктта “әлеге Кодексның 28 статьясындагы 3 һәм 4 өлешләрендә каралган очраклардан гайре,” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 13^1 пункт өстәргә:

“13^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Кодекста каралган очракларда сайлаучыларга бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирә;”;

65) 104^{11} статьяның 4 өлешендә түбәндәге эчтәлекле 2^1 пункт өстәргә:

“2^1) территория комиссиясе тарафыннан сайлаучыларга бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү турында, аларны участок комиссияләренә тапшыру турында, шулай ук файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының өзмә талоннарын юкка чыгару турында бу таныклыкларның саны һәм номерлары күрсәтелгән (кабат тавыш бирү үткәрелгәндә – файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын юкка чыгару турында бу таныклыкларның саны һәм номерлары күрсәтелгән) актлар;”;

66) 104^{16} статьяның 2 өлешендә “Татарстан Республикасы Президентын төп сайлаулар сентябрьнең икенче якшәмбесендә уздырылса һәм аларның нәтиҗәләре буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

67) 108 статьяда түбәндәге эчтәлекле 16^1 пункт өстәргә:

“16^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда

һәм әлеге Кодекста каралган очракларда муниципаль сайлаулар үткәргәндә тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы текстын билгели, күрсәтелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләүне һәм сайлау комиссияләрендә аларның булуын тәэмин итә;";

68) 122 статьяда:

а) 1 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 3^3 өлеш өстәргә:

"3^3. Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карар кабул иткән көннән алып 14 көн эчендә сәяси партия, аның региональ бүлекчәсе әлеге статьяның 3^1 өлешендә каралган хокукыннан файдаланмаса, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе вакантлы депутат мандатын әлеге Кодексның 118 статьясындагы 6 өлешендә каралган тәртиптә кандидатларның составында вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган муниципаль берәмлек вәкаләтле органы депутаты сайланган шул ук исемлектән теркәлгән башка кандидатка тапшыра.";

в) 6 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

"7) теркәлгән кандидатны депутат буларак, шул исәптән бермандатлы яисә күпмандатлы сайлау округы буенча теркәү турында тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан карар кабул ителгән.";

69) 123 статьяның 2 өлешендә "исәпкә алып, сентябрьнең икенче якшәмбесенә" сүзләреннән соң ", ә чираттагы чакырылыш Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутатларын сайлауларны уздыру елында – шушы сайлауларда тавыш бирү көненә" сүзләрен өстәргә;

70) 129 статьяның 2 өлешендә "муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутатларын, муниципаль берәмлекнең сайланулы органы әгъзаларын төп сайлаулар йә муниципаль берәмлекнең сайланулы вазыйфаи затын төп сайлаулар сентябрьнең икенче якшәмбесендә уздырылса һәм аларның нәтиҗәләре буенча" сүзләрен төшереп калдырырга;

71) 1 нче кушымтага искәрмәдә "39 статьясындагы 2 өлеше" сүзләрен "39 статьясындагы 6 өлеше" сүзләренә алмаштырырга;

72) 2 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘЛӘРГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ ЧАГЫШТЫРМАСЫ (САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘЛӘРНЕҢ ӘЛЕГЕ КОДЕКСНЫҢ 78 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)

1) 1 күбрәк яисә тигез 3 + 5 + 6;

2) 2 тигез 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;

3) 8 + 9 тигез 10 + 11;

4) 11 тигез 14 + беркетмәнең калган юллары (күпмандатлы сайлау округлары төзелгән очраклардан тыш);

5) 11а тигез 11б + 11г + 11е (сайлаулар үткәрелгәндә башка участокта тавыш таныклыкларыннан файдалану каралган булса).

Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарына депутатлар сайлауларны үткәргәндә күпмандатлы сайлау округлары төзелсә, әлеге кушымтаның 4 пунктында каралган контроль чагыштырмалар урынына түбәндәге контроль чагыштырмалар тикшерелә:

6) 11 кимрәк яисә 14 тигез 14 + беркетмәнең калган юллары;

7) 11 х М күбрәк яисә 14 + беркетмәнең калган барлык юлларына тигез, монда М – сайлау округында бүленергә тиешле мандатлар саны (округларында мандатлар саны тигез булган күпмандатлы сайлау округлары өчен, һәрбер сайлаучының мандатлар санына тигез тавышлар саны булу шарты белән);

8) 11 х В күбрәк яисә 14 + беркетмәнең калган барлык юлларына тигез, монда В – мандатлар саны иң аз булган сайлау округында бүленергә тиешле мандатлар саны йә, законда һәрбер сайлаучы бер тавышка ия булу каралган булса, “1” күрсәткече (округларында мандатлар саны төрле булган күпмандатлы сайлау округлары өчен йә округларында мандатлар саны тигез булган күпмандатлы сайлау округлары өчен, һәрбер сайлаучы бер тавышка ия булу шарты белән);

9) 11 күбрәк яисә I тигез, монда I – сайлаучыларның һәрбер кандидат өчен бирелгән тавышлары.”.

2 статья

“Татарстан Республикасы референдумы турында” 2003 елның 9 августындагы 33-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2003, № 8; 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 6; 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8 (I өлеш); № 12 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015 № 5) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 4 статьяның 1 пунктында беренче җөмлә башына “Тавыш бирү көненә” сүзләрен өстәргә, “граждан” сүзеннән соң “билгеләнгән” сүзен өстәргә, түбәндәге

эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Референдум билгеләнгәнче референдумны әзерләү һәм үткәрү гамәлләрендә 18 яше тулган граждан катнашырга хокуклы.”;

2) 17 статьяга түбәндәге эчтәлекле д^{1} пунктчасы өстәргә:

“д^{1}) Федераль законда һәм әлеге Законда каралган очракларда референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының текстын раслый, референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләүне тәэмин итә һәм аларны территория комиссияләренә тапшыра;”;

3) 19 статьяга түбәндәге эчтәлекле д^{1} пунктчасы өстәргә:

“д^{1}) Федераль законда һәм әлеге Законда каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирә;”;

4) 22 статьяда:

а) 1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1. Референдум комиссиясенең барлык утырышларында, шулай ук референдумда катнашучылар тавышларын санаганда һәм участок, территория комиссияләре тарафыннан референдумда катнашучылар исемлекләре, бюллетеньнәр, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләр һәм җыелма таблицалар белән эш алып барылганда югарырак комиссия әгъзалары һәм аның аппараты хезмәткәрләре, инициатив төркем әгъзасы яисә вәкаләтле вәкиле булырга хокуклы. Комиссия утырышларында һәм референдум әзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле күрсәтелгән документлар белән эш алып барылганда шунда булу өчен әлеге затларга өстәмә рөхсәт таләп ителми. Референдум комиссиясе күрсәтелгән затларга үз утырышлары турында хәбәр итүне һәм аларның комиссия утырышларына һәм референдумда катнашучыларның тавышларын санау башкарыла торган, референдум әзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле күрсәтелгән документлар белән эш алып барыла торган урынга ирекле рәвештә керү мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 1^{1} һәм 1^{2} пунктлар өстәргә:

“1^{1}. Комиссиянең барлык утырышларында һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән документлар белән эш башкарылганда, әлеге статьяның 1^{2} пунктында каралган очрактан тыш, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре шунда булырга хокуклы.

1^{2}. Комиссия утырышларында аның тарафыннан тавыш бирү йомгаклары, референдум нәтиҗәләре билгеләнгәндә, шулай ук референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда референдум билгеләү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарган) көнгә кадәр кимендә ике ай кала төзелгән хезмәт шартнамәсе яисә түләүле граждан-хокукый шартнамәсе нигезендә массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләрендә эшләүче, әлеге статьяның 11^{2} пункты нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 2^{1} пункт өстәргә:

“2^{1}. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең рәсми сайты Федераль закон һәм

“Сайлаулар” Россия Федерациясе дәүләт автоматлаштырылган системасы турында” 2003 елның 10 гыйнварындагы 20-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе карары белән булдырыла торган бердәм порталга урнаштырыла.”;

г) 3 пунктта “1 пунктында” сүзләрен “1 һәм 1^2 пунктларында” сүзләренә алмаштырырга;

д) 4 пунктның икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Сайланулы вазыйфаи затлар, депутатлар, Россия Федерациясе субъектларының иң югары вазыйфаи затлары (Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органнары җитәкчеләре), җирле администрация башлыклары, шушы вазыйфаи затларга турыдан-туры буйсына торган затлар, судьялар, прокурорлар, Федераль законның 29 статьясындагы 7 пункты нигезендә вәкаләтләре туктатып торылган комиссия әгъзаларыннан тыш, комиссияләрнең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары күзәтүчеләр итеп билгеләнеп куела алмый.”;

е) 5 пунктта “тавыш бирү бинасына” сүзләреннән соң “һәм референдумда катнашучыларның тавышы санала торган бинага” сүзләрен өстәргә;

ж) 7 пунктта бишенче җөмләне төшереп калдырырга;

з) түбәндәге эчтәлекле 7^1 пункт өстәргә:

“7^1. Участок комиссияләренә күзәтүчеләр билгеләп куйган инициатив төркем, әлеге статьяның 4 пунктында күрсәтелгән иҗтимагый берләшмә билгеләнеп куелган күзәтүчеләр исемлеген тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча тиешле территория комиссиясенә тапшыра. Әлеге исемлектә һәр күзәтүченең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, яшәү урыны адресы, референдум участогының номеры, күзәтүче җибәрелгән комиссиянең исеме күрсәтелә.”;

и) 8 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“8. Инициатив төркем, әлеге статьяның 4 пунктында күрсәтелгән иҗтимагый берләшмә һәр комиссиягә иң күбе ике күзәтүче билгеләп куярга хокуклы, алар тавыш бирү бинасында чиратлашып күзәтергә хокуклы. Бер үк зат бер генә комиссиягә күзәтүче булып билгеләнергә мөмкин. Әлеге статьяның 7 пунктында күрсәтелгән юллама күзәтүче тарафыннан үзе билгеләнгән комиссиягә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәрге көндә йә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көнендә тапшырылырга тиеш. Участок комиссиясенә юллама әлеге статьяның 7^1 пунктында каралган исемлектә күрсәтелгән күзәтүче тарафыннан гына тапшырылырга мөмкин. Федераль законда, әлеге Законда күрсәтелгәннәрдән гайре, тавыш бирү бинасында күзәтүчеләр булуга, тавыш бирүне үткәрүне, референдумда катнашучыларның тавышларын санауны, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләрне төзүне күзәтүгә, шулай ук бу беркетмәләрнең күчермәләрен бирүгә кагылышлы башка чикләүләр билгеләү рөхсәт ителми.”;

к) 9 пунктта:

“а” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“а) референдумда катнашучылар исемлеге, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестры, комиссиядәге бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү турындагы гаризаларның (мөрәҗәгатьләрнең) реестры белән танышырга;”;

түбәндәге эчтәлекле “к” пунктчасы өстәргә:

“к) участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена алдан хәбәр итеп, тавыш бирү бинасында (участок комиссиясе рәисе билгеләгән урыннан) фотога һәм (яисә) видеога төшерергә.”;

л) 11 пунктта:

“а” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

“б” пунктчасында “һәм аларга өстәп бирелгән документларның” сүзләрен төшереп калдырырга;

“г” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

м) түбәндәге эчтәлекле 11^1 – 11^3 пунктлар өстәргә:

“11^1. Әлеге статьяның 1^2 пунктында күрсәтелгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре тавыш бирү көнендә, вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү бинасында булырга, шулай ук, тиешле комиссиянең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена алдан хәбәр итеп, фотога һәм видеога төшерергә хокуклы.

11^2. Әлеге статьяның 1^2, 3, 11^1 пунктларында күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән яисә аның йөкләмәсе буенча Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә аккредитацияләнәләр. Күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен аккредитацияләүгә гаризалар массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре тарафыннан комиссиягә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча бирелергә тиеш.

11^3. Әлеге статьяның 11^2 пункты нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чарасы вәкиленә, әгәр тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (игълан итү) турында закон таләпләре үтәлгән булса, комиссия чарасын үткәрү хакында хәбәр ителгән дип санала.”;

5) 25 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“25 статья. **Референдумда катнашучыларны теркәү (исәпкә алу)**

1. Референдумда барлык катнашучылар теркәлергә (исәпкә алынырга) тиеш.

2. Тиешле муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче референдумда катнашучыларны теркәү (исәпкә алу) муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы тарафыннан башкарыла. Референдумда катнашучыларның яшәү урыны тиешле территориядә булу факты (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – тиешле территориядә вакытлыча тору факты) референдумда катнашучыларны муниципаль берәмлек территориясендә теркәү (исәпкә алу) өчен нигез булып тора. Күрсәтелгән факт Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне гамәлгә ашыра торган органнар тарафыннан бирелә торган белешмәләр нигезендә билгеләнә.

3. Референдумда катнашучыларны – хәрби хезмәткәрләрне, аларның гаилә әгъзаларын һәм хәрби частьнең урнашу чикләрендә яшәүче референдумда башка катнашучыларны теркәү (исәпкә алу) хәрби часть командиры тарафыннан

башкарыла. Хәрби частьнең тиешле хезмәте тарафыннан бирелә торган мәгълүматлар нигезендә билгеләнә торган референдумда катнашучыларның шушы категориясенең яшәү урыны хәрби частьнең урнашу чикләрендә булу факты аларны теркәү (исәпкә алу) өчен нигез булып тора.

4. Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне, Россия Федерациясе территориясендә Россия Федерациясе гражданының шәхесен таныклаучы документлар бирүне һәм алмаштыруны гамәлгә ашыручы органнар Федераль закон нигезендә айга кимендә бер тапкыр үзләренең урнашу урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданы паспортын бирү һәм алмаштыру, Россия Федерациясе гражданнарын яшәү урыны (көчләп китерелгән килергә мәҗбүр булганнарга карата – тору урыны) буенча теркәү һәм теркәп исәпкә алудан төшерү, Россия Федерациясе гражданының паспортын билгеләнгән тәртипне бозып бирү фактлары турында гражданның түбәндәге персональ белешмәләрен: фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, туган урынын, җенесен, гражданлыгын, яшәү урыны (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – булу урыны) адресын, шәхесне таныклаучы документ төрен, бу документның сериясен һәм номерын, документны биргән органның исемен яисә кодын, документны бирү көнен күрсәтеп, белешмәләр тапшыра.

5. Граждан хәле актларын теркәү органнары Федераль закон нигезендә айга кимендә бер тапкыр үзләренең урнашу урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданнарының вафат булу фактлары турында белешмәләр тапшыра.

6. Хәрби исәпкә алуны гамәлгә ашыручы органнар хәрби хезмәткә чакырылган (контракт буенча кергән) (хәрби хезмәттән азат ителгән) Россия Федерациясе гражданнары, ә җинаять-үтәү системасы органнары (учреждениеләре) суд хөкеме буенча ирегеннән мәхрүм итү урыннарындагы гражданнар турында Федераль закон нигезендә өч айга кимендә бер тапкыр гражданның яшәү урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына хәбәр итәләр.

7. Суд гражданны хокукка сәләтсез дип тану турында карар, шулай ук элек суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган гражданны хокукка сәләтле дип тану хакында карар кабул итсә, кабул ителгән карар турында Федераль закон нигезендә гражданның яшәү урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына хәбәр итә.

8. Әлеге статьяның 4 – 7 пунктларында күрсәтелгән белешмәләр референдумда катнашучылар регистрын булдыру һәм алып бару өчен айга кимендә бер тапкыр муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырыла.

9. Референдумда катнашучыларны теркәү һәм Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән референдумда катнашучыларның санын билгеләү "Сайлаулар" ДАСтан файдаланып, һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә гамәлгә ашырыла.

10. Референдумда катнашучыларны теркәү (исәпкә алу), референдумда катнашучыларның теркәлгән санын билгеләү, референдумда катнашучылар регистрын булдыру һәм алып бару Федераль закон нигезендә сайлаучыларны, референдумда катнашучыларны дәүләт теркәве (исәпкә алуы) системасы турында Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

11. Референдумда катнашучы үзе турында документлаштырылган мәгълүматтан (персональ белешмәләрдән), шул исәптән машинада укыла торган чыганаклардагы мәгълүматтан тоткарлыксыз файдаланырга, әлеге мәгълүматның тулылыгын һәм дөреслеген тәэмин итү максатларында аны төгәлләштерергә хокуклы, шулай ук әлеге мәгълүматны кем һәм нинди максатларда файдалануын яисә файдаланганын, аның кем тарафыннан һәм кемгә бирелгәнлеген белергә хокуклы.";

б) 26 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"26 статья. **Референдумда катнашучылар исемлекләрен төзү**

1. Референдумда катнашучыларның хокукларын гамәлгә ашыру максатларында сайлаучыларны, референдумда катнашучыларны дәүләт теркәве (исәпкә алуы) системасыннан файдаланып алынган һәм әлеге статьяның 5 пункты нигезендә бирелә торган белешмәләргә таянып, тиешле комиссияләр тарафыннан референдумда катнашучылар исемлекләре төзелә.

2. Референдум участокларында референдумда катнашучылар исемлекләренә тавыш бирү көненә референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданнары кертелә.

3. Конкрет референдум участогында Россия Федерациясе гражданын референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен – аның яшәү урыны шушы участок территориясендә булу факты, ә Федераль законда, әлеге Законда, башка законда каралган очракларда – гражданның әлеге участок территориясендә булу (вакытлыча булу) факты (гражданның референдумда катнашу хокукы булганда) йә гражданның бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы булу нигез булып тора. Гражданның яшәү йә булу (вакытлыча булу) урыны референдумның аерым бер участогы территориясендә булу факты Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны буенча һәм яшәү урыны буенча Россия Федерациясе гражданнарын теркәп исәпкә алу органнары, ә Федераль законда, әлеге Законда, башка законда каралган очракларда шуңа вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар тарафыннан билгеләнә.

4. Референдумда катнашу хокукына ия референдумда катнашучы, шул исәптән тавыш бирү көненә кадәр кимендә өч ай кала тиешле референдум участогы территориясендә булу урыны буенча теркәлгән көндезге бүлектә укучы, тавыш бирү көненә кадәр 60 – 21 көн кала тиешле территория комиссиясенә шәхсән бирелгән язмача гаризасы нигезендә әлеге референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Гаризада референдумда катнашучының яшәү урыны адресы күрсәтелә. Гариза биргән референдумда катнашучы әлеге референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә

участок комиссиясенә исемлек тапшырылганчы ук кертелә. Референдумда катнашучылар исемлеге участок комиссиясе тарафыннан төзелгән очракта, референдумда катнашучы референдумда катнашучылар исемлегенә территория комиссиясеннән тапшырылган гариза нигезендә кертелә. Бу хакта мәгълүмат әлеге референдумда катнашучы яшәү урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогының участок комиссиясенә территория комиссиясе аша тапшырыла. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле юлында, референдум участогы номерын һәм муниципаль район (шәһәр округы) исемен күрсәтеп, "__ номерлы референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелде" дигән тамга куя.

5. Референдумда катнашучылар турындагы белешмәләрне муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы төзи һәм төгәлләштерә. Хәрби частьтә булучы референдумда катнашучы хәрби хезмәткәрләр, аларның гаилә әгъзалары турында һәм референдумда башка катнашучылар турындагы белешмәләр, әгәр алар хәрби часть урнашкан территориядә яшәсәләр йә хезмәт итү урыны буенча билгеләнгән тәртиптә хәрби частьтә теркәлгән булсалар, хәрби часть командиры тарафыннан төзелә һәм төгәлләштерелә. Вакытлыча булу урыннарындагы референдумда катнашучылар турындагы белешмәләрне референдум комиссиясенә референдумда катнашучы вакытлыча булган оешманың җитәкчесе тапшыра. Күрсәтелгән белешмәләр моңа вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан территория комиссияләренә җибәрелә.

6. Референдумда катнашучылар исемлеге территория комиссиясе тарафыннан, шул исәптән "Сайлаулар" ДАСтан файдаланып, билгеләнгән рәвештә шуңа вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан бирелә торган белешмәләр нигезендә һәр референдум участогы буенча аерым төзелә.

7. Референдумда катнашучылар турында белешмәләр бирүче затлар бу белешмәләрнең дөреслеге һәм тулылыгы өчен, шулай ук аларны вакытында тапшыру өчен җаваплы булалар.

8. Россия Федерациясе гражданы бары тик бер референдум участогында гына референдумда катнашучылар исемлегенә кертелә. Территория комиссиясе Россия Федерациясе гражданының бер үк референдумда төрле референдум участокларында референдумда катнашучылар исемлекләренә кертелү фактын ачыклаганда, тиешле комиссия референдумда катнашучылар исемлекләрен участок комиссияләренә тапшырганчы әлеге исемлекләрдәге хаталарны яисә төгәлсезлекләрне бетерү эшләрен башкара.

9. Референдумда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә. Референдумда катнашучылар исемлегенә кертелүче референдумда катнашучылар турындагы белешмәләр алфавит тәртибендә яисә бүтән тәртиптә (торак пунктлар, урамнар, йортлар, фатирлар буенча) урнаштырыла. Исемлектә референдумда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урыны адресы күрсәтелә. Референдумда катнашучылар исемлегендә һәр алынган бюллетененә референдумда катнашучы тарафыннан имза салу, үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыра торган документының сериясен һәм номерын кую өчен, шулай ук референдумның һәр төре буенча суммар

күрсәткечләр кертү өчен һәм референдумда катнашучыга бюллетень биргән участок комиссиясе әгъзасына имза салу өчен урыннар булырга тиеш.

10. Референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсенә исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм секретаре имза сала. Хәрби часть территориясендә оештырылган референдум участокларында референдумда катнашучылар исемлегенә участок комиссиясе рәисе һәм секретаре имза сала. Референдумда катнашучылар исемлеге тиешенчә территория комиссиясенең һәм (яисә) участок комиссиясенең мөһерләре белән таныклана. Референдумда катнашучылар исемлегенең икенче нөсхәсен төзү, куллану, аны тиешле участок комиссиясенә тапшыру, таныклау һәм төгәлләштерү тәртибе Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.

11. Тиешле территория комиссиясе конкрет референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсен, тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, акт буенча участок комиссияләренә тапшыра. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсен аерым кенәгәләргә бүләргә хокуклы. Һәр шундый кенәгә, тавыш бирү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, брошюралар итеп ясалырга (тегелергә), тиешле участок комиссиясе мөһере һәм рәисе имзасы белән таныкланырга тиеш.

12. Участок комиссиясе комиссияләрнең җирле үзидарә органнары белән, референдумда катнашучыларны теркәүче (исәпкә алучы) учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлек итүне оештыруның билгеләнгән тәртибе нигезендә референдумда катнашучылар исемлеген төгәлләштерә. Тикшерелгән һәм төгәлләштерелгән референдумда катнашучылар исемлеге, тавыш бирү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклана.

13. Участок комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр 10 көн кала референдумда катнашучыларны таныштыру һәм өстәмә рәвештә төгәлләштерү өчен референдумда катнашучылар исемлеген тапшыра.

14. Референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы үзен референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турындагы, үзе хакында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән белешмәләрдәге теләсә нинди хата яисә төгәлсезлек турындагы гариза белән участок комиссиясенә мөрәҗәгать итәргә хокуклы. Мөрәҗәгать алынганнан соң 24 сәгать эчендә, ә тавыш бирү көнендә ике сәгать эчендә, әмма тавыш бирү тәмамлану мизгеленнән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе мөрәҗәгать итүче тарафыннан хәбәр ителгән белешмәләрне һәм тапшырылган документларны тикшерергә һәм йә хатаны яки төгәлсезлекне бетерергә, йә гаризаны кире кагу турында, аның кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, карар кабул итәргә, бу карарның таныкланган күчермәсен мөрәҗәгать итүчегә тапшырырга тиеш. Россия Федерациясе гражданын референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турындагы гаризаны кире кагу хакында участок комиссиясе карарына карата югарырак комиссиягә яисә судка (участок комиссиясе урнашкан урын буенча) шикаять белдерелергә мөмкин, алар шикаятьне (гаризаны) өч көн эчендә, ә тавыш бирү көненә кадәр өч көн һәм аннан да азрак вакыт калганда һәм тавыш бирү көнендә кичекмәстән карарга тиеш. Шикаятьне (гаризаны) канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән очракта, референдумда

катнашучылар исемлегендә участок комиссиясе тарафыннан кичекмәстән төзәтүләр кертелә. Тиешле референдум комиссияләре рәисләре һәм секретарьлары референдумда катнашучылар исемлегенә имза салганнан соң һәм ул әлеге статьяның 10 пунктында каралган тәртиптә таныкланганнан соң Россия Федерациясе гражданы референдумда катнашучылар исемлегеннән бары тик рәсми документлар, шул исәптән референдумда катнашучыны бүтән референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында югарырак комиссия хәбәре нигезендә, шулай ук референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта гына төшереп калдырыла. Бу чакта референдумда катнашучылар исемлегендә, шулай ук “Сайлаулар” ДАС белешмәләре базасында Россия Федерациясе гражданын исемлектән төшереп калдыру датасы, шулай ук мондый төшереп калдыруның сәбәбе күрсәтелә. Референдумда катнашучылар исемлегендәге язу участок комиссиясе рәисенең имзасы, ә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә – бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы биргән комиссия әгъзасының имзасы белән, бу имзаны куйган датаны күрсәтеп, таныклана. Россия Федерациясенең һәр гражданы тиешле участокта референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар хакындагы әлеге Законның 25 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән белешмәләрнең үзгәрүе турында участок комиссиясенә хәбәр итәргә хокуклы.

15. Вакытлыча булу урыннарындагы, өзлексез циклда эшләүче предприятиеләрдә һәм эш (смена) дәвамын киметеп тору мөмкин булмаган аерым төр эшләрдә шөгыльләнүче референдумда катнашучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтәге хәрби хезмәткәрләр саныннан булган референдумда катнашучылар тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча участок комиссиясенә шәхсән бирелгән язмача гаризалары нигезендә аларның вакытлыча булу урыны буенча референдум участогында участок комиссиясе карары белән референдумда катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Бу турыдагы мәгълүмат тиешле территория комиссиясе аша әлеге референдумда катнашучының яшәү урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән участок комиссиясенә тапшырыла. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле юлында: “__ номерлы референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелде” дигән тамга куя, референдум участогының номерын күрсәтә.

16. Тавыш бирү тәмамланганнан һәм референдумда катнашучыларның тавышларын санау башланганнан соң референдумда катнашучылар исемлегенә нинди дә булса үзгәрешләр кертү тыела.

17. Референдум нәтиҗәләре рәсми басылып чыкканнан соң референдумда катнашучылар турында референдумда катнашучылар исемлекләрендәге мәгълүматтан референдумда катнашучылар регистрында референдумда катнашучылар турындагы белешмәләрне төгәлләштерү өчен файдаланырга мөмкин.”;

7) 31 статьяда:

а) 1 пунктта “оешмалар,” сүзеннән соң “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре,” сүзләрен өстәргә;

б) 4 һәм 5 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Массакүләм мәгълүмат чаралары чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмаларның, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләренең референдумда катнашучыларга федераль законнар нигезендә гамәлгә ашырыла торган мәгълүмат бирү эшчәнлеге ирекле башкарыла.

5. Хәбәри телетапшыруларда һәм радиотапшыруларда, вакытлы матбугат басмаларындагы язмаларда, “Интернет” челтәре басмалары саннарында яки аларның яңартылган саннарында референдумга бәйле чараларны үткәрү турындагы хәбәрләр бары тик аерым мәгълүмат блогы рәвешендә, комментарийларсыз генә бирелергә тиеш. Мондый мәгълүмат блоклары өчен инициатив төркем, референдумда катнашучыларның башка төркеме акча түләми. Аларда инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә өстенлек бирелмәскә тиеш, дискриминациягә (хокукларны кысуга) юл куелмаска тиеш, моңа аларның референдум үткәрүгә бәйле эшчәнлеген яктырту вакыты, мондый хәбәрләр өчен бирелгән матбугат мәйданы күләме дә керә.”;

в) 6 пунктта “, референдумны мәгълүмати тәэмин итү эшчәнлегендә катнашкан журналист, башка иҗади хезмәткәр, урындагы зат” сүзләрен “оешманың, “Интернет” челтәре басмасы редакциясенең референдумны мәгълүмати тәэмин итү эшчәнлегендә катнашкан журналисты, башка иҗади хезмәткәре, вазыйфаи заты” сүзләренә алмаштырырга;

8) 33 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 һәм 5 пунктлар өстәргә:

“4. Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан вәкаләт бирелгән Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы референдум билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән соң бишенче көннән дә соңга калмыйча массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органына референдум билгеләү хакында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә гамәлгә куючылары (уртак гамәлгә куючылары) яисә аларның редакцияләрен гамәлгә куючылары (уртак гамәлгә куючылары) Татарстан Республикасы дәүләт органнары һәм оешмалары булган, референдум билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә кадәрге елда Татарстан Республикасы бюджетыннан аларның эшләве өчен бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бирелгән, мондый ассигнованиеләрнең төре һәм күләме турында белешмәләрне күрсәтеп, һәм (яисә) референдум билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә устав (җыелма) капиталында Татарстан Республикасы өлеше (кертеме), Россия Федерациясенең башка субъектлары белән бергә Татарстан Республикасы өлеше (кертеме) булган телерадиотапшырулар һәм вакытлы матбугат басмалары оешмалары исемлеген тапшыра.

5. Федераль закон нигезендә җирле үзидарә органы референдум билгеләү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән соң бишенче көннән дә соңга калмыйча массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү

функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органына Федераль законның 47 статьясындагы 3 пунктының гамәли көче кагыла торган телерадиотапшырулар һәм вакытлы матбугат басмалары оешмаларының исемлеген тапшыра, референдум билгеләү хакындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә кадәрге елда җирле бюджеттан эшләүләре өчен бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бүлеп бирелгән телерадиотапшырулар оешмаларына һәм вакытлы матбугат басмаларына карата мондый ассигнованиеләрнең төре һәм күләме күрсәтелә.";

9) 34 статьяда:

а) 2 пунктның "а" пунктчасында "һәм вакытлы матбугат басмаларында" сүзләрен ", вакытлы матбугат басмаларында һәм "Интернет" челтәре басмаларында" сүзләренә алмаштырырга;

б) 6 пунктта:

"б" пунктчасында "файдаланып;" сүзен "файдаланып. Агитация материалында мондый затның вазыйфасын күрсәтү әлеге тыюны бозу булып саналмый;" сүзләренә алмаштырырга;

"ж" пунктчасында "вәкилләренә" сүзеннән соң "һәм "Интернет" челтәре басмасы редакцияләре вәкилләренә" сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлекле 8 – 10 пунктлар өстәргә:

"8. Әлеге Закон нигезендә референдум мәсьәләләре буенча агитация үткәрергә хокук бирелмәгән физик затның референдум соравы буенча әйтелгән фикерләрен агитация материалларында куллану рөхсәт ителми.

9. Әлеге статьяның 8 пунктында күрсәтелмәгән физик затның референдум соравы буенча әйтелгән фикерләрен агитация материалларында куллану шушы физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ референдум комиссиясенә әлеге Законның 40 статьясындагы 3 пункты нигезендә бирелә торган агитация материаллары нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалын телерадиотапшырулар оешмасы каналында йә вакытлы матбугат басмасында урнаштырган очракта күрсәтелгән документ референдум комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла.

10. Референдум уздырганда агитация материалларында физик зат сурәтләрен куллану шушы физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ референдум комиссиясенә әлеге Законның 40 статьясындагы 3 пункты нигезендә бирелә торган агитация материаллары нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалын телерадиотапшырулар оешмасы каналында йә вакытлы матбугат басмасында урнаштырган очракта күрсәтелгән документ референдум комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла.";

10) 35 статьяда:

а) 1 пунктның икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Агитация чоры тавыш бирү көненә кадәрге көннең җирле вакыт белән ноль сәгатендә туктатыла.";

б) 2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Телерадиотапшырулар оешмалары каналларында, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында референдум мәсьәләләре буенча агитация тавыш бирү көненә 28 көн кала башлана һәм тавыш бирү көненә кадәрге көннең җирле вакыт белән ноль сәгатендә туктатыла торган чорда үткәрелә.”;

в) 4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Әлеге Закон нигезендә элек әзерләнгән һәм законда билгеләнгән тәртиптә әлеге Законның 40 статьясындагы 7 пунктында күрсәтелгән махсус урыннарга, әлеге Законның 40 статьясындагы 8 һәм 10 пунктлары нигезендә реклама конструкцияләренә яисә тотрыклы урнашкан башка объектларга урнаштырылган басма агитация материаллары (листовкалар, плакатлар һәм башка материаллар) тавыш бирү көнендә шул ук урыннарда сакланырга мөмкин.”;

г) 5 пунктта “кабат тавыш бирү көненә кадәр бер тәүлек кала ноль сәгатьтә” сүзләрен “әлеге статьяның 2 пункты нигезендә” сүзләренә алмаштырырга;

11) 36 статьяда:

а) исемендә “һәм вакытлы матбугат басмаларында” сүзләрен “, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында” сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 – 8 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Референдум кампаниясе башланырга кимендә бер ел кала теркәлгән массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, күрсәтелгән оешмалар һәм редакцияләр әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында каралган таләпләрне үтәгән очракта, инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә түләүле эфир вакыты, түләүле матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча түләүле хезмәтләр күрсәтергә хокуклы. Дәүләтнеке булмаган башка телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган бүтән вакытлы матбугат басмалары редакцияләре, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә хокуксыз.

4. Дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре тарафыннан бирелә торган эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү шартлары инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә бертөрле булырга тиеш. Бу таләп инициатив төркемгә керүче гражданнар тарафыннан гамәлгә куелган дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләренә, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләренә кагылмый.

5. Референдум үткәргәндә эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләүнең күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлары турында белешмәләр

телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе тарафыннан бастырып чыгарылырга һәм, беренче агитация материалын чыгару көненә кимендә бер көн кала, аларны бастырып чыгару көне һәм чыганагы турында мәгълүмат, массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү номеры һәм теркәү хакында таныклыкны бирү көне турында белешмәләр һәм референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру хезмәте күрсәтергә әзерлеге хакындагы хәбәрнамә белән бергә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырылырга тиеш.

6. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә әлеге статьяның 5 пунктында күрсәтелгән хәбәрнамәне шушы пунктта күрсәтелгән срокларда тапшырмау юлы белән белдереп, референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирүдән, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру хезмәтләре күрсәтүдән түбәндәгеләр баш тартырга хокуклы:

а) дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары һәм дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

б) атнасына бер мәртәбәдән дә кимрәк чыга торган дәүләт вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

в) махсуслаштырылган телеканаллар, радиоканаллар, телетапшырулар, радиотапшырулар чыгаручы телерадиотапшырулар оешмалары һәм махсуслаштырылган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

г) “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре;

д) муниципаль телерадиотапшырулар оешмалары һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре.

7. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, милек рәвешенә бәйсез рәвештә, референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен бирелгән эфир вакытының һәм матбугат мәйданының күләмнәрен һәм бәясен, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләрнең күләмнәрен һәм бәясен исәпкә алуны мондый исәпкә алуның Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән рәвешләре нигезендә аерым исәпләп барырга һәм тавыш биргән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча мондый исәпкә алу күрсәткечләрен Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырырга тиеш.

8. Массакүләм мәгълүмат чаралары чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре түләүсез һәм түләүле рәвештә эфир вакыты һәм матбугат мәйданы бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр турында әлеге статьяның 7 һәм 10 пунктларында күрсәтелгән документларны тавыш бирү көненнән соң кимендә өч ел дәвамында сакларга тиеш.”;

в) 10 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10. Референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен телерадиотапшырулар оешмалары каналларында эфир вакыты һәм вакытлы

матбугат басмаларында матбугат мәйданы бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру хезмәте күрсәтү телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе һәм инициатив төркем, референдумда катнашучыларның бүтән төркеме вәкиле арасында язма рәвештә төзелгән шартнамә нигезендә әлеге эфир вакыты, матбугат мәйданы бирелгәнче, хезмәтләр күрсәтелгәнче гамәлгә ашырыла.”;

12) 37 статьяда:

а) 5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Инициатив төркем уртак агитация чарасында катнашудан баш тартканда инициатив төркемгә уртак агитация чарасында катнашу өчен бирелгән эфир вакыты өлеше, федераль законда каралган очраклардан тыш, шушы уртак агитация чарасында башка катнашучылар (шул исәптән, әлеге чарада бер генә катнашучы катнаша алган очракта да) арасында бүленә.”;

б) 6 пунктның өченче җөмләсендә “булырга, яисә” сүзләреннән соң “әгәр федераль законда башкасы каралмаган булса,” сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле эфир вакытын шулай бүлгәннән соң бүленмәгән эфир вакыты калса, ул түләү хисабына мондый эфир вакытын бирүгә гариза биргән инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә бертигез шартларда бирелергә мөмкин.”;

13) 38 статьяның 2 пунктында түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле матбугат мәйданын шулай бүлгәннән соң бүленмәгән матбугат мәйданы калса, ул түләү хисабына мондый матбугат мәйданын биләүгә гариза биргән инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә бертигез шартларда бирелергә мөмкин.”;

14) 40 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

“1^1. Басма агитация материаллары әзерләү эшләрен башкаручы яисә аларны әзерләү буенча хезмәт күрсәтүче оешмалар, индивидуаль эшкуарлар инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә шушы материалларны әзерләү өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш. Күрсәтелгән оешмаларның, индивидуаль эшкуарларның басма агитация материалларын әзерләү эшләре яисә аларны әзерләү буенча хезмәт күрсәтүләре өчен түләү күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлар турындагы белешмәләр тиешле оешма, тиешле индивидуаль эшкуар тарафыннан инициатив төркемне теркәү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм шул ук срокта Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырылырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр белән бергә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә шулай ук оешманың исеме, юридик адресы һәм салым түләүченең идентификация номеры (индивидуаль эшкуарның фамилиясе, исеме, атасының исеме, аның яшәү урыны урнашкан Россия Федерациясе субъектының, районның, шәһәрнең, башка торак пунктның исеме) булган белешмәләр тапшырылырга тиеш.”;

б) 3 пунктта “фотографияләре” сүзеннән соң “яисә нөсхәләре” сүзләрен, “белешмәләр” сүзеннән соң “һәм шушы агитация материалын әзерләү өчен тиешле референдум фондыннан түләү хакындагы документның күчермәсе” сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Референдум үткәрелгәндә күрсәтелгән материаллар белән бергә комиссиягә бу агитация материалларының машинада укырлык электрон рәвешләре тапшырылырга тиеш.”;

в) 5 һәм 6 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Басма агитация материалларын әлеге статьяның 1^1 пунктында каралган таләпләрне үтәмәгән оешмаларда һәм индивидуаль эшкуарларда йә индивидуаль эшкуарлар булмаган физик затлар белән шартнамә нигезендә әзерләү, шулай ук агитация материалларын тиешле референдум фонды акчалары исәбеннән алдан түләмичә, әлеге Законның 34 статьясындагы 5, 6 һәм 8 пунктларында, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән таләпләрне бозып әзерләү тыела.

6. Әлеге статьяның 5 пунктын бозып һәм (яисә) әлеге статьяның 3 пунктында, әлеге Законның 34 статьясындагы 9 һәм 10 пунктларында каралган таләпләрне бозып әзерләнгән агитация материалларын тарату тыела.”;

г) 8 пунктта “эленергә (ябыштырылырга, урнаштырылырга)” сүзләрен “урнаштырылырга” сүзләренә алмаштырырга;

д) 9 һәм 10 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Агитация материалларын әзерләү һәм урнаштыру эшләрен башкаручы (алар буенча хезмәт күрсәтүче) оешмалар, индивидуаль эшкуарлар инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә үз эшләре (хезмәт күрсәтүләре) өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш.

10. Агитация материалларын һәйкәлләрдә, обелискларда, тарихи, мәдәни яисә архитектура ягыннан кыйммәткә ия биналарда, корылмаларда һәм урыннарда урнаштыру тыела. Агитация материалларын референдум комиссияләре, тавыш бирү урыннары урнашкан биналарда һәм аларга кереп йөрү юлларыннан 50 метрдан кимрәк булган урыннарда урнаштыру тыела.”;

15) 43 статьяда:

а) 6 пунктта “ә алар булмаган очракта – Россия Федерациясе Саклау банкы филиалларында” сүзләрен “референдум комиссиясе урнашкан торак пункт чикләрендә алар булмаган очракта – “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыяте филиалларында” сүзләренә алмаштырырга;

б) 9 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Референдум уздырганда файдаланыла торган бюллетеньнәрне, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын, махсус билгеләрне (маркаларны), референдум комиссияләре биналарында һәм тавыш бирү урыннарында урнаштырыла торган мәгълүмат материалларын, референдум әзерләүгә һәм уздыруга бәйле документларны, референдум комиссиясенең җибәрелгән башка материалларын китереп бирү хезмәте күрсәтүләрне сатып алулар Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.”;

16) 44 статьяда:

а) 9 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Референдум фондын барлыкка китерүче барлык акчалар Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе рөхсәте белән инициатив төркемнең финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле тарафыннан “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыятенең филиалында, ә ул Татарстан Республикасы территориясендә булмаганда – Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан башка кредит оешмасында ачылган референдум фондының махсус счетына күчерелә. Татарстан Республикасы территориясендә кредит оешмалары булмаган очракта, инициатив төркем, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе белән килештереп, кредит оешмасын билгели, анда референдум фондының махсус счеты ачыла.”;

б) 11 пунктның беренче абзацында “сайтына” сүзен “рәсми сайтына” сүзләренә алмаштырырга:

в) түбәндәге эчтәлекле 13 пункт өстәргә:

“13. Законда каралган һәм анда билгеләнгән тәртип нигезендә рәсмиләштерелгән документларны күрсәткәч, “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыятенең, ә Федераль законда билгеләнгән очракларда – башка кредит оешмасының филиаллары кичекмәстән референдум фондының махсус счетын ачырга тиеш. Счет ачу һәм счет буенча операцияләр башкару буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү алынмый. Счеттагы акчалардан файдаланган өчен процентлар алынмый һәм түләнми. Барлык акчалар счетка Россия Федерациясе валютасында күчерелә.”;

17) 46 статьяның 2 пунктында “Россия Федерациясе Саклау банкы” сүзләрен “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыяте” сүзләренә алмаштырырга;

18) 47 статьяда:

а) 4^1 пунктның икенче җөмләсендә “референдум оештыручы комиссия” сүзләрен “Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

б) 5 пунктта “барлык” сүзен төшереп калдырырга;

19) түбәндәге эчтәлекле 47^1 статья өстәргә:

“49^1 статья. **Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы**

1. Әлеге Законның 50^1 статьясындагы 2 пунктында каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү уздырыла.

2. Үзе референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогының тавыш бирү бинасына тавыш бирү көнендә килү мөмкинлеге булмаган референдумда катнашучы тиешле федераль законда билгеләнгән срокларда территория комиссиясендә йә участок комиссиясендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алырга һәм, референдумда катнашучы референдумда катнашу хокукына ия булган Татарстан Республикасы территориясе чикләрендә тавыш бирү көнендә кайсы референдум участогында булса, шул референдум участогында тавыш бирүдә катнашырга хокуклы.

3. Закон нигезендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган төрле дәрәҗәдәге сайлаулар һәм референдумнар

уздырганда әлеге сайлауларда һәм референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары югарырак дәрәҗәдәге сайлаулар һәм (яисә) референдумнар уздыру тәртибен җайга сала торган законда билгеләнгән срокларда бирелә.

4. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары катгый хисаплылык документлары булып санала һәм референдум уздыруның бөтен территориясендә бердәй нумерациягә ия була. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы Федераль законның 2 нче кушымтасы нигезендәге рәвеш буенча әзерләнә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы тексты, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының рәвеше, тавыш бирү көненә кадәр 60 көннән дә соңга калмыйча, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләгәндә шулай ук аларны охшатып ясаудан саклау алымнары да Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.

5. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын охшатып ясаудан саклау максатларында, аларны әзерләгәндә су билгеләре булган һәм (яисә) типография ысулы белән төшерелгән микрошрифтлы язу һәм (яисә) саклау челтәре булган кәгазь һәм (яисә) бүтән махсус саклау элементлары кулланыла.

6. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын сатып алу Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан аның карары нигезендә үзәкләштерелгән рәвештә гамәлгә ашырыла.

7. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы комиссия тарафыннан референдумда катнашучының бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы таләп ителүнең сәбәбе күрсәтелгән язма гаризасы нигезендә тапшырыла. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы референдумда катнашучының шәхсән үзенә йә нотариаль таныкланган ышанычнамә нигезендә аның вәкиленә тапшырыла. Ышанычнамә шулай ук стационар дәвалау-профилактикалау учреждениесе администрациясе тарафыннан (әгәр референдумда катнашучы шул учреждениедә дәвалана торган булса), шик белдерелгән яисә гаепләнүче затлар сак астында тотыла торган учреждение администрациясе тарафыннан да (әгәр референдумда катнашучы шик белдерелгән яисә гаепләнүче зат буларак шул учреждениедә тотылса) таныкланырга мөмкин.

8. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы аңа референдумда катнашучының фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, аның паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын, референдумда катнашучы референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогының номерын, участок комиссиясенең адресын, муниципаль берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының исемен, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән комиссиянең исемен кертә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгында үзенең фамилиясен һәм инициалларын, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән датаны күрсәтә, имза сала һәм тиешле комиссиянең мөһерен суга.

9. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алганда референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының яисә референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графаларында үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрында референдумда катнашучының яшәү урыны адресы күрсәтелергә тиеш. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын референдумда катнашучының вәкиле ышанычнамә нигезендә алган очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының яисә референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графаларында референдумда катнашучы паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры күрсәтелә, бу чакта референдумда катнашучының вәкиле үзенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Шуннан соң референдумда катнашучының вәкиленнән ышанычнамә алына һәм тиешенчә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрына, референдумда катнашучылар исемлегенә кушып куела.

10. Референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән территория комиссиясе рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының тиешле графаларында бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтә һәм имза сала. Территория комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр участок комиссияләренә референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсе белән бергә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрыннан таныкланган өземтәләрне җибәрә, аларда тиешле референдум участоклары территорияләрендә теркәлгән, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары алган референдумда катнашучылар турында белешмәләр күрсәтелә. Тиешле өземтә нигезендә участок комиссиясе әгъзасы референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, “Территория комиссиясендә _____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды” дигән тамга куя һәм имза сала.

11. Референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы участок комиссиясендә бирелгәндә, референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, “_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды” дигән тамга куя һәм имза сала.

12. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән референдумда катнашучы (шул исәптән ышанычнамә нигезендә аның вәкиле аша) әлеге референдумда тиешле референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегеннән төшереп калдырыла һәм, тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсе төзелгәндә, теркәлгән референдумда катнашучылар санында исәпкә алынмый.

13. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын кабат бирү рөхсәт ителми. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы югалган очракта, аның дубликаты бирелми.

14. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары тавыш бирү көнендә тавыш бирү вакыты башланганчы юкка чыгарыла. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын юкка чыгару турындагы белешмәләр тиешле комиссия тарафыннан аларның санын, шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының номерларын күрсәтеп, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслаган рәвештә төзелгән актка кертелә.

15. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын тавыш бирү көнендә күрсәткәч, референдумда катнашучы тавыш бирү көнендә кайсы референдум участогында булса, шунда референдумда катнашучылар исемлегенә өстәмә рәвештә кертелә. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, референдумда катнашучы күрсәткән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, “_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирде” дигән тамга куя. Шуннан соң бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы референдумда катнашучыдан алына. Референдумда катнашучыларны референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез булган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары әлеге исемлек белән бергә саклана.

16. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының бланкы югалган очракта, мондый югалу фактын ачыклаган комиссия кичекмәстән тиешле акт төзи һәм карар кабул итә, карарда бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының югалган бланкы номеры, бланкның югалу факты һәм югалу сәбәбе күрсәтелә. Бу карар шул ук көнне турыдан-туры югарырак комиссиягә һәм Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә җиткерелә. Шушы карар нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тиешле бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын гамәлгә яраксыз дип таный, шул хакта барлык түбәнгерәк комиссияләргә кичекмәстән хәбәр ителә. Әгәр бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү гражданнарның референдумда катнашу хокукын бозуга китерсә, мондый бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары шулай ук башка очракларда да Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Гамәлгә яраксыз бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы референдумда катнашучыны референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез булып тормый. Референдумда катнашучы мондый бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәндә, бу таныклык алынырга тиеш.

17. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын комиссияләргә тапшыру һәм бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын исәпкә алу тәртибе, шул исәптән “Сайлаулар” ДАСтан файдаланып, Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана.”;

20) 49 статьяда:

а) 2^1 пунктның икенче җөмләсендә “референдум оештыручы комиссия” сүзләрен “Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

4 пунктка түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Үтә күренмәле тавыш бирү әрҗәләре кулланылган очракта, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча бу максатларда конвертлардан файдаланган очрактан тыш,

бюллетеньнең рәвеше тавыш бирү серен саклау кирәклеген исәпкә алып билгеләнә.";

21) 50 статьяда:

а) 1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1. Референдумда тавыш бирү 7 сәгатьтән 20 сәгатькә кадәр үткәрелә. Эш вакытлары (өзлексез эшли торган яисә вахта ысулы белән эшли торган предприятиеләрдә) тавыш бирү вакытына туры килә торган референдумда катнашучыларның яшәү урыны (булу урыны) референдум участогы территориясендә урнашкан булса, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча референдумның әлеге участогында тавыш бирүне башлау вакыты иртәрәк вакытка, ләкин ике сәгатьтән дә артыкка түгел, күчерелергә мөмкин. Федераль законда билгеләнгән очракларда референдумда тавыш бирүнең башлану һәм тәмамлану вакытын билгеләгәндә, федераль закон нормалары кулланыла.".

б) 2 пунктта "Тавыш бирү вакыты" сүзләрен "Тавыш бирү көне, вакыты" сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 2^1 пункт өстәргә:

"2^1. Хәрби частьләрдә төзелгән референдум участокларында, әгәр референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән барлык референдумда катнашучылар тавыш бирсә, участок комиссиясе тавыш бирүне әлеге статьяның 1 пункты нигезендә билгеләнгән вакыттан иртәрәк тәмамланган дип игълан итәргә мөмкин.";

г) 5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5. Бюллетеньнәр референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучыларга паспортын яисә граждан паспортын алыштыручы документын күрсәткәч, әгәр референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәч бирелә."

д) 6 пунктта түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: "Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш биргән очракта, референдумда катнашучылар исемлегенә өстәмә тамгалар ясала.";

е) 11 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе әлеге Законның 49 статьясындагы 4 пункты нигезендә конвертлардан файдалану турында карар кабул итсә, референдумда катнашучы тутырылган бюллетеньне яшерен тавыш бирү кабинасыннан яисә мондый тавыш бирү өчен башка махсус җиһазландырылган урыннан читтә аңа участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзасы биргән конвертка сала, аны ябыштырып куя, шуннан соң бу конвертны тавыш бирү әрҗәсенә төшерә.";

ж) түбәндәге эчтәлекле 11^1 һәм 11^2 пунктлар өстәргә:

"11^1. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү урынында тәртипне саклый. Участок комиссиясе рәисенең үз компетенцияләре чикләрендә бирелгән күрсәтмәләре тавыш бирү урынындагы барлык булучылар өчен мәҗбүри. Участок комиссиясе рәисе булмаганда, аның вәкаләтләрен участок комиссиясе рәисе урынбасары, ә участок комиссиясе рәисе урынбасары булмаганда – участок

комиссиясе секретаре яисә аның тарафыннан вәкаләт бирелгән шушы комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы башкара.

11². Тавыш бирүне уздырганда, референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда һәм участок комиссиясенең тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәсен төзегәндә участок комиссиясе бинасында әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затлар булырга хокуклы. Бу затлар күзәтүнең бөтен чоры дәвамында өзлексез дә, үзләре ирекле рәвештә сайлаган вакыт аралыкларында да күзәтергә хокуклы, аларга тавыш бирү һәм референдумда катнашучыларның тавышларын санау уздырыла торган бинага (биналарга) ирекле керү тәэмин ителә. Тавыш бирү барышын һәм референдумда катнашучыларның тавышларын санауны күзәткән затларның исемлеге участок комиссиясе тарафыннан әлеге затлар тапшырган документлар нигезендә төзелә.";

з) 12 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"12. Әгәр референдум турындагы законны бозсалар һәм мондый хокук бозу факты суд тәртибендә билгеләнсә, участок комиссиясе әгъзасы комиссия эшендә катнашудан кичекмәстән читләштерелә, ә күзәтүче һәм башка затлар тавыш бирү бинасыннан чыгарылалар. Тиешле суд карарын үтәүне Федераль закон нигезендә хокук саклау органнары тәэмин итәләр. Хокук саклау органнары шулай ук федераль законнар нигезендә тавыш бирү бинасында һәм референдум участогы территориясендә гражданнарның иминлеген һәм җәмәгать тәртибен тәэмин итәләр.";

22) 50¹ статьяда:

а) 2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2. Законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган Татарстан Республикасы референдумында тавыш бирү, федераль дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, Федераль закон нигезендә әлеге статьяның 1 пунктында каралган вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелми. Күрсәтелгән Татарстан Республикасы референдумын уздырганда тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча үткәрелә.";

б) 9 пунктта "тавыш бирү көненә кадәрге көннән" сүзләреннән соң "яисә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирүне башлау көненә кадәрге көннән" сүзләрен өстәргә;

23) 51 статьяда:

а) 1 пунктта:

беренче җөмләдә "кертелгән" сүзен "кертелергә хокуклы яисә кертелгән" сүзләренә алмаштырырга;

икенче җөмләдә "кертелгән" сүзе татарча текстта үзгәрешсез кала;

б) 2 пунктта "(телдән мөрәҗәгатьләрне)" сүзләреннән соң "гариза (телдән мөрәҗәгать) биргән көнне үк" сүзләрен өстәргә;

в) 9 пунктта "гаризалар (телдән мөрәҗәгатьләр) буенча сайлаучылар янына барып йөрүче" сүзләрен "хәлиткеч тавыш хокукына ия, тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүне уздыручы" сүзләренә алмаштырырга, "гомуми саны"

сүзләреннән соң “комиссия әгъзалары” сүзләрен, “китү” сүзеннән соң “(чыгу)” сүзен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Референдумда катнашучылар исемлегенә референдумда тиешле катнашучы янына комиссия әгъзаларының китүе (чыгуы) хакында тамга салына.”;

24) 52 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 2^1 пункт өстәргә:

“2^1. Тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча үткәрелгән очракта, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук түбәндәге юллар кертелә:

11а юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11б юл: тавыш бирү көненә кадәр референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11в юл: референдум участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән референдумда катнашучылар саны;

11г юл: референдум участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11д юл: референдумда катнашучыларга территория комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11е юл: югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.”;

б) 3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Әлеге статьяның 2 һәм 2^1 пунктларында күрсәтелгән саннар тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә цифрлар һәм сүзләр белән кертелә.”;

25) 53 статьяда:

а) 1 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затларга референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда булу һәм санауны күзәтү мөмкинлеге бирелергә тиеш.”;

б) 5 пунктта:

“а” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“а) тавыш бирү тәмамланган мизгелгә референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар санын (территория комиссиясе һәм участок комиссиясе тарафыннан бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирелгән референдумда катнашучылар, шулай ук башка сәбәпләр белән катнашмаган референдумда катнашучылар санын исәпкә алмыйча);”;

түбәндәге эчтәлекле $в^2 – в^4$ пунктчалар өстәргә:

“$в^2$) референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

$в^3$) референдумда катнашучыларга территория комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

$в^4$) референдум участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән референдумда катнашучылар саны.”;

в) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“6. Әлеге статьяның 5 пунктында күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң референдумда катнашучылар исемлегенең һәр битенә комиссиянең әлеге күрсәткечләрне керткән әгъзасы имза сала, ул бу күрсәткечләрне кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясенең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санауда катнашучы затларга хәбәр итә. Участок комиссиясенең рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре әлеге статьяның 5 пункты нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнүче йомгаклау күрсәткечләрен игълан итә, аларны референдумда катнашучылар исемлегенең соңгы битенә кертә, үзенең имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклый. Игълан ителгән күрсәткечләр тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең тиешле юлларына кертелә, ә тавышларны техник чаралар кулланып санаганда – бары тик беркетмәнең зурайтылган рәвешенең тиешле юлларына гына кертелә:

а) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган мизгелгә референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар саны;

б) 3 һәм 4 юлларга – вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

в) 5 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

г) 6 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

д) 11а юлга – участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

е) 11б юлга – референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

ж) 11в юлга – референдум участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән референдумда катнашучылар саны;

з) 11г юлга – референдум участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

и) 11д юлга – референдумда катнашучыларга территория комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.

Әлеге гамәлләрне башкарганнан соң түбәндәге контроль чагыштырманы тикшерү уздырыла: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны тавыш бирү көненә кадәр референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм референдум участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны суммасына тигез булырга тиеш. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлмәсә, участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән күрсәткечләрне һәм юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын өстәмә санау турында карар кабул итә. Әгәр өстәмә санау нәтиҗәсендә әлеге контроль чагыштырма тагын да үтәлмәсә, участок комиссиясе тиешле карар кабул итә, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушып бирелә, һәм аерма

турындагы күрсәткечләрне тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11е юлына кертә. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлсә, 11е юлында “0” цифры куела.

Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11а, 11б, 11в, 11г, 11д һәм 11е юлларына күрсәткечләр, әгәр законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, кертелә.

Шуннан соң референдумда катнашучылар исемлеге белән күзәтүчеләр һәм әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән башка затлар танышырга хокуклы, ә участок комиссиясенең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дөреслегенә инанырга хокуклы.”;

г) 11 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“11. Бюллетеньнәрне сортировкалаганда участок комиссиясе билгеләнмәгән рәвештәге, ягъни рәсми булмаган рәвештә әзерләнгән йә күрсәтелгән комиссия тарафыннан таныкланмаган яисә махсус билгесе (маркасы) булмаган, ул кулланылган очракта, бюллетеньнәрне аерым куя. Билгеләнмәгән рәвештәге бюллетеньнәр тавышларны санаганда исәпкә алынмый. Мондый бюллетеньнәр аерым төреп куела һәм аларга мөһер сугыла.”;

д) 20 пунктның беренче җөмләсендә “таныштырганнан соң” сүзләреннән соң “тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең юлларына законда каралган номер сугуны исәпкә алып” сүзләрен, “контроль чагыштырмаларын” сүзләреннән соң “(әлеге статьяның 6 пункты нигезендә тикшерелә торган контроль чагыштырмадан тыш)” сүзләрен өстәргә;

е) 21 пунктның бишенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 11 һәм 12 пунктлары нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, референдумда катнашучылар исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда референдум участогы номеры, барлык төргәкләнгән бюллетеньнәрнең гомуми саны, барлык төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының гомуми саны күрсәтелә.”;

ж) 27 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Беркетмәнең күчермәсе копия алу техникасын кулланмыйча әзерләнгән очракта, беркетмәнең күчермәсендә участок комиссиясе әгъзаларының фамилияләрен, исемнәрен һәм аталарының исемнәрен күрсәтү һәм аларның имзаларын салу таләп ителми.”;

26) 54 статьяда:

а) 3 пунктта түбәндәге эчтәлекле яңа икенче җөмлә өстәргә: “Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук тиешле комиссия тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакында күрсәткечләр кертелә.”;

б) 8 пунктта “беркетмәнең 1 – 13 юлларына һәм (яисә) җыелма таблицага” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 13 юлларына (әгәр законда бүтән участокта тавыш бирү

таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, 11а – 11е юлларына) һәм (яисә) җыелма таблицага” сүзләренә, “хокуклы” сүзен “тиеш” сүзенә алмаштырырга;

27) 55 статьяда:

а) 1 пунктта:

беренче абзацта өченче җөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Референдум нәтиҗәләре турында ике нөсхәдә беркетмә һәм җыелма таблица төзелә.”, түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче һәм бишенче җөмләләр өстәргә: “Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия шунда катнашучы барлык әгъзалары имза сала. Җыелма таблицага Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең рәисе (рәис урынбасары) һәм секретаре имза сала.”;

түбәндәге эчтәлекле җиденче һәм сигезенче абзацлар өстәргә:

“Референдум нәтиҗәләре турындагы беркетмәгә шулай ук тиешле комиссия тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакында күрсәткечләр кертелә.

Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан төзелә торган референдум нәтиҗәләре турындагы җыелма таблицага шулай ук территория комиссиясе беркетмәсенең тиешле территория комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, участок комиссияләренә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле территория комиссиясе тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле территория комиссиясендә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакындагы күрсәткечләре кертелә.”;

б) 4 пунктта “бюллетеньнәр” сүзеннән соң “, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен өстәргә;

28) 58 статьяның 2 пунктында “Сайлаулар” ДАСка кертелүче” сүзләрен “Сайлаулар” ДАСка кертелә торган һәм тавыш бирү йомгакларын, референдум нәтиҗәләрен билгеләүгә бәйле рәвештә аннан чыгарыла торган” сүзләренә алмаштырырга;

29) 2 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ НИСБӘТЕ (САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘНЕҢ ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 52 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)

1) 1 күбрәк яисә тигез 3 + 5 + 6;

2) 2 тигез 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;

3) 8 + 9 тигез 10 + 11;

4) 11 тигез 14 + беркетмәнең аннан соңгы бөтен юллары;

5) 11а тигез 11б + 11г + 11е (референдум уздырганда бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларыннан файдалану каралган очракта).”.

3 статья

“Җирле референдум турында” 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2004, № 3 (II өлеш); 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 5 (II өлеш); 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 5 статьяның 1 пунктында “Яшәү урыны муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан” сүзләреннән соң “тавыш бирү көненә” сүзләрен өстәргә, “референдум” сүзен “билгеләнгән референдумны” сүзләренә алмаштырырга, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Референдумны билгеләгәнче референдум әзерләү һәм уздыру гамәлләрендә 18 яшькә җиткән граждан катнашырга хокуклы.”;

2) 20 статьяда түбәндәге эчтәлекле “е^1” пунктчасы өстәргә:

“е^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Законда каралган очракларда референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы текстын раслый, референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләүне тәэмин итә;”;

3) 21 статьяда түбәндәге эчтәлекле “д^1” пунктчасы өстәргә:

“д^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Законда каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирә;”;

4) 24 статьяда:

а) 1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1. Референдум комиссиясенең барлык утырышларында, шулай ук референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда һәм референдумда катнашучыларның исемлекләре, бюллетеньнәр, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләр һәм җыелма таблицалар белән участок комиссиясе тарафыннан эш башкарылганда югарырак комиссия әгъзалары һәм аның аппараты хезмәткәрләре, инициатив төркемнең әгъзасы яисә вәкаләтле вәкиле катнашырга хокуклы. Комиссия утырышларында һәм референдум әзерләүгә, уздыруга бәйле күрсәтелгән документлар буенча комиссия тарафыннан эш башкарылганда катнашу өчен әлеге затларга өстәмә рөхсәт таләп ителми. Референдум комиссиясе күрсәтелгән затларга хәбәр итүне һәм үз

утырышларына һәм референдумда катнашучылар тавышлары санала торган, референдум әзерләүгә, уздыруга бәйле күрсәтелгән документлар белән эш башкарыла торган бинага керергә мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 1^1 һәм 1^2 пунктлар өстәргә:

“1^1. Комиссиянең барлык утырышларында һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән документлар белән эш башкарылганда, әлеге статьяның 1^2 пунктында каралган очрактан тыш, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.

1^2. Комиссия утырышларында аның тарафыннан тавыш бирү йомгаклары, референдум нәтиҗәләре билгеләнгәндә, шулай ук референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләрендә референдум билгеләү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә кадәр кимендә ике ай кала төзелгән хезмәт шартнамәсе яисә түләүле граждан-хокукый шартнамә нигезендә эшләүче, әлеге статьяның 11^2 пункты нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.”;

в) 3 пунктта “1 пунктында” сүзләрен “1 һәм 1^2 пунктларында” сүзләренә алмаштырырга;

г) 4 пунктның икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Сайланулы вазыйфаи затлар, депутатлар, Россия Федерациясе субъектларының иң югары вазыйфаи затлары (Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органнары җитәкчеләре), җирле администрация башлыклары, турыдан-туры шушы вазыйфаи затлар буйсынуындагы затлар, судьялар, прокурорлар, “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 29 статьясындагы 7 пункты нигезендә вәкаләтләре туктатып торылган комиссия әгъзаларыннан тыш, комиссияләрнең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары күзәтүчеләр итеп билгеләнеп куела алмый.”;

д) 5 пунктта “бу референдум участогындагы тавыш бирү бинасына” сүзләреннән соң “һәм референдумда катнашучыларның тавышларын санау үткәрелә торган бинага” сүзләрен өстәргә;

е) 7 пунктта бишенче җөмләне төшереп калдырырга;

ж) түбәндәге эчтәлекле 7^1 пункт өстәргә:

“7^1. Участок комиссияләренә күзәтүчеләр билгеләп куйган инициатив төркем, әлеге статьяның 4 пунктында күрсәтелгән иҗтимагый берләшмә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлекнең тиешле сайлау комиссиясенә билгеләнеп куелган күзәтүчеләр исемлеген тапшыра. Әлеге исемлектә һәр күзәтүченең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, яшәү урыны адресы, референдум участогының номеры, күзәтүче җибәрелгән комиссиянең исеме күрсәтелә.”;

з) 8 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“8. Инициатив төркем, әлеге статьяның 4 пунктында күрсәтелгән иҗтимагый берләшмә һәр комиссиягә икедән күбрәк күзәтүче билгеләп куярга хокуклы түгел, алар тавыш бирү бинасында чиратлашып күзәтергә хокуклы. Бер үк зат бер генә комиссиягә күзәтүче булып билгеләнеп куелырга мөмкин. Әлеге статьяның

7 пунктында күрсәтелгән юллама күзәтүче тарафыннан үзе билгеләнеп куелган комиссиягә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәрге көндә йә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көнендә тапшырылырга тиеш. Участок комиссиясенә юллама әлеге статьяның 7^1 пунктында каралган исемлектә күрсәтелгән күзәтүче тарафыннан гына тапшырылырга мөмкин. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда күрсәтелгәннәрдән гайре, тавыш бирү бинасында күзәтүчеләр булуга, тавыш бирүне үткәрүне, референдумда катнашучыларның тавышларын санауны, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләрне төзүне күзәтүгә, шулай ук бу беркетмәләрнең күчермәләрен бирүгә кагылышлы башка чикләүләр билгеләү рөхсәт ителми.";

и) 9 пунктта:

"а" пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"а) референдумда катнашучыларның исемлекләре, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестры, комиссиядәге бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү турындагы гаризаларның (мөрәҗәгатьләрнең) реестры белән танышырга;";

түбәндәге эчтәлекле "к" пунктчасы өстәргә:

"к) участок комиссиясенең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена алдан хәбәр итеп, тавыш бирү бинасында (участок комиссиясе рәисе билгеләгән урыннан) фотога һәм (яисә) видеога төшерергә.";

к) 11 пунктта:

"а" пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

"б" пунктчасында "һәм аларга кушылып бирелгән документларның" сүзләрен төшереп калдырырга;

"г" пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

л) түбәндәге эчтәлекле 11^1 – 11^3 пунктлар өстәргә:

"11^1. Әлеге статьяның 1^2 пунктында күрсәтелгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре тавыш бирү көнендә, вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү бинасында булырга, шулай ук, тиешле комиссиянең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена алдан хәбәр итеп, фотога һәм видеога төшерергә хокуклы.

11^2. Әлеге статьяның 1^2, 3, 11^1 пунктларында күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән яисә аның йөкләмәсе буенча Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә аккредитацияләнәләр. Күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен аккредитацияләүгә гаризалар массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре тарафыннан комиссиягә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча бирелергә тиеш.

11^3. Әлеге статьяның 11^2 пункты нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чарасы вәкиленә, әгәр тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (игълан итү) турындагы закон таләпләре үтәлгән булса, комиссия чарасын үткәрү хакында хәбәр ителгән дип санала.";

5) 26 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“26 статья. **Референдумда катнашучыларны теркәү (исәпкә алу)**

1. Барлык референдумда катнашучылар теркәлергә (исәпкә алынырга) тиеш.

2. Тиешле муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче референдумда катнашучылар муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы тарафыннан теркәлә (исәпкә алына). Референдумда катнашучыларның яшәү урыны тиешле территориядә булу факты (көчеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – тиешле территориядә вакытлыча булу факты) референдумда катнашучыларны муниципаль берәмлек территориясендә теркәү (исәпкә алу) өчен нигез була. Күрсәтелгән факт Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне гамәлгә ашыручы органнар тарафыннан тапшырыла торган белешмәләр нигезендә билгеләнә.

3. Референдумда катнашучылар – хәрби хезмәткәрләр, аларның гаилә әгъзалары һәм хәрби частьнең урнашу чикләрендә яшәүче референдумда башка катнашучылар хәрби часть командиры тарафыннан теркәлә (исәпкә алына). Хәрби частьнең тиешле хезмәте тарафыннан тапшырыла торган белешмәләр нигезендә билгеләнә торган референдумда катнашучыларның шушы категориясенең яшәү урыны хәрби частьнең урнашу чикләрендә булу факты аларны теркәү (исәпкә алу) өчен нигез була.

4. “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне, Россия Федерациясе территориясендә Россия Федерациясе гражданының шәхесен таныклаучы документлар бирүне һәм алмаштыруны гамәлгә ашыручы органнар айга кимендә бер тапкыр үзләренең булу урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына, гражданның түбәндәге персональ белешмәләрен: фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, туган урынын, җенесен, гражданлыгын, яшәү урыны (күчеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – булу урыны) адресын, шәхесне таныклаучы документ төрен, бу документның сериясен һәм номерын, документны биргән органның исемен яисә кодын, документны бирү көнен күрсәтеп, Россия Федерациясе гражданының паспортын бирү һәм алмаштыру, Россия Федерациясе гражданнарын яшәү урыны (күчеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – булу урыны) буенча теркәү һәм теркәп исәпкә алудан төшерү, Россия Федерациясе гражданының паспортын билгеләнгән тәртипне бозып бирү фактлары турында белешмәләр тапшыра.

5. “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә граждан хәле актларын теркәү органнары айга кимендә бер тапкыр үзләренең булу урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданнарының вафат булуы фактлары турында белешмәләр тапшыра.

6. “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм

референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә өч айга кимендә бер тапкыр хәрби исәпкә алуны гамәлгә ашыручы органнар хәрби хезмәткә чакырылган (контракт буенча кергән) (хәрби хезмәттән азат ителгән) Россия Федерациясе гражданнары турында, ә җинаять-үтәтү системасы органнары (учреждениеләре) суд хөкеме буенча ирегеннән мәхрүм итү урыннарындагы гражданнар хакында гражданның яшәү урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына хәбәр итәләр.

7. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә суд, гражданны хокукка сәләтсез дип тану турында карарны, шулай ук элек суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган гражданны хокукка сәләтле дип тану хакында карарны кабул иткәч, кабул ителгән карар турында гражданның яшәү урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына хәбәр итә.

8. Әлеге статьяның 4 – 7 пунктларында күрсәтелгән белешмәләр айга кимендә бер тапкыр муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә референдумда катнашучылар регистрын булдыру һәм алып бару өчен тапшырыла.

9. Референдумда катнашучыларны теркәү һәм муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән референдумда катнашучыларның санын билгеләү, "Сайлаулар" ДАСтан файдаланып, һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә гамәлгә ашырыла.

10. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә референдумда катнашучыларны теркәү (исәпкә алу), теркәлгән референдумда катнашучыларның санын билгеләү, референдумда катнашучылар регистрын булдыру һәм алып бару Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана торган сайлаучыларны, референдумда катнашучыларны теркәүнең (исәпкә алуның) дәүләт системасы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

11. Референдумда катнашучы үзе турында документлаштырылган мәгълүматтан (персональ белешмәләрдән), шул исәптән машинада укыла торган саклагычлардагы мәгълүматтан, тоткарлыксыз файдаланырга, әлеге мәгълүматның тулылыгын һәм дөреслеген тәэмин итү максатларында аны төгәлләштерергә хокуклы, шулай ук бу мәгълүматны кем һәм нинди максатларда файдалануын яисә файдаланганын, аның кем тарафыннан һәм кемгә бирелгәнлеген белергә хокуклы.";

6) 27 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"27 статья. **Референдумда катнашучылар исемлекләрен төзү**

1. Референдумда катнашучыларның хокукларын гамәлгә ашыру максатларында тиешле комиссияләр сайлаучыларны, референдумда катнашучыларны теркәүнең (исәпкә алуның) дәүләт системасыннан файдаланып алынган һәм әлеге статьяның 6 пункты нигезендә тапшырыла торган белешмәләр нигезендә референдумда катнашучылар исемлекләре төзи.

2. Референдум участокларында референдумда катнашучылар исемлекләренә тавыш бирү көненә референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданнары кертелә.

3. Әгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә чит ил гражданнары референдумда катнашу хокукына ия булсалар, референдум үткәргәндә референдумда катнашучылар исемлекләренә тавыш бирү көненә 18 яшькә җиткән һәм әлеге Законның 5 статьясындагы 3 пунктындагы гамәлләргә кагылышы булмаган, күрсәтелгән референдум үткәрелә торган муниципаль берәмлек территориясендә даими яшәүче чит ил гражданнары закон нигезендә кертелә.

4. Референдумның конкрет участогы территориясендә Россия Федерациясе гражданының яшәү урыны булу факты, ә “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, әлеге Законда, башка законда каралган очракларда – гражданның әлеге участок территориясендә булу (вакытлыча булу) факты (гражданның референдумда катнашу хокукы булганда) йә гражданның бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы булуы аны шушы участок территориясендә референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез була. Гражданның яшәү йә булу (вакытлыча булу) урыны референдумның аерым бер участогы территориясендә булу факты Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәп исәпкә алучы органнар тарафыннан, ә “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, әлеге Законда, башка законда каралган очракларда – шуны эшләргә вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар тарафыннан билгеләнә.

5. Тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан хәрби частьләрдә, хәрби оешмаларда һәм учреждениеләрдә чакырылыш буенча хәрби хезмәт үтүче хәрби хезмәткәрләр, әгәр шушы хәрби хезмәткәрләрнең хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге яшәү урыны муниципаль берәмлек территориясендә булмаса, референдумда катнашучылар исемлекләренә кертелми һәм референдумда катнашучылар санын билгеләгәндә исәпкә алынмый.

6. Референдумда катнашучылар турында белешмәләрне муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы төзи һәм төгәлләштерә. Хәрби частьтәге референдумда катнашучылар – хәрби хезмәткәрләр, аларның гаилә әгъзалары һәм референдумда башка катнашучылар турында белешмәләрне, әгәр алар хәрби часть урнашкан территориядә яшәсәләр йә хәрби часть каршындагы хезмәт итү урыны буенча билгеләнгән тәртиптә теркәлгән булсалар, хәрби часть командиры төзи һәм төгәлләштерә. Вакытлыча булу урыннарындагы референдумда катнашучылар турында белешмәләрне референдум комиссиясенә референдумда катнашучы вакытлыча булган оешманың җитәкчесе тапшыра. Күрсәтелгән белешмәләр белешмәләрне тапшыруга вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан территория комиссияләренә җибәрелә.

7. Референдумда катнашучылар исемлеге территория комиссиясе тарафыннан, шул исәптән “Сайлаулар” ДАСтан файдаланып, билгеләнгән рәвеш буенча белешмәләрне тапшыруга вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан

тапшырыла торган белешмәләр нигезендә һәр референдум участогы буенча аерым төзелә.

8. Референдумда катнашучылар турында белешмәләр тапшыручы затлар бу белешмәләрнең дөреслеге һәм тулылыгы өчен, шулай ук аларны вакытында тапшыру өчен җаваплы булалар.

9. Россия Федерациясе гражданы бары тик бер референдум участогында гына референдумда катнашучылар исемлегенә кертелә. Россия Федерациясе гражданын бер үк референдумда төрле референдум участокларында референдумда катнашучылар исемлекләренә кертү факты территория комиссиясе тарафыннан ачыкланганда, тиешле комиссия, референдумда катнашучылар исемлекләрен участок комиссияләренә тапшырганчы, әлеге исемлекләрдәге хаталарны яисә төгәлсезлекләрне бетерү эшләрен башкара.

10. Референдумда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә. Референдумда катнашучылар исемлегенә кертелә торган референдумда катнашучылар турындагы белешмәләр алфавит тәртибендә яисә бүтән тәртиптә (торак пунктлар, урамнар, йортлар, фатирлар буенча) урнаштырыла. Исемлектә референдумда катнашучының фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урынының адресы күрсәтелә. Референдумда катнашучылар исемлегендә һәр алынган бюллетененә референдумда катнашучы тарафыннан имза салу, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыра торган документының сериясен һәм номерын кую өчен, шулай ук референдумның һәр төре буенча суммар күрсәткечләрне кертү өчен һәм референдумда катнашучыга бюллетень биргән участок комиссиясе әгъзасына имза салу өчен урыннар булырга тиеш.

11. Референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсенә исемлекне төзегән комиссиянең рәисе һәм секретаре имза сала. Хәрби часть территориясендә оештырылган референдум участокларында референдумда катнашучылар исемлегенә участок комиссиясе рәисе һәм секретаре имза сала. Референдумда катнашучылар исемлеге тиешенчә территория комиссиясенең һәм (яисә) участок комиссиясенең мөһерләре белән таныклана. Референдумда катнашучылар исемлегенең икенче нөсхәсен төзү, куллану, аны тиешле участок комиссиясенә тапшыру, таныклау һәм төгәлләштерү тәртибе муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.

12. Тиешле территория комиссиясе референдумның конкрет участогының референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсен, тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, акт буенча участок комиссияләренә тапшыра. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсен аерым китапларга бүләргә хокуклы. Һәр шундый китап, тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча, брошюралар итеп тегелергә һәм тиешле участок комиссиясенең мөһере һәм аның рәисенең имзасы белән таныкланырга тиеш.

13. Участок комиссиясе комиссияләрнең референдумда катнашучыларны теркәүче (исәпкә алучы) җирле үзидарә органнары, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара эшчәнлеген оештыруның билгеләнгән тәртибе нигезендә референдумда катнашучылар исемлеген төгәлләштерә. Референдумда катнашучыларның тикшерелгән һәм төгәлләштерелгән исемлеге, тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана һәм

участок комиссиясе мөһере белән таныклана.

14. Участок комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр 10 көн кала референдумда катнашучыларны таныштыру һәм өстәмә төгәлләштерүләр өчен референдумда катнашучылар исемлеген тапшыра.

15. Референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы үзен референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турындагы, үзе хакында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән белешмәләрдәге теләсә нинди хата яисә төгәлсезлек турындагы гариза белән участок комиссиясенә мөрәҗәгать итәргә хокуклы. Мөрәҗәгать алынганнан соң 24 сәгать эчендә, ә тавыш бирү көнендә – ике сәгать эчендә, әмма тавыш бирү тәмамлану мизгеленнән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе мөрәҗәгать итүче тарафыннан хәбәр ителгән белешмәләрне һәм тапшырылган документларны тикшерергә һәм йә хатаны яисә төгәлсезлекне бетерергә, йә гаризаны кире кагу хакында, аны кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, карар кабул итәргә, бу карарның таныкланган күчермәсен мөрәҗәгать итүчегә тапшырырга тиеш. Россия Федерациясе гражданын референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турындагы гаризаны кире кагу хакында участок комиссиясе карарына карата югарырак комиссиягә яисә судка (участок комиссиясенең булу урыны буенча) шикаять белдерелергә мөмкин, алар шикаятьне (гаризаны) өч көн эчендә, ә тавыш бирү көненә кадәр өч көн һәм аннан да азрак вакыт калганда һәм тавыш бирү көнендә – кичекмәстән карарга тиеш. Шикаятьне (гаризаны) канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән очракта, референдумда катнашучылар исемлегендә участок комиссиясе тарафыннан кичекмәстән төзәтмәләр ясала. Әлеге статьяның 11 пунктында каралган тәртиптә тиешле комиссияләр рәисләре һәм секретарьләре референдумда катнашучылар исемлегенә имза салганнан һәм аны шушы комиссияләрнең мөһерләре белән таныклаганнан соң, Россия Федерациясе гражданы референдумда катнашучылар исемлегеннән бары тик рәсми документлар, шул исәптән референдумда катнашучыны референдумның бүтән участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында югарырак комиссия хәбәре нигезендә, шулай ук референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта гына төшереп калдырыла. Референдумда катнашучылар исемлегендә, шулай ук “Сайлаулар” ДАС мәгълүмат базасында Россия Федерациясе гражданын исемлектән төшереп калдыру датасы, шулай ук мондый төшереп калдыруның сәбәбе күрсәтелә. Референдумда катнашучылар исемлегендәге язма участок комиссиясе рәисенең имзасы, ә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы биргән комиссия әгъзасының имзасы белән, бу имзаны салган датаны күрсәтеп, таныклана. Һәр Россия Федерациясе гражданы тиешле участокта референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар хакындагы әлеге Законның 26 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән белешмәләрнең үзгәрүе турында участок комиссиясенә хәбәр итәргә хокуклы.

16. Вакытлыча булу урыннарындагы, өзлексез циклда эшләүче предприятиеләрдә һәм эш (смена) дәвамлылыгын киметү мөмкин булмаган аерым төр эшләрдә эшләүче референдумда катнашучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтәге хәрби хезмәткәрләр булган референдумда катнашучылар, тавыш

бирү көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясенә шәхсән бирелгән гаризалары нигезендә аларның вакытлыча булу урыны буенча референдум участогында участок комиссиясе карары белән референдумда катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Бу хакта мәгълүмат тиешле территория комиссиясе аша референдумда әлеге катнашучының яшәү урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән участок комиссиясенә тапшырыла. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегендәге тиешле юлында, референдум участогының номерын күрсәтеп, "___ номерлы референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелде" дигән тамга куя.

17. Тавыш бирү тәмамланганнан соң һәм референдумда катнашучыларның тавышларын санау башланганнан соң референдумда катнашучылар исемлекләренә нинди дә булса үзгәрешләр кертү тыела.

18. Референдум нәтиҗәләре рәсми басылып чыкканнан соң референдумда катнашучылар исемлекләрендәге референдумда катнашучылар турындагы мәгълүматтан референдумда катнашучылар регистрында референдумда катнашучылар турындагы белешмәләрне төгәлләштерү өчен файдаланырга мөмкин.";

7) 33 статьяда:

а) 1 пунктта "оешмалар," сүзеннән соң "Интернет" челтәре басмалары редакцияләре," сүзләрен өстәргә;

б) 4 һәм 5 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"4. Массакүләм мәгълүмат чаралары чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмаларның, "Интернет" челтәре басмалары редакцияләренең федераль законнар нигезендә гамәлгә ашырыла торган референдумда катнашучыларга мәгълүмат бирү эшчәнлеге ирекле башкарыла.

5. Мәгълүмат бирүче телепрограммаларда һәм радиопрограммаларда, вакытлы матбугат басмалары язмаларында, "Интернет" челтәре басмасының саннарында йә яңартылган саннарында референдумга бәйле чаралар уздыру турындагы хәбәрләр бары тик аерым мәгълүмат блогы рәвешендә, комментарийларсыз, бирелергә тиеш. Мондый мәгълүмат блоклары өчен инициатив төркем, референдумда катнашучыларның башка төркеме түләми. Аларда инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркеменә өстенлек бирелмәскә, шул исәптән аларның референдум үткәрүгә бәйле эшчәнлекләрен яктырту вакыты, мондый хәбәрләргә бирелгән матбугат мәйданының күләме буенча дискриминацияләү (хокукларны кысрыклау) рөхсәт ителмәскә тиеш.";

в) 6 пунктта "катнашкан журналист, башка иҗади хезмәткәр, вазыйфаи зат" сүзләрен "катнашучы (катнашкан) журналист, башка иҗади хезмәткәр, вазыйфаи зат, "Интернет" челтәре басмалары редакцияләре" сүзләренә алмаштырырга;

8) 35 статьяда түбәндәге эчтәлекле 4 пункт өстәргә:

"4. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә җирле үзидарә органы, референдум билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән соң бишенче көннән дә соңга

калмыйча, федераль башкарма хакимиятнең массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле органының территориаль органына, референдум билгеләү хакындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә кадәрге елда җирле бюджеттан эшчәнлекләренә бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бүлеп бирелгән телерадиотапшырулар оешмаларына һәм вакытлы матбугат басмаларына карата мондый ассигнованиеләрнең төрен һәм күләмен күрсәтеп, "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 47 статьясындагы 3 пунктындагы гамәлләргә кагылышы булган телерадиотапшырулар оешмаларының һәм вакытлы матбугат басмаларының исемлеген тапшыра.";

9) 36 статьяда:

а) 2 пунктның "а" пунктчасында "һәм вакытлы матбугат басмаларында" сүзләрен ", вакытлы матбугат басмаларында һәм "Интернет" челтәре басмаларында" сүзләренә алмаштырырга;

б) 6 пунктта:

"б" пунктчасында "файдаланып;" сүзен "файдаланып. Агитация материалында мондый затның вазыйфасын күрсәтү әлеге тыюны бозу булмый." сүзләренә алмаштырырга;

"ж" пунктчасында "оешмалар вәкилләренә" сүзләреннән соң "һәм "Интернет" челтәре басмалары редакцияләре вәкилләренә" сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлекле 8 – 10 пунктлар өстәргә:

"8. Әлеге Закон нигезендә референдум мәсьәләләре буенча агитация үткәрү хокукына ия булмаган физик затның референдум мәсьәләләре буенча әйткән фикерләрен агитация материалларында куллану рөхсәт ителми.

9. Әлеге статьяның 8 пунктында күрсәтелмәгән физик затның референдум мәсьәләсе буенча әйткән фикерләрен агитация материалларында куллану бары тик шушы физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ референдум комиссиясенә әлеге Законның 42 статьясындагы 3 пункты нигезендә тапшырыла торган агитация материалларының нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалы телерадиотапшырулар оешмасы каналында йә вакытлы матбугат басмасында урнаштырылган очракта, күрсәтелгән документ референдум комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла.

10. Референдум уздырганда агитация материалларында физик затның сурәтләрен куллану бары тик шушы физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ референдум комиссиясенә әлеге Законның 42 статьясындагы 3 пункты нигезендә тапшырыла торган агитация материалларының нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалы телерадиотапшырулар оешмасы каналында йә вакытлы матбугат басмасында урнаштырылган очракта, күрсәтелгән документ референдум комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла.";

10) 37 статьяда:

а) 1 пунктның икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Агитация чоры тавыш бирү көненә кадәрге көннең җирле вакыт белән ноль сәгатендә туктатыла.”;

б) 2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Телерадиотапшырулар оешмалары каналларында, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында референдум мәсьәләләре буенча агитация тавыш бирү көненә 28 көн кала башланган һәм тавыш бирү көненә кадәрге көннең җирле вакыт белән ноль сәгатендә туктатылган чорда үткәрелә.”;

в) 4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Әлеге Закон нигезендә элек әзерләнгән һәм законда билгеләнгән тәртиптә әлеге Законның 42 статьясындагы 7 пунктында күрсәтелгән махсус урыннарга, әлеге Законның 42 статьясындагы 8 һәм 10 пунктлары нигезендә реклама конструкцияләренә яисә башка тотрыклы урнашкан объектларга урнаштырылган басма агитация материаллары (листовкалар, плакатлар һәм башка материаллар) тавыш бирү көнендә шул ук урыннарда сакланырга мөмкин.”;

г) 5 пунктта “кабат тавыш бирү көненә кадәр бер тәүлек кала ноль сәгатьтә” сүзләрен “әлеге статьяның 2 пункты нигезендә” сүзләренә алмаштырырга;

11) 38 статьяда:

а) исемендә “һәм вакытлы матбугат басмаларында” сүзләрен “, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында” сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 – 8 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Референдум кампаниясе башланырга кимендә бер ел кала теркәлгән массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, күрсәтелгән оешмалар һәм редакцияләр әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында каралган таләпләрне үтәгән очракта, инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә түләүле эфир вакыты, түләүле матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча түләүле хезмәтләр күрсәтергә хокуклы. Дәүләтнеке булмаган башка телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган бүтән вакытлы матбугат басмалары редакцияләре, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә хокуксыз.

4. Дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре тарафыннан бирелә торган эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча күрсәтелә торган хезмәтләр өчен түләү шартлары инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә бертөрле булырга тиеш. Бу таләп инициатив төркемгә керүче гражданнар тарафыннан гамәлгә куелган дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләренә, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләренә кагылмый.

5. Референдум үткәргәндә эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләүнең күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлары турында белешмәләр телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе тарафыннан чыгарылырга һәм, беренче агитация материалын чыгару көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, аларны чыгару көне һәм чыганагы турындагы мәгълүмат, теркәү номеры һәм массакүләм мәгълүмат чарасын теркәү хакында таныклык бирү көне турындагы белешмәләр һәм референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирү, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтү әзерлеге хакындагы хәбәрнамә белән бергә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә тапшырылырга тиеш.

6. Әлеге статьяның 5 пунктында күрсәтелгән хәбәрнамәне муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә шушы пунктта күрсәтелгән срокларда тапшырмау юлы белән белдереп, референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирүдән, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүдән түбәндәгеләр баш тартырга хокуклы:

а) дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары һәм дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

б) атнасына бер мәртәбәдән дә кимрәк чыга торган дәүләт вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

в) махсуслаштырылган телеканаллар, радиоканаллар, телепрограммалар, радиопрограммалар чыгаруны гамәлгә ашыручы телерадиотапшырулар оешмалары һәм махсуслаштырылган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

г) “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре.

7. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре милек рәвешенә карамастан, референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен бирелгән эфир вакыты һәм матбугат мәйданы күләмнәренең һәм бәясенең, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр күләмнәренең һәм бәясенең муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән исәпкә алу рәвешләре нигезендә аерым исәбен алып барырга, һәм тавыш бирү көненнән алып ун көннән дә соңга калмыйча, мондый исәпкә алу күрсәткечләрен муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә тапшырырга тиеш.

8. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре әлеге статьяның 7 һәм 10 пунктларында күрсәтелгән түләүсез һәм түләүле эфир вакыты һәм матбугат мәйданы бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтү турындагы документларны тавыш бирү көненнән соң кимендә өч ел дәвамында сакларга тиеш.”;

в) 10 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10. Референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен телерадиотапшырулар оешмалары каналларында эфир вакыты һәм вакытлы

матбугат басмаларында матбугат мәйданы бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтү, телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе белән инициатив төркемнең, референдумда катнашучыларның башка төркеменең вәкиле арасында күрсәтелгән эфир вакыты, матбугат мәйданы бирелгәнче, хезмәтләр күрсәтелгәнче язма рәвештә төзелгән шартнамә нигезендә гамәлгә ашырыла.”;

12) 39 статьяда:

а) 5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Инициатив төркем бергәләп уздырылучы агитация чарасында катнашудан баш тартканда бергәләп уздырылучы агитация чарасында катнашу өчен инициатив төркемгә бирелгән эфир вакытының өлеше, федераль законда каралган очраклардан тыш, шушы бергәләп уздырылучы агитация чарасында башка катнашучылар (шул исәптән әгәр әлеге чарада бер генә катнашучы катнаша алса да) арасында бүленә.”;

б) 6 пунктта өченче җөмләдә “Резервланучы” сүзе алдыннан “Әгәр федераль законда башкасы каралмаган булса,” сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле эфир вакыты шул рәвешле бүленгәннән соң бүленмәгән эфир вакыты калса, ул түләү хисабына мондый эфир вакытын бирүгә гариза биргән инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә бертигез шартларда бирелергә мөмкин.”;

13) 40 статьяның 2 пунктында түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле матбугат мәйданы шул рәвешле бүленгәннән соң бүленмәгән матбугат мәйданы калса, ул түләү хисабына мондый матбугат мәйданын бирүгә гариза биргән инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә бертигез шартларда бирелергә мөмкин.”;

14) 42 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

“1^1. Басма агитация материаллары әзерләү эшләрен башкаручы яисә аларны әзерләү буенча хезмәтләр күрсәтүче оешмалар, индивидуаль эшкуарлар инициатив төркемгә, референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә шушы материалларны әзерләү өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш. Күрсәтелгән оешмаларның, индивидуаль эшкуарларның басма агитация материалларын әзерләү эшләре яисә аларны әзерләү буенча хезмәт күрсәтүләре өчен түләүнең күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлары турындагы белешмәләр тиешле оешма, тиешле индивидуаль эшкуар тарафыннан инициатив төркемне теркәү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм шул ук вакытта муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә тапшырылырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр белән бергә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә шулай ук оешманың исеме, юридик адресы һәм салым түләүченең идентификация номеры (индивидуаль эшкуарның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, аның яшәү урыны булган Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр,

башка торак пункт исеме) булган белешмәләр тапшырылырга тиеш.”;

б) 3 пунктта “фотографияләре” сүзеннән соң “яисә нөсхәләре” сүзләрен, икенче җөмләдә “белешмәләр” сүзеннән соң “һәм шушы агитация материалын әзерләү өчен референдумның тиешле фондыннан түләү хакындагы документның күчермәсе” сүзләрен өстәргә;

в) 5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Басма агитация материалларын әлеге статьяның 1^1 пунктында каралган таләпләрне үтәмәгән оешмаларда һәм индивидуаль эшкуарларда йә индивидуаль эшкуарлар булмаган физик затлар белән шартнамә нигезендә әзерләү, шулай ук агитация материалларын референдумның тиешле фонды акчалары исәбеннән алдан түләмичә, әлеге Законның 36 статьясындагы 5, 6 һәм 8 пунктларында, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән таләпләрне бозып әзерләү тыела.”;

г) 5^1 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

д) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“6. Әлеге статьяның 5 пунктын бозып һәм (яисә) әлеге статьяның 3 пунктында, әлеге Законның 36 статьясындагы 9 һәм 10 пунктларында каралган таләпләрне бозып әзерләнгән агитация материалларын тарату тыела.”;

е) 8 пунктта “эленергә (ябыштырылырга, урнаштырылырга)” сүзләрен “урнаштырылырга” сүзенә алмаштырырга;

ж) 9 һәм 10 пунктларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Агитация материалларын әзерләү һәм урнаштыру эшләрен башкаручы (алар буенча хезмәтләр күрсәтүче) оешмалар, индивидуаль эшкуарлар инициатив төркемгә һәм референдумда катнашучыларның башка төркемнәренә үз эшләре (хезмәт күрсәтүләре) өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш.

10. Агитация материалларын ядкарьләрдә, обелискларда, тарихи, мәдәни яисә архитектура ягыннан әһәмияткә ия биналарда, корылмаларда һәм урыннарда урнаштыру тыела. Агитация материалларын референдум комиссияләре, тавыш бирү урыннары урнашкан биналарда һәм аларга кереп йөрү юлларыннан 50 метрдан кимрәк булган урыннарда урнаштыру тыела.”;

15) 45 статьяның 10 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10. Референдум уздырганда файдаланыла торган бюллетеньнәрне, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын, махсус билгеләрне (маркаларны), референдум комиссияләре биналарында һәм тавыш бирү биналарында урнаштырыла торган мәгълүмати материалларны сатып алулар, референдум әзерләүгә һәм уздыруга бәйле документларны, референдум комиссиясенең башка җибәрелгән әйберләрен китереп кую буенча хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.”;

16) 46 статьяда:

а) 9 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Референдум фондын барлыкка китерүче барлык акчалар муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рөхсәте белән инициатив төркемнең финанс

мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле тарафыннан "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыятенең филиалында, ә ул тиешле муниципаль район, шәһәр округы территориясендә булмаганда тиешенчә муниципаль район, шәһәр округы территориясендә урнашкан башка кредит оешмасында ачылган референдум фондының махсус счетына күчерелә. Тиешенчә муниципаль район, шәһәр округы территориясендә кредит оешмалары булмаган очракта, инициатив төркем, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе белән килештереп, референдум фондының махсус счеты ачыла торган кредит оешмасын билгели.";

б) 12 пунктның беренче абзацында "сайтына" сүзен "рәсми сайтына" сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 14 пункт өстәргә:

"14. Законда каралган һәм анда билгеләнгән тәртип нигезендә рәсмиләштерелгән документларны күрсәткәч, "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыятенең, ә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда билгеләнгән очракларда – башка кредит оешмасының филиаллары кичекмәстән референдум фондының махсус счетын ачарга тиеш. Счет ачу һәм счет буенча операцияләр башкару буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү алынмый. Счеттагы акчалардан файдаланган өчен процентлар саналмый һәм түләнми. Барлык акчалар счетка Россия Федерациясе валютасында күчерелә.";

17) 48 статьяның 2 пунктында "Россия Федерациясе Саклык банкы" сүзләрен "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыяте" сүзләренә алмаштырырга;

18) 49 статьяда:

а) 4^1 пунктның икенче җөмләсендә "референдум оештыручы комиссия" сүзләрен "муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе" сүзләренә алмаштырырга;

б) 5 пунктта "барлык" сүзен төшереп калдырырга;

19) түбәндәге эчтәлекле 49^1 статья өстәргә:

"49^1 статья. **Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы**

1. Әлеге Законның 52^1 статьясындагы 2 пунктында каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү уздырыла.

2. Үзен референдумда катнашучылар исемлегенә керткән референдум участогының тавыш бирү бинасына тавыш бирү көнендә килү мөмкинлеге булмаган референдумда катнашучы тиешле федераль законда билгеләнгән срокларда муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә йә участок комиссиясендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алырга һәм, референдумда катнашучы референдумда катнашу хокукына ия булган муниципаль берәмлек территориясе чикләрендә тавыш бирү көнендә кайсы референдум участогында булса, шул референдум участогында тавыш бирүдә катнашырга хокуклы.

3. Законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган төрле дәрәҗәдәге сайлаулар һәм референдумнар уздырганда әлеге тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары

югарырак дәрәҗәдәге сайлаулар һәм (яисә) референдумнар уздыру тәртибен җайга сала торган законда билгеләнгән срокларда бирелә.

4. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары катгый хисаплылык документлары булып тора һәм референдум уздыруның бөтен территориясендә бердәй нумерациягә ия була. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 нче кушымтасы нигезендәге рәвеш буенча әзерләнә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы тексты, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрының рәвеше, тавыш бирү көненә кадәр 60 көннән дә соңга калмыйча, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан раслана. Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләгәндә аларны охшатып ясаудан саклау ысуллары да билгеләнә.

5. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләгәндә аларны охшатып ясаудан саклау максатларында су билгеләре булган һәм (яисә) типография ысулы белән төшерелгән микрошрифтлы язу һәм (яисә) саклау челтәре булган кәгазь һәм (яисә) башка махсус саклау элементлары кулланыла.

6. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын сатып алу муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан аның карары нигезендә үзәкләштерелгән рәвештә гамәлгә ашырыла.

7. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы комиссия тарафыннан референдумда катнашучының бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы таләп ителү сәбәбен күрсәткән язма гаризасы нигезендә бирелә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы референдумда катнашучының шәхсән үзенә йә нотариаль таныкланган ышанычнамә нигезендә аның вәкиленә бирелә. Ышанычнамә шулай ук стационар дәвалау-профилактикалау учреждениесе администрациясе (әгәр референдумда катнашучы шул учреждениедә дәвалана торган булса), шик белдерелгән яисә гаепләнүче затлар сак астында тотыла торган учреждениенең администрациясе тарафыннан да (әгәр референдумда катнашучы шик белдерелгән яисә гаепләнүче зат буларак шул учреждениедә тотылса) таныкланырга мөмкин.

8. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссиянең рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы аңа референдумда катнашучының фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, аның паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын, референдумда катнашучы референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогының номерын, участок комиссиясенең адресын, муниципаль берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының исемнәрен, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән комиссиянең исемен кертә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссиянең рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгында үзенең фамилиясен һәм инициалларын, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән датаны күрсәтә, имза сала һәм тиешле комиссиянең мөһерен суга.

9. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алганда, референдумда

катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрының яисә референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графаларында үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрында референдумда катнашучының яшәү урынының адресы күрсәтелергә тиеш. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын ышанычнамә нигезендә референдумда катнашучының вәкиле алган очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрының яисә референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графаларында референдумда катнашучының паспорты яисә граждан паспортын алмаштыручы документы сериясе һәм номеры күрсәтелә, бу чакта референдумда катнашучының вәкиле үзенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Шуннан соң референдумда катнашучының вәкиленнән ышанычнамә алына һәм тиешенчә бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрына, референдумда катнашучылар исемлегенә кушып куела.

10. Референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән территория комиссиясенең рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрының тиешле графаларында күрсәтә һәм имза сала. Территория комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр участок комиссияләренә референдумда катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсе белән бергә бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестрыннан таныкланган өземтәләрне җибәрә, аларда референдумның тиешле участоклары территорияләрендә теркәлгән, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын алган референдумда катнашучылар турында белешмәләр күрсәтелә. Тиешле өземтә нигезендә участок комиссиясе әгъзасы референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, “Территория комиссиясендә _____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды” дигән тамга ясый һәм имза сала.

11. Референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы участок комиссиясендә бирелгәндә, референдумда катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән участок комиссиясенең рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, “_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды” дигән тамга ясый һәм имза сала.

12. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән референдумда катнашучы (шул исәптән ышанычнамә нигезендә аның вәкиле аша) участок комиссиясе тарафыннан әлеге референдумда референдумның тиешле участогында референдумда катнашучылар исемлегеннән төшереп калдырыла һәм, тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясенең беркетмәсе төзелгәндә, теркәлгән референдумда катнашучылар санында исәпкә алынмый.

13. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын кабат бирү рөхсәт ителми. Бүтән

участокта тавыш бирү таныклыгы югалган очракта, аның дубликаты бирелми.

14. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары тавыш бирү көнендә тавыш бирү вакыты башланганчы юкка чыгарыла. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын юкка чыгару турындагы белешмәләр аларның санын, шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының номерларын күрсәтеп, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслаган рәвеш буенча төзелгән актка тиешле комиссия тарафыннан кертелә.

15. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын тавыш бирү көнендә күрсәткәч, референдумда катнашучы тавыш бирү көнендә кайсы референдум участогында булса, шул референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә өстәмә рәвештә кертелә. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, референдумда катнашучы күрсәткән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, "_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирде" дигән тамга ясый. Шуннан соң бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы референдумда катнашучыдан алына. Референдумда катнашучыларны референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез булган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары әлеге исемлек белән бергә саклана.

16. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының бланкы югалган очракта, мондый югалу фактын ачыклаган комиссия кичекмәстән тиешле акт төзи һәм карар кабул итә, анда бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының югалган бланкы номеры, бланкның югалу факты һәм югалу сәбәбе күрсәтелә. Бу карар шул ук көнне муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе игътибарына җиткерелә. Шушы карар нигезендә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тиешле бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын гамәлгә яраксыз дип таный, шул хакта барлык түбәнгерәк комиссияләргә кичекмәстән хәбәр итела. Әгәр бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү гражданнарның референдумда катнашу хокукын бозуга китерсә, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары шулай ук башка очракларда да муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Гамәлгә яраксыз бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы референдумда катнашучыны референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез булмый. Референдумда катнашучы мондый бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәндә, ул алынырга тиеш.

17. Комиссияләргә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын тапшыру һәм бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын исәпкә алу тәртибе, шул исәптән "Сайлаулар" ДАСтан файдаланып, "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана.";

20) 51 статьяда:

а) 2^1 пунктның икенче җөмләсендә "референдум оештыручы комиссия" сүзләрен "муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе" сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Үтә күренмәле тавыш бирү әрҗәләре кулланылган очракта, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе карары

буенча бу максатларда конвертлардан файдаланган очрактан тыш, бюллетеньнең рәвеше тавыш бирү серен саклау кирәклеген исәпкә алып билгеләнә.”;

21) 52 статьяда:

а) 1 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затларга тавыш бирү биналарына керү тавыш бирү башланганчы кимендә бер сәгать кала тәэмин ителергә тиеш.”;

б) 2 пунктта “Тавыш бирү вакыты” сүзләрен “Тавыш бирү көне, вакыты” сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 2^1 пункт өстәргә:

“2^1. Хәрби частьләрдә төзелгән референдум участокларында, әгәр референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән барлык референдумда катнашучылар тавыш бирсә, участок комиссиясе тавыш бирүне әлеге статьяның 1 пункты нигезендә билгеләнгән вакыттан иртәрәк тәмамланган дип игълан итәргә мөмкин.”;

г) 5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Бюллетеньнәр референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучыларга паспорт яисә граждан паспортын алмаштыручы документ күрсәткәч, әгәр референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәч бирелә.”;

д) 6 пунктта түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш биргән очракта, референдумда катнашучылар исемлегенә өстәмә тамгалар ясала.”;

е) 11 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе әлеге Законның 51 статьясындагы 4 пункты нигезендә конвертлардан файдалану турында карар кабул итсә, референдумда катнашучы тутырылган бюллетеньне яшерен тавыш бирү кабинасыннан яисә мондый тавыш бирү өчен башка махсус җиһазландырылган урыннан читтә аңа участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзасы биргән конвертка сала, аны ябыштырып куя, шуннан соң бу конвертны тавыш бирү әрҗәсенә төшерә.”;

ж) түбәндәге эчтәлекле 11^1 һәм 11^2 пунктлар өстәргә:

“11^1. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү бинасында тәртипне саклый. Участок комиссиясе рәисенең үз компетенцияләре чикләрендә бирелгән күрсәтмәләре тавыш бирү бинасындагы барлык булучылар өчен мәҗбүри. Участок комиссиясе рәисе булмаганда аның вәкаләтләрен участок комиссиясенең рәис урынбасары, ә участок комиссиясенең рәис урынбасары булмаганда – участок комиссиясе секретаре яисә участок комиссиясе тарафыннан вәкаләт бирелгән шушы комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы башкара.

11^2. Тавыш бирүне уздырганда, референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда һәм тавыш бирү бинасында тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясенең беркетмәсен төзегәндә участок комиссиясе бинасында әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затлар булырга хокуклы. Бу затлар күзәтүнең бөтен чоры дәвамында өзлексез дә, үзләре ирекле рәвештә сайлаган вакыт аралыкларында да күзәтергә хокуклы, аларга тавыш бирү һәм

референдумда катнашучыларның тавышларын санау уздырыла торган бинага (биналарга) ирекле керү тәэмин ителә. Тавыш бирү барышын һәм референдумда катнашучыларның тавышларын сануны күзәткән затларның исемлеге участок комиссиясе тарафыннан әлеге затлар тапшырган документлар нигезендә төзелә.”;

з) 12 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“12. Әгәр референдум турындагы законны бозсалар һәм мондый хокук бозу факты суд тәртибендә билгеләнсә, участок комиссиясе әгъзасы комиссия эшендә катнашудан кичекмәстән читләштерелә, ә күзәтүче һәм башка затлар тавыш бирү бинасыннан чыгарылалар. Тиешле суд карарын үтәүне “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә хокук саклау органнары тәэмин итәләр. Хокук саклау органнары шулай ук федераль законнар нигезендә тавыш бирү бинасында һәм референдум участогы территориясендә гражданнарның иминлеген һәм җәмәгать тәртибен тәэмин итәләр.”;

22) 52^1 статьяда:

а) 2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган референдумда тавыш бирү, федераль дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә әлеге статьяның 1 пунктында каралган вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелми. Күрсәтелгән референдумны уздырганда, чикләре референдумның бер участогы чикләрендә булган референдум округындагы референдумнан тыш, тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча үткәрелә.”;

б) 9 пунктта “тавыш бирү көненә кадәрге көннән” сүзләреннән соң “яисә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирүне башлау көненә кадәрге көннән” сүзләрен өстәргә;

23) 53 статьяда:

а) 1 пунктта:

беренче җөмләдә “кертелгән” сүзен “кертелергә хокуклы яисә кертелгән” сүзләренә алмаштырырга;

икенче җөмләдә “кертелгән” сүзе татарча текстта үзгәрешсез кала;

б) 2 пунктта “(телдән мөрәҗәгатьләрне)” сүзләреннән соң “гариза (телдән мөрәҗәгать) биргән көнне үк” сүзләрен өстәргә;

в) 9 пунктта “гаризалар (телдән мөрәҗәгатьләр) буенча референдумда катнашучылар янына чыгып йөрүче” сүзләрен “хәлиткеч тавыш хокукына ия, тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүне уздыручы” сүзләренә алмаштырырга, “гомуми саны” сүзләреннән соң “комиссия әгъзалары” сүзләрен, “китү” сүзеннән соң “(чыгу)” сүзен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Референдумда катнашучылар исемлегенә референдумда тиешле катнашучы янына комиссия әгъзаларының китүе (чыгуы) хакында тамга салына.”;

24) 54 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 2^1 пункт өстәргә:

“2^1. Тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча үткәрелгән очракта, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук түбәндәге юллар кертелә:

11а юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11б юл: тавыш бирү көненә кадәр референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11в юл: референдум участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән референдумда катнашучылар саны;

11г юл: референдум участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11д юл: референдумда катнашучыларга муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11е юл: югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.”;

б) 3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Әлеге статьяның 2 һәм 2^1 пунктларында күрсәтелгән саннар тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә цифрлар һәм сүзләр белән кертелә.”;

25) 55 статьяда:

а) 1 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затларга референдумда катнашучыларның тавышларын санаганда булу һәм санауны күзәтү мөмкинлеге бирелергә тиеш.”;

б) 5 пунктта:

“а” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“а) тавыш бирү тәмамланган мизгелгә референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар санын (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе һәм участок комиссиясе тарафыннан бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирелгән референдумда катнашучылар, шулай ук башка сәбәпләр белән катнашмаган референдумда катнашучылар санын исәпкә алмыйча);”;

түбәндәге эчтәлекле $в^2$ – $в^4$ пунктчалар өстәргә:

“$в^2$) референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

$в^3$) референдумда катнашучыларга муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

$в^4$) референдум участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән референдумда катнашучылар саны.”;

в) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“6. Әлеге статьяның 5 пунктында күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң референдумда катнашучылар исемлегенең һәр битенә комиссиянең әлеге күрсәткечләрне керткән әгъзасы имза сала, ул бу күрсәткечләрне кушып

берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясенең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санауда катнашучы затларга хәбәр итә. Участок комиссиясенең рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре әлеге статьяның 5 пункты нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнүче йомгаклау күрсәткечләрен игълан итә, аларны референдумда катнашучылар исемлегенең соңгы битенә кертә, үзенең имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклый. Игълан ителгән күрсәткечләр тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең тиешле юлларына кертелә, ә тавышларны техник чаралар кулланып санаганда – бары тик беркетмәнең зурайтылган рәвешенең тиешле юлларына гына кертелә:

а) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган мизгелгә референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар саны;

б) 3 һәм 4 юлларга – вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

в) 5 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

г) 6 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

д) 11а юлга – участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

е) 11б юлга – референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

ж) 11в юлга – референдум участогында бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән референдумда катнашучылар саны;

з) 11г юлга – референдум участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

и) 11д юлга – референдумда катнашучыларга территория комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.

Әлеге гамәлләрне башкарганнан соң түбәндәге контроль чагыштырманы тикшерү уздырыла: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны тавыш бирү көненә кадәр референдум участогында референдумда катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм референдум участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны суммасына тигез булырга тиеш. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлмәсә, участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән күрсәткечләрне һәм юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын өстәмә санау турында карар кабул итә. Әгәр өстәмә санау нәтиҗәсендә әлеге контроль чагыштырма тагын да үтәлмәсә, участок комиссиясе тиешле карар кабул итә, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушып бирелә, һәм аерма турындагы күрсәткечләрне тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11е юлына кертә. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлсә, 11е юлында “0” цифры куела.

Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган

рәвешенең 11а, 11б, 11в, 11г, 11д һәм 11е юлларына күрсәткечләр, әгәр законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, кертелә.

Шуннан соң референдумда катнашучылар исемлеге белән күзәтүчеләр һәм әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән башка затлар танышырга хокуклы, ә участок комиссиясенең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дөреслегенә инанырга хокуклы.";

г) 11 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"11. Бюллетеньнәрне сортировкалаганда участок комиссиясе билгеләнмәгән рәвештәге, ягъни рәсми булмаган рәвештә әзерләнгән йә күрсәтелгән комиссия тарафыннан таныкланмаган яисә махсус билгесе (маркасы) булмаган, ул кулланылган очракта, бюллетеньнәрне аерым куя. Билгеләнмәгән рәвештәге бюллетеньнәр тавышларны санаганда исәпкә алынмый. Мондый бюллетеньнәр аерым төреп куела һәм аларга мөһер сугыла.";

д) 20 пунктның беренче җөмләсендә "таныштырганнан соң" сүзләреннән соң "тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең юлларына законда каралган номер сугуны исәпкә алып" сүзләрен, "контроль чагыштырмаларын" сүзләреннән соң "(әлеге статьяның 6 пункты нигезендә тикшерелә торган контроль чагыштырмадан тыш)" сүзләрен өстәргә;

е) 21 пунктның бишенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 11 һәм 12 пунктлары нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, референдумда катнашучылар исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда референдум участогы номеры, барлык төргәкләнгән бюллетеньнәрнең гомуми саны, барлык төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының гомуми саны күрсәтелә.";

ж) 27 пунктта түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Беркетмәнең күчермәсе копия алу техникасын кулланмыйча әзерләнгән очракта, беркетмәнең күчермәсендә участок комиссиясе әгъзаларының фамилияләрен, исемнәрен һәм аталарының исемнәрен күрсәтү һәм аларның имзаларын салу таләп ителми.";

26) 56 статьяда:

а) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"6. Референдум нәтиҗәләре турында ике нөсхәдә беркетмә һәм җыелма таблица төзелә. Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия шунда катнашучы барлык әгъзалары имза сала. Җыелма таблицага муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең рәисе (рәис урынбасары) һәм секретаре имза сала. Референдум нәтиҗәләре турындагы беркетмәгә түбәндәге күрсәткечләр кертелә:

а) муниципаль берәмлек территориясендәге участок комиссияләре саны;

б) тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссияләре беркетмәләренең саны;

в) тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссияләре беркетмәләрендәге юлларның суммар күрсәткечләре.

Референдум нәтиҗәләре турындагы беркетмәгә шулай ук тиешле комиссия

тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакында күрсәткечләр кертелә.";

б) 12 пунктта "беркетмәнең 1 – 13 юлларына һәм (яисә) җыелма таблицага" сүзләрен "беркетмәнең 1 – 13 юлларына (әгәр законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, 11а – 11е юлларына) һәм (яисә) җыелма таблицага" сүзләренә алмаштырырга;

27) 58 статьяның 1 пунктында "бюллетеньнәрне" сүзеннән соң ", бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын" сүзләрен өстәргә;

28) 61 статьяда:

а) 1 пунктның икенче һәм өченче җөмләләрен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Сайлаулар" ДАСка һәм аннан файдалануга, аны үстерүгә карата таләпләр федераль закон, ә федераль закон белән җайга салынмаган өлештә – Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә. Тавыш бирү йомгаклары, референдум нәтиҗәләре турында референдум комиссияләре беркетмәләрендәге күрсәткечләрне "Сайлаулар" ДАСка кертү мәҗбүри.";

б) 2 пунктта "Сайлаулар" ДАСка кертелүче" сүзләрен "Сайлаулар" ДАСка кертелә торган һәм тавыш бирү йомгакларын, референдум нәтиҗәләрен билгеләүгә бәйле рәвештә аннан чыгарыла торган" сүзләренә алмаштырырга;

29) 2 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ НИСБӘТЕ (САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘНЕҢ ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 54 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)

1) 1 күбрәк яисә тигез 3 + 5 + 6;

2) 2 тигез 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;

3) 8 + 9 тигез 10 + 11;

4) 11 тигез 14 + беркетмәнең аннан соңгы бөтен юллары;

5) 11а тигез 11б + 11г + 11е (референдум уздырганда бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларыннан файдалану каралган очракта).".

4 статья

"Татарстан Республикасы Президентын чакыртып алу тәртибе турында" 2012 елның 25 декабрендәге 92-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2012, № 12 (II өлеш); 2014, № 5; 2015, № 5) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 18 статьяда түбәндәге эчтәлекле 5^1 пункт өстәргә:

“5^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Законда каралган очракларда чакыртып алу буенча тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләүне тәэмин итә һәм аларны территория комиссияләренә тапшыра;”;

2) 20 статьяда түбәндәге эчтәлекле 5^1 пункт өстәргә:

“5^1) “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда һәм әлеге Законда каралган очракларда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирә;”;

3) 22 статьяда:

а) 1 өлештә:

“чакыртып алу буенча тавыш бирү бюллетеньнәре,” сүзләреннән соң “бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары,” сүзләрен өстәргә;

дүртенче җөмләне төшереп калдырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 1^1 һәм 1^2 өлешләр өстәргә:

“1^1. Комиссиянең барлык утырышларында һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар белән эш башкарылганда, әлеге статьяның 1^2 өлешендә каралган очрактан тыш, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.

1^2. Комиссия утырышларында аның тарафыннан тавыш бирү йомгаклары, чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре билгеләнгәндә, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санаганда массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләрендә чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турындагы карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көнгә кадәр кимендә ике ай кала төзелгән хезмәт шартнамәсе яисә түләүле граждан-хокукый шартнамә нигезендә эшләүче, әлеге статьяның 16^2 өлеше нигезендә аккредитацияләнгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашырга хокуклы.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 2^1 өлеш өстәргә:

“2^1. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайты “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон һәм “Россия Федерациясенең “Сайлаулар” дәүләт автоматлаштырылган системасы турында” 2003 елның 10 гыйнварындагы 20-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе карары белән булдырыла торган бердәм порталында урнаштырыла.”;

г) 3 өлештә “1 өлешендә” сүзләрен “1 һәм 1^2 өлешләрендә” сүзләренә алмаштырырга;

д) 10 өлешнең өченче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Сайланулы вазыйфаи затлар, депутатлар, Россия Федерациясе субъектларының иң

югары вазыйфаи затлары (Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органнары җитәкчеләре), җирле администрация башлыклары, турыдан-туры шушы вазыйфаи затлар буйсынуындагы затлар, судьялар, прокурорлар, "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 29 статьясындагы 7 пункты нигезендә вәкаләтләре туктатып торылган комиссия әгъзаларыннан тыш, комиссияләрнең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары күзәтүчеләр итеп билгеләнеп куела алмый.";

е) 11 өлештә бишенче җөмләне төшереп калдырырга;

ж) түбәндәге эчтәлекле 11^1 өлеш өстәргә:

"11^1. Участок комиссияләренә күзәтүчеләр билгеләп куйган инициатив төркем, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның һәр башка төркеме, әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән иҗтимагый берләшмә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча тиешле территория комиссиясенә билгеләнеп куелган күзәтүчеләр исемлеген тапшыра. Әлеге исемлектә һәр күзәтүченең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, яшәү урыны адресы, чакыртып алу буенча тавыш бирү участогының номеры, күзәтүче җибәрелгән комиссиянең исеме күрсәтелә.";

з) 12 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

и) 13 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"13. Инициатив төркем, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның һәр башка төркеме, әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән иҗтимагый берләшмә һәр комиссиягә икедән күбрәк күзәтүче билгеләп куярга хокуклы түгел, алар тавыш бирү бинасында чиратлашып күзәтергә хокуклы. Бер үк зат бер генә комиссиягә күзәтүче булып билгеләнеп куелырга мөмкин. Әлеге статьяның 11 өлешендә күрсәтелгән юллама күзәтүче тарафыннан үзе билгеләнеп куелган комиссиягә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәрге көндә йә тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көнендә тапшырылырга тиеш. Участок комиссиясенә юллама әлеге статьяның 11^1 өлешендә каралган исемлектә күрсәтелгән күзәтүче тарафыннан гына тапшырылырга мөмкин. "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда күрсәтелгәннәрдән гайре, тавыш бирү бинасында күзәтүчеләр булуга, тавыш бирүне үткәрүне, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санауны, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләрне төзүне күзәтүгә, шулай ук бу беркетмәләрнең күчермәләрен бирүгә кагылышлы башка чикләүләр билгеләү рөхсәт ителми.";

к) 14 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлекләре, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестры, комиссиядәге бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү турындагы гаризаларның (мөрәҗәгатьләрнең) реестры белән танышырга;";

түбәндәге эчтәлекле 10 пункт өстәргә:

"10) участок комиссиясенең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена

алдан хәбәр итеп, тавыш бирү бинасында (участок комиссиясе рәисе билгеләгән урыннан) фотога һәм (яисә) видеога төшерергә.";

л) 16 өлештә:

1 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

3 пунктта "һәм аларга кушылып бирелә торган документларның" сүзләрен төшереп калдырырга;

5 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

м) түбәндәге эчтәлекле 16^1 – 16^3 өлешләр өстәргә:

"16^1. Әлеге статьяның 1^2 өлешендә күрсәтелгән массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре тавыш бирү көнендә, вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү бинасында булырга, шулай ук, тиешле комиссиянең рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена алдан хәбәр итеп, фотога һәм видеога төшерергә хокуклы.

16^2. Әлеге статьяның 1^2, 3, 16^1 өлешләрендә күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның йөкләмәсе буенча Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә аккредитация узалар. Күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен аккредитация узуга заявкалар комиссиягә массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре тарафыннан тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кимендә өч көн кала тапшырылырга тиеш.

16^3. Әлеге статьяның 16^2 өлеше нигезендә аккредитация узган массакүләм мәгълүмат чарасы вәкиленә, әгәр тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка игълан итү) турындагы закон таләпләре үтәлгән булса, комиссия чарасын үткәрү турында хәбәр ителгән дип санала.";

4) 24 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"24 статья. **Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны теркәү (исәпкә алу)**

1. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның һәркайсы теркәлергә (исәпкә алынырга) тиеш.

2. Тиешле муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы терки (исәпкә ала). Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның яшәү урынының тиешле территориядә булуы факты (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – тиешле территориядә вакытлыча булуы факты) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны муниципаль берәмлек территориясендә теркәү (исәпкә алу) өчен нигез була. Күрсәтелгән факт Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне гамәлгә ашыручы органнар тарафыннан билгеләнә.

3. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар – хәрби хезмәткәрләр, аларның гаилә әгъзалары һәм хәрби частьнең урнашу чикләрендә яшәүче бүтән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар хәрби часть командиры тарафыннан теркәлә (исәпкә алына). Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә

катнашучыларның яшәү урынының хәрби частьнең урнашу чикләрендә булуы факты, әлеге факт хәрби частьнең тиешле хезмәте тарафыннан бирелә торган мәгълүматларга нигезләнеп билгеләнә, шушы категорияне теркәү (исәпкә алу) өчен нигез була.

4. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча теркәүне, Россия Федерациясе территориясендә Россия Федерациясе гражданының шәхесен таныклаучы документлар бирүне һәм алмаштыруны гамәлгә ашыручы органнар айга кимендә бер тапкыр үзләренең урнашу урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданы паспортын бирү һәм алмаштыру, Россия Федерациясе гражданнарын яшәү урыны (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – булу урыны) буенча теркәү һәм теркәүне исәпкә алудан төшерү, Россия Федерациясе гражданының паспортын билгеләнгән тәртипне бозып бирү фактлары турында белешмәләрне гражданның персональ белешмәләрен: фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, туган урынын, җенесен, гражданлыгын, яшәү урыны (күченеп килергә мәҗбүр булганнарга карата – булу урыны) адресын, шәхесне таныклаучы документ төрен, бу документның сериясен һәм номерын, документны биргән органның исемен яисә кодын, документны бирү көнен күрсәтеп тапшыра.

5. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә граждан хәле актларын теркәү органнары айга кимендә бер тапкыр үзләренең урнашу урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына Россия Федерациясе гражданнарының вафат булуы фактлары турында белешмәләр тапшыра.

6. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә өч айга кимендә бер тапкыр хәрби исәпкә алуны гамәлгә ашыручы органнар гражданның яшәү урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына хәрби хезмәткә чакырылган (контракт буенча кергән) (хәрби хезмәттән азат ителгән) Россия Федерациясе гражданнары, җинаять-үтәү системасының органнары (учреждениеләре) суд хөкеме буенча ирегеннән мәхрүм итү урыннарындагы гражданнар турында хәбәр итә.

7. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә суд, гражданны хокукка сәләтсез дип тану турында карарны, шулай ук элек суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган гражданны хокукка сәләтле дип тану хакында карарны кабул иткәч, кабул ителгән карар турында гражданның яшәү урыны буенча муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгына хәбәр итә.

8. Әлеге статьяның 4 – 7 өлешләрендә күрсәтелгән белешмәләр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар регистрын булдыру һәм алып бару өчен айга кимендә бер тапкыр Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә

муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы тарафыннан тапшырыла.

9. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны теркәү һәм Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның санын билгеләү, “Сайлаулар” ДАСтан файдаланып, һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә гамәлгә ашырыла.

10. “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны теркәү (исәпкә алу), теркәлгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның санын билгеләү, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар регистрын булдыру һәм алып бару Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган сайлаучыларны, референдумда катнашучыларны дәүләт теркәве (исәпкә алуы) системасы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

11. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы үзе турында документлаштырылган мәгълүматтан (персональ белешмәләрдән), шул исәптән машинада укыла торган чыганаклардагы мәгълүматтан, тоткарлыксыз файдаланырга, әлеге мәгълүматның тулылыгын һәм дөреслеген тәэмин итү максатларында аны төгәлләштерергә хокуклы, шулай ук әлеге мәгълүматны кем һәм нинди максатларда файдалануын яисә файдаланганын, аның кем тарафыннан һәм кемгә бирелгәнлеген белергә хокуклы.”;

5) 25 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“25 статья. **Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлекләрен төзү**

1. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның хокукларын гамәлгә ашыру максатларында тиешле комиссияләр, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны дәүләт теркәве (исәпкә алуы) системасыннан файдаланып алынган һәм әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә бирелә торган белешмәләргә нигезләнеп, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлекләрен төзи.

2. Чакыртып алу буенча тавыш бирү участокларында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлекләренә тавыш бирү көненә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданнары кертелә.

3. Чакыртып алу буенча тавыш бирүнең конкрет участогында Россия Федерациясе гражданын чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертү өчен аның яшәү урынының әлеге участок территориясендә булуы факты, ә “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, әлеге Законда, башка законда каралган очракларда – гражданның әлеге участок территориясендә булуы (вакытлыча булуы) факты (гражданның чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукы булганда) йә гражданның бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы булуы нигез була. Гражданның яшәү йә булу (вакытлыча булу) урынының чакыртып алу буенча тавыш бирүнең аерым бер участогы

территориясендә булуы факты Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны буенча һәм яшәү урыны буенча Россия Федерациясе гражданнарын теркәп исәпкә ала торган органнар, ә “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, әлеге Законда, башка законда каралган очракларда – шуңа вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар тарафыннан билгеләнә.

4. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукына ия, тавыш бирү көненә кадәр кимендә өч ай кала чакыртып алу буенча тавыш бирүнең тиешле участогы территориясендә булу урыны буенча теркәлгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы, шул исәптән көндезге бүлектә укучы, тавыш бирү көненә кадәр 60 – 21 көн кала тиешле территория комиссиясенә бирелгән шәхси язма гаризасы нигезендә әлеге участокта чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Гаризада чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының яшәү урыны адресы күрсәтелә. Гариза биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы, участок комиссиясенә исемлек тапшырылганчы, шул участокта чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелә. Участок комиссиясе тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге төзелгән очракта, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы территория комиссиясеннән тапшырылган гариза нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелә. Бу хакта мәгълүмат әлеге чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы яшәү урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогының участок комиссиясенә территория комиссиясе аша тапшырыла. Участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең тиешле юлында, чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы номерын һәм муниципаль район (шәһәр округы) исемен күрсәтеп, “____ номерлы чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелде” дигән тамга куя.

5. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турында белешмәләрне муниципаль районның, шәһәр округының җирле администрациясе башлыгы барлый һәм төгәлләштерә. Хәрби частьтәге чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы хәрби хезмәткәрләр турында, аларның гаилә әгъзалары һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә башка катнашучылар турында белешмәләр, әгәр алар хәрби часть урнашкан территориядә яшәсәләр йә хәрби часть каршындагы хезмәт итү урыны буенча билгеләнгән тәртиптә теркәлгән булсалар, хәрби часть командиры тарафыннан барлана һәм төгәлләштерелә. Вакытлыча булу урыннарындагы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турында белешмәләрне комиссиягә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы вакытлыча булган оешманың җитәкчесе тапшыра. Күрсәтелгән белешмәләр шуңа вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан территория комиссияләренә җибәрелә.

6. Территория комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеген билгеләнгән рәвеш буенча белешмәләр бирергә вәкаләтле орган яисә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан бирелә торган белешмәләр нигезендә, шул

исәптән “Сайлаулар” ДАСтан файдаланып, һәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы буенча аерым төзи.

7. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турында белешмәләр бирүче затлар бу белешмәләрнең дөреслеге һәм тулылыгы өчен, шулай ук аларны вакытында тапшыру өчен җаваплы булалар.

8. Россия Федерациясе гражданы бары тик бер чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында гына чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелә. Россия Федерациясе гражданының чакыртып алу буенча тавыш бирүнең төрле участокларында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлекләренә кертелү факты территория комиссиясе тарафыннан ачыкланганда, тиешле комиссия, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлекләрен участок комиссияләренә тапшырганчы, әлеге исемлекләрдәге хаталарны яисә төгәлсезлекләрне бетерү эшләрен башкара.

9. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелүче чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турындагы белешмәләр алфавит тәртибендә яисә бүтән тәртиптә (торак пунктлар, урамнар, йортлар, фатирлар буенча) урнаштырыла. Исемлектә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә буларак туган көне һәм ае), яшәү урынының адресы күрсәтелә. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегендә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы алган һәр бюллетень өчен имза салу, үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыра торган документының сериясен һәм номерын язу өчен, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирү буенча суммар күрсәткечләр кертү өчен һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга чакыртып алу буенча тавыш бирү бюллетенен биргән участок комиссиясе әгъзасына имза салу өчен урыннар каралган булырга тиеш.

10. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсенә исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм секретаре имза сала. Хәрби часть территориясендә оештырылган чакыртып алу буенча тавыш бирү участокларында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә участок комиссиясе рәисе һәм секретаре имза сала. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге тиешенчә территория комиссиясенең һәм (яисә) участок комиссиясенең мөһерләре белән таныклана. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең икенче нөсхәсен эшләү, куллану, аны тиешле участок комиссиясенә тапшыру, таныклау һәм төгәлләштерү тәртибе һәм сроклары Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.

11. Тиешле территория комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүнең конкрет участогының чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсен, тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, акт буенча участок комиссияләренә тапшыра. Участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсен аерым китапларга бүләргә хокуклы. Һәр шундый китап, тавыш бирергә бер көннән дә соңга калмыйча, брошюраланырга (тегелергә) һәм тиешле участок комиссиясенең мөһере һәм аның рәисенең имзасы белән таныкланырга тиеш.

12. Участок комиссиясе комиссияләрнең җирле үзидарә органнары белән, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны теркәүче (исәпкә алучы) учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлеген оештыруның билгеләнгән тәртибе нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеген төгәлләштерә. Тикшерелгән һәм төгәлләштерелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге, тавыш бирергә бер көннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясе рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклана.

13. Участок комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр 10 көн кала чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны таныштыру һәм өстәмә төгәлләштерүләр өчен чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеген тапшыра.

14. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы үзен чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертү турындагы, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә үзе хакында кертелгән белешмәләрдәге теләсә нинди хата яисә төгәлсезлек турындагы гариза белән участок комиссиясенә мөрәҗәгать итәргә хокуклы. Участок комиссиясе мөрәҗәгать алынганнан соң 24 сәгать эчендә, ә тавыш бирү көнендә – ике сәгать эчендә, әмма тавыш бирү тәмамлану мизгеленнән дә соңга калмыйча, мөрәҗәгать итүче тарафыннан хәбәр ителгән белешмәләрне һәм тапшырылган документларны тикшерергә һәм йә хатаны яки төгәлсезлекне бетерергә, йә гаризаны кире кагу турында, аның кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, карар кабул итәргә, бу карарның таныкланган күчермәсен мөрәҗәгать итүчегә тапшырырга тиеш. Россия Федерациясе гражданын чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертү турындагы гаризаны кире кагу хакында участок комиссиясе карарына карата югарырак комиссиягә яисә судка (участок комиссиясе урнашкан урындагы) шикаять белдерелергә мөмкин, алар шикаятьне (гаризаны) федераль закон нигезендә өч көн эчендә, ә тавыш бирү көненә кадәр өч көн һәм аннан да азрак вакыт калганда һәм тавыш бирү көнендә – кичекмәстән карарга тиеш. Шикаятьне (гаризаны) канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән очракта, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә участок комиссиясе тарафыннан кичекмәстән төзәтмәләр кертелә. Тиешле чакыртып алу буенча тавыш бирү комиссияләре рәисләре һәм секретарьләре чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә имза салганнан һәм ул әлеге статьяның 10 өлешендә каралган тәртиптә мөһерләр белән таныкланганнан соң, Россия Федерациясе гражданын чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегеннән төшереп калдыру бары тик рәсми документлар, шул исәптән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыны бүтән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертү турында югарырак комиссия хәбәре нигезендә, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта гына башкарыла. Мондый очракта чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегендә, шулай ук “Сайлаулар” ДАС мәгълүматлар базасында Россия Федерациясе гражданын исемлектән төшереп калдыру датасы, шулай ук мондый төшереп калдыруның сәбәбе күрсәтелә. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегендәге язма участок

комиссиясе рәисенең имзасы, ә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә – бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән комиссия әгъзасының имзасы белән бу имзаны куйган датаны күрсәтеп таныклана. Россия Федерациясенең һәр гражданы чакыртып алу буенча тавыш бирүнең тиешле участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар хакындагы әлеге Законның 24 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрнең үзгәрүе турында участок комиссиясенә хәбәр итәргә хокуклы.

15. Вакытлыча булу урыннарындагы, өзлексез эш циклы булган предприятиеләрдә һәм эш (смена) дәвамлылыгын кыскарту мөмкин булмаган аерым төр эшләрдә эшләүче чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтәге хәрби хезмәткәрләр булган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар, тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясенә шәхсән бирелгән язма гаризалары нигезендә аларның вакытлыча тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында участок комиссиясе карары белән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Бу хакта мәгълүмат тиешле территория комиссиясе аша әлеге чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының яшәү урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән участок комиссиясенә тапшырыла. Участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегендәге тиешле юлда: "__ номерлы чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелде" дигән тамга куя, чакыртып алу буенча тавыш бирү участогының номерын күрсәтә.

16. Тавыш бирү тәмамланганнан соң һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санау башланганнан соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә нинди дә булса үзгәрешләр кертү тыела.

17. Чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре рәсми басылып чыкканнан соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлекләрендәге чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турындагы мәгълүматтан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар регистрында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турындагы белешмәләрне төгәлләштерү өчен файдаланырга мөмкин.";

6) 28 статьяда:

а) 1 өлештә "оешмалар," сүзеннән соң "Интернет" челтәре басмалары редакцияләре," сүзләрен өстәргә;

б) 4 һәм 5 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"4. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмаларның, "Интернет" челтәре басмалары редакцияләренең чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга мәгълүмат җиткерүдәге федераль законнар нигезендә гамәлгә ашырыла торган эшчәнлеге ирекле башкарыла.

5. Хәбәри телетапшыруларда һәм радиотапшыруларда, вакытлы матбугат басмаларындагы публикацияләрдә, "Интернет" челтәре басмаларының куелган саннарында яисә яңартылган саннарында чакыртып алу буенча тавыш бирүгә бәйле

чаралар үткәрү турындагы хәбәрләр бары тик аерым мәгълүмат блогы белән, комментарийларсыз, бирелергә тиеш. Мондый мәгълүмат блоклары өчен инициатив төркем, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркеме акча түләми. Аларда төркемгә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркеменә өстенлек бирелмәскә тиеш, дискриминациягә (хокукларны кысуга), шул исәптән аларның чакыртып алу буенча тавыш бирүне үткәрү белән бәйле эшчәнлеген яктырту вакыты, мондый хәбәрләргә бирелгән матбугат мәйданының күләме буенча, юл куелмаска тиеш.";

в) 8 өлештә "катнашучы" сүзен "катнашучы (катнашкан)" сүзләренә алмаштырырга, "оешманың" сүзеннән соң ", "Интернет" челтәре басмасы редакциясенең" сүзләрен өстәргә;

7) 30 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 һәм 5 өлешләр өстәргә:

"4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты вәкаләт биргән Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә, чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми бастырып чыгарылган (басылган) көннән соңгы бишенче көннән дә соңга калмыйча, мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының массакүләм территориаль органына чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырылган) көнгә Татарстан Республикасы дәүләт органнары һәм оешмалары гамәлгә куючылары (уртак гамәлгә куючылары) яисә редакцияләрен гамәлгә куючылар (уртак гамәлгә куючылар) булып торган һәм (яисә) чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми бастырып чыгарылган (басылган) көнгә кадәрге елда Татарстан Республикасы бюджетыннан аларның эшләве өчен каралган бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бирелгән (мондый ассигнованиеләрнең төре һәм күләме турында белешмәләр күрсәтелә), һәм (яисә) чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми бастырып чыгарылган (басылган) көнгә устав (җыелма) капиталында Татарстан Республикасының өлеше (кертеме), Татарстан Республикасының Россия Федерациясенең башка субъектлары белән уртак өлеше (кертеме) булган телерадиотапшырулар оешмаларының һәм вакытлы матбугат басмаларының исемлеген тапшыра.

5. Җирле үзидарә органы "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә массакүләм мәгълүмат чараларын теркәү функцияләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органына "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 47 статьясындагы 3 пункты шартларына туры килә торган телерадиотапшырулар оешмаларының һәм вакытлы матбугат басмаларының исемлеген чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми бастырып чыгарылган (басылган) көннән соң бишенче көннән дә соңга калмыйча тапшыра, анда аларның эшләве өчен чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми

бастырып чыгарылган (басылган) көнгә кадәрге елда җирле бюджеттан каралган бюджет ассигнованиеләре (шул исәптән субсидияләр рәвешендә) бирелгән телерадиотапшырулар оешмаларын һәм вакытлы матбугат басмаларын, мондый ассигнованиеләрнең төрен һәм күләмен күрсәтә.”;

8) 31 статьяда:

а) 2 өлешнең 1 пунктында “һәм вакытлы матбугат басмаларында” сүзләрен “, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында” сүзләренә алмаштырырга;

б) 6 өлештә:

2 пунктта “файдаланып;” сүзен “файдаланып. Агитация материалында мондый затның вазыйфасын күрсәтү әлеге тыюны бозу дип саналмый;” сүзләренә алмаштырырга;

7 пунктта “оешмалар вәкилләренә” сүзләреннән соң “һәм “Интернет” челтәре басмалары вәкилләренә” сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлекле 7^1 өлеш өстәргә:

“7^1. Агитация материалларында әлеге Закон нигезендә чакыртып алу буенча агитация алып барырга хокукы булмаган физик затның чакыртып алу буенча тавыш бирү уздыру мәсьәләләренә кагылышлы сүзләрен куллану рөхсәт ителми.”;

г) 8 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“8. Агитация материалларында әлеге статьяның 7^1 өлешендә күрсәтелмәгән физик затның чакыртып алу буенча тавыш бирү уздыру мәсьәләләренә кагылышлы сүзләрен куллану әлеге физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә әлеге Законның 37 статьясындагы 4 өлеше нигезендә тапшырыла торган агитация материаллары нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалы телерадиотапшырулар оешмасы каналына яисә вакытлы матбугат басмасына урнаштырылган очракта, күрсәтелгән документ Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла.”;

д) түбәндәге эчтәлекле 9 өлеш өстәргә:

“9. Чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда, агитация материалларында физик затның сурәтен куллану әлеге физик затның язма ризалыгы белән генә рөхсәт ителә. Мондый ризалыкны раслый торган документ Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә әлеге Законның 37 статьясындагы 4 өлеше нигезендә тапшырыла торган агитация материаллары нөсхәләре белән бергә тапшырыла. Агитация материалы телерадиотапшырулар оешмасы каналына яисә вакытлы матбугат басмасына урнаштырылган очракта, күрсәтелгән документ Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә аның таләбе буенча тапшырыла.”;

9) 32 статьяда:

а) 1 һәм 2 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1. Агитация чоры чакыртып алуны уздыру буенча инициатив төркемне теркәгән көннән башлана һәм тавыш бирү көненә кадәрге көндә җирле вакыт белән ноль сәгатьтә тәмамлана.

2. Телерадиотапшырулар оешмалары каналларында, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында чакыртып алу мәсьәләләре буенча агитация тавыш бирү көненә кадәр 28 көн кала башлана һәм тавыш бирү көненә кадәрге көндә җирле вакыт белән ноль сәгатьтә тәмамлана.”;

б) 4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Әлеге Закон нигезендә алдан әзерләнгән һәм әлеге Законның 37 статьясындагы 7 өлешендә күрсәтелгән махсус урыннарга, реклама конструкцияләренә яисә әлеге Законның 37 статьясындагы 8 һәм 10 өлешләре нигезендә даими торучы башка объектларга законда билгеләнгән тәртиптә урнаштырылган агитация материаллары (листовкалар, плакатлар һәм башка материаллар) тавыш бирү көнендә шул ук урыннарында калдырылырга мөмкин.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 5 өлеш өстәргә:

“5. Тавыш бирү яңадан уздырылган очракта, агитация чоры тавыш бирүне яңадан уздыру көне билгеләнгән көннән яңадан башлана һәм әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә тәмамлана.”;

10) 33 статьяда:

а) исемдә “һәм вакытлы матбугат басмаларында” сүзләрен “, вакытлы матбугат басмаларында һәм “Интернет” челтәре басмаларында” сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 – 8 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Чакыртып алу кампаниясе башланырга кимендә бер ел кала теркәлгән массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, күрсәтелгән оешмалар һәм редакцияләр әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган таләпләрне үтәгән очракта, инициатив төркемгә һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркемнәренә түләүле эфир вакыты, түләүле матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча түләүле хезмәтләр күрсәтергә хокуклы. Дәүләтнеке булмаган бүтән телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган бүтән вакытлы матбугат басмалары редакцияләре, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре инициатив төркемгә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркемнәренә эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә хокуксыз.

4. Дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары, дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре һәм “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре тарафыннан бирелә торган эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү шартлары инициатив төркем һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркемнәре өчен бердәй булырга тиеш. Бу таләп инициатив төркемгә керүче гражданнар тарафыннан гамәлгә куелган дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләренә, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләренә кагылмый.

5. Чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда, эфир вакыты, матбугат мәйданы, агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләр өчен түләү күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлары турындагы белешмәләр телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе тарафыннан бастырып чыгарылырга һәм беренче агитация материалы бастырып чыгару көненә кимендә бер көн кала Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә аларны бастырып чыгару көне һәм чыганагы турындагы мәгълүмат, массакүләм мәгълүмат чарасын теркәү турындагы таныклыкның теркәү номеры һәм бирү датасы хакындагы белешмәләр һәм чакыртып алу буенча тавыш бирү мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирергә, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтергә әзер булуы турындагы хәбәрнамә белән бергә тапшырылырга тиеш.

6. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән хәбәрнамәне шул өлештә билгеләнгән срокларда тапшырмау юлы белән белдереп, түбәндәгеләр чакыртып алу буенча тавыш бирү мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен эфир вакыты, матбугат мәйданы бирүдән, “Интернет” челтәре басмасында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүдән баш тарта ала:

а) дәүләтнеке булмаган телерадиотапшырулар оешмалары һәм дәүләтнеке булмаган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

б) атнасына бер мәртәбәдән сирәгрәк чыга торган дәүләтнеке булган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

в) махсуслаштырылган телеканаллар, радиоканаллар, телетапшырулар, радиотапшырулар чыгаруны гамәлгә ашыручы телерадиотапшырулар оешмалары һәм махсуслаштырылган вакытлы матбугат басмалары редакцияләре;

г) “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре;

д) муниципаль телерадиотапшырулар оешмалары һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре.

7. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре, милек рәвеше нинди булуга карамастан, чакыртып алу буенча агитация алып бару өчен бирелгән эфир вакытының һәм матбугат мәйданының күләмнәрен һәм хакын, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтү күләмнәрен һәм хакын исәпкә алуны, мондый исәпкә алуларны башкаруның Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән рәвешләренә туры китереп, аерым-аерым алып барырга һәм шундый исәпкә алу күрсәткечләрен, тавыш биргән көннән соңгы ун көннән дә соңга калмыйча, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырырга тиеш.

8. Массакүләм мәгълүмат чараларын чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмалар, “Интернет” челтәре басмалары редакцияләре түләүсез һәм түләүле рәвештә эфир вакыты һәм матбугат мәйданын бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтү турындагы әлеге статьяның 7 һәм 10 өлешләрендә күрсәтелгән документларны тавыш биргән көннән соң кимендә өч ел сакларга тиеш.”;

в) 10 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10. Чакыртып алу буенча агитация алып бару өчен телерадиотапшырулар оешмалары каналларында эфир вакытын, вакытлы матбугат басмаларында матбугат мәйданын бирү, “Интернет” челтәре басмаларында агитация материалларын урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтү, телерадиотапшырулар оешмасы, вакытлы матбугат басмасы редакциясе, “Интернет” челтәре басмасы редакциясе белән инициатив төркем, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркеме вәкиле арасында язма рәвештә төзелгән шартнамәгә нигезләнеп, эфир вакыты, матбугат мәйданы бирелгәнче, хезмәтләр күрсәтелгәнче гамәлгә ашырыла.”;

11) 34 статьяда:

а) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Инициатив төркем бергәләп уздырылучы агитация чарасында катнашудан баш тартканда, бергәләп уздырылучы агитация чарасында катнашу өчен инициатив төркемгә бирелгән эфир вакытына туры килгән өлеш, федераль законда каралган очраклардан тыш, шушы бергәләп уздырылучы агитация чарасында башка катнашучылар арасында бүленә (шул исәптән әгәр әлеге чарада бер генә катнашучы катнаша алса да).”;

б) 7 өлешнең өченче җөмләсендә “Резервта” сүзен “Әгәр федераль законда башкасы каралмаган булса, резервта” сүзләренә алмаштырырга, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле эфир вакыты шул рәвешле бүленгәннән соң бүленмәгән эфир вакыты калса, ул мондый эфир вакытын бирүгә гариза биргән инициатив төркемгә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның башка төркемнәренә бертигез шартларда түләүле бирелергә мөмкин.”;

12) 35 статьяның 2 өлешенә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Түләүле матбугат мәйданы шул рәвешле бүленгәннән соң бүленмәгән матбугат мәйданы калса, ул мондый матбугат мәйданын бирүне сорап гариза язган инициатив төркемгә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның башка төркемнәренә бертигез шартларда түләүле бирелергә мөмкин.”;

13) 37 статьяда:

а) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Басма агитация материалларын әзерләү буенча эшләр башкаручы яисә хезмәтләр күрсәтүче оешмалар, индивидуаль эшкуарлар инициатив төркемгә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бүтән төркемнәренә бу материалларны әзерләү өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш. Басма агитация материалларын әзерләү буенча әлеге оешмаларның, индивидуаль эшкуарларның эшләре һәм хезмәт күрсәтүләре өчен түләү күләме (Россия Федерациясе валютасында) һәм башка шартлар турындагы белешмәләр инициатив төркемне теркәү турындагы карар рәсми бастырып чыгарылган (басылган) көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча тиешле оешма, тиешле индивидуаль эшкуар тарафыннан бастырып чыгарылырга һәм шул ук срокта Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырылырга тиеш. Татарстан Республикасы Үзәк

сайлау комиссиясенә әлеге белешмәләр белән бергә шулай ук оешманың исемен, юридик адресын һәм салым түләүче идентификация номерын (индивидуаль эшкуарның фамилиясен, исемен, атасының исемен, аның яшәү урыны булган Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт исемен) үз эченә алган белешмәләр тапшырылырга тиеш.";

б) 4 өлештә "фотографияләре" сүзеннән соң "яисә нөсхәләре" сүзләрен, икенче җөмләдә "белешмәләр" сүзеннән соң "һәм шушы агитация материалын әзерләгән өчен чакыртып алу буенча тавыш бирүнең тиешле фондыннан түләү хакындагы документның күчермәсе" сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда комиссиягә күрсәтелгән материаллар белән бергә әлеге агитация материалларының машина укый алырлык рәвештәге электрон рәсемнәре тапшырылырга тиеш.";

в) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5. Басма агитация материалларын әлеге статьяның 2 өлешендә каралган таләпләрне үтәмәгән оешмаларда һәм индивидуаль эшкуарларда йә индивидуаль эшкуарлар булмаган физик затлар белән төзелгән шартнамә нигезендә әзерләү, шулай ук агитация материалларын чакыртып алу буенча тавыш бирүнең тиешле фонды акчалары исәбеннән алдан түләмичә, әлеге Законның 31 статьясындагы 5, 6 һәм 7^1 өлешләрендә, әлеге статьяның 3 өлешендә билгеләнгән таләпләрне бозып әзерләү тыела.";

г) 6 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"6. Әлеге статьяның 5 өлешен бозып һәм (яисә) әлеге статьяның 4 өлешендә, әлеге Законның 31 статьясындагы 8 һәм 9 өлешләрендә каралган таләпләрне бозып әзерләнгән агитация материалларын тарату тыела.";

д) 8 өлештә "эленергә (ябыштырылырга, урнаштырылырга)" сүзләрен "урнаштырылырга" сүзенә алмаштырырга;

е) 9 һәм 10 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"9. Агитация материалларын әзерләү һәм урнаштыру эшләрен башкаручы (алар буенча хезмәт күрсәтүче) оешмалар, индивидуаль эшкуарлар инициатив төркемгә һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның башка төркемнәренә үз эшләре (хезмәт күрсәтүләре) өчен түләүнең бертигез шартларын тәэмин итәргә тиеш.

10. Агитация материалларын һәйкәлләргә, обелискларга, биналарга, корылмаларга һәм тарихи, мәдәни һәм архитектура кыйммәте булган урыннарга урнаштыру тыела. Агитация материалларын чакыртып алу комиссияләре урнашкан биналарга, тавыш бирү өчен каралган урыннарга һәм аларга керә торган җирдән 50 метрдан якынрак урнаштыру тыела.";

14) 39 статьяда:

а) 4 өлештә "ә алар булмаган очракта Россия Федерациясе Саклык банкы филиалларында" сүзләрен "ә алар чакыртып алу буенча комиссия урнашкан торак пунктта булмаган очракта – "Россия Саклык банкы" гавами акционер җәмгыяте филиалларында" сүзләренә алмаштырырга;

б) 7 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“7. Чакыртып алу буенча комиссия бүлмәләренә куела торган бюллетеньнәр, чакыртып алу буенча бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, махсус билгеләр (маркалар), мәгълүмат бирә торган материалларны, чакыртып алу буенча тавыш бирүгә әзерләнүгә һәм аны уздыруга бәйле документларны китерү буенча хезмәт күрсәтүләрне, чакыртып алу буенча комиссияләрнең чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздырганда файдаланыла торган башка җибәрелергә тиешле материалларны сатып алу “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.”;

15) 40 статьяда:

а) 10 өлешнең беренче һәм икенче җөмләләрен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Чакыртып алу буенча тавыш бирү фондын барлыкка китерүче барлык акчалар чакыртып алу буенча тавыш бирү фондының Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе рөхсәте белән инициатив төркемнең финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле тарафыннан “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыяте филиалында, ә ул Татарстан Республикасы территориясендә булмаганда – Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан башка кредит оешмасында ачылган махсус счетына күчерелә. Татарстан Республикасы территориясендә кредит оешмалары булмаган очракта, инициатив төркем, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе белән килештереп, чакыртып алу буенча тавыш бирү фондының махсус счеты ачылачак кредит оешмасын билгели.”;

б) 14 өлешнең беренче абзацында “сайтына” сүзен “рәсми сайтына” сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 16 өлеш өстәргә:

“16. Законда каралган һәм анда билгеләнгән тәртипкә туры китереп рәсмиләштерелгән документларны күрсәткәннән соң “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыятенең, ә “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда билгеләнгән очракларда – башка кредит оешмасының филиаллары кичекмәстән чакыртып алу буенча тавыш бирү фондының махсус счетын ачарга тиеш. Счет ачу һәм счет буенча операцияләр башкару хезмәтләрен күрсәткән өчен түләү алынмый. Счеттагы акчалардан файдаланган өчен процентлар исәпләнми һәм түләнми. Счетка барлык акчалар да Россия Федерациясе валютасында күчерелә.”;

16) 42 статьяның 2 өлешендә “Россия Федерациясе Саклык банкы” сүзләрен “Россия Саклык банкы” гавами акционер җәмгыяте” сүзләренә алмаштырырга;

17) 43 статьяның 6 өлешендә “барлык” сүзен төшереп калдырырга;

18) түбәндәге эчтәлекле 43^1 статья өстәргә:

“43^1 статья. **Чакыртып алу буенча бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы**

1. Әлеге Законның 46[1] статьясындагы 2 өлешендә каралган очракларда тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча уздырыла.

2. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогының тавыш бирү бинасына тавыш бирү көнендә килә алмаган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы тиешле федераль законда билгеләнгән срокларда территория комиссиясендә йә участок комиссиясендә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алырга һәм, тавыш бирү көнендә Татарстан Республикасы территориясе чикләрендә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукы булган чакыртып алу буенча тавыш бирүнең кайсы участогында булса, шул участокта тавыш бирүдә катнашырга хокуклы.

3. Федераль законда билгеләнгән очракларда, чакыртып алу буенча бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү срокларын билгеләгәндә федераль закон нормалары кулланыла.

4. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары катгый хисаплылык документлары була һәм чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырыла торган бөтен территориядә бердәм нумерациягә ия. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы әлеге Законның 1[1] кушымтасы нигезендәге рәвеш буенча әзерләнә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы тексты, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының рәвеше тавыш бирү көненә кимендә 60 көн кала Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын әзерләгәндә аларны охшатып ясаудан саклау ысулларын да билгели.

5. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын охшатып ясаудан саклау максатларында, аларны әзерләгәндә су билгеләре булган һәм (яисә) типография ысулы белән төшерелгән микрошрифтлы язу һәм (яисә) саклагыч челтәр булган кәгазь һәм (яисә) бүтән махсус саклау чаралары кулланыла.

6. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын сатып алу Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан аның карары нигезендә үзәкләштерелгән рәвештә гамәлгә ашырыла.

7. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы комиссия тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы таләп ителү сәбәбен күрсәткән язма гаризасы нигезендә бирелә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының шәхсән үзенә йә нотариаль таныкланган ышанычнамә нигезендә аның вәкиленә тапшырыла. Ышанычнамә шулай ук стационар дәвалау-профилактикалау учреждениесе администрациясе тарафыннан (әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы шул учреждениедә дәвалана торган булса), шик белдерелгән яисә гаепләнүче затлар сак астында тотыла торган учреждение администрациясе тарафыннан (әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы шик белдерелгән яисә гаепләнүче зат буларак шул учреждениедә тотылса) таныкланырга мөмкин.

8. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы таныклыкка чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының

фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, аның паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогының номерын, участок комиссиясенең адресын, муниципаль берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының исемнәрен, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән комиссия исемен кертә. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирүче комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгында үзенең фамилиясен һәм инициалларын, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән датаны күрсәтә, имза сала һәм тиешле комиссиянең мөһерен суга.

9. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алганда, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының яисә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең тиешле графаларында үз паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының яшәү урынының адресы күрсәтелергә тиеш. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының вәкиле ышанычнамә нигезендә алган очракта, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының яисә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең тиешле графаларында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының паспорты яисә граждан паспортын алмаштыручы документы сериясе һәм номеры күрсәтелә, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының вәкиле үзенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен һәм номерын күрсәтә һәм имза сала. Шуннан соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының вәкиленнән ышанычнамә алына һәм тиешенчә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрына, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә теркәп куела.

10. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән территория комиссиясе рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрының тиешле графаларында күрсәтә һәм имза сала. Территория комиссиясе тавыш бирү көненә кадәр участок комиссияләренә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең беренче нөсхәсе белән бергә бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестрыннан таныкланган өземтәләрне җибәрә, аларда чакыртып алу буенча тавыш бирүнең тиешле участоклары территорияләрендә теркәлгән, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары алган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар турында белешмәләр күрсәтелә. Тиешле өземтә нигезендә участок комиссиясе әгъзасы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын

күрсәтеп, “Территория комиссиясендә _____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды” дигән тамга куя һәм имза сала.

11. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы участок комиссиясендә бирелгәндә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын күрсәтеп, “_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы алды” дигән тамга куя һәм имза сала.

12. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы (шул исәптән ышанычнамә нигезендә аның вәкиле аша) әлеге чакыртып алу буенча тавыш бирүдә чакыртып алу буенча тавыш бирүнең тиешле участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегеннән төшереп калдырыла һәм, тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсе төзелгәндә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә теркәлгән катнашучылар санында исәпкә алынмый.

13. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын кабат бирү рөхсәт ителми. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы югалган очракта, аның дубликаты бирелми.

14. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары тавыш бирү көнендә тавыш бирү вакыты башланганчы юкка чыгарыла. Файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын юкка чыгару турындагы белешмәләр, аларның санын, шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының номерларын күрсәтеп, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслаган форма буенча төзелгән актка тиешле комиссия тарафыннан кертелә.

15. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын тавыш бирү көнендә күрсәткәч, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы тавыш бирү көнендә чакыртып алу буенча тавыш бирүнең кайсы участогында булса, шул чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә өстәмә рәвештә кертелә. Участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең тиешле графасында, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы күрсәткән бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының номерын язып куеп, “_____ номерлы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирде” дигән тамга куя. Шуннан соң бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыдан алына. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез булган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары әлеге исемлек белән бергә саклана.

16. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының бланкы югалган очракта, мондый югалу фактын ачыклаган комиссия кичекмәстән тиешле акт төзи һәм карар кабул итә, карарда бүтән участокта тавыш бирү таныклыгының югалган бланкы номеры, бланкның югалу факты һәм югалу сәбәбе күрсәтелә. Бу карар шул ук көнне турыдан-туры югарырак комиссиягә һәм Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә җиткерелә. Шушы карар нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе бүтән участокта тавыш бирүнең тиешле таныклыгын гамәлдә

түгел дип таный, шул хакта кичекмәстән барлык түбәнгерәк комиссияләргә хәбәр ителә. Әгәр бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү гражданнарның чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукын бозуга китерсә, бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары шулай ук башка очракларда да Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Бүтән участокта тавыш бирүнең гамәлгә яраксыз таныклыгы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыны чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертү өчен нигез булмый. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы бүтән участокта тавыш бирүнең мондый таныклыгын күрсәтсә, бу таныклык аннан алынырга тиеш.

17. Бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын комиссияләргә тапшыру һәм бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының исәбен алып бару тәртибе, шул исәптән "Сайлаулар" ДАСтан файдаланып, "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана.";

19) 45 статьяның 4 өлешенә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Үтә күренмәле тавыш бирү әрҗәләре кулланылган очракта, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча бу максатларда конвертлардан файдаланган очрактан тыш, бюллетеньнең рәвеше тавыш бирү серен саклау ихтыяҗын исәпкә алып билгеләнә.";

20) 46 статьяда:

а) 1 өлештә "яшәү урыны" сүзләреннән соң "(булу урыны)" сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затларга тавыш бирү урыннарына керү тавыш бирү башланганчы кимендә бер сәгать кала тәэмин ителергә тиеш.";

б) 2 өлештә "Тавыш бирү вакыты" сүзләрен "Тавыш бирү көне, вакыты" сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 2^1 өлеш өстәргә:

"2^1. Хәрби частьләрдә төзелгән чакыртып алу буенча тавыш бирү участокларында, әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән барлык чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар тавыш бирсә, участок комиссиясе тавыш бирүне әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә билгеләнгән вакыттан иртәрәк тәмамланган дип игълан итәргә мөмкин.";

г) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5. Бюллетеньнәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга паспортын яисә граждан паспортын алмаштыручы документын күрсәткәч, әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, – бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәч бирелә.";

д) 6 өлешкә түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш биргән очракта, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә өстәмә тамгалар куела.”;

е) 11 пунктка түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе әлеге Законның 45 статьясындагы 4 өлеше нигезендә конвертлардан файдалану турында карар кабул итсә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы тутырылган бюллетеньне яшерен тавыш бирү кабинасыннан яисә мондый тавыш бирү өчен махсус җиһазландырылган башка урыннан читтә аңа участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзасы биргән конвертка сала, аны ябыштырып куя, шуннан соң бу конвертны тавыш бирү әрҗәсенә төшереп җибәрә.”;

ж) түбәндәге эчтәлекле 11^1 һәм 11^2 өлешләр өстәргә:

“11^1. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү урынында тәртипне саклый. Участок комиссиясе рәисенең үз компетенциясе чикләрендә бирелгән күрсәтмәләре тавыш бирү урынындагы һәркем өчен мәҗбүри. Участок комиссиясе рәисе булмаганда, аның вәкаләтләрен участок комиссиясенең рәис урынбасары, ә участок комиссиясенең рәис урынбасары булмаганда – участок комиссиясе секретаре яисә участок комиссиясенең аның тарафыннан вәкаләт бирелгән хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы башкара.

11^2. Тавыш бирүне уздырганда, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санаганда һәм участок комиссиясенең тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәсен төзегәндә участок комиссиясе бүлмәсендә әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затлар булырга хокуклы. Бу затлар күзәтүнең бөтен чоры дәвамында өзлексез дә, үзләре ирекле рәвештә сайлаган вакыт аралыкларында да күзәтергә хокуклы, аларга тавыш бирү һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санау уздырыла торган бүлмәгә (бүлмәләргә) ирекле керү тәэмин ителә. Тавыш бирү барышын һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санауны күзәткән затларның исемлеге участок комиссиясе тарафыннан әлеге затлар тапшырган документларга нигезләнеп төзелә.”;

з) 12 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“12. Әгәр участок комиссиясе әгъзасы, күзәтүче һәм башка затлар законны бозсалар һәм мондый хокук бозу факты суд тәртибендә билгеләнсә, участок комиссиясе әгъзасы кичекмәстән комиссия эшендә катнашудан читләштерелә, ә күзәтүче һәм башка затлар тавыш бирү урыныннан чыгарыла. Тиешле суд карарын үтәүне “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә хокук саклау органнары тәэмин итәләр. Хокук саклау органнары федераль законнар нигезендә шулай ук тавыш бирү урынында һәм чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы территориясендә гражданнарның иминлеген һәм җәмәгать тәртибен тәэмин итәләр.”;

21) 46^1 статьяда:

а) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган чакыртып алу буенча тавыш бирү көне федераль дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда тавыш бирү көне белән берләштерелгән очракта, әлеге статьяның 1 өлешендә каралган вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелми. Чакыртып алу буенча күрсәтелгән тавыш бирүне уздырганда, тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча үткәрелә.”;

б) 9 өлештә “көннән дә соңга калмыйча” сүзләреннән соң “яисә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирүне башлау көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча” сүзләрен өстәргә;

22) 47 статьяда:

а) 1 өлешнең беренче җөмләсендә “кертелгән” сүзен “кертелергә хокуклы яисә кертелгән” сүзләренә алмаштырырга, икенче җөмләсендә “кертелгән” сүзе татарча текстта үзгәрешсез кала;

б) 2 өлешкә “(телдән мөрәҗәгатьләрне)” сүзләреннән соң “гариза (телдән мөрәҗәгать) бирелгән көнне үк” сүзләрен өстәргә;

в) 10 өлештә “гаризалар (телдән мөрәҗәгатьләр) буенча чыгучы” сүзләрен “хәлиткеч тавыш хокукына ия, тавыш бирүне тавыш бирү бинасыннан читтә уздыручы” сүзләренә алмаштырырга, “чыгып китү” сүзләрен “комиссия әгъзалары китү (чыгу)” сүзләренә алмаштырырга, түбәндәге эчтәлекле яңа дүртенче җөмлә өстәргә: “Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә тиешле катнашучы янына участок комиссиясе әгъзаларының китүе (чыгуы) хакында тамга куела.”;

23) 48 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 2^1 өлеш өстәргә:

“2^1. Тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча үткәрелгән очракта, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук түбәндәге юллар кертелә:

11а юлы: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11б юлы: тавыш бирү көненә кадәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11в юлы: бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны;

11г юлы: чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11д юлы: чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга территориаль комиссия тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

11е юлы: югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.”;

б) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Әлеге статьяның 2 һәм 2^1 өлешләрендә күрсәтелгән саннар тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә цифрлар һәм сүзләр белән кертелә.”;

24) 49 статьяда:

а) 1 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затларга, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санаганда, булу һәм санауны күзәтү мөмкинлеге бирелергә тиеш.”;

б) 5 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1) тавыш бирү тәмамланган мизгелгә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар санын (бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары территория комиссиясе һәм участок комиссиясе тарафыннан бирелгән, шулай ук башка сәбәпләр аркасында төшеп калган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар санын исәпкә алмыйча);”;

түбәндәге эчтәлекле $3^2 – 3^4$ пунктлар өстәргә:

“3^2) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

3^3) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга территория комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

3^4) бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны.”;

в) 6 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең һәр битенә комиссиянең әлеге күрсәткечләрне керткән әгъзасы имза сала, ул бу күрсәткечләрне кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санауда катнашкан затларга хәбәр итә. Участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасын тәшкил иткән йомгак күрсәткечләрне игълан итә, аларны чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенең соңгы битенә кертә, үзенең имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклый. Игълан ителгән күрсәткечләр тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең тиешле юлларына кертелә, ә тавышларны техник чаралар кулланып санаганда – зурайтылган беркетмәнең бары тик тиешле юлларына гына кертелә:

а) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган мизгелгә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны;

б) 3 һәм 4 юлларга – вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

в) 5 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга тапшырылган бюллетеньнәр саны;

г) 6 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга тапшырылган бюллетеньнәр саны;

д) 11а юлына – участок комиссиясе алган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

е) 11б юлына – чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

ж) 11в юлына – бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны;

з) 11г юлына – чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны;

и) 11д юлына – чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга территория комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны.

Әлеге гамәлләрне башкарганнан соң түбәндәге контроль чагыштырманы тикшерү уздырыла: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны тавыш бирү көненә кадәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга участок комиссиясе тарафыннан бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны суммасына тигез булырга тиеш. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлмәсә, участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән күрсәткечләрне һәм юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын өстәмә санау турында карар кабул итә. Әгәр өстәмә санау нәтиҗәсендә әлеге контроль чагыштырма тагын да үтәлмәсә, участок комиссиясе тиешле карар кабул итә, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә теркәп куела, һәм участок комиссиясе аерма турындагы мәгълүматны тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11е юлына кертә. Әгәр контроль чагыштырма үтәлсә, 11е юлына “0” цифры куела.

Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 11а, 11б, 11в, 11г, 11д һәм 11е юлларына күрсәткечләр, әгәр законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, кертелә.

Шуннан соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге белән күзәтүчеләр һәм әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар танышырга хокуклы, ә участок комиссиясенең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дөреслегенә инанырга хокуклы.”;

г) 11 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“11. Бюллетеньнәрне сортларга аерганда участок комиссиясе билгесез рәвештәге, ягъни рәсми булмаган юл белән әзерләнгән йә күрсәтелгән комиссия тарафыннан таныкланмаган яисә махсус билгесе (маркасы) булмаган бюллетеньнәрне, әгәр алар кулланылган булса, аерып куя. Билгесез рәвештәге

бюллетеньнәр тавышларны санаганда исәпкә алынмый. Мондый бюллетеньнәр аерым төреп куела һәм аларга мөһер сугыла.”;

д) 20 өлешнең беренче җөмләсендә “таныштырганнан соң” сүзләреннән соң “тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең юлларына законда каралган номер сугуны исәпкә алып” сүзләрен, “контроль чагыштырмаларына” сүзләреннән соң “(әлеге статьяның 6 өлеше нигезендә тикшерелә торган контроль чагыштырмаларыннан тыш)” сүзләрен өстәргә;

е) 21 өлешнең дүртенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 11 һәм 12 өлешләре нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы номеры, барлык төргәкләнгән бюллетеньнәрнең гомуми саны, барлык төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының гомуми саны күрсәтелә.”;

ж) 27 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Беркетмәнең күчермәсе күчермә алу техникасын кулланмыйча әзерләнгән очракта, беркетмәнең күчермәсендә участок комиссиясе әгъзаларының фамилияләрен, исемнәрен һәм аталарының исемнәрен күрсәтү һәм аларның имзаларын салу таләп ителми.”;

25) 50 статьяда:

а) 8 өлешкә түбәндәге эчтәлекле яңа икенче җөмлә өстәргә: “Чакыртып алу буенча тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук тиешле комиссия алган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакында күрсәткечләр кертелә.”;

б) 13 өлештә “хокуклы” сүзен “тиеш” сүзенә, “беркетмәнең 1 – 13 юлларына һәм (яисә) җыелма таблицага” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 13 юлларына (әгәр бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, 11а – 11е юлларына) һәм (яисә) җыелма таблицага” сүзләренә алмаштырырга;

26) 51 статьяда:

а) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе территория комиссияләреннән алынган тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләрнең беренче нөсхәләре нигезендә, бу беркетмәләрдәге күрсәткечләрне кушып берләштерү юлы белән, тавыш биргән көннән башлап 10 көннән дә соңга калмыйча, чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләрен билгели. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләрен шәхсән үзләре билгелиләр. Чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турында ике нөсхәдә беркетмә һәм җыелма таблица төзелә. Чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турындагы беркетмәгә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия булган,

шунда катнашкан барлык әгъзалары имза сала. Җыелма таблицага Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе рәисе (рәис урынбасары) һәм секретаре имза сала. Чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турындагы беркетмә нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турында карар кабул итә. Чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турындагы беркетмәгә түбәндәге күрсәткечләр кертелә:

1) Татарстан Республикасы территориясендә территория комиссияләренең саны;

2) территория комиссияләренең тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләре саны;

3) территория комиссияләренең тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәләрендәге барлык юллар буенча кушып бирелгән күрсәткечләр.";

б) түбәндәге эчтәлекле 1^1 һәм 1^2 өлешләр өстәргә:

"1^1. Чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турындагы беркетмәгә шулай ук тиешле комиссия алган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, түбәнгерәк комиссияләргә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле комиссия тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының саны һәм тиешле комиссиядә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының саны хакында күрсәткечләр кертелә.

1^2. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан төзелә торган чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турындагы җыелма таблицага шулай ук тиешле территория комиссиясе алган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, участок комиссияләренә бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны, тиешле территория комиссиясе тарафыннан юкка чыгарылган файдаланылмаган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны һәм тиешле территория комиссиясендә югалган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары саны хакындагы территория комиссиясе беркетмәсе күрсәткечләре кертелә.";

в) 9 өлештә "бюллетеньнәрне" сүзеннән соң ", бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын" сүзләрен өстәргә;

27) 54 статьяның 2 өлешендә "Сайлаулар" ДАСка кертелүче" сүзләрен "тавыш бирү йомгакларын, чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләрен билгеләүгә бәйле рәвештә "Сайлаулар" ДАСка кертелә торган һәм аннан алына торган" сүзләренә алмаштырырга;

28) түбәндәге эчтәлекле 1^1 нче кушымта өстәргә:

“Татарстан Республикасы
Президентын чакыртып алу
тәртибе турында” Татарстан
Республикасы Законына
1[1] нче кушымта

Татарстан Республикасы Президентын чакыртып алу буенча тавыш бирү

____
(тавыш бирү датасы)

БҮТӘН УЧАСТОКТА ТАВЫШ БИРҮ ТАНЫКЛЫГЫ

№__________

____
(Татарстан Республикасы муниципаль берәмлегенең исеме) <1>
______________________________ территориясендә төзелгән
______________________________адресы буенча урнашкан __________ номерлы
(участок комиссиясе адресы) <2>

чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән

____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

____
(паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры)

бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын алды һәм тавыш бирү көнендә үзе була торган чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш бирүдә катнашу хокукына ия.

____
(комиссия рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә әгъзасы)

____
(комиссия исеме)

__________ ______________________________
(имза) (фамилиясе һәм инициаллары)

МУ

__________ елның “___” __________
(бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын бирү датасы)

Бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыдан тавыш бирү көнендә күрсәткәннән соң алына.

<1> Әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы җирлек территориясендә урнашса, шулай ук муниципаль район исеме күрсәтелә.
<2> Урам исеме, йорт номеры һәм торак пункт исеме күрсәтелә.

”;

29) 3 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“Татарстан Республикасы
Президентын чакыртып алу
тәртибе турында” Татарстан
Республикасы Законына
3 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ ЧАГЫШТЫРМАЛАРЫ
(ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 48 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕРЛАНГАН БЕРКЕТМӘ ЮЛЛАРЫ САННАР БЕЛӘН БИЛГЕЛӘНДЕ)

1) 1 зуррак яисә тигез 3 + 5 + 6;
2) 2 тигез 3 – 4 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13;
3) 8 + 9 тигез 10 + 11;
4) 11 тигез 14 + беркетмәнең аннан соңгы бөтен юллары;
5) 11а тигез 11б + 11г + 11е (чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларыннан файдалану каралган очракта).”.

5 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты Р.Н. Миңнеханов

ГОМУМИ БҮЛЕК
ОБЩИЙ ОТДЕЛ

Казан,Кремль
2016 елның 18 июне
№ 45-ТРЗ